

Eesti Konjunkturiinstituut

Estonian Institute of Economic Research

Eesti elanike toidukaupade ostueelistused ja hoiakud

Tallinn

Detsember 2020

Tellija: Maaeluministeerium

Projektgrupi koosseis: Lia Lepane, Ülo Mattheus (aruande koostajad),
Mati Reiman, Bruno Pulver, Ingrid Niklus, Viivika Savina, Eva Priedenthal, Koit Nilson, Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

Tel 668 1242

Fax 668 1240

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Metodoloogiline lähenemine	4
1. Toidukaupade ostueelistused	6
1.1. Ostmise sagedus	6
1.2. Ostukohad	8
1.3. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks	13
1.4. Peamised ostukanalid tooterühmade lõikes.....	15
1.5. Ostuotsuse mõjutegurid.....	23
2. Kodumaised või imporditud toidukaubad	31
2.1. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine ja olulisus	31
2.2. Kodumaiste toidukaupade omadused	35
2.3. Kodumaiste ja imporditud toidukaupade osatähtsus ostudes	40
2.4. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda	46
3. Toidukaupade etiketid, märgised ja kaupluste omakaubamärgid	48
3.1. Pakendil oleva etiketi vaatamine esmakordsel ostmisel	48
3.2. „Kõlblik kuni“ ja „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel	49
3.3. Pakendilt toidukauba päritolu- või tootjariigi vaatamine ostmisel ja sellise info olulisus	50
3.4. Ained toidus, mida püütakse vältida või vähendada	52
3.5. Toidumärgiste aidatud tunnus.....	54
4. Elanike hinnangud ostu- ja tarbimisharjumustele	57
4.1. Hinna vaatamise harjumused, hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu ja toiduostude planeerimine	57
4.2. Riknenud toidukaupade äraviskamine	62
4.3. Toitumisharjumused	66
4.4. Tarbimisharjumused ja eriolukord	69
5. Mahetoidu ostu- ja tarbimisharjumused	71
5.1. Mahetoidu tähendus ja ostmise sagedus	71
5.2. Mahetoidu ostmise - mitteostmise põhjused	75
5.3. Enim ostetud mahetoidutooted ja ostukohad	78
5.4. Mahetoidu ostukavatsused ja valmidus maksta kõrgemat hinda	81
Kokkuvõte	85
Lisa1 Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega	90
Lisa 2 Küsitluse vastuste tabeljaotused	100
Lisa 3 Küsitluse vabad vastused	172
Lisa 4 Küsitletud kogumi iseloomustus	181

Metodoloogiline lähenemine

Eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja Eesti tarbijate tava- ja mahetoidukaupade ostueelistused, -harjumused ja -hoiakud, import- ja kodumaiste toidukaupade eelistused, eelistuste põhjused ning analüüsida trende harjumuste muutustes, tooterühmade tarbimises ja eelistustes. Lisaks uuriti tarbijate teadlikkust toidukauba pakenditel oleva toidualase teabe ja märgistuste kohta ning Covid-19 leviku mõju elanike ostu- ja tarbimiskäitumisele.

Ülesanded, meetodika ja valim

Elanike toidukaupade ostueelistuste küsitlusuuringuid on Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) viinud läbi alates 1996. aastast Põllumajandusministeeriumi ja alates 1. septembrist 2015 Maaeluministeeriumi tellimisel. Käesolev uuring viidi läbi 2020. aasta augustist detsembrini. Töö põhieesmärgist lähtuvalt olid uurimisülesanded järgmised:

- toidukaupade ostueelistused ja toiduostude sagedus;
- toidukaupade ostukohad ja elanike eelistused;
- toidukauba ostuotsust (valikut) mõjutavad tegurid;
- üldine ostueelistus lähtuvalt toidukauba päritolust (kodumaine-import);
- kodumaiste toidukaupade iseloomulikud omadused;
- kodumaiste ja importtoidukaupade osatähtsus toiduostudes, kodumaise toidukauba väärtuse tõus ehk kõrgema hinna maksmise valmidus;
- info toidukauba pakendil/etiketil ja selle olulisus tarbijatele,
- teadlikkus toidumärgistest (aidatud tuntus);
- toidukauba hind ja perede rahalised võimalused osta soovikohast toidukaupa;
- toiduostude planeerimine ja spontaansus;
- toidukauba äraviskamise sagedus ja põhjused, sagedamini ära visatud toidukaubad ja ära visatud toidukoguse osakaal;
- peamiste toiduainete tarbimise sagedused;
- Covid-19 levikuga seotud eriolukorra mõju toiduostmise ja -tegemise harjumustele;
- mahetoidu tähendus, tarbimine ja ostmise sagedus, regulaarsete tarbijate osakaal, tarbimise põhjused, ostukohad, ostukavatsused, kõrgema hinna maksmise valmidus.

2020. aasta uuringu tulemusi on võrreldud EKI poolt aastatel 1996–2018 läbi viidud küsitluste tulemustega.

Elanike toidukaupade ostueelistuste ja hoiakute analüüsimiseks koostas Eesti Konjunktuuriinstituut ankeedi (vt küsimustik lisas), mis kooskõlastati Maaeluministeeriumiga. Elanike küsitlemine toimus 2020. aasta septembrist novembrini. Elanikud hindasid oma tarbimis- ja ostukäitumist viimase aasta jooksul, toiduainete tarbimise sageduse küsimuses viimase poolaasta jooksul.

Kõiki Eesti maakondi haaranud ostueelistuste küsitlusele vastas kokku 1231 inimest vanuses 18–74 aastat, neist 1006 täitsid ankeedi veebis ja 225 vastasid posti teel saadetud küsitluslehele kirjalikult. Küsitluse mahetoodete osale vastas 1210 inimest, neist 985 täitis veebiankeedi ja 225 vastas posti teel kirjalikult.

Kuna kõik ankeedi saanud ei vastanud küsitlusele, uuringus osalemine oli vabatahtlik, siis kaaluti andmestik andmetöötuse käigus regioonide, vanuse, soo ja rahvuse lõikes, millega viidi vastanute jaotus vastavusse Eesti 18–74-aastaste elanike mudeliga. Tulemused on esinduslikud ja laiendatavad täiskasvanud elanikkonnale vanuses 18–74 aastat. Statistikaameti andmetel oli elas Eestis 1.01.2020 seisuga 945 854 inimest vanuses 18–74 aastat, mis moodustab kõigist elanikest 71%. Maksimaalne valimi valikuviga on 1231 vastaja korral 95%-tõenäosuse tasemel $\pm 3,2\%$.

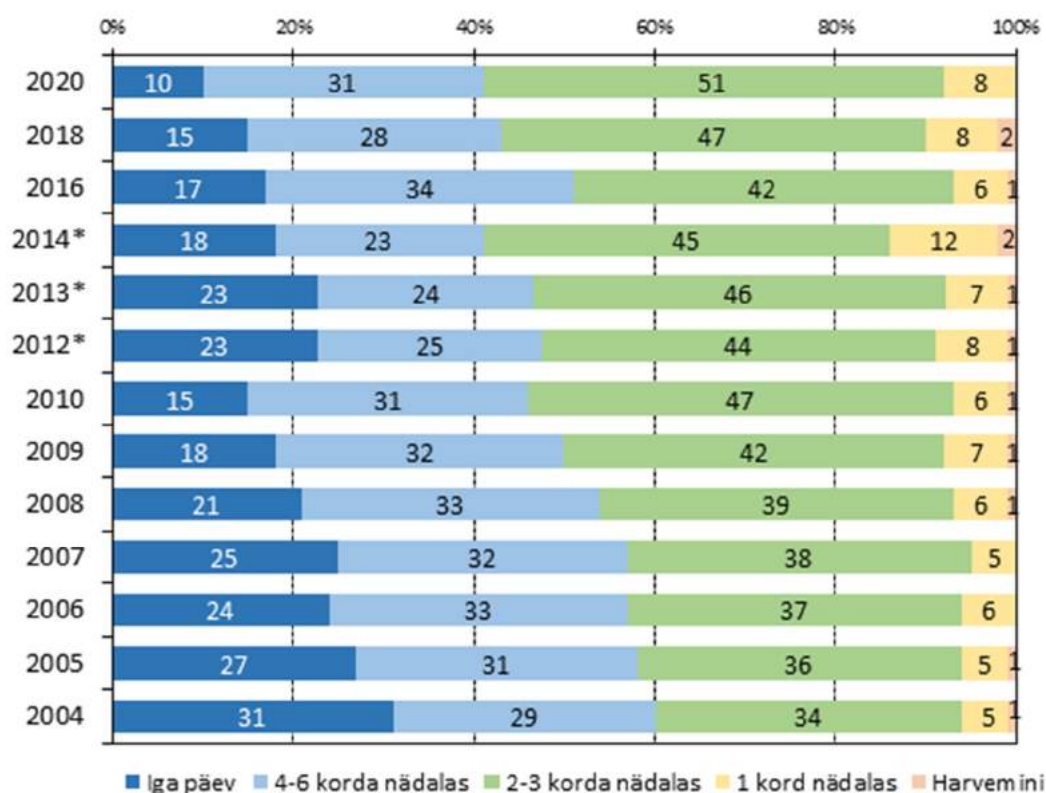
Uuringu tulemuste võrreldavuse huvides on korratud põhiküsimusi aastatest 1996–2020. Aastatel 2013–2014 viis uuringud läbi uuringufirma EMOR, kasutades veebipõhiseid intervjuusid vastajate kodudes (CAPI – *computer assisted personal interview*). Kuna kasutati erinevat meetodikat, intervjuueeritud elanike arv oli väiksem ja nende vanuseline jaotus erinev (15+ aastat), tuleks seda tulemuste tõlgendamisel arvestada.

1. Toidukaupade ostueelistused

1.1. Ostmise sagedus

- Üle poole (51%) Eesti elanikest ostab toidukaupu 2–3 korda nädalas, 31% vastanutest teeb seda 4–6 korda nädalas ja 10% igapäevaselt. Seega 92% vastanutest ostab toidukaupu vähemalt kaks korda nädalas või sagedamini. Kord nädalas või veelgi harvemini ostab toidukaupu 8% vastanutest (joonis 1.1).
- Toiduostude sagedus on viimase kahe aasta jooksul veidi vähenenud. Võrreldes 2018. aastaga on 28%-lt 31%-ni kasvanud nende vastanute osakaal, kes ostavad toitu 4–6 korda nädalas ja 47%-lt 51%-ni nende vastanute osakaal, kes ostavad toitu 2–3 korda nädalas. Juurdekasv neis gruppides on tulnud valdavalt nende arvelt, kes ostavad toitu iga päev (2018. aastal 15% ja 2020. aastal 10%). Igapäevaste toiduostjate osakaalu vähenemine jätkub. Marginaliseerunud on ka harvemini kui kord nädalas toitu ostvate inimeste osakaal.
- Iga päev toidupoodi külastavate inimeste osakaal on järjekindlalt vähenenud, langes 2004. aasta 31%-lt 10%-le 2020. aastal. Samas on püsinnud suhteliselt stabiilne nende inimeste osatähtsus (5–12%), kes käivad poes kord nädalas. Jätakuvalt suureneb 2–3 korda nädalas toiduostetegevate elanike osakaal (2004. aastal 34%, 2020. aastal 51%).

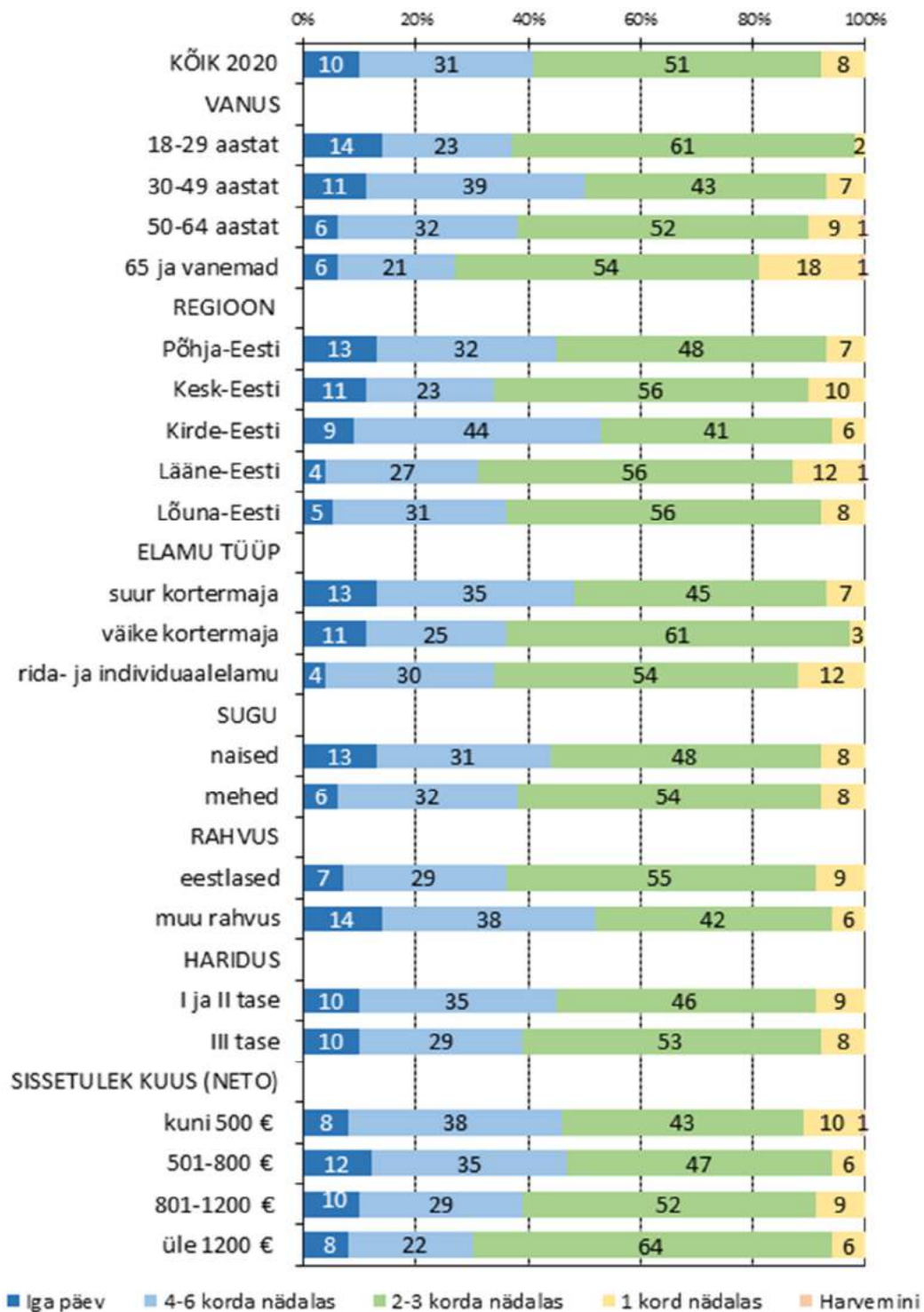
Joonis 1.1. Toidukaupade ostmise sagedus aastatel 2004–2020 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

- Erinevates elanike gruppides ostetakse toidukaupu tüüpiliselt 2–3 korda nädalas (42–64%), v.a Kirde-Eestis, kus toitu ostetakse sagedamini. Sagedamini käivad poes vanuserühmast 30–49. a vastanud (neis peredes on enam väikesi lapsi), naised, väiksema sissetulekuga vastanud.
- Kord nädalas või veelgi harvem poes käivate inimeste hulk on kõige suurem (19%) eakate (65 ja vanemad) inimeste hulgas. Põhjuseks võib olla ebamugav juurdepääs poele ja liikumiskõrvaldused eakate puhul.

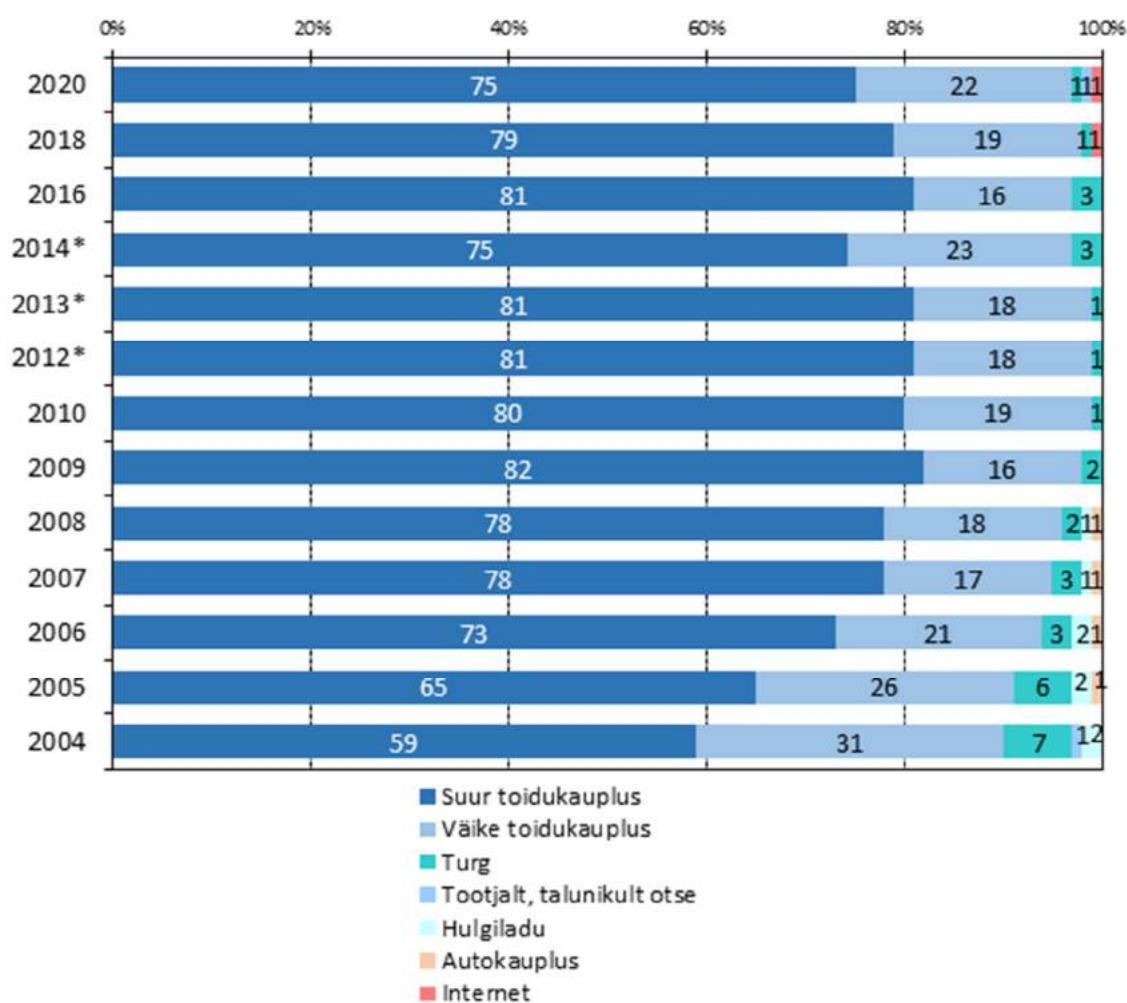
Joonis 1.2. Toidukaupade ostmise sagedus aastal 2020 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

1.2. Ostukohad

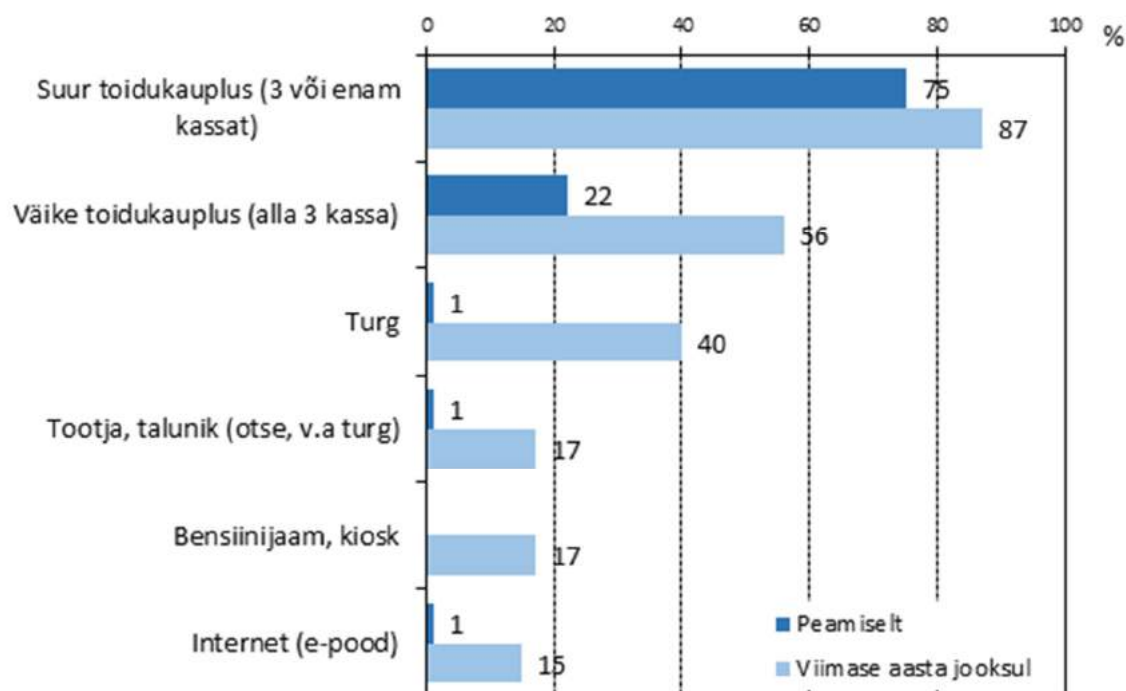
- 2020. aastal ostis kolmveerand vastanuist (75%) oma toidukaubad suurtest kauplustest (2018. aastal 79%). Veidi üle viiendiku (22%, 2018. aastal 19%) vastanutest ostis toitu peamiselt väikestest toidupoodidest, 1% peamiselt turgudelt, 1% otse tootjalt ja 1% peamiselt internetist (e-poest) (joonis 1.3).
- Viimase aasta jooksul (mitme vastuse võimalus) ostis 87% vastanutest toidukaupu suurtest ja 56% väikestest toidukauplustest, 40% turgudelt, 17% otse tootjalt või talunikult, 17% bensiinijaamadest või kioskitest ja 15% internetist (e-poest) (joonis 1.4). Uuringutevahelisel perioodil on kasvanud turult, otse tootjatelt või talunikelt, bensiinijaamadest ja kioskitest ning internetist toidu ostmine. Muutused võivad olla põhjustatud Covid-19 leviku takistamiseks valitsuse poolt soovitatud ja seatud piirangutest ning bensiinijaamadest ja internetist ostmist võib mõjutada ka nende ööpäevaringne avatus.

Joonis 1.3. Toidukaupade peamised ostukohad aastatel 2004–2020 (% vastanutest)

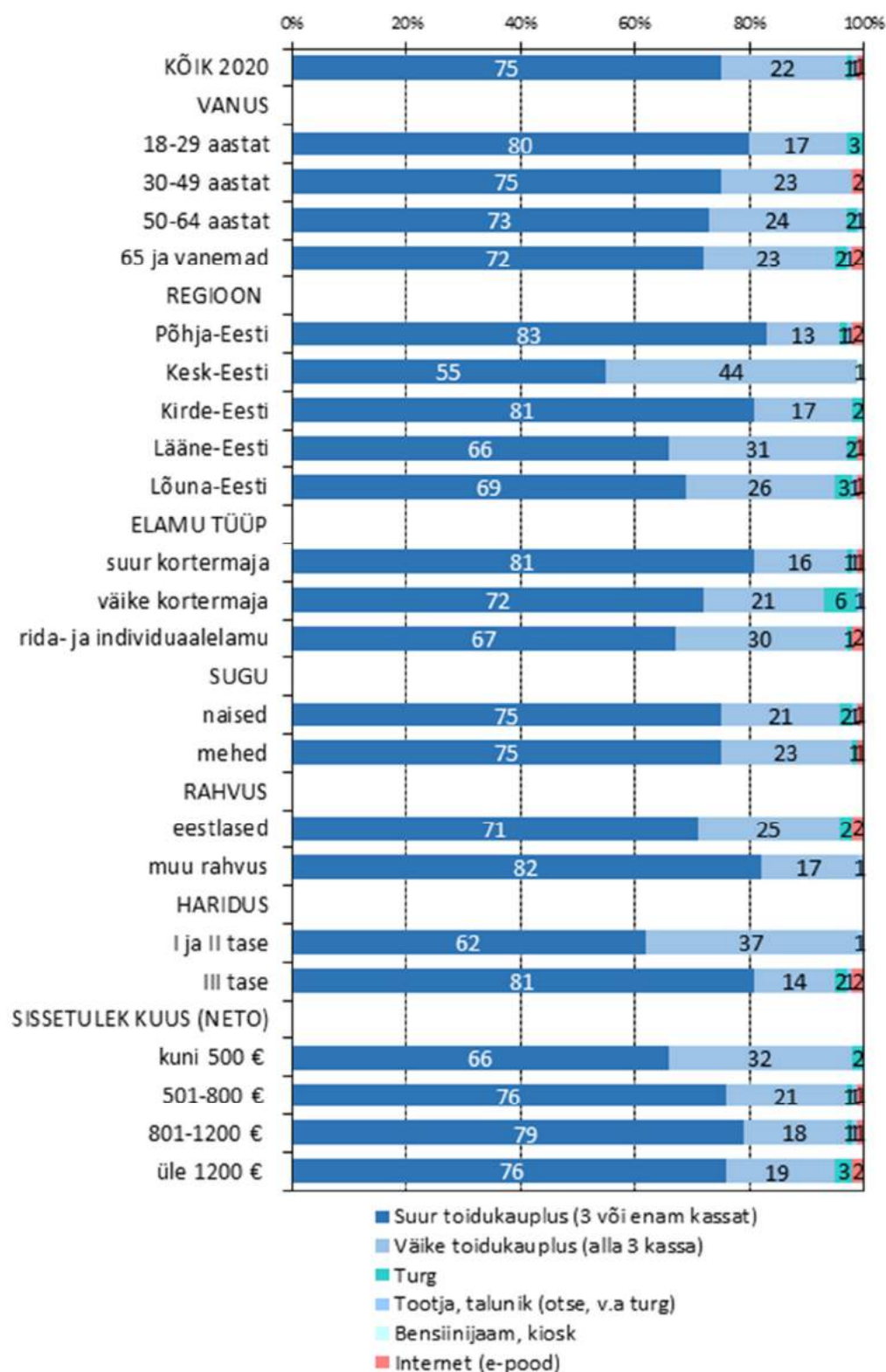
* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.4. Toidukaupade ostukohad aastal 2020 (% vastanutest, viimase aasta jooksul, mitme vastuse võimalus)

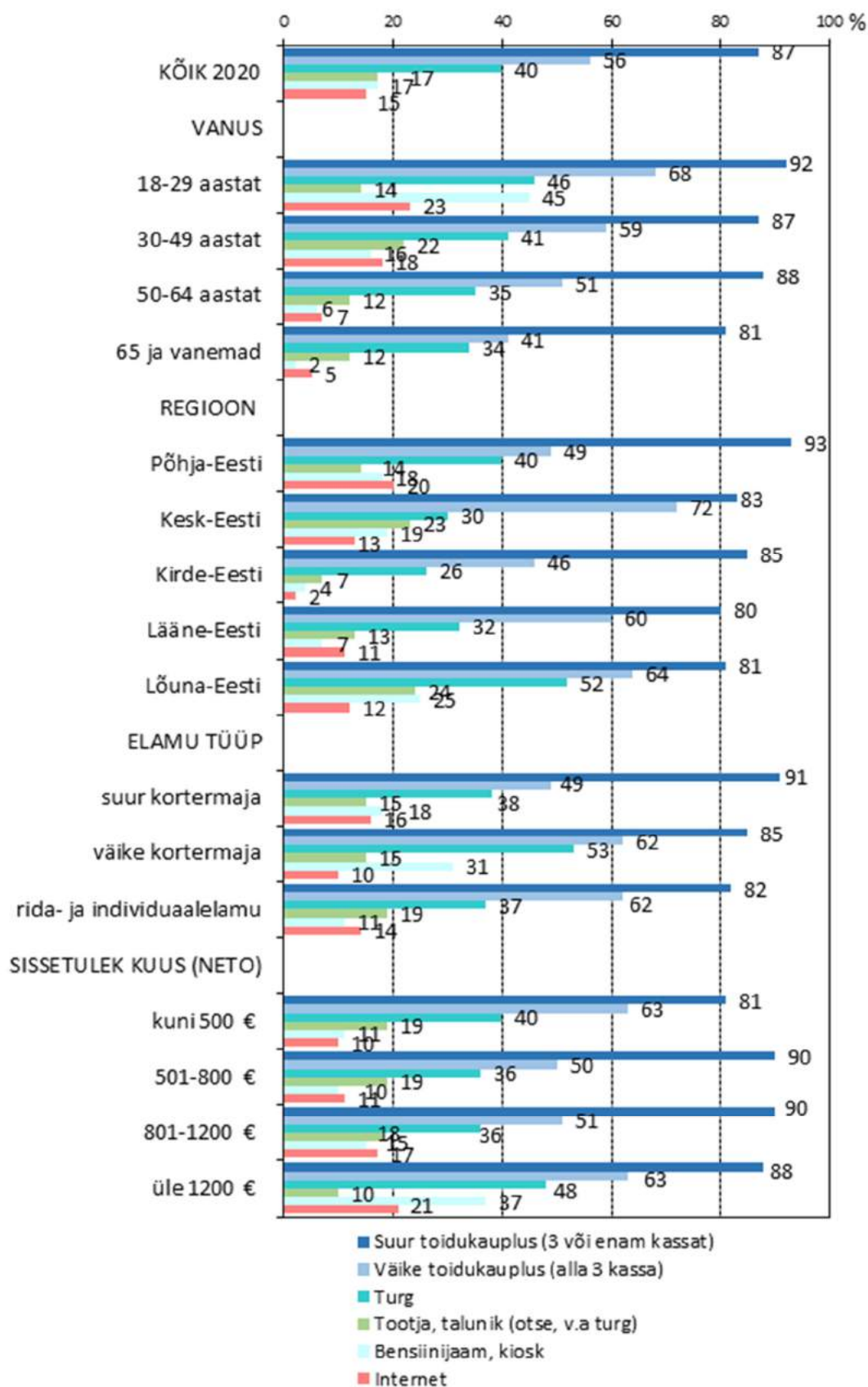

- Suured toidukauplused on peamiseks ostukohaks eelkõige Põhja-Eesti (83%), Kirde-Eesti (81%), suurte kortermajade (81%) ja muust rahvusest (82%) elanikele (joonis 1.5). See viitab tõsiasjale, et urbaniseerumine, mis iseloomustab ennekõike Põhja- ja Kirde-Eestit ning muukeelset elanikkonda, on kaasa toonud ka standardiseeritud tarbimise ja suurte ostukeskuste eelistamise.
- Internetist toidu ostmise võimalust kasutavad (ostsid viimase aasta jooksul) kõige rohkem 18–29-aastased noored (23%), üle 1200 € teenivad (21%) ja Põhja-Eesti elanikud (20%) (joonis 1.6). 18–29-aastased noored (45%) ja üle 1200 € teenivad inimesed (37%) ostavad toidukaupu meelsasti ka bensiinijaamadest/kioskitest, mis viitab sihtrühmadele, kes omavad autot, eelistavad noortepärast kiirtoitu või ostavad toitu ebatraditsioonilistel aegadel.
- Turg on ostukohana jätkuvalt populaarne, sealt ostis viimase aasta jooksul toidukaupu keskmiselt 40% vastanuist. Uus turu kontseptsioon, kus turust on saanud ka ajaviitmise ja toidu nautimise keskus, meelitab kõige rohkem Lõuna- ja Põhja-Eesti elanikke (viimase aasta jooksul ostis toidukaupa vastavalt 52% ja 40% regioonis elavatest vastanutest) väikeste kortermajade elanikke (53% vastajarühmast), suurima sissetulekuga vastanuid (48%), 18–29-aastaseid (46%) ja 30–49-aastaseid (41%) (joonis 1.6).
- Toidukaubaoste eelistavad elanikud teha suurtes ketipoodides nagu Maxima, Rimi, Selver ja Coop (54–60% vastanutest) (joonis 1.7). Kui Selverit ja Rimi külastati ühtlaselt peaaegu kõigi elanike gruppide poolt (keskmiselt 54% ja 56%), siis Maxima ja Coop'i puhul ilmnisid mitmed erisused (lisa 2.3). Kui Maximat eelistasid enim Kirde-Eesti elanikud (93%), kuni 500€ teenivad (70%), muust rahvusest (69%) vastanud, siis Coop sobis paremini Lääne-Eesti (85%), Lõuna-

Joonis 1.5. Toidukaupade peamine ostukoht tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

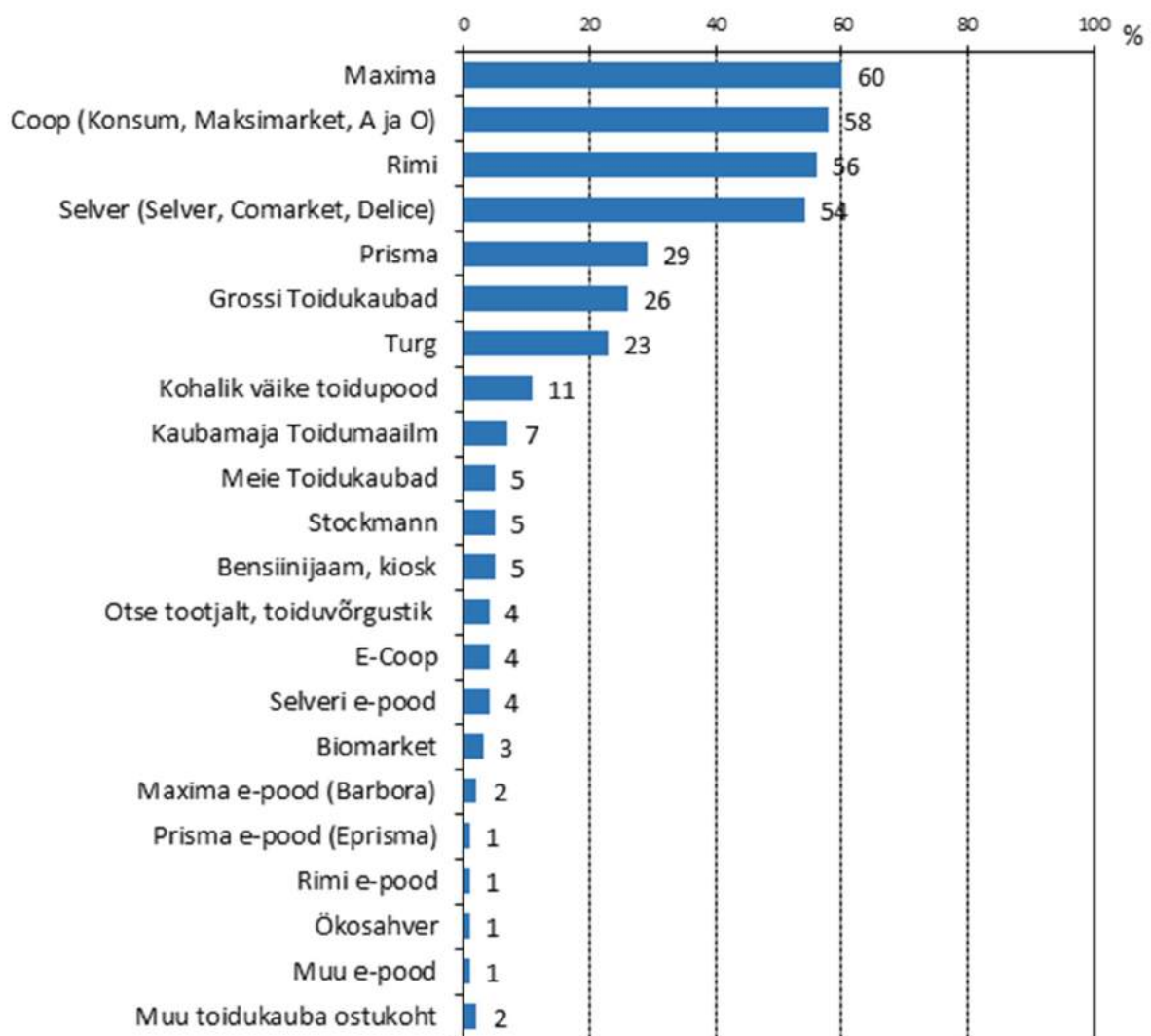
Joonis 1.6. Toidukaupade ostukohad, kust viimase aasta jooksul toidukaupa osteti tausttunnuste rühmades (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

Eesti (82%), Kesk-Eesti (73%), rida- ja individuaalelamute elanikele (78%) ning eestlastele (70%). Kuid eelistused sõltuvad loomulikult kaupluste olemasolust regioonides. Maxima kauplustest eelistavad toiduoste teha suhteliselt enam muukeelsed ja väiksema palgatasemega elanikud, Coop on suhteliselt populaarsem eestlaste hulgas ja maapiirkondades.

- Kui turge külastatakse ühtlaselt kõigi elanikegruppide poolt (sõltuvalt grupist 34–52%), siis Biomarketist ostavad toitu ennekõike üle 1200€ teenivad (7%) ja 18–29-aastased vastanud (6%).
- Vabade vastustena märgiti muude ostukohtadena 5 korral ära Rõõmu Kaubamaja (Keila TÜ), 3 korral Kanpol Pärnus, 3 korral kauplusauto ja üksikutel kordadel muid kohti nagu Meie Toidukaubad, Alko 1000, Aldar Market, Bestri pood Pärnus, Kallaste kauplus Tabasalus, Oma Pörsas, Mego toidukauplus Valkas (Läti), Rotaks Lihapood Vasulas (Tartu mk), kauplus Taluturg, Päts Sahver Rakveres, hulgimüügi kaupluslaod Kaupmees ja Promo Cash & Carry, Taluõun e-pood ja Tallink Ekspressi e-pood.

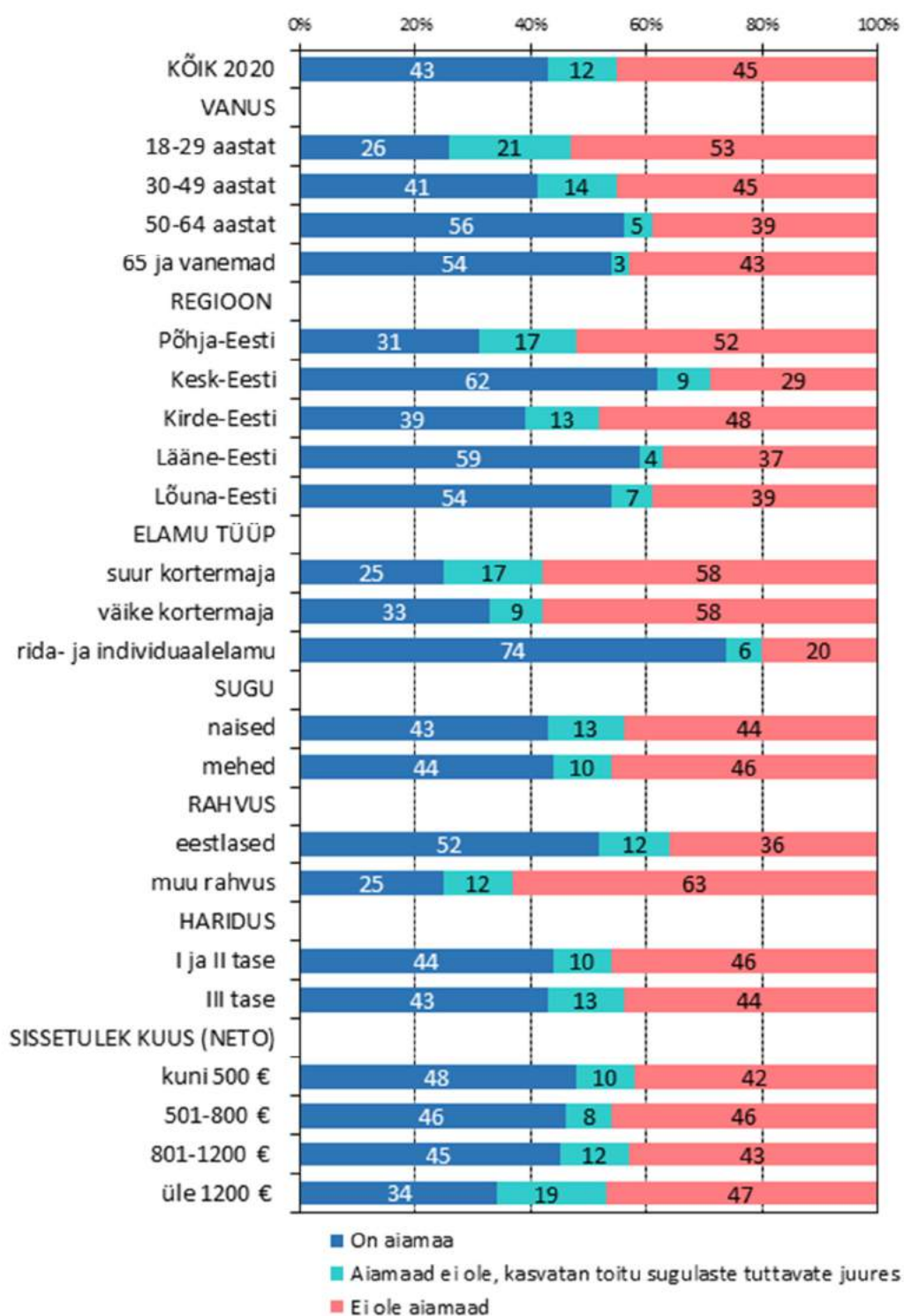
Joonis 1.7. Toidukaupade eelistatuimad ostukohad (% vastanutest)

1.3. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks

- 43% küsitlusele vastanuist kinnitas, et neil on toidu ise kasvatamiseks aiamaa ja 12% vastas, et kasvatab toitu sugulaste või tuttavate juures, kuid 45% vastanutest aiamaa puudus (joonis 1.8).
- Isikliku aiamaa olemasolu oli omasem rida- ja individuaalelamute (74%) ning Kesk-Eesti (62%), Lääne-Eesti (59%) ja Lõuna-Eesti (54%) elanikele. Aiamaad omavad sagedamini eestlased (52%) ja harvemini muust rahvusest inimesed (25%). Toidu ise kasvatamine oma aiamaal oli omane vanemaealisele elanikkonnale: 50–64-aastastele ning 64-aastastele ja vanematele (vastavalt 56% ja 54%). Kõige tagasihoidlikum oli toidu ise kasvatamine jõukaimate elanike rühmas, kelle kuu netosissetulek pereliikme kohta ületas 1200€. Antud vastajarühmast omas aiamaad 34%, muudes gruppides jaotus see huvi ühtlaselt (45%–48%).

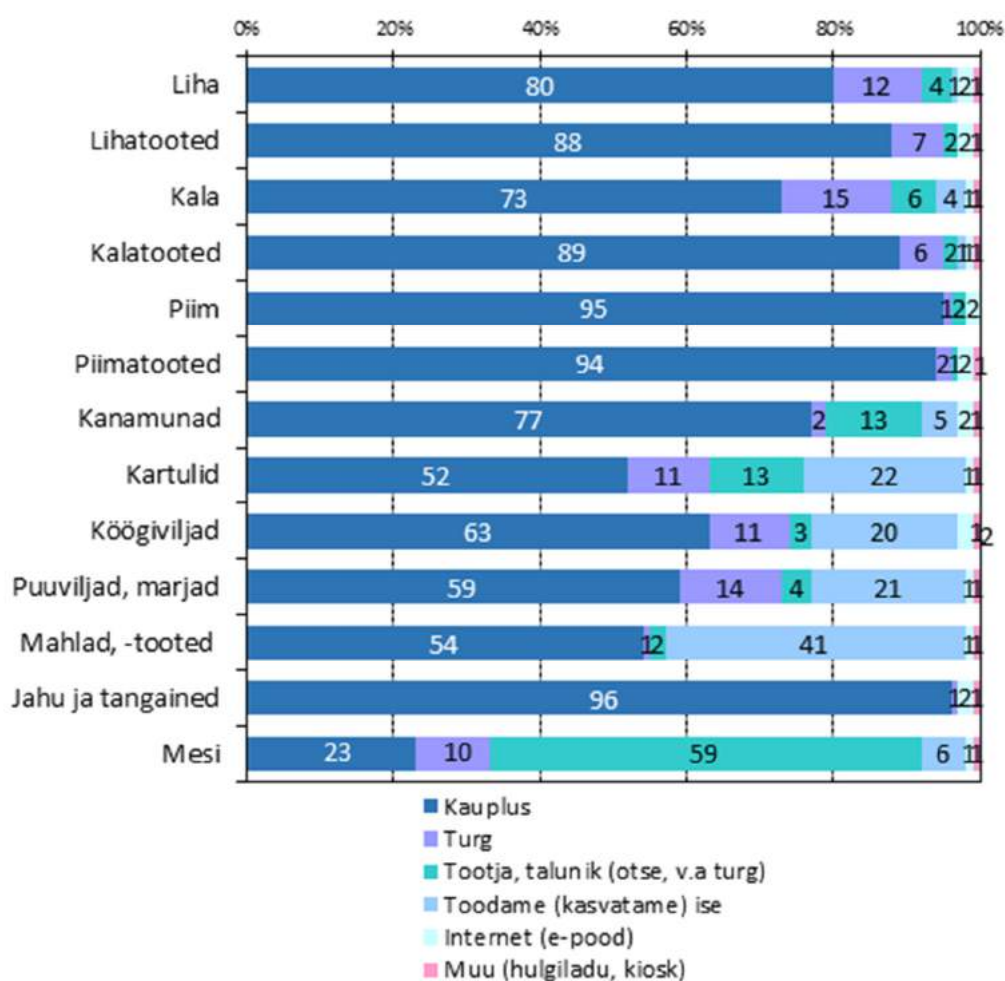
Joonis 1.8. Aiamaa olemasolu toidu ise kasvatamiseks (% vastanutest)

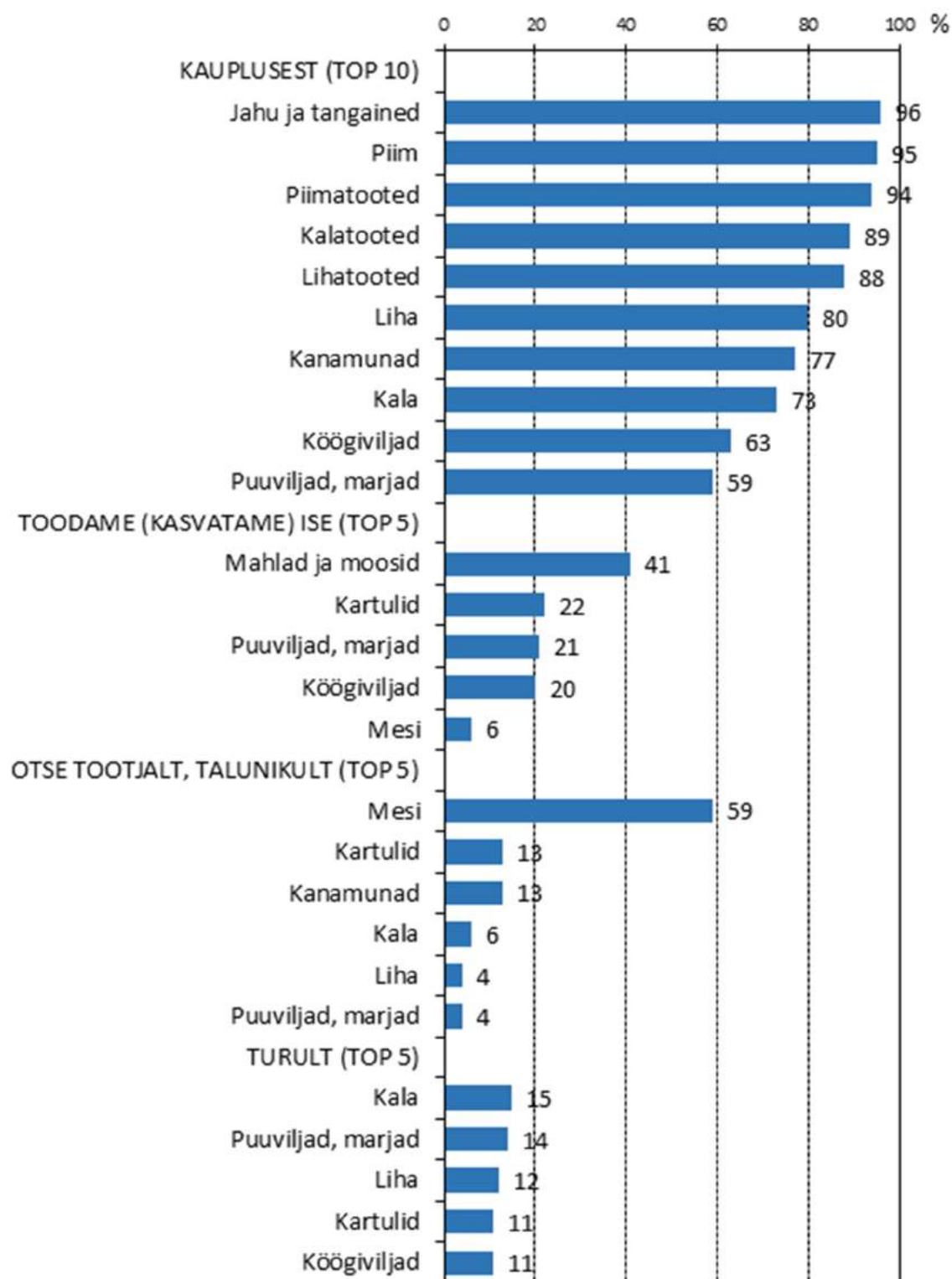
1.4. Peamised ostukanalid tooterühmade lõikes

- Igapäevaseid toidukaupu osteti 2020. aastal valdavalt jaekauplustest. Kauplustest osteti kolm neljandikku või rohkem (73–96%) piima-, liha- ja kalatoodetest, tangainetest ning munadest ning enam kui pool köögiviljadest ja mahlatoodetest (52–63%). Kõige vähem soetati kauplustest mett (23%), mida eelistati osta otse tootjalt (59%) või turult (10%). 6% vastanuist kinnitas, et peab ise mesilasi (joonis 1.9–1.10).
- Kartuli osas eelistas ostukohana kauplusi 52% vastanutest, kuid väiksemas mahus on säilinud ka traditsioon kasvatada kartulit ise (või sugulaste/tuttavate abil) (22%) ja osta neid otse tootjalt (13%) või turult (11%).
- Suure osa omatoodangust moodustasid ka mahlad ja moosid (41%), puuviljad ja marjad (21%) ning köögiviljad (20%). Turult soetas puuvilju ja marju 14% ning köögivilju 11%.
- Turult osteti vähemal määral ka kala ja kalatooteid (vastavalt 15% ja 6%) ning liha ja lihatooteid (vastavalt 12% ja 7%).

Joonis 1.9. Ostukanalite osakaalud toidukaupade ostudes (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.10. Toidukaupade peamised ostukanalid tooterühmade lõikes (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

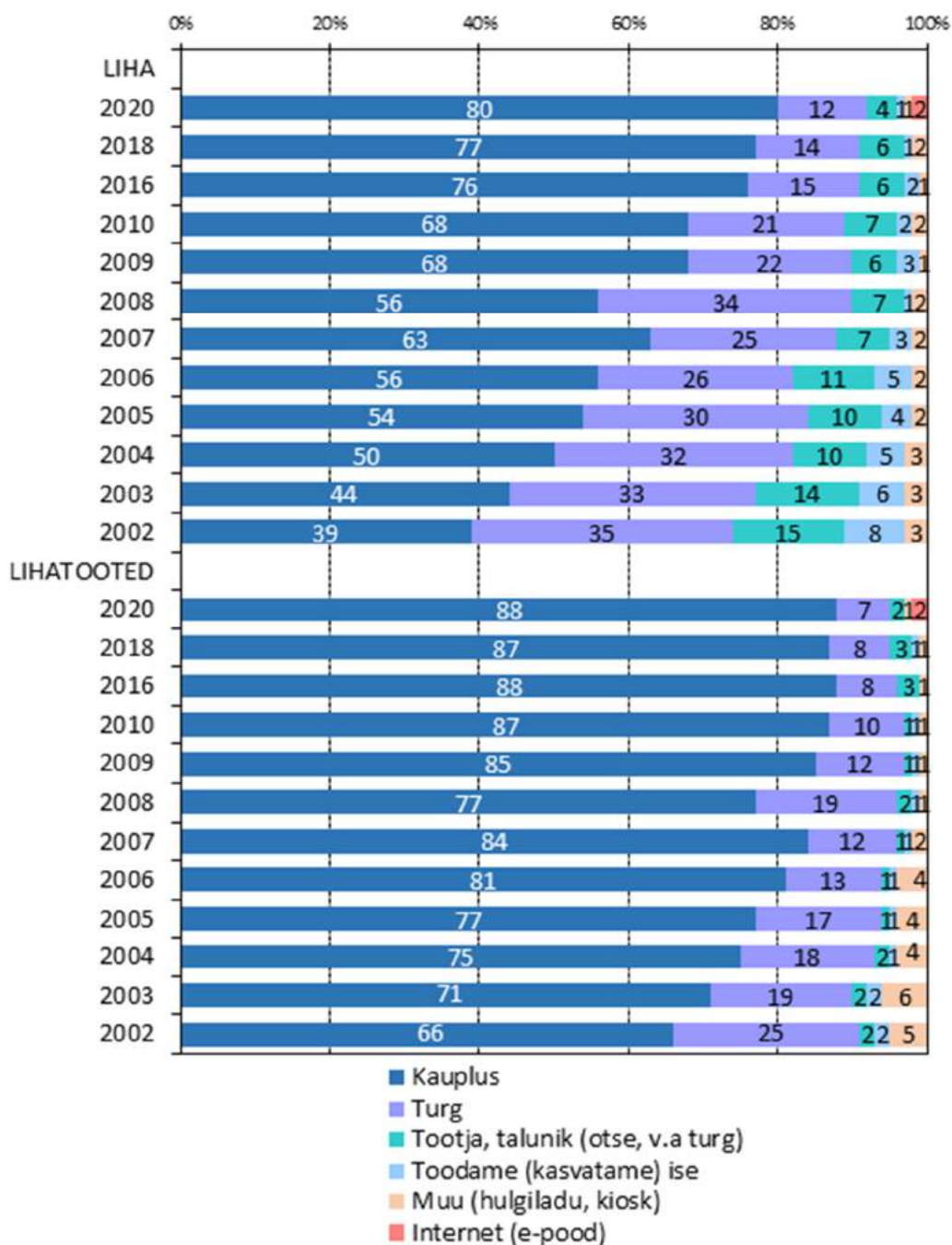

- Liha ja lihatoodete ostukohtade struktuuris on toimunud pidev suundumus kaupluste kasuks ja kui 2002. aastal osteti kauplustest 39% lihast ja 66% lihatoodetest, siis 2020. aastal vastavalt 80% ja 88% (joonis 1.11). Sellevõrra on vastavalt vähenenud turu ja muude ostukohtade osakaal. Kui turgudelt ostis 2002. aastal liha 35% ja lihatooteid 25% vastanuist, siis 2020. aastal vastavalt 12% ja 7%.
- Toiduainete ostukohtade valik kõneleb suuremast usaldusest kaupluste vastu ja nende poolt pakutud soodustustest ning mugavusest ostukeskkonnana. Samas on köögivilja, puu- ja marjade, kala ja mitmete omatoodetud lihatoodete valik turul paljudes kaubagruppides parem, millest tuleneb ka turu püsimine märkimisväärse ostukohana.
- Kala ja kalatoodete ostukohtade struktuur pole viimase kümne aasta jooksul muutunud, kala ja kalatooteid ostetakse valdavalt kauplustest (kümne aasta lõikes kala vastavalt 72–74% ja kalatooteid 89–92%) ja vähemal määral turgudelt (kala vastavalt 14–21% ja kalatooteid 5–7%) (joonis 1.12). Turgude osakaal on siiski mõnevõrra vähenenud. 2020. aastal osteti turgudelt kala 15% ja kalatooteid 6%. Veidi kasvanud on otse tootjalt ostmine, 2020. aastal ostis otse tootjalt kala 6% ja kalatooteid 2% vastanuist.
- Piima ja piimatooted ostavad elanikud enamasti jaekauplustest. 2020. aastal osteti jaekauplustest hinnanguliselt 95% kogu aasta jooksul ostetud piimast ja 94% ostetud piimatoodetest (joonis 1.13).
- Kanamunade ostude osakaal jaekauplustest on jäänud samale tasemele 2016. aastaga ja moodustas 77% ostudest. Otse tootjalt ostetakse 13% kanamunadest ja 5% moodustas omatoodang (joonis 1.13).
- Kui jahu ja tangaineid osteti 2002–2006 sagedasti ka hulgiladudest ja kioskitest (7–18% vastanuist) ning turgudelt (2–11%), siis 2020. aastal osteti neid ülekaalukalt (96%) jaekauplustest (joonis 1.14).
- Kartuliootude osakaal jaekauplustest on suurenenud 2002. aasta 8%-lt 52%-ni 2020. aastal, mis kõneleb sellest, et ka kauplustest on võimalik soetada kvaliteetseid kartuleid ja tarbija usaldus kaupluste vastu on kasvanud. Sellega on poole võrra vähenenud kartulite ise kasvatamine (2002. aastal 46%, 2020. aastal 22%), otse tootjalt ja talunikelt ostmine (2002. aastal 25%, 2020. aastal 13%) ning turgudelt ostmine (2002. aastal 20%, 2020. aastal 11%) (joonis 1.14).
- Kartuliostmisega sarnane tendents iseloomustab ka köögiviljade ostmist ja nende ise kasvatamist, kus kasvanud on kaupluste osakaal. Kui 2002. aastal osteti kauplustest 23% köögiviljadest, siis 2020. aastal 63%. Ise kasvatamine on vähenenud vastavalt 45%-lt 20%-ni 2020. aastal ja turgudelt ostmine 25%-lt 11%-ni 2020. aastal.
- Samamoodi on muutunud puuviljade ja marjade ostukohtade ja ise kasvatamise osakaalud ning neid on hakatud rohkem ostma kauplustest (2002. aastal 28%, 2020. aastal 59%), samas kui ise kasvatamine (2002. aastal 45%, 2020. aastal 21%) ja turgudelt ostmine (2002. aastal 22%, 2020. aastal 14%) on vähenenud (joonis 1.15).
- Teiselt poolt on püsinud mahlade ja mooside poest ostmise ja ise valmistamise suhteline tasakaal. Mahlu eelistas 2005–2018. aastal poest osta 48–63% ja ise valmistada 24–47% vastanuist. 2020. aasta uuringu kohaselt, mis hõlmab nii mahlu kui ka moose, ostis neist kauplustest 54%

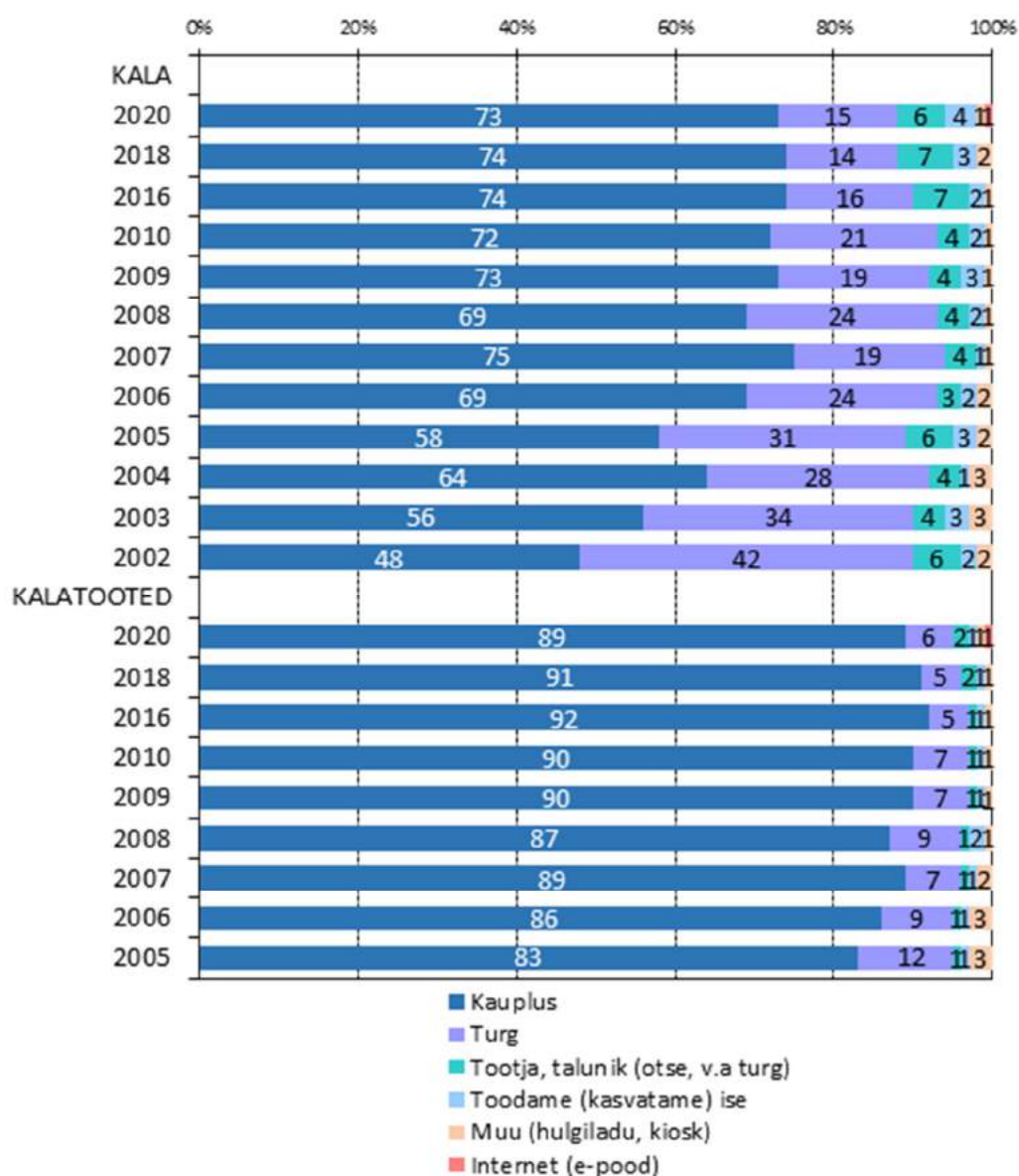
ja ise valmistas 41%. Kuna 55% vastanuist kas omab või kasutab (vastavalt 43% ja 12%) aia-
maad, siis võib selle taga näha põhjust, miks mahlu ja moose toodetakse nii suurel määral ka
ise, kuivõrd aiamaal kasvanud toodang vajab ka säilitamist.

- Mett on valdavalt ostetud otse tootjalt, kuid 2020. aastal kasvas ka kaupluste osakaal. Kui 2018. aastal osteti otse tootjalt 65% meest ja kauplustest 16%, siis 2020. aastal vastavalt 59% ja 23%. Samas püsis turgudel ostetud (2018. 11%, 2020. aastal 10%) ja ise toodetud (2018. aastal 7%, 2020. aastal 6%) mee osakaal.

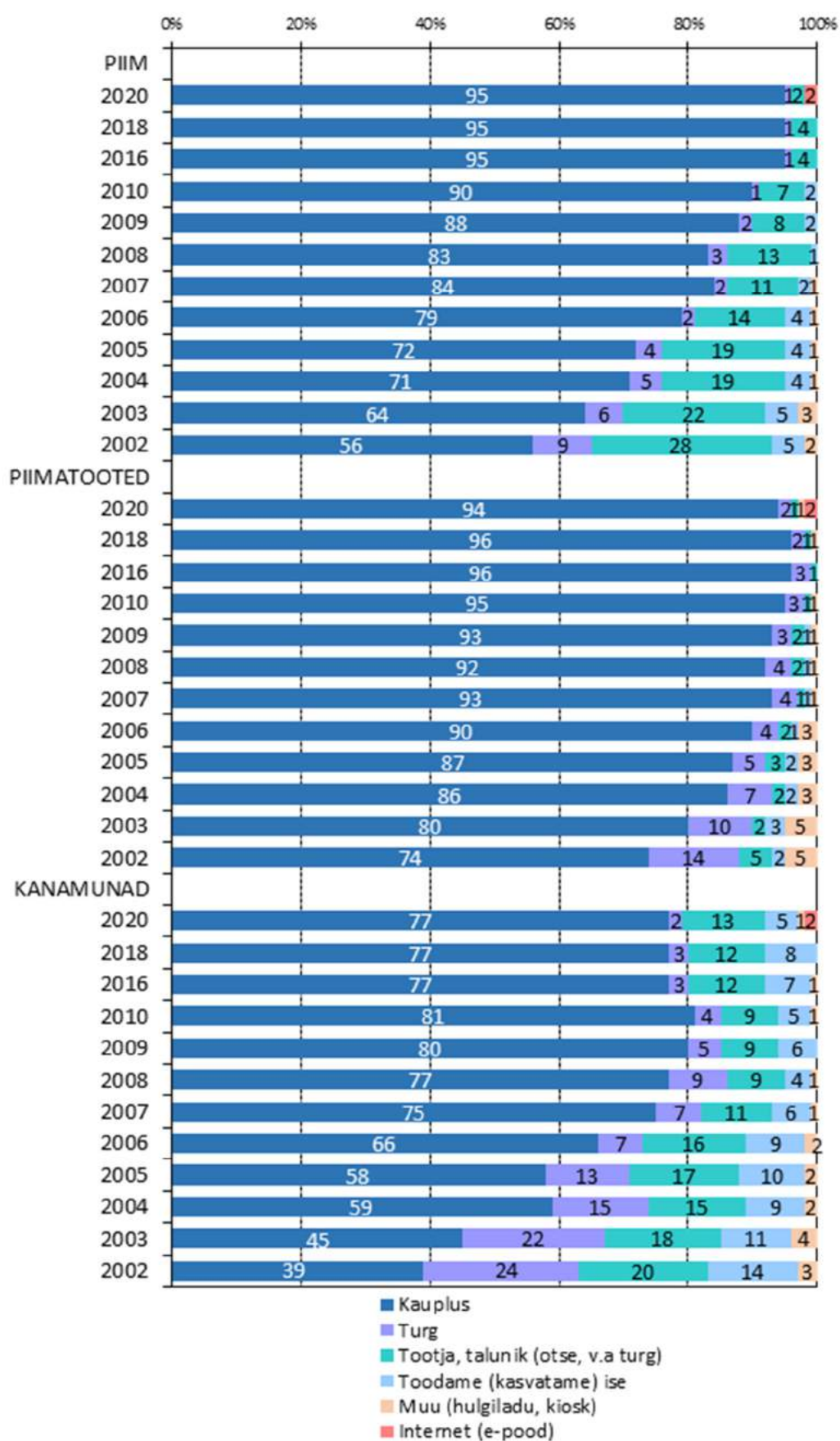
Joonis 1.11. Ostukanalite osakaalud liha ja lihatoodete ostudes 2002–2020 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

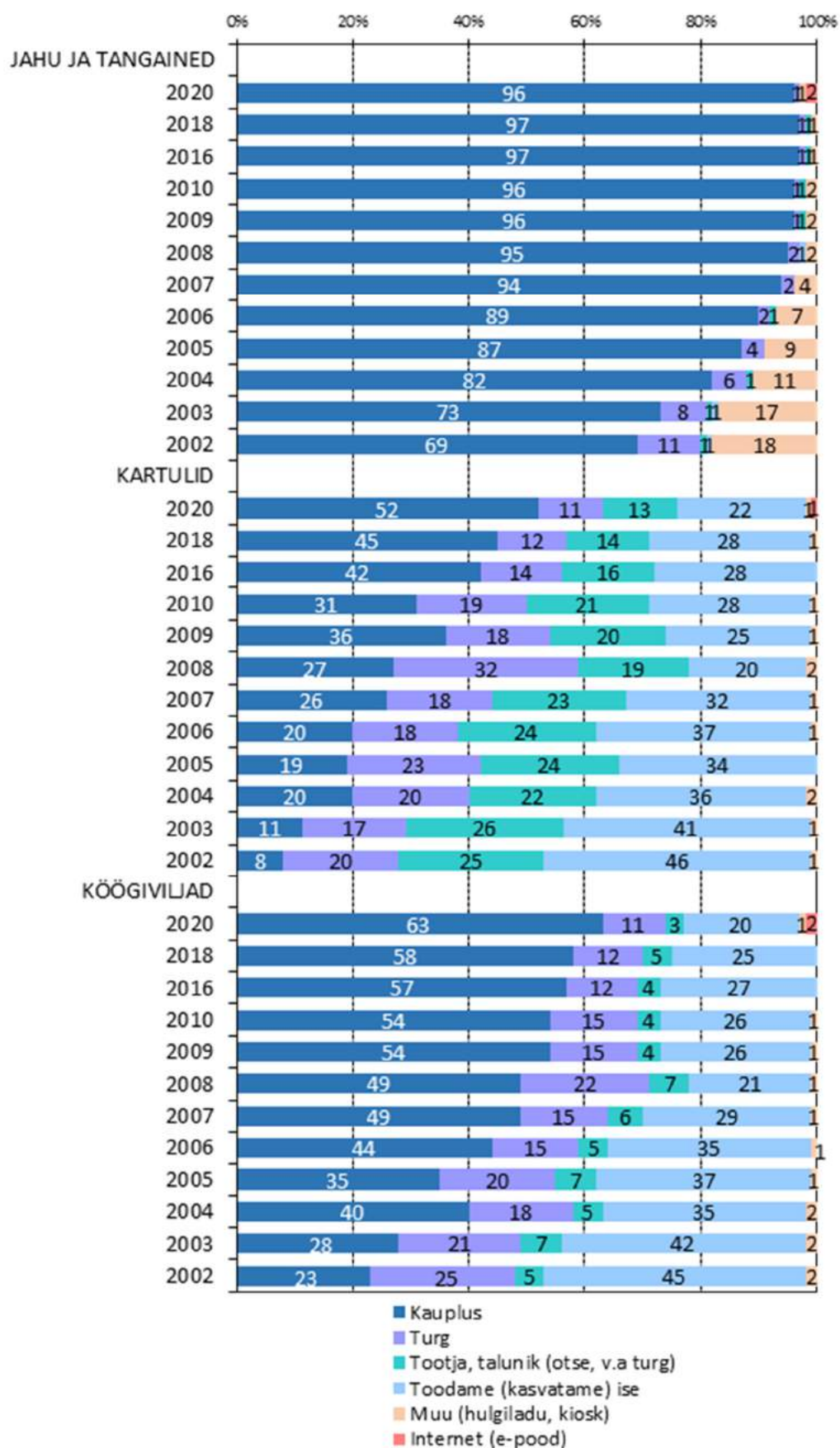
Joonis 1.12. Ostukanalite osakaalud kala ja kalatoodete ostudes 2002–2020 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

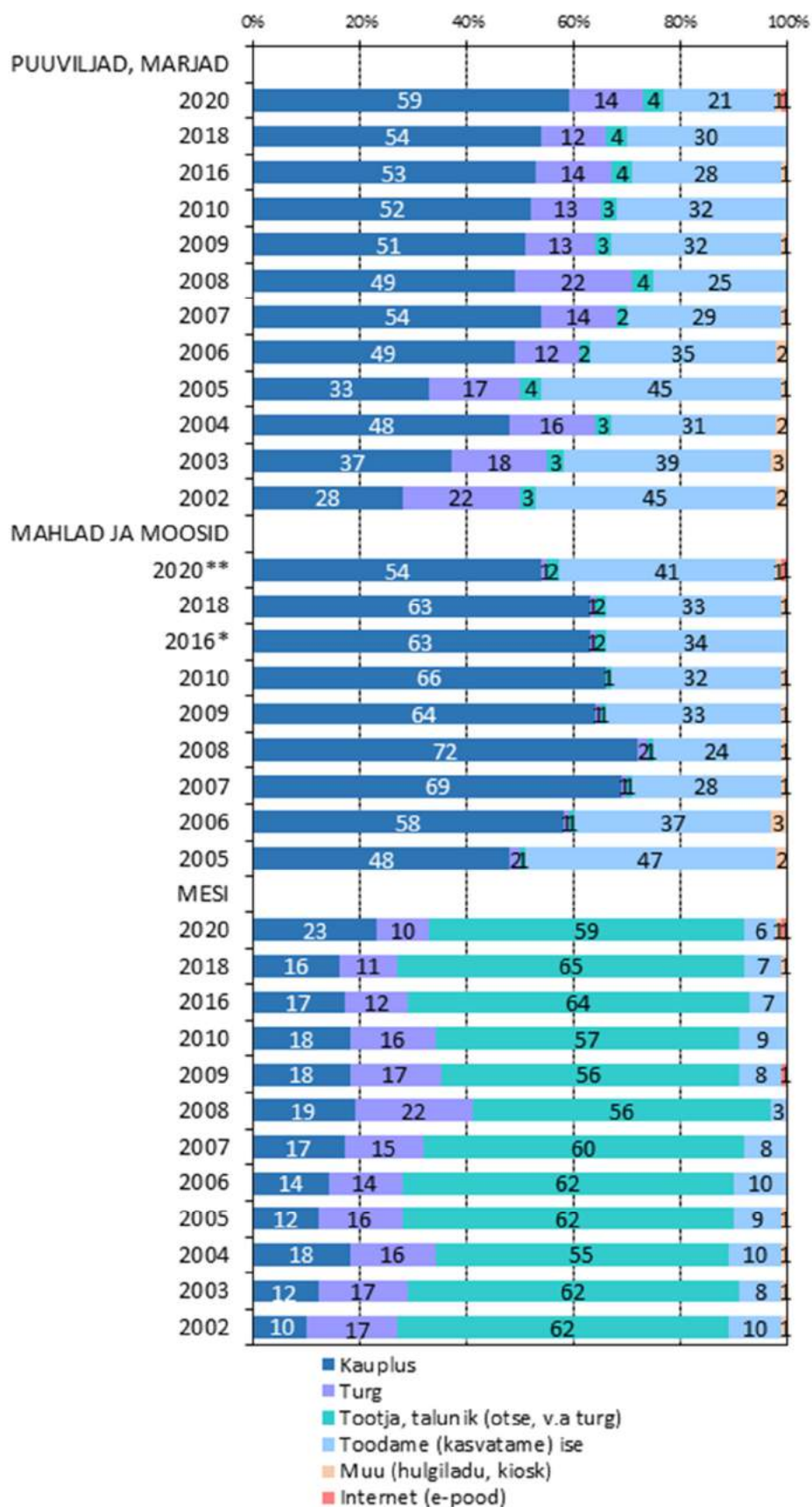
Joonis 1.13. Ostukanalite osakaalud piima, piimatoodete ja kanamunade ostudes 2002–2020 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.14. Ostukanalite osakaalud jahu ja tangainete, kartuli ja köögiviljade ostudes 2002–2020
(% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.15. Ostukanalite osakaalud puuviljade ja marjade, mahlade ja mahlatoodete ning mee ostudes 2002–2020 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

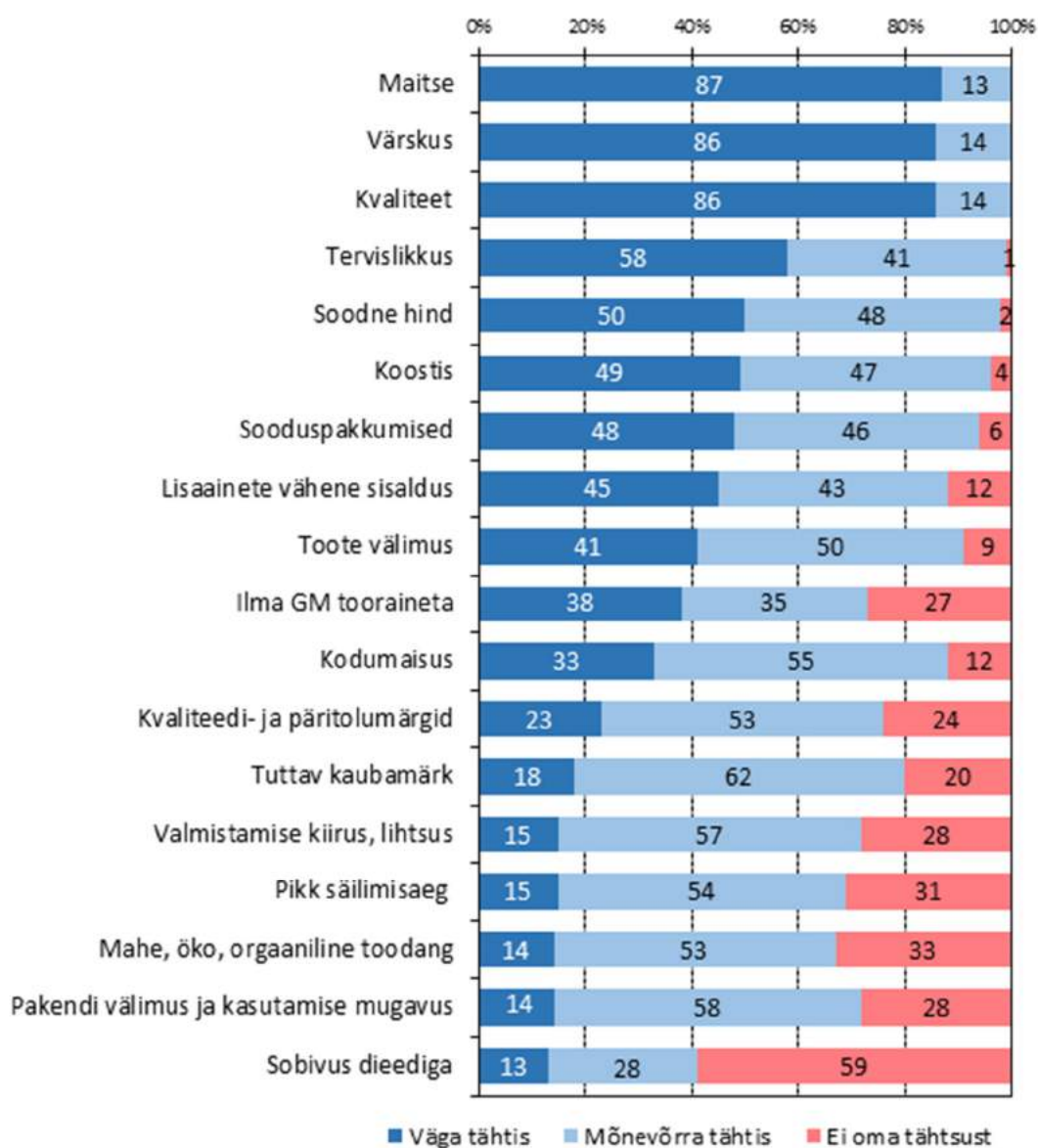
* Enne 2016. a ainult mahlad

** Alates 2020. aastast mahlad ja moosid

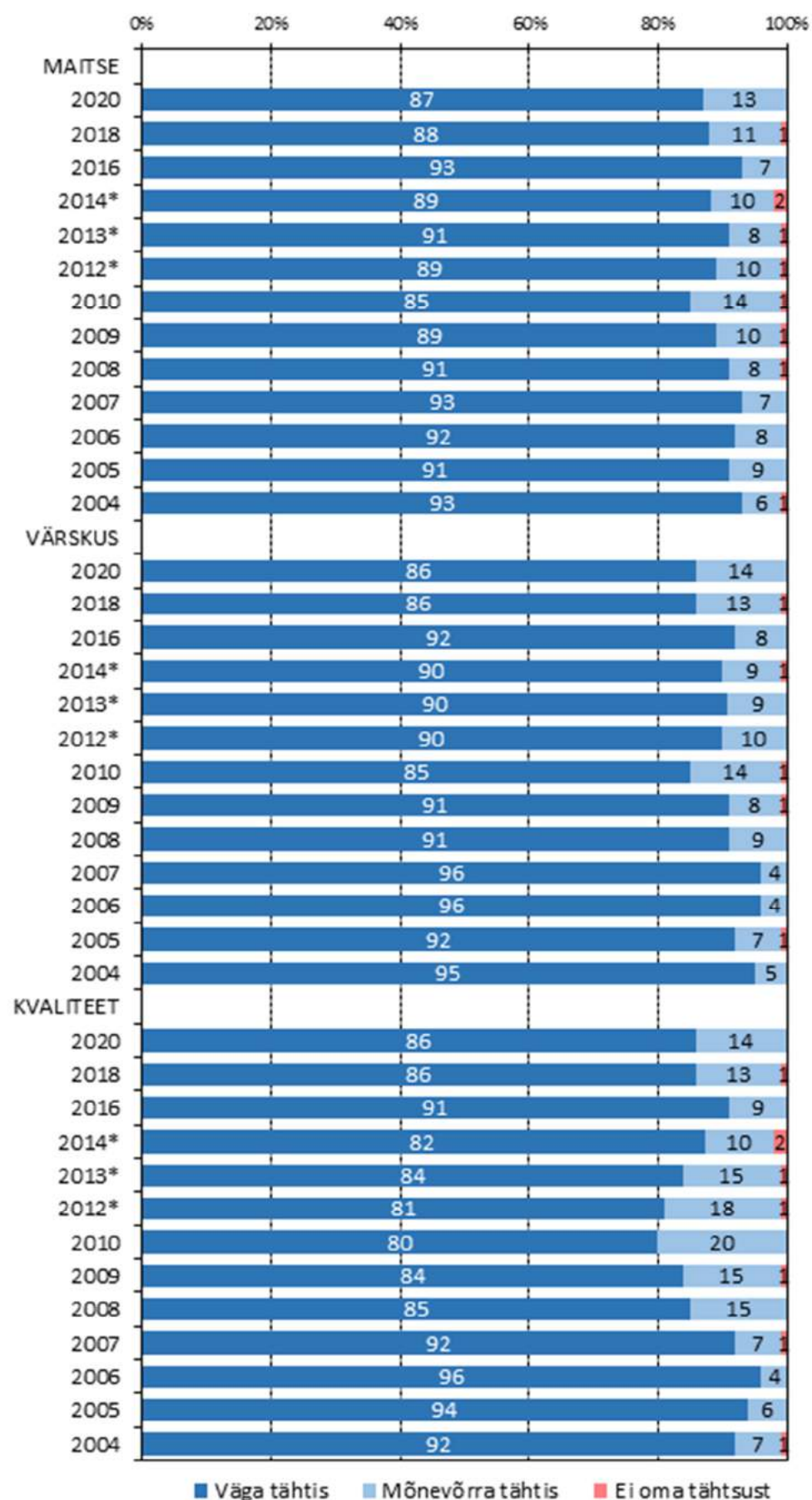
1.5. Ostuotsuse mõjutegurid

- Toidukauba ostuotsuse tegemisel pidasid elanikud kõige tähtsamaks toidu maitset, värskust ja kvaliteeti. Neid tegureid on tarbijad pidanud väga tähtsaks alates 2004. aastast. 2020. aastal pidas toidu maitset väga tähtsaks 87%, värskust 86% ja kvaliteeti 86% ehk valdav enamik vastanutest (joonis 1.16–1.17).
- Hind on tarbijate jaoks endiselt väga oluline kuid tarbijate hinnatundlikkus on viimase kahe aasta jooksul vähenenud 61%-lt 2018. aastal 50%-ni 2020. aastal. Nii madal pole see kunagi varem olnud, mis kõneleb ostujõu kasvust ja võimalusest teha ostuvalikuid rohkem kvaliteedi, mitte hinna alusel.
- Vähem oluliseks on muutunud ka sooduspakkumised, mida 2018. aastal pidas väga tähtsaks 55% ja 2020. aastal 48% vastanuist.
- Toidukauba ostmisel peeti väga tähtsaks ka muid kvaliteeti määravad tegureid nagu tervislikkus (58%), koostis (49%), lisaainete vähene sisaldus (45%), toote välimus (41%) ja GMO tooraine mittekasutamine (38%).
- Kodumaisust pidas toidu ostuotsuse tegemisel väga oluliseks 33% vastanuist. Selles osas on tarbijate hoiakud olnud vägagi kõikuvad (2005. aastal pidas seda oma valiku tegemisel oluliseks 65%), mis kõneleb sellest, et tarbija ei eelista kodumaist toodangut kvaliteedi arvelt, kui ta peab valima paljude erinevate näitajate vahel. Kvaliteedi- ja päritolumärgiseid peab väga oluliseks seejuures ainult 23% vastanuist. Nagu järgmine peatükk osutab, kui peaks valima vaid kodumaise ja imporditud kauba vahel, eelistab enamik vastanuid (74%) kodumaiseid tooteid ja imporditud tooteid vaid 4%.
- Tuttavat kaubamärki pidas väga tähtsaks 18%, toiduvalmistamise lihtsust 15%, toidukauba pikka säilimisaega 15%, toodete mahedat tootmisviisi 14%, mugavat ja hea välimusega pakendit 14% ning sobivust dieediga 13% vastanutest.
- Muu olulise tegurina märgiti ostuvaliku tegemisel ära 6 korral pakend: see peaks olema minimaalne, mitte plastik, biolagunev või kergesti utiliseeritav (ka müük ilma pakendita). Oluline on samuti toote kohalik päritolu (mesi oma maakonnast), selle mugav kättesaadavus, toote allahindlused, vegan-märgistus ja pakendil oleva teksti loetavus.

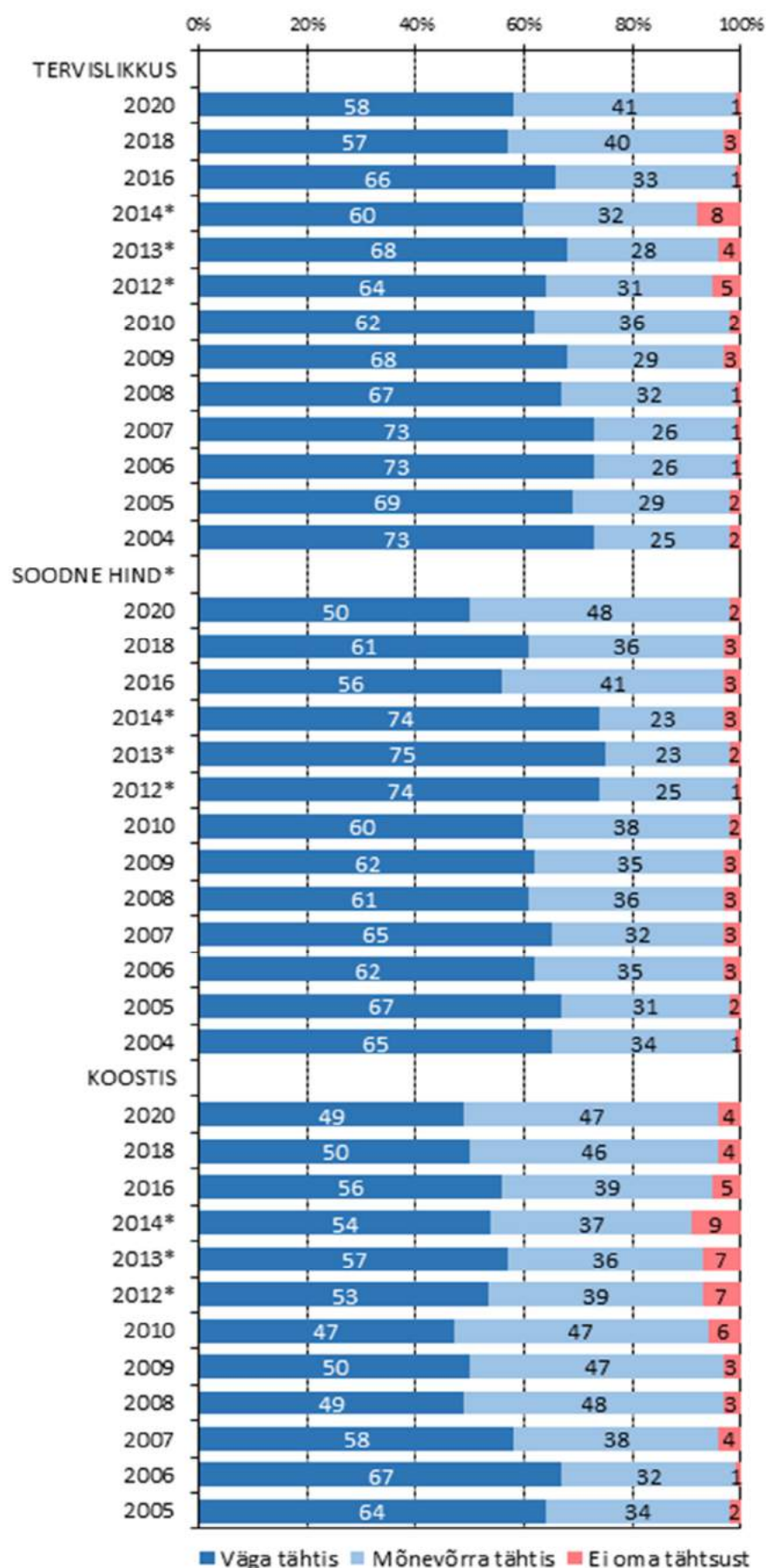
Joonis 1.16. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid aastal 2020 (% vastanutest)

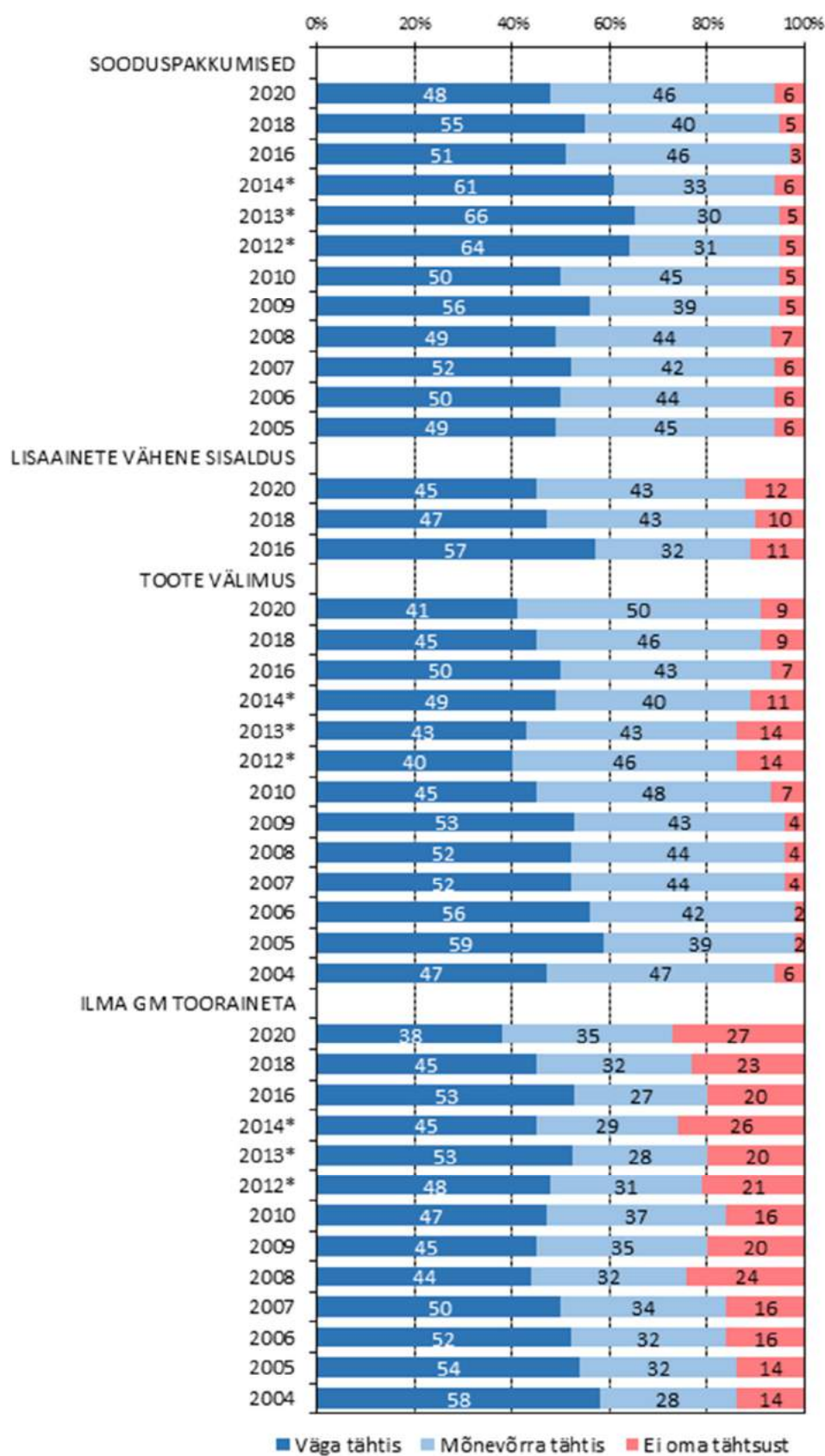
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2020 (% vastanutest)

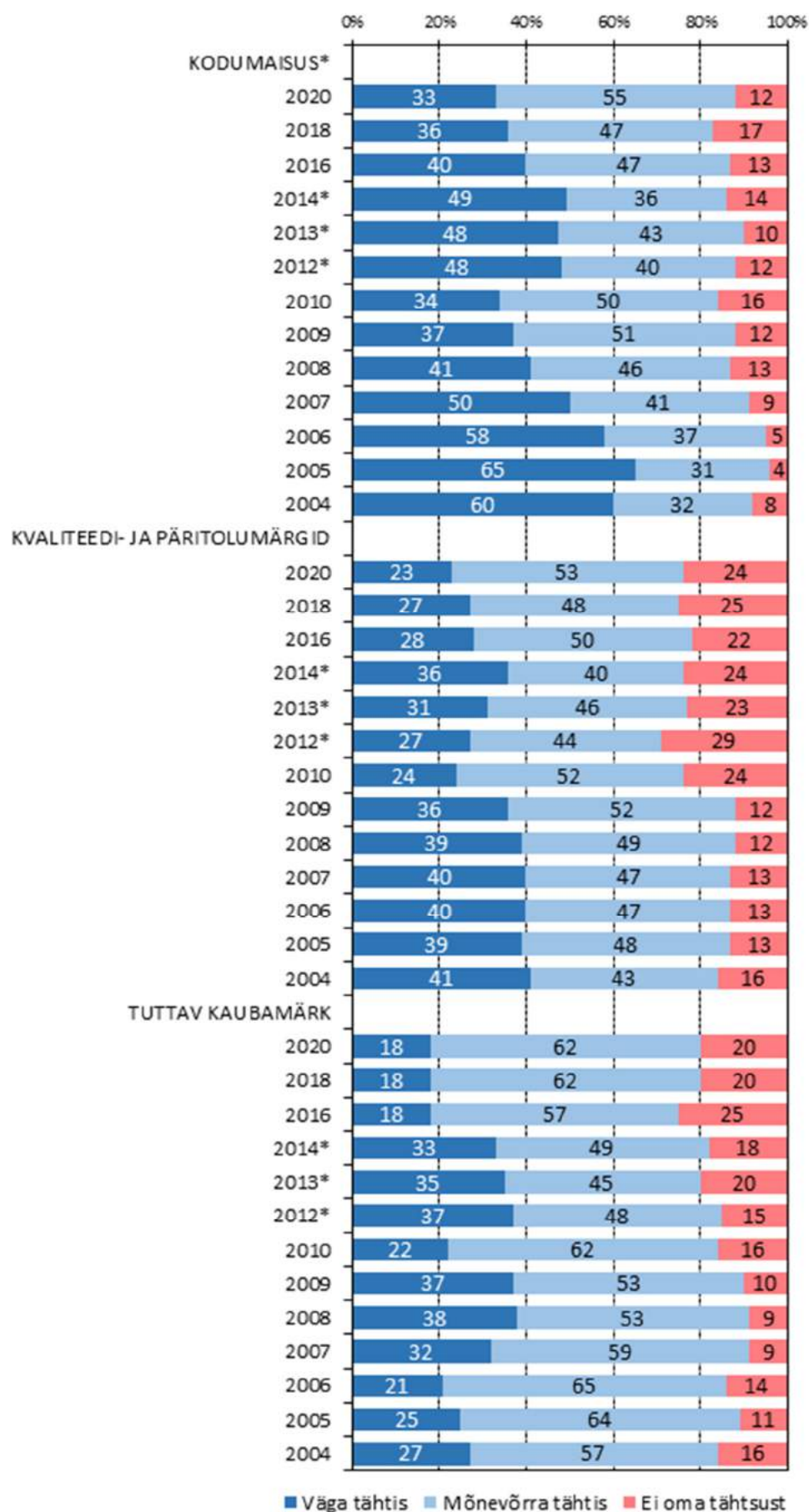
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2020 (% vastanutest, järg)

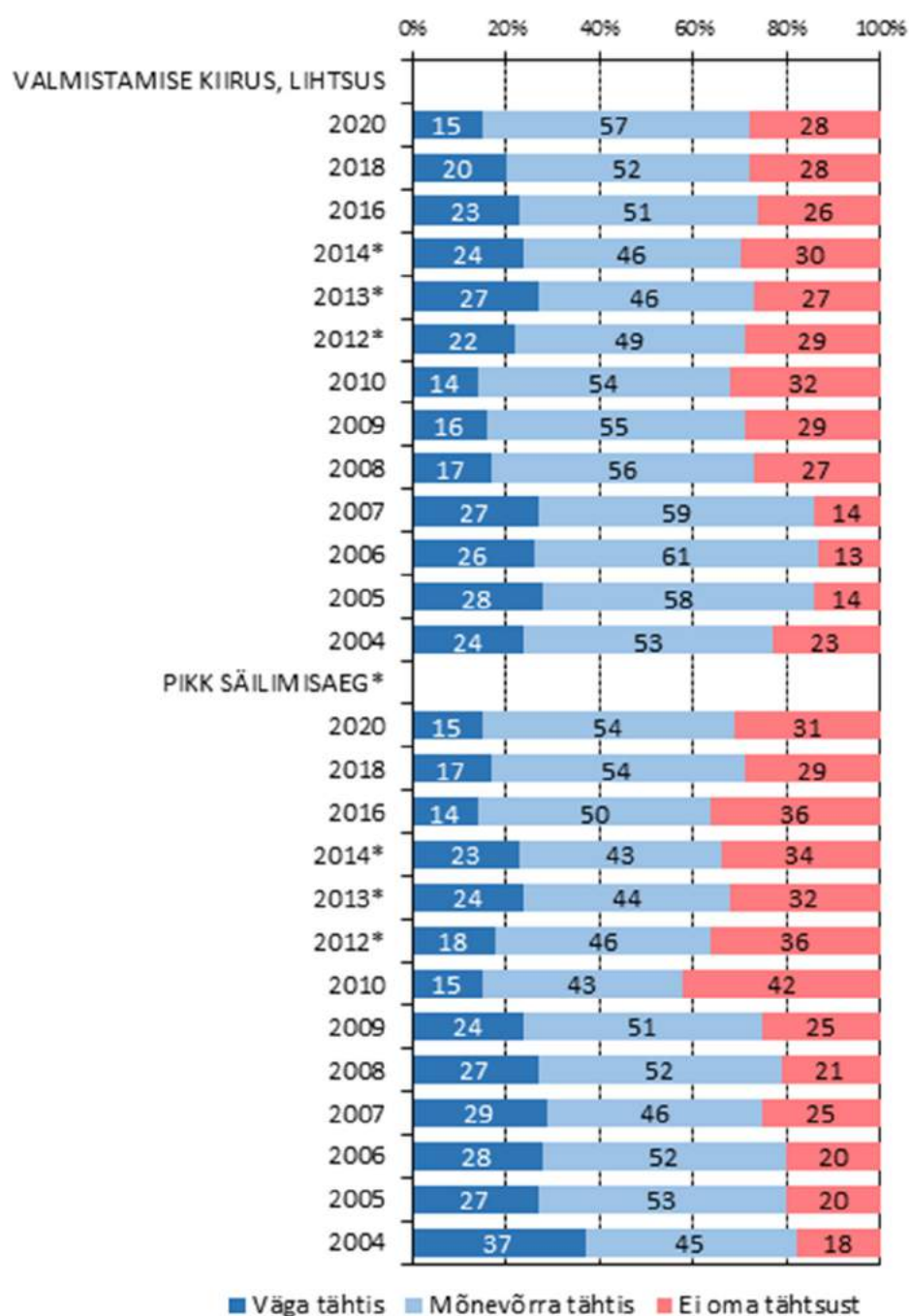
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2020 (% vastanutest, järg)

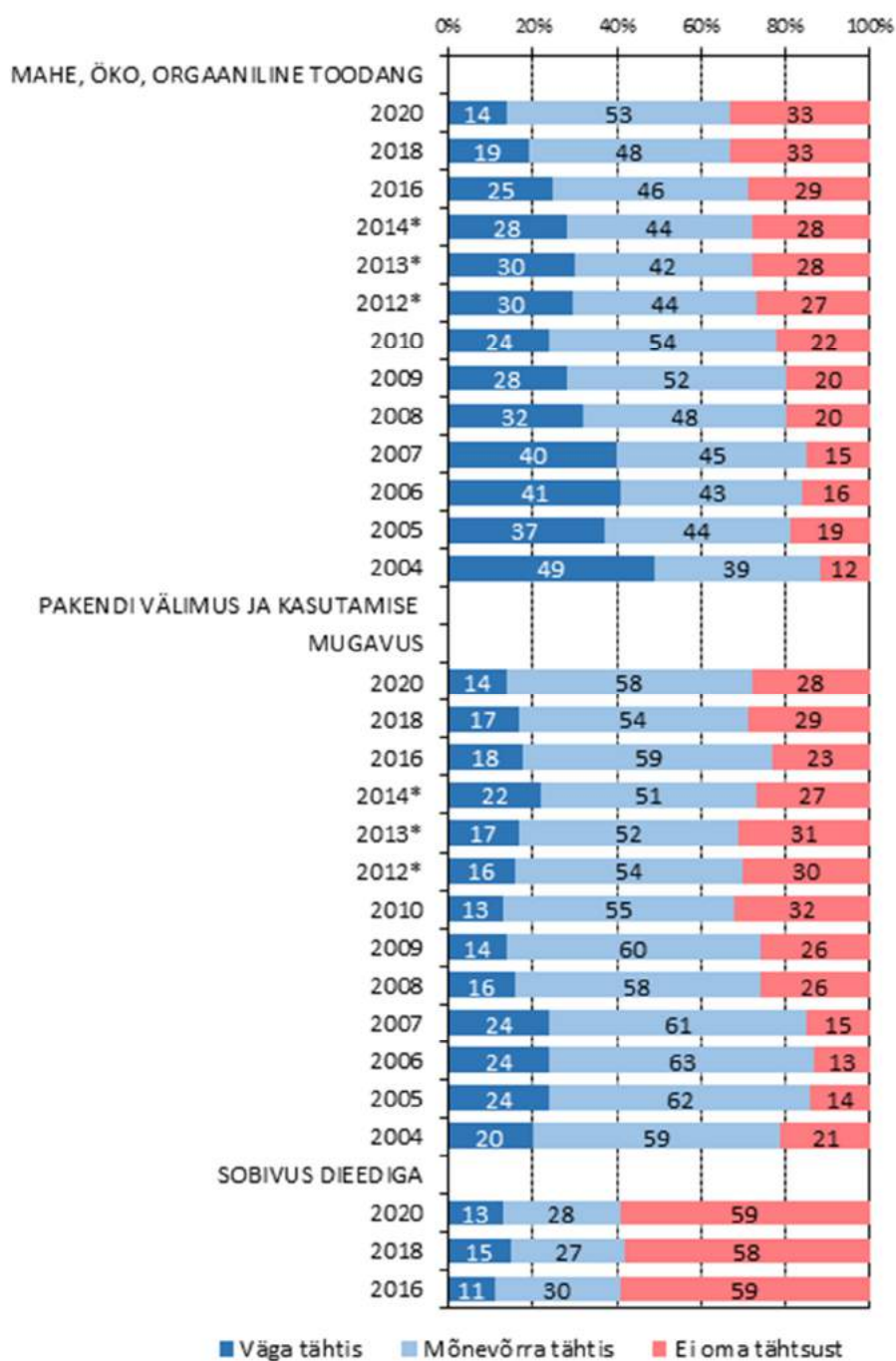
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2020 (% vastanutest, järg)

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2020 (% vastanutest, järg)

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2020 (% vastanutest, järg)

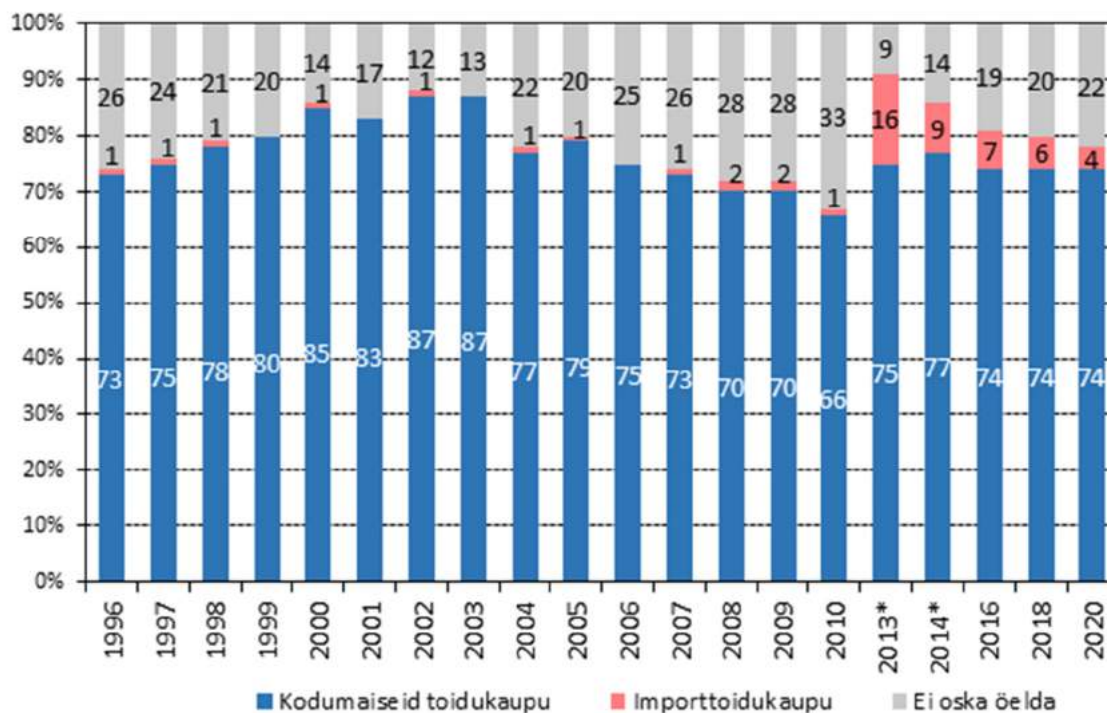

2. Kodumaised või imporditud toidukaubad

2.1. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine ja olulisus

- Kodumaist päritolu toitu eelistas 2020. aastal osta 74%-le vastanutest (see oli 74% ka 2018. aastal), 4% ostis viimase aasta jooksul valdavalt importtoidukaupa ja 22% ei osanud eelistust öelda. Kodumaise toidukauba eelistamine on püsinud samal tasemel alates 2016. aastast (joonis 2.1).
- Toidukaupade kodumaist päritolu pidas oluliseks 80% vastanutest (joonis 2.4).
- Vanusegruppidest on kodumaise toodangu kõige aktiivsemad ostjad elanikud, kes on vanemad kui 64 aastat (joonis 2.2).
- Valdavalt (70% ja enam vastanuid) eelistavad osta just kodumaist toitu kõik elanike grupid, väikeseks erandiks vaid Põhja-Eestist pärit vastajaid, kellest eelistas kodumaiseid toidukaupu 66%. Samas Kirde- ja Kesk-Eestis oli toidupatriotism hoopis suurem (vastavalt 89% ja 83%) (joonis 2.3).
- Sissetulekud ja haridus väga suuri erisusi välja ei too, kõige vähem (70%) on kodumaise toidu eelistajaid üle 1200€ teenivate vastajate hulgas, samas kui 501–800€ teenivatest inimestest eelistab kodumaist toitu 79% (joonis 2.3).
- Viimase 2 aastaga on kodumaise toidukauba eelistamine kasvanud hüppeliselt 18–29-aastaste noorte vanuserühmas (2018. aastal 53%, 2020. aastal 70%) ja noorte üldine eelistus ei erine enam oluliselt 30–49-aastaste tarbijate vastavast näitajast. Kodumaise toidukauba ostmise langustrend on noortel peatunud (joonis 2.2).

Joonis 2.1. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes 1996–2020
(% vastanutest)

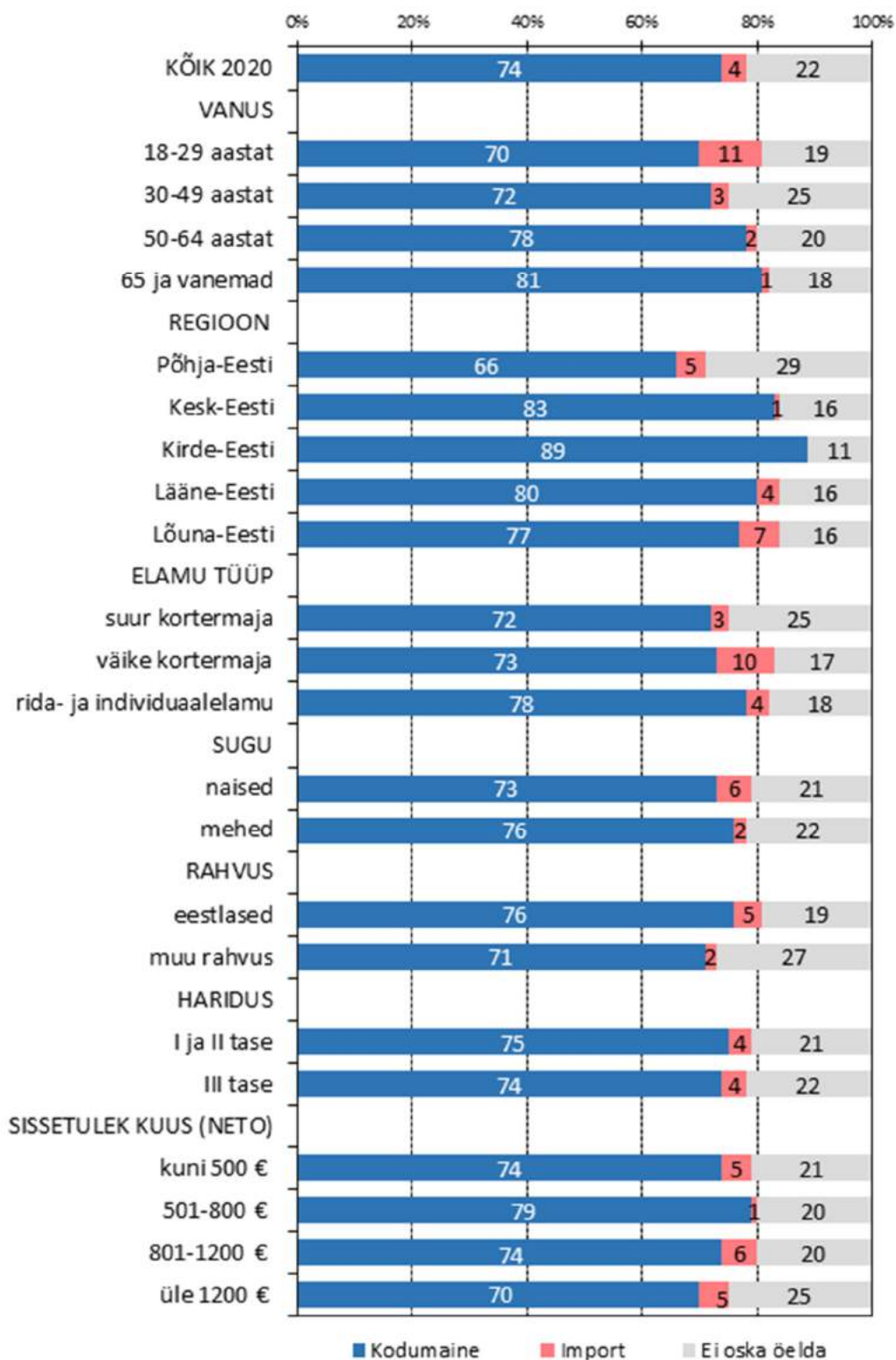

* EMOR CAPI meetod, enne 2013. aastat märgiti ei oska öelda vastusvariandi asemel toidukaupade päritolumaad pole oluline.

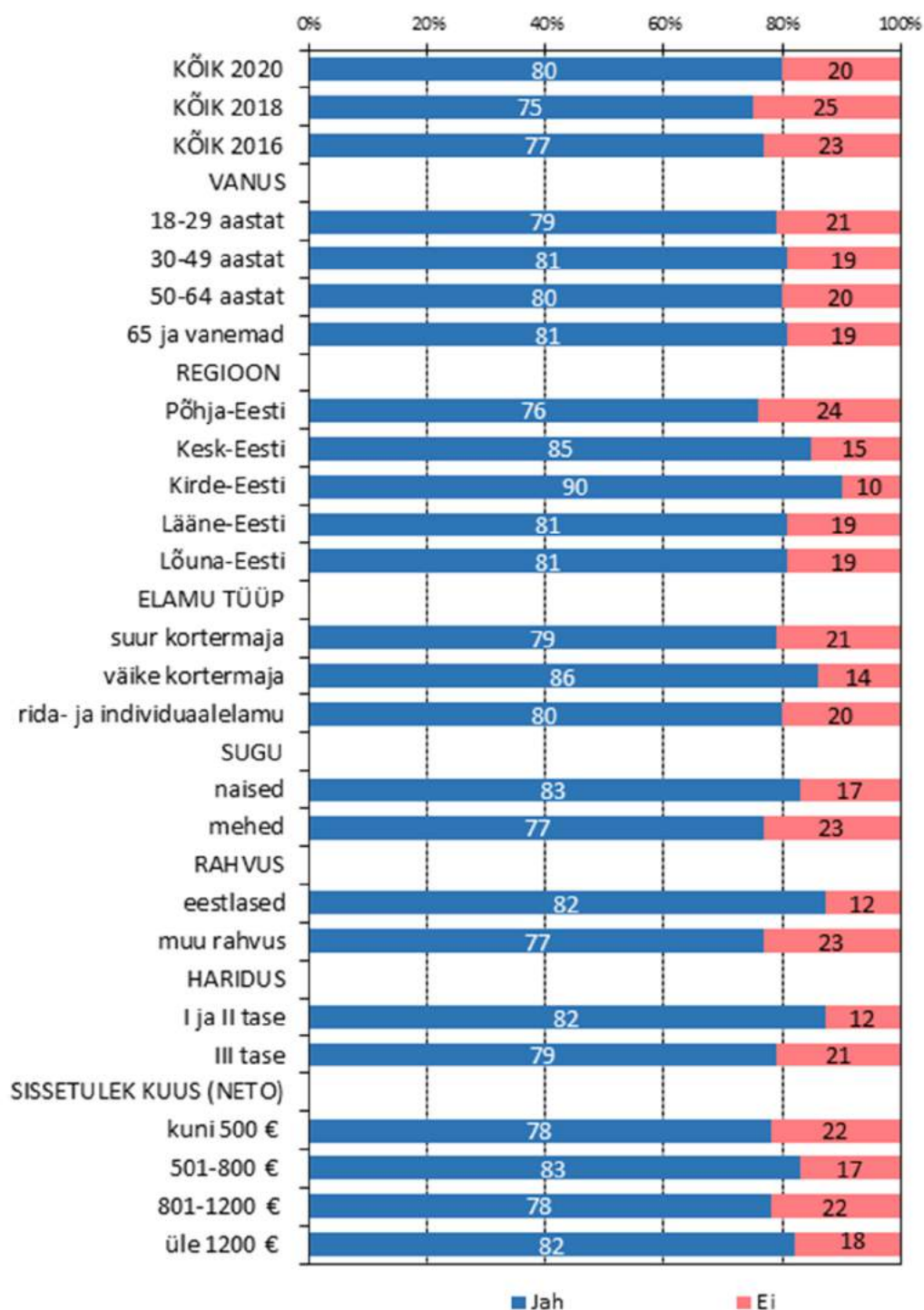
Joonis 2.2. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes vanuserühmiti 1996–2020 (% vastanutest)

Joonis 2.3. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

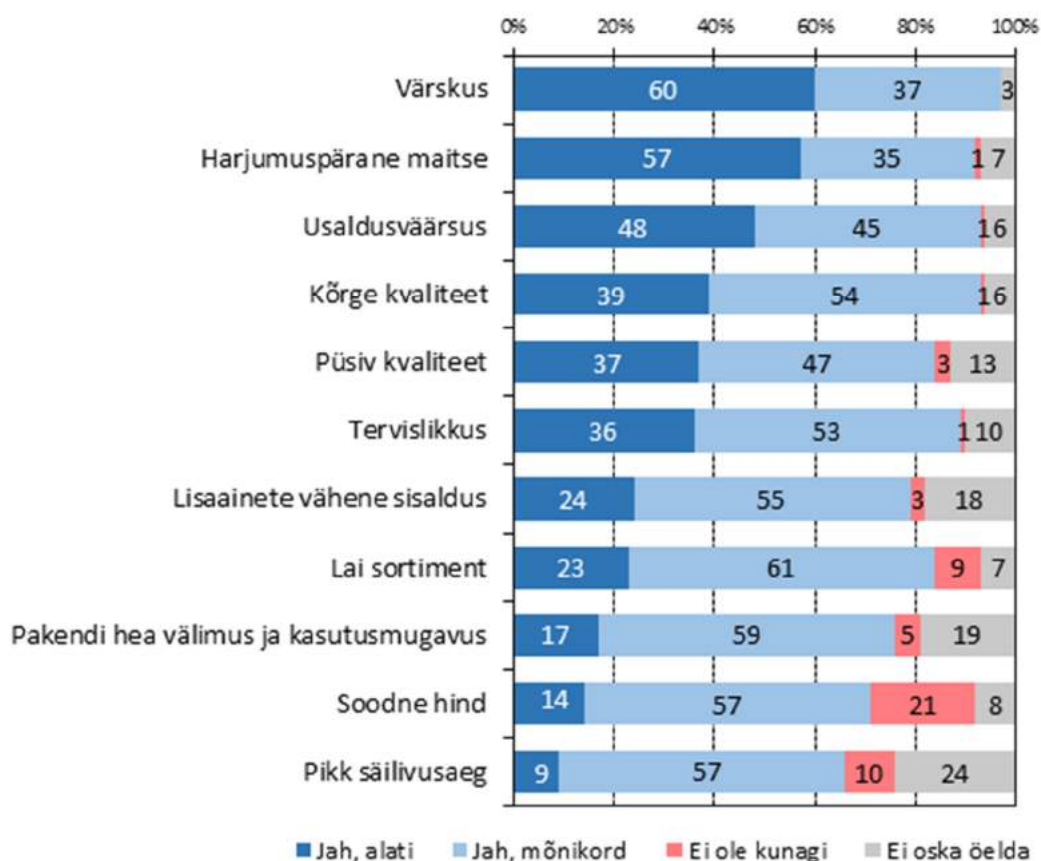
Joonis 2.4. Toidukauba kodumaise päritolu olulisus tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

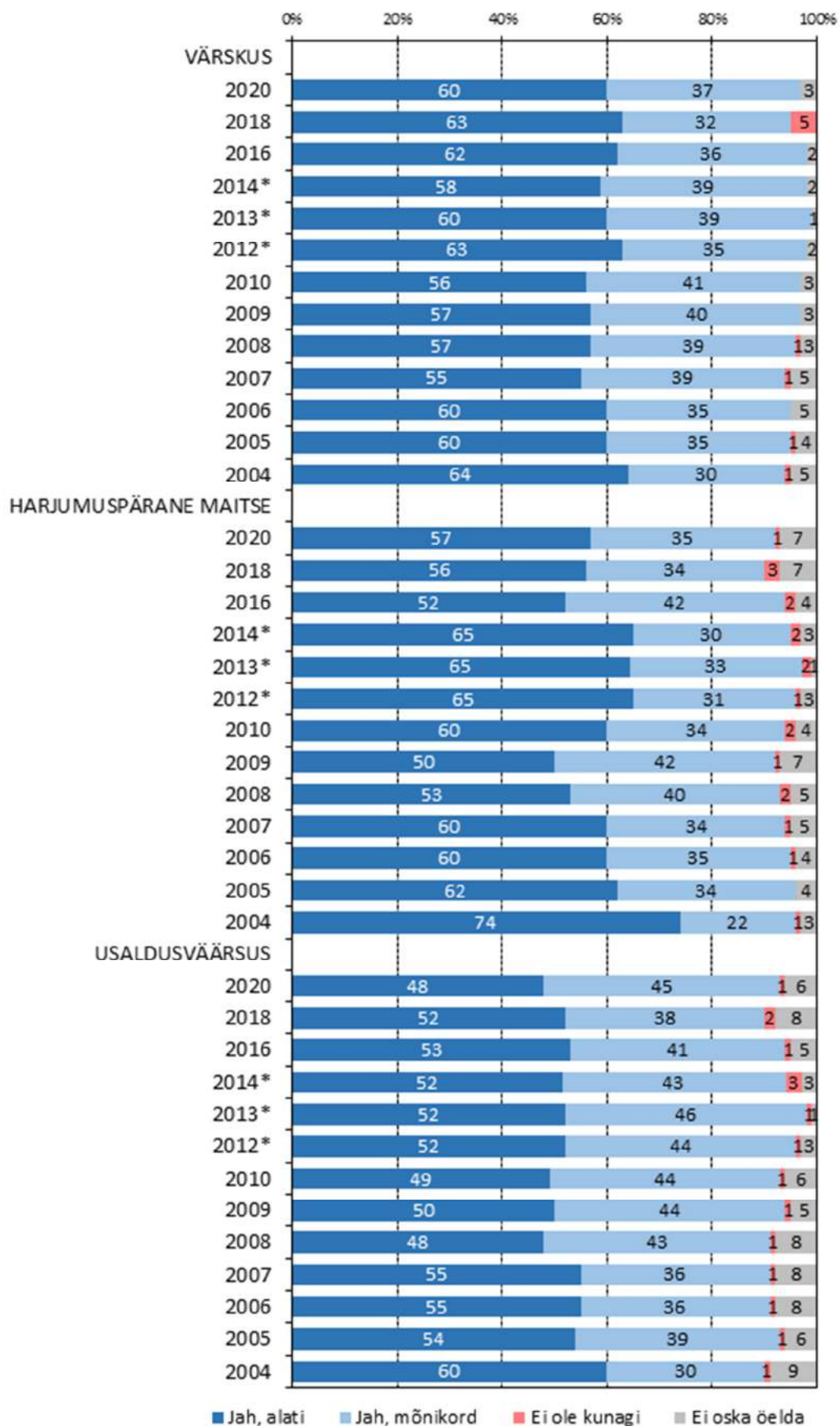
2.2. Kodumaiste toidukaupade omadused

- Kodumaist toidukaupa iseloomustab elanike hinnangul värskus, harjumuspärane maitse, usaldusvärsus ja kõrge kvaliteet (*jah, alati* vastuste osakaal 2020. aastal 39–60%) (joonis 2.5).
- Vähem iseloomustavad kodumaist toitu vastajate arvates (*jah, alati* vastuste osakaal 9–37%) püsiv kvaliteet, tervislikkus, vähene lisaainete sisaldus, lai sortiment, pakendi hea välimus ja kasutusmugavus, soodne hind ja pikk säilivusaeg.
- Soodsa hinna osas tõi *jah, alati* vastuse esile vaid 14% vastanuist, 57% arvates on see nii mõnikord ja 21% arvates mitte kunagi ning 8% ei osanud hinnangut anda. Endiselt oli viiendik vastanutest seda meelt, et kodumaised toidukaupad pole kunagi soodsa hinnaga.
- Vaadeldes hinnangute muutusi aastate lõikes, siis on *jah, alati* vastuste osakaal on vähenenud pea kõikides näitajates, erandiks vaid harjumuspärane maitse ja värskus, kus *jah, alati* vastuste osakaal jäi samale tasemele. Võrreldes 2018. aastaga olid vastanud vähem veendunud, et kodumaised tooted on alati usaldusväärsed (−4%-punkti), kõrge kvaliteediga (−4%-punkti), püsiva kvaliteediga (−10%-punkti), tervislikud (−5%-punkti), soodsa hinnaga (−9%-punkti), pika säilivusajaga (−4%-punkti), sisaldavad alati vähe lisaaineid (−7%-punkti), on laia sortimendiga (−6%-punkti) ning pakend on alati hea välimusega ja seda on mugav kasutada (−9%-punkti). Vastavalt on suurenenud *jah, mõnikord* vastuste osakaal, mida pakkus erinevate kvaliteedinäitajate osas 35–61% vastanuist, mis kõneleb sellest, et Eesti tarbija on muutunud Eesti toiduainete suhtes skeptilisemaks või on tarbija nõudlikkus kasvanud (joonis 2.6).

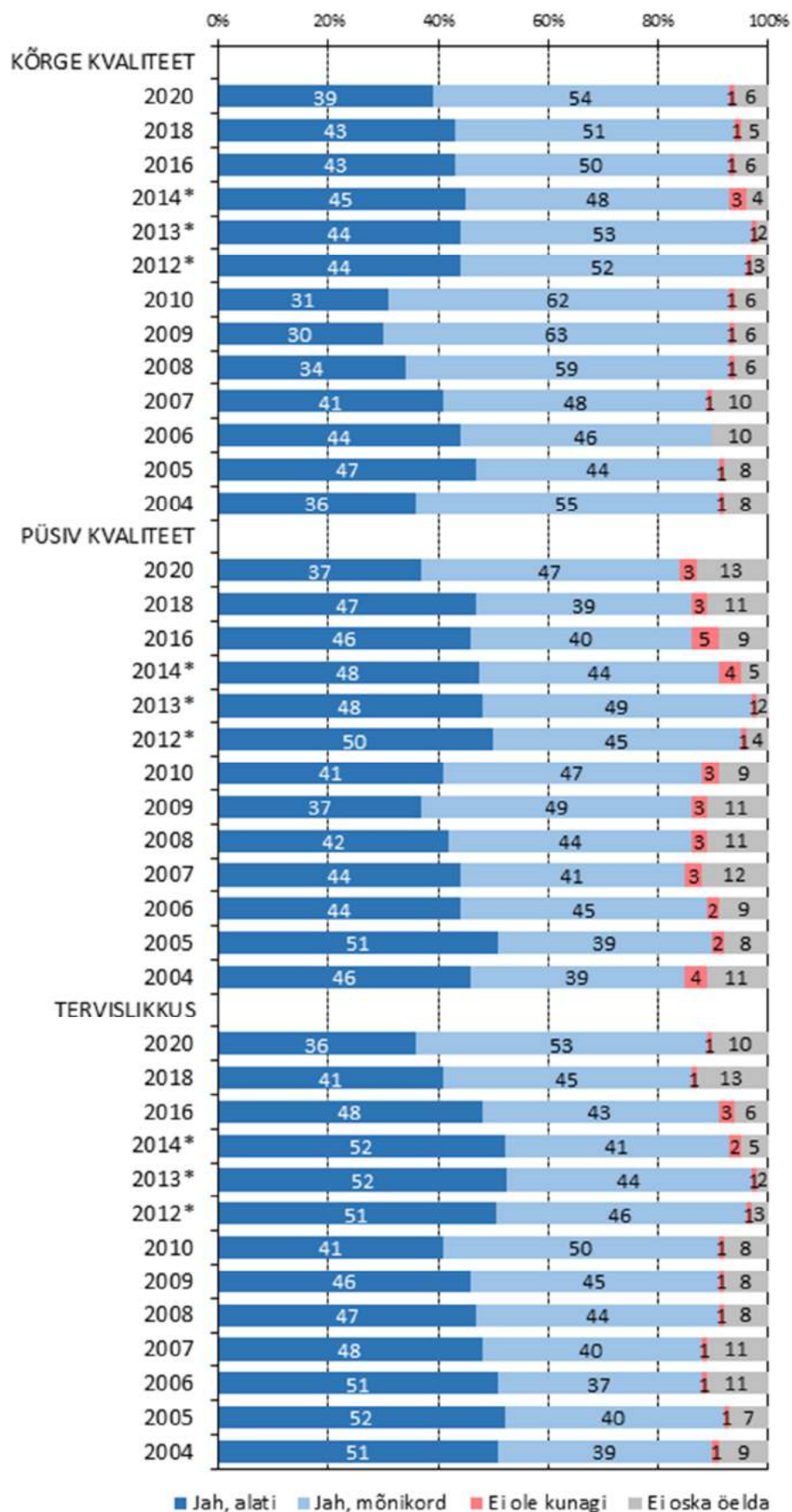
Joonis 2.5. Kodumaiste toidukaupade omadused (% vastanutest)

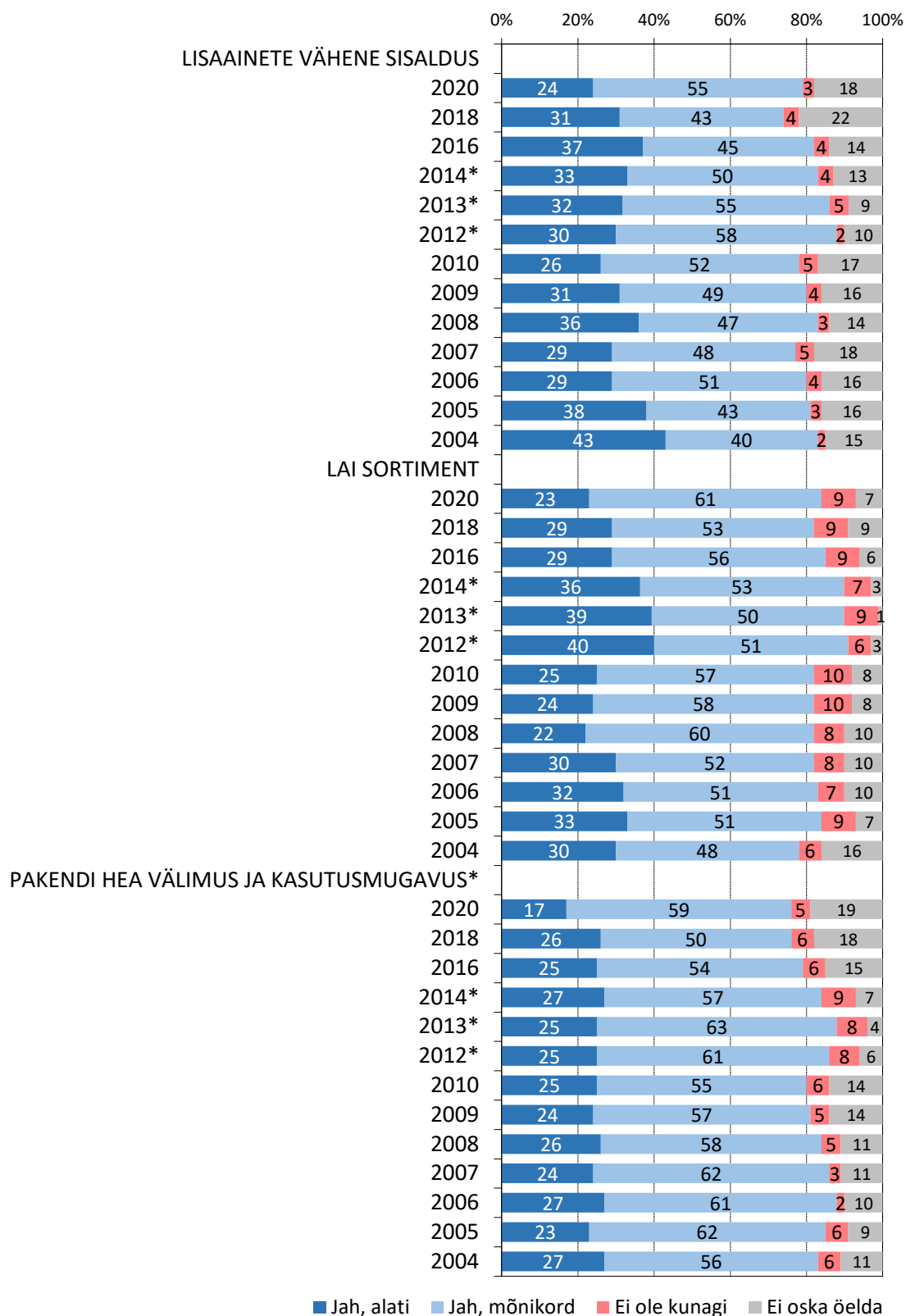
Joonis 2.6. Vastanute hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2020 (% vastanutest)

Joonis 2.6. Vastanute hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2020
(% vastanutest, järg)

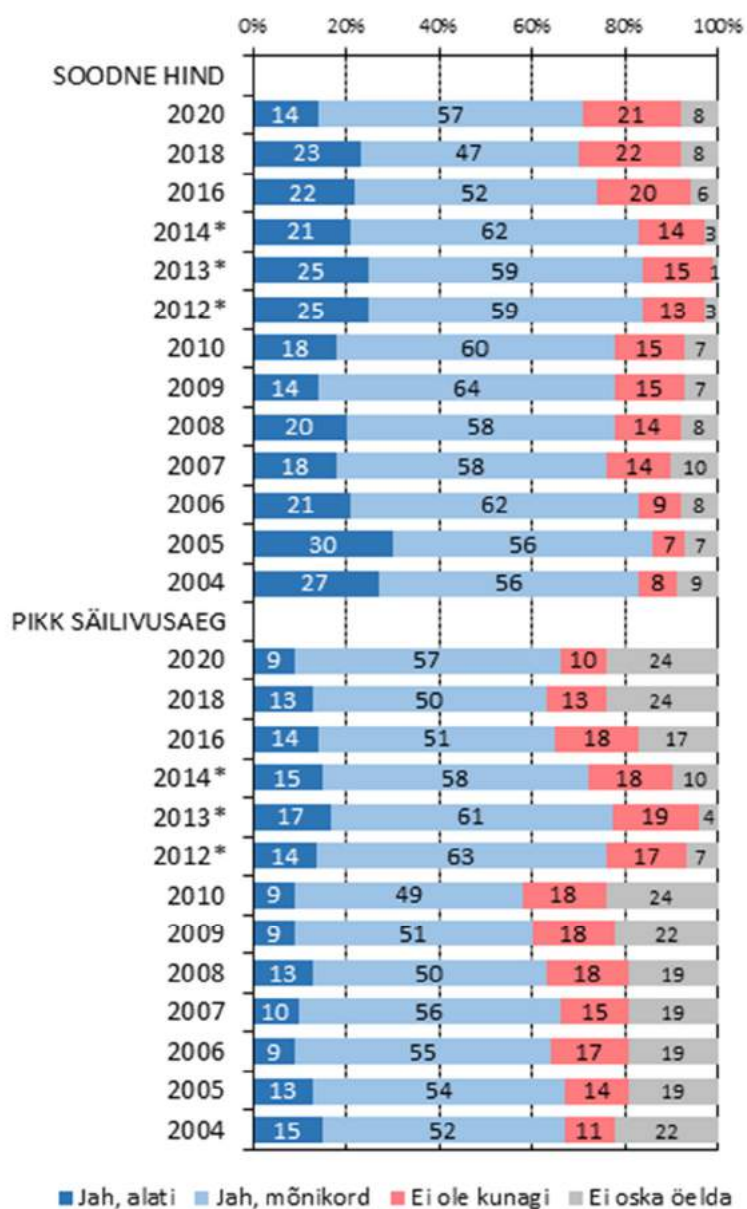

Joonis 2.6. Vastanute hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2020
(% vastanutest, järg)

* Enne 2012. aastat meeldiv ja sobiv pakend

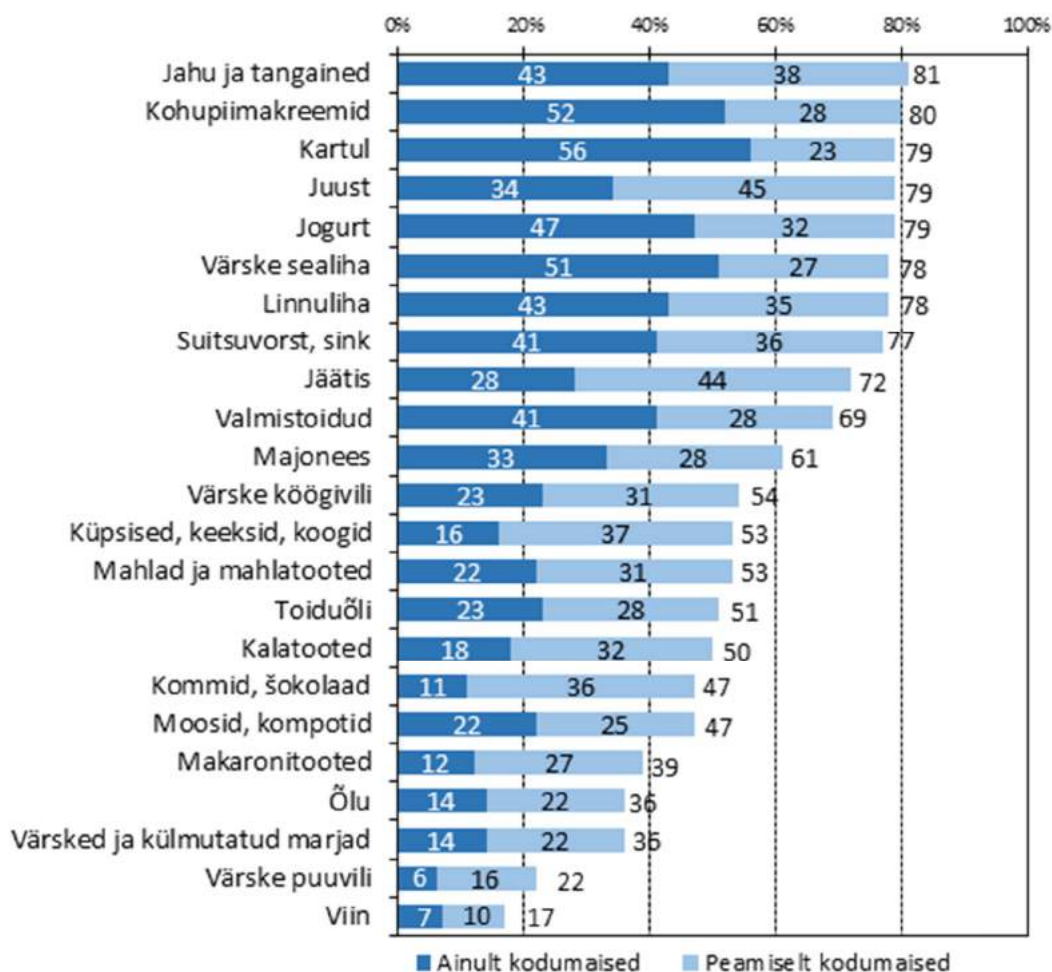
Joonis 2.6. Vastanute hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2020
(% vastanutest, järg)

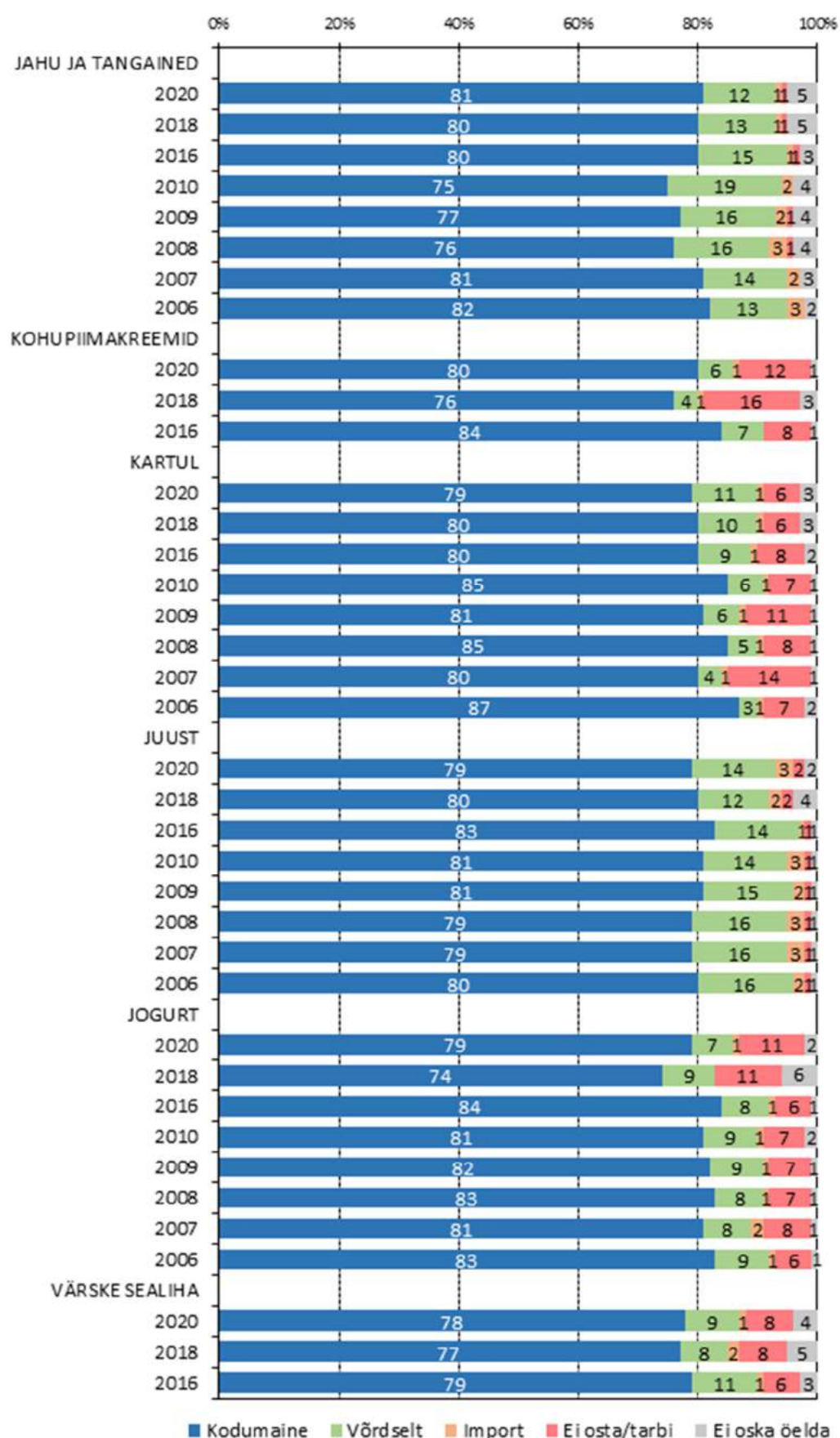
2.3. Kodumaiste ja imporditud toidukaupade osatähtsus ostudes

- 2020. aastal osteti kodumaiseid tooteid rohkem kõigis kaubagruppides, kus on pakkumises esindatud nii kodumaised kui ka importtooted. Väljakujunenud hoiak eelistada kodumaiseid tooteid impordile ei ole viimaste aasta jooksul muutunud ja 2020. aastal ei eelistatud mitte ühegi kaubagrupi puhul osta importtoodangut. Importkauba osatähtsus oli suurim värske puuvilja (35%), toiduõlide (22%) ja makaronitoodete (21%) rühmas, kus kodumaiseid tooteid napib või soovitakse osta kaupu maailma tunnustatud tootjatelt või toote traditsioonilistest päritoluriikidest (joonis 2.7).
- Kodumaiste toidukaupade osakaal ostudest oli suurim jahu ja tangainete, kohupiimakreemide, kartuli, juustu, jogurti, värske sealiha, linnuliha, suitsuvorsti ja singi (77–81%) kaubagrupis (joonis 2.8; 2.9). See näitab, et Eesti tarbija eelistab neis kaubagruppides traditsioonilist sortimenti, läh-
tub väljakujunenud maitsetest ning eeldab piima, piimatoodete ja liha puhul nende värskest.
- Pikas perspektiivis on kasvanud kodumaise linnuliha osatähtsus ostudes (2006. aastal 68%, 2020. aastal 78% ostudest), kuid vähenenud kodumaiste suitsuvorstide ja sinkide (vastavalt 90% ja 77%), kodumaise majoneesi (vastavalt 83% ja 61%) ja ka kodumaise kartuli (vastavalt 87% ja 79%) ostude osakaal. Viimase kahe aasta jooksul on aga suurenenud kodumaise toodangu osatähtsus kohupiimakreemide, jogurtite ja valmistoitude ostudes, suitsuvorstide ja sinkide ning majoneeside ostudes jätkub kodumaise toodangu osatähtsuse langus.

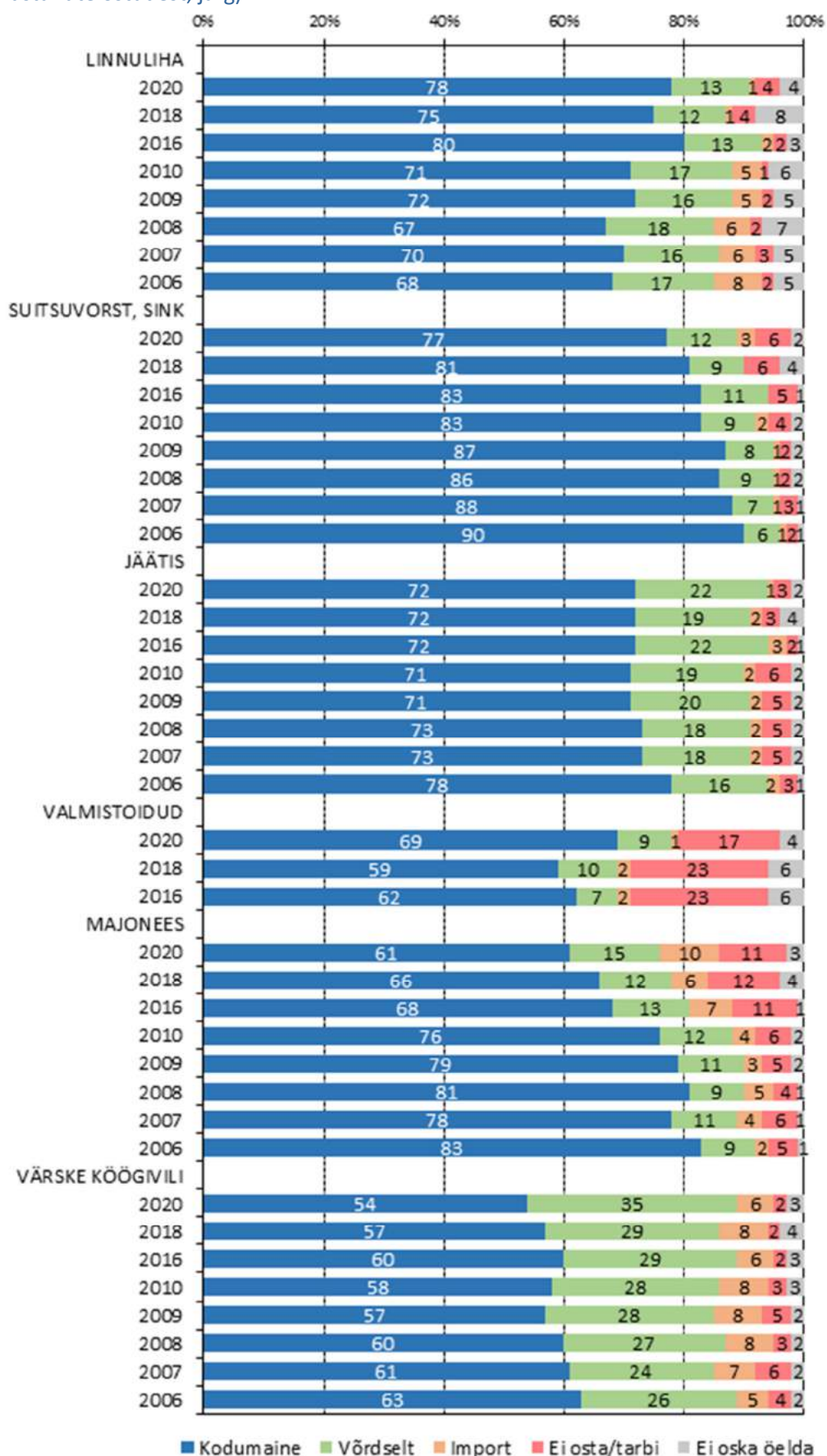
Joonis 2.7. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2020 (% vastanute ostudest)

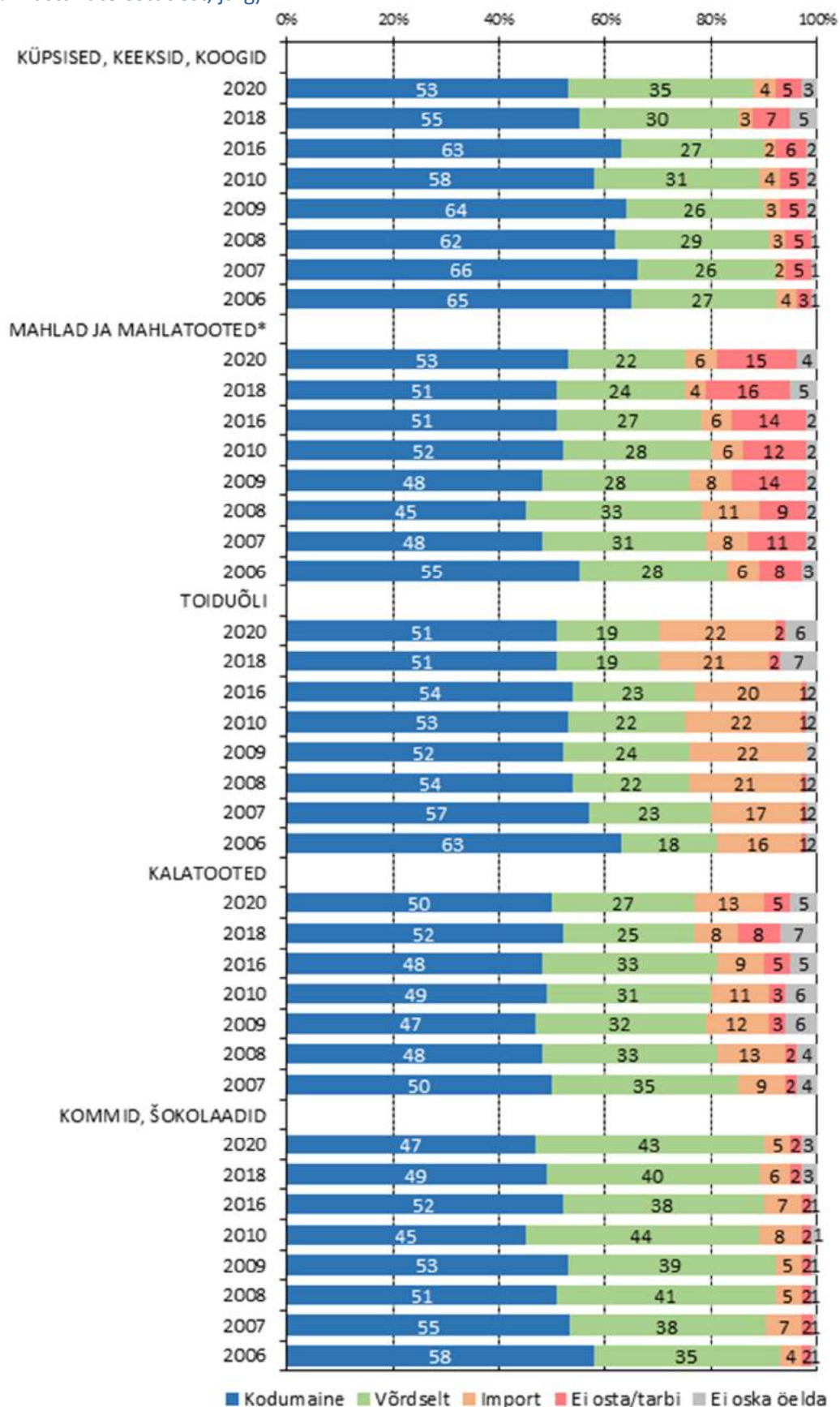
Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2020
(% vastanute ostudest)

Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2020
(% vastanute ostudest, järg)

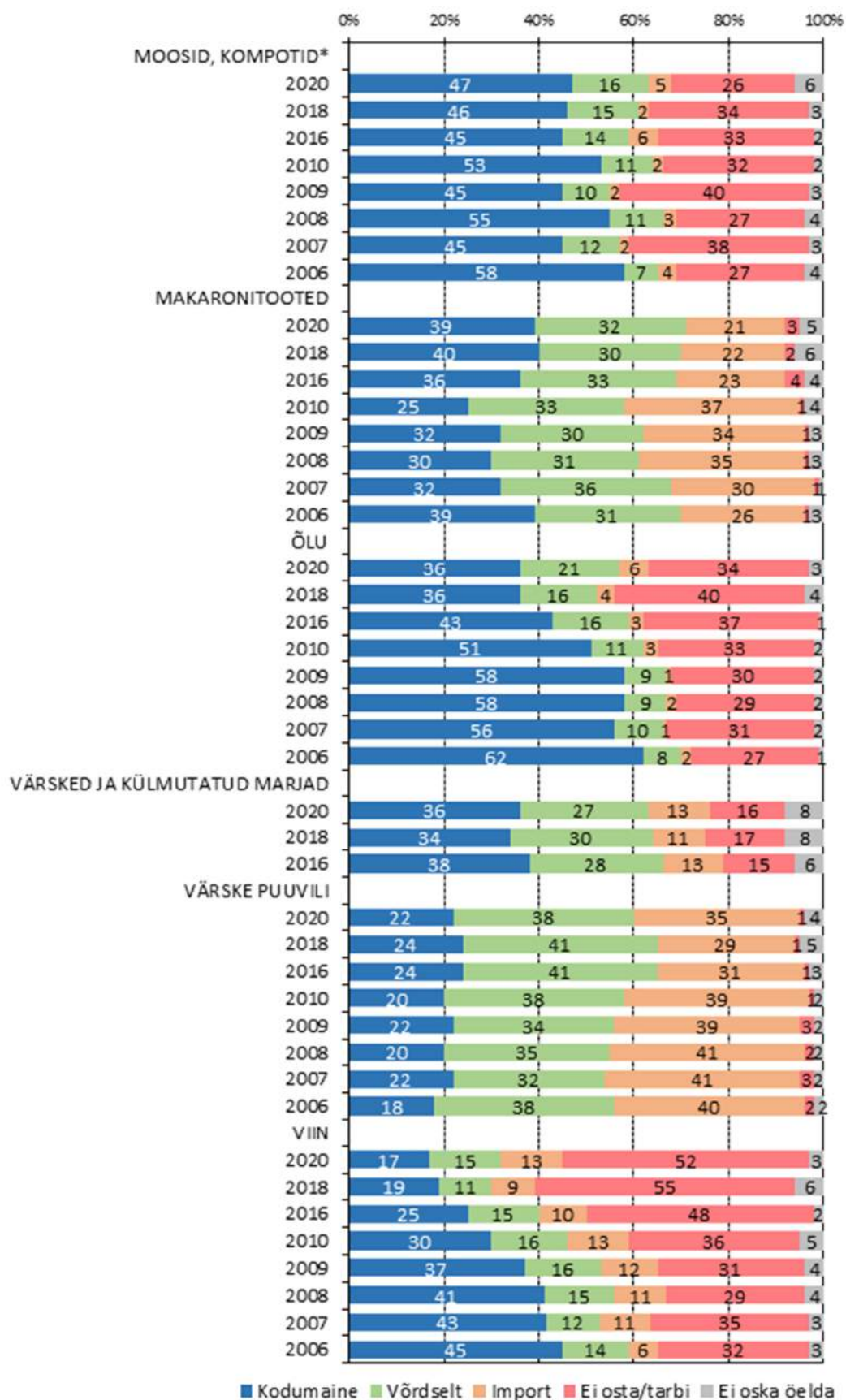

Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2020
(% vastanute ostudest, järg)

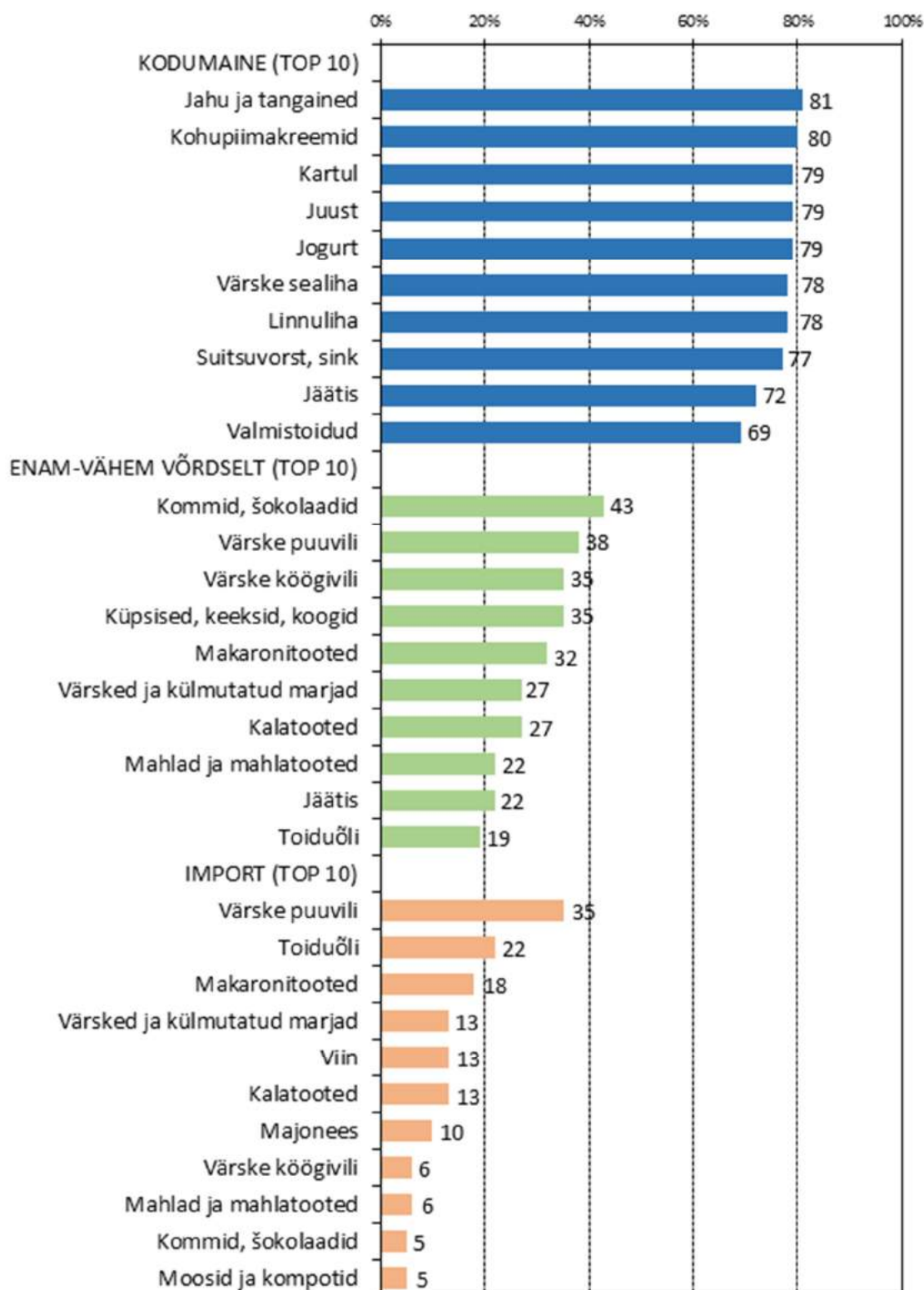
* Alates 2016. aastast lisaks mahladele ka mahlatooted

Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2020
(% vastanute ostudest, järg)

* Alates 2016. aastast lisaks moosidele ka kompotid

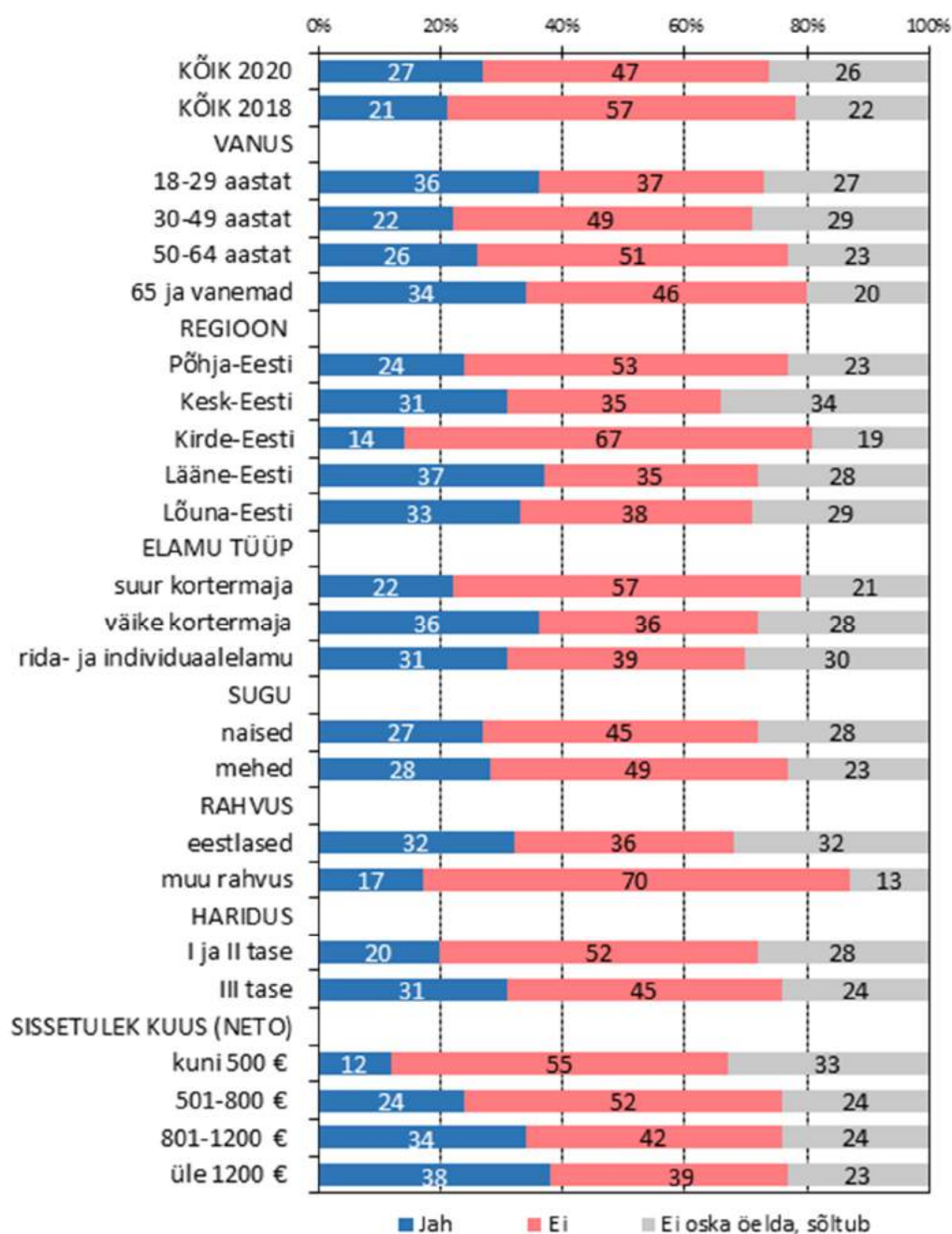
Joonis 2.9. Kodumaiste, imporditud ja võrdselt nii kodumaiste kui imporditud toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes TOP10 (% vastanute ostudest)

2.4. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda

- Kodumaise toidukauba eest ei olda enamasti nõus maksma kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga. 47% vastanutest ei oleks nõus rohkem maksma, 27% oleks nõus maksma rohkem ja 26% ei osanud hinnangut anda (2018. aastal vastavalt 57%, 21% ja 26%). Vaid väiksem osa elanikest oleks nõus maksma kodumaise toidukauba eest rohkem kui importtoidukauba eest. Siiski on nende osakaal võrreldes 2018. aastaga suurenenud 21%-lt 27%-ni (joonis 2.10).

Joonis 2.10. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

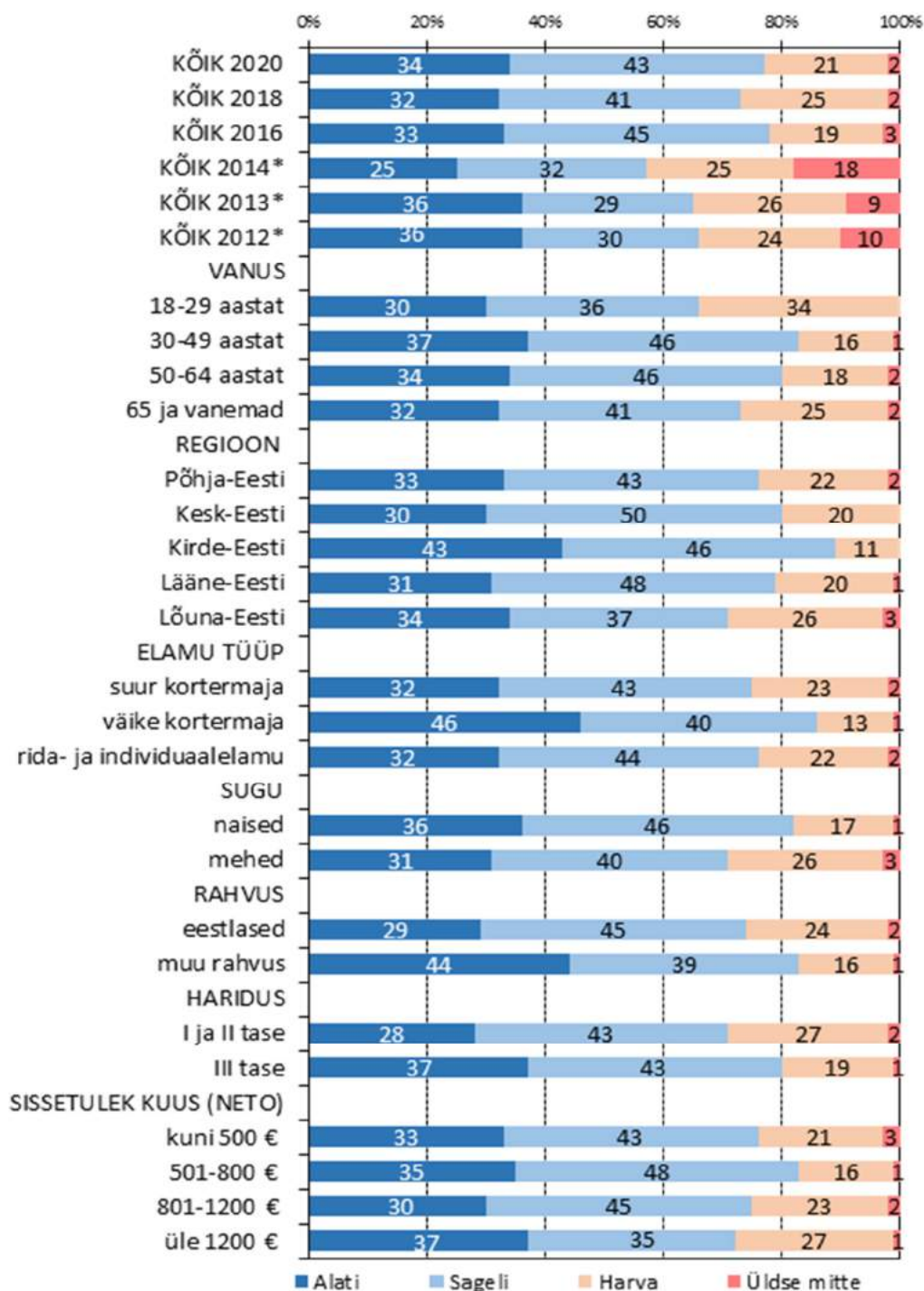
- Elanike otsused toidukauba ostuvalikul lähtuvad enamasti hinnavahest, konkreetsest tootest, selle maitsest, kvaliteedist ja nende enda rahalisest seisust. Valmidust kodumaise toidukauba eest rohkem maksta väljendasid enam eestlased ja jõukamad inimesed (mida jõukam, seda enam), noored ja eakaimad, vähem aga muudest rahvustest vastanud (eriti Kirde-Eestis).
- Vabade vastustena märkisid need vastanud, kes ei osanud oma käitumist prognoosida, et valiku tegemisel kodumaise ja impordi ning kõrgema hinna vahel lähtutakse olukorrast, oma tarbimisharjumustest, eelarve võimalustest, hinnast või hinnavahest (nõus maksta kuni 20% rohkem), vajadusest konkreetse toote järele, teatud toodete (nt kurgid, kartul, õunad) puhul ainult kodumaisusest, tuttavatelt ostmisest (nõus maksta tuttavale rohkem), importkauba brändist, toote välimusest (ka hügieenist), värskusest, pere eelarvest, kauba maitseomadustest, keskkonnasäästlikkusest, kauba eksponeerimisest ja eestimaise toote puudumisest (ei kasva Eestis) (vt lisa).

3. Toidukaupade etiketid ja märgised

3.1. Pakendil oleva etiketi vaatamine esmakordsel ostmisel

- 98% tarbijatest uurib toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot või etiketti, neist 34% alati, 43% sageli ja 21% harva. Elanike etiketi vaatamise harjumused ei ole alates 2016. aastast oluliselt muutunud. Meestel, 18–29-aastastel noortel, ka eakaimal vanuserühmal, üle 1200€ teenivail vastanutel ja Lõuna-Eesti elanikel on kalduvus toidukauba ostmisel vaadata etiketti harvemini (joonis 3.1).

Joonis 3.1. Pakendil oleva info või etiketi vaatamine toidukauba esmakordsel ostmisel (% vastanutest)

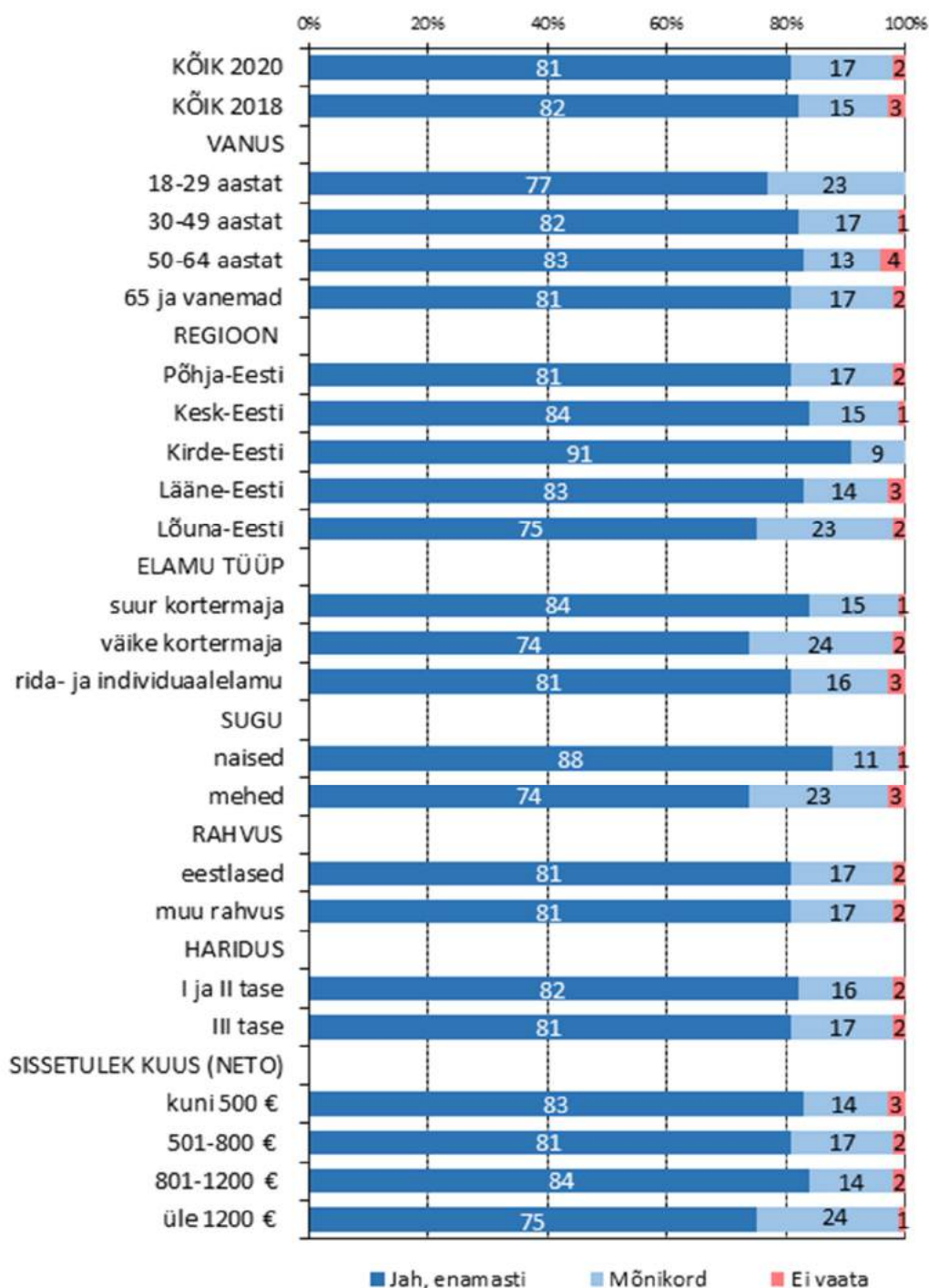

* EMOR CAPI meetod

3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel

- 98% vastanutest vaatab toidukaupa ostes toidupakendilt „parim enne“ või „kõlblik kuni“ kuu-päeva, neist 81% enamasti ja 17% mõnikord (joonis 3.2).
- Sarnaselt varasematele uuringutele vaatavad kõik elanike rühmad toidukaupa ostes enamasti realiseerimise ja tarvitamise lõppkuupäeva ning kuupäeva (*kõlblik kuni*), mis ajani on tagatud toote nõuetekohasus (*parim enne*). Vähem järjekindlad on selles tegevuses (*mõnikord* – vastuste osakaal suhteliselt suurem), mehed, 18–29-aastased noored ja üle 1200€ teenivad vastanud.

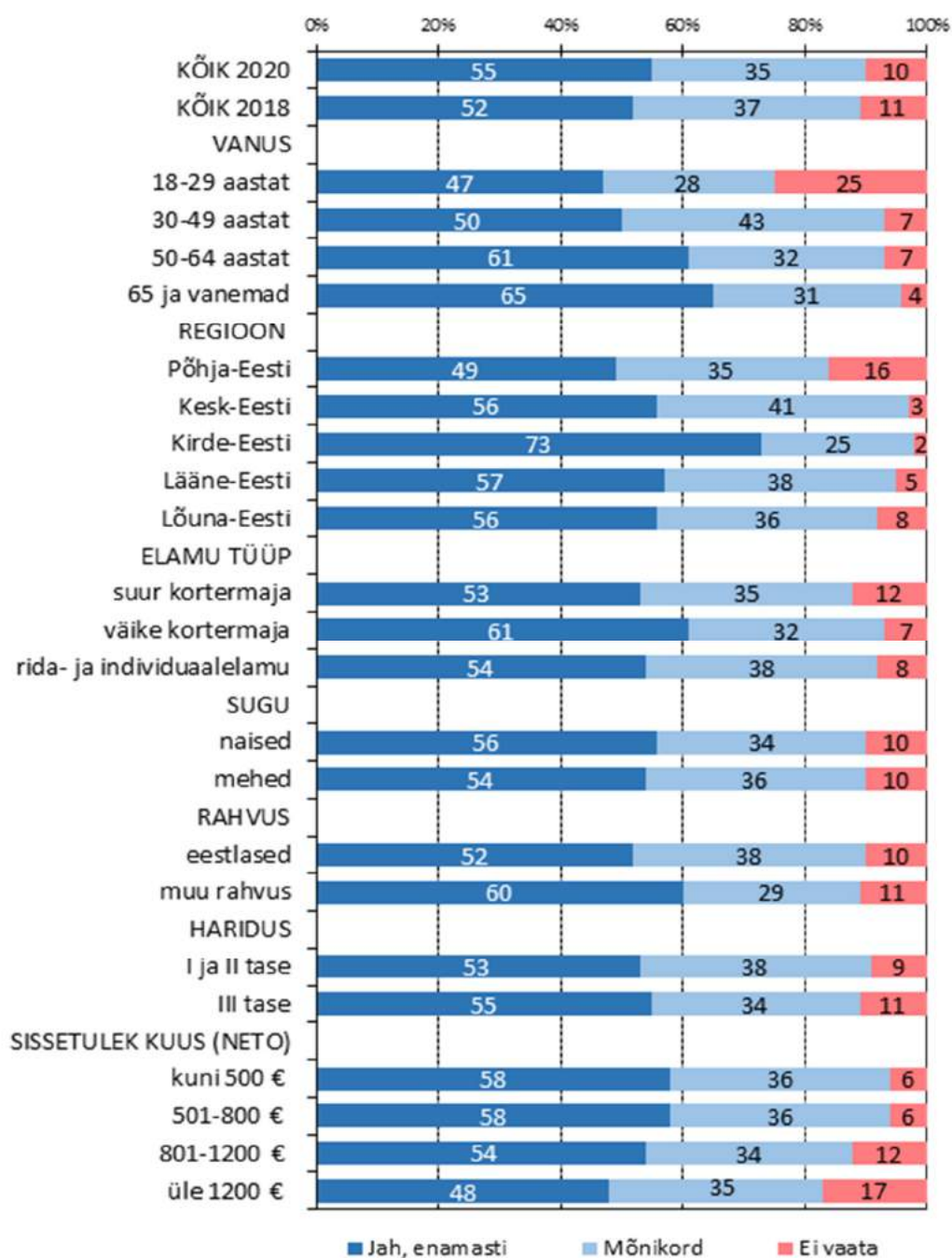
Joonis 3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel (% vastanutest)

3.3. Pakendilt toidukauba päritolu- või tootjariigi vaatamine ostmisel ja sellise info olulisus

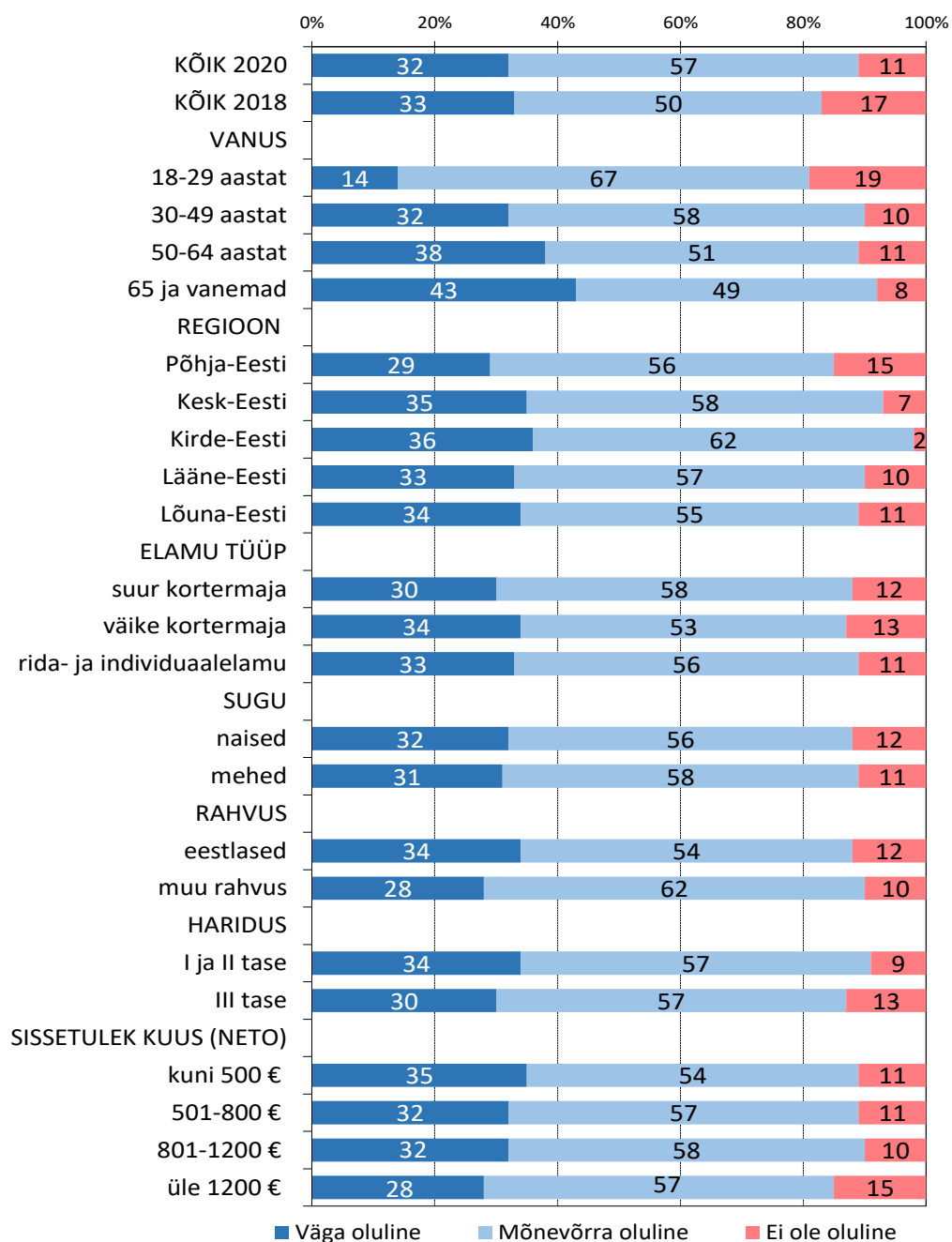
- 90% elanikest vaatab toidukauba ostmisel pakendilt selle päritolu- või tootjariiki, neist 55% enamasti, 35% mõnikord ja 10% vastavat teavet ei jälgi (joonis 3.3).
- Kõige enam (*jah, enamasti* vastused) tunnevad päritolu- või tootjariigi vastu huvi Kirde-Eesti elanikud (73% vastajarühmast), eakaimad (65%), 50–64-aastased (61%) ja väikeste kortermajade elanikud (61%).

Joonis 3.3. Pakendilt toidukauba tootja- või päritoluriigi vaatamine ostmisel (% vastanutest)

- Toidukauba päritolu- või tootjariigi vastu tunnevad kõige vähem huvi 18–29-aastased, kellest 25% ei vaata seda kaupa ostes üldse ja 28% teeb seda mõnikord. Sama tendents iseloomustab ka üle 1200 € teenivaid inimesi (17% ei vaata seda üldse, 35% teeb seda mõnikord) ja Põhja-Eesti elanikke (16% ei vaata, 35% teeb seda mõnikord).
- Võrreldes muu pakendil oleva infoga pidasid vastanud infot toote päritolu- või ostjariigi kohta mõnevõrra oluliseks (57%), kuid see on kolmandikule väga oluline (32%) ja kümnendikule (11%) ei ole selline info üldse oluline (joonis 3.4).
- Antud võrdlusaspektis omab info tootja- või päritoluriigi kohta kõige vähem tähtsust 18–29-aastaste noorte jaoks, kellest 19% ei pidanud seda üldse oluliseks ja 67% leidis selle olevat vaid mõnevõrra oluline. Väga oluliseks pidas seda teavet vaid 14% noortest (kõigist vastanutest 32%).

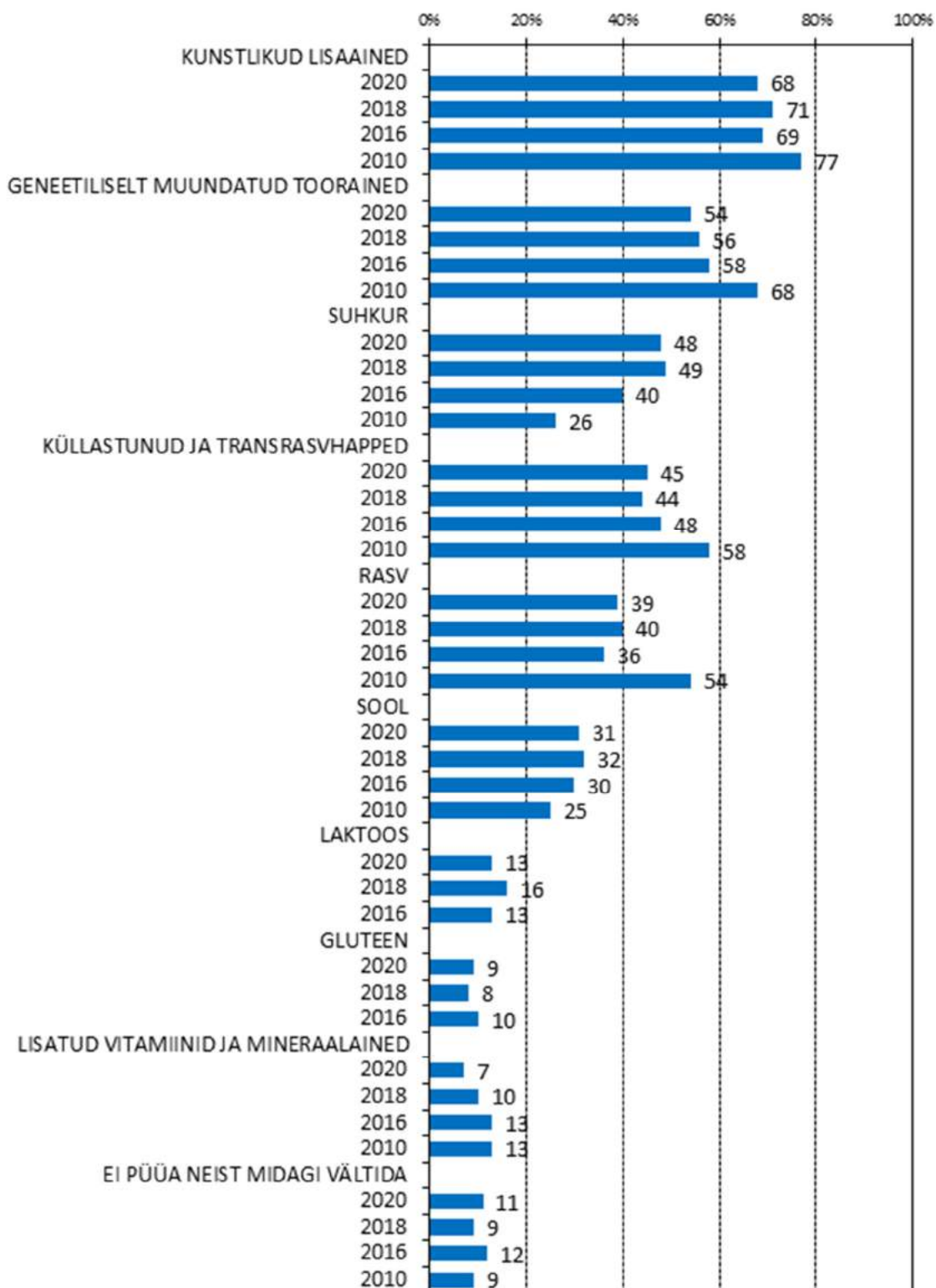
Joonis 3.4. Info olulisus toidukauba tootja- või päritoluriigi kohta võrreldes muu pakendil oleva infoga (% vastanutest)

3.4. Ained toidus, mida püütakse vältida või vähendada

- Toidu koostisosadest, mille tarbimist püütakse vältida või tarbijana vähendada, vastavat infot pakendilt lugedes, on esikohal püsinud kunstlikud lisaained (68%) ja geneetiliselt muundatud toorained (54%) (joonis 3.5). Võrreldes 2018. aastaga ei ole tarbijate teadlikkus ja huvid oluliselt muutunud, küll aga pikemas perspektiivis näiteks võrreldes 2010. aastaga.
- Kasvanud teadlikkus liigse suhkru tarbimise negatiivsest mõjust on viinud selleni, et suhkrut püüab vältida või vähendada ligi pool (48%) vastanuist, samas kui 2010. aastal oli selliseid tarbijaid 26%.
- Pea sama palju vastajaid (45%) hoidub küllastunud ja transrasvhapetest, mille negatiivne mõju on meedias sageli tähelepanu all ja vastavalt ka tarbijaid mõjutanud. 2010. aasta 58%-ga võrreldes on see trend siiski stabiliseerunud veidi madalamale tasemele (2020. aastal 45%). Väike tagasilanguse trend puudutab ka rasvu, kus nende vältijate arv on 2010. aasta 54%-lt langenud 39%-ni 2020. aastal. Samas hoiak soola tarbimise negatiivsesse mõjusse on tugevnenud: kui 2010. aastal püüdis soola vältida või vähendada 25% vastajaid, siis 2020. aastal 31%.
- Eraldi teema on gluteeni ja laktoosi sisaldumine toidus, mida väldivad ennekõike need, kellel esineb talumatust nimetatud ainete suhtes. 2020. aastal küsitluse kohaselt soovis laktoosi vältida 13% ja gluteeni 9% vastanuist. Need suurused on jäänud suuresti muutumatuks.
- Lisatud vitamiine ja mineraalaineid püüab vältida 7% küsitletutest, mis teistpidi vaadates tähendab, et pigem need ained toidus ei häiri või on seal soovitud. Üleüldse midagi ei väldi 11% vastanuist.
- Vabas vormis lisati etteantud vastusvariantide juurde, et välditakse selliseid tooteid nagu mesi (meeallergia), nn pseudotoiduained (tofu, pseudoliha, pseudopiim) või tooteid, mis sisaldavad palmiõli, sojat, glükoosi-fruktoosi siirupit, süsivesikuid, allergeene, maitsetugevdajat naatriumglutamaati E621, keemilisi ja kunstlikke aineid, loomseid aineid muidu taimses tootes (näiteks laap juustust, želatiini), liigselt suhkrut ja rasva, muna, mett, laktoosi, pärmid ja äädikat (vt lisa).

Joonis 3.5. Toidus sisalduda võivad ained, mida püütakse vältida või vähendada (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

3.5. Toidumärgiste aidatud tuntus

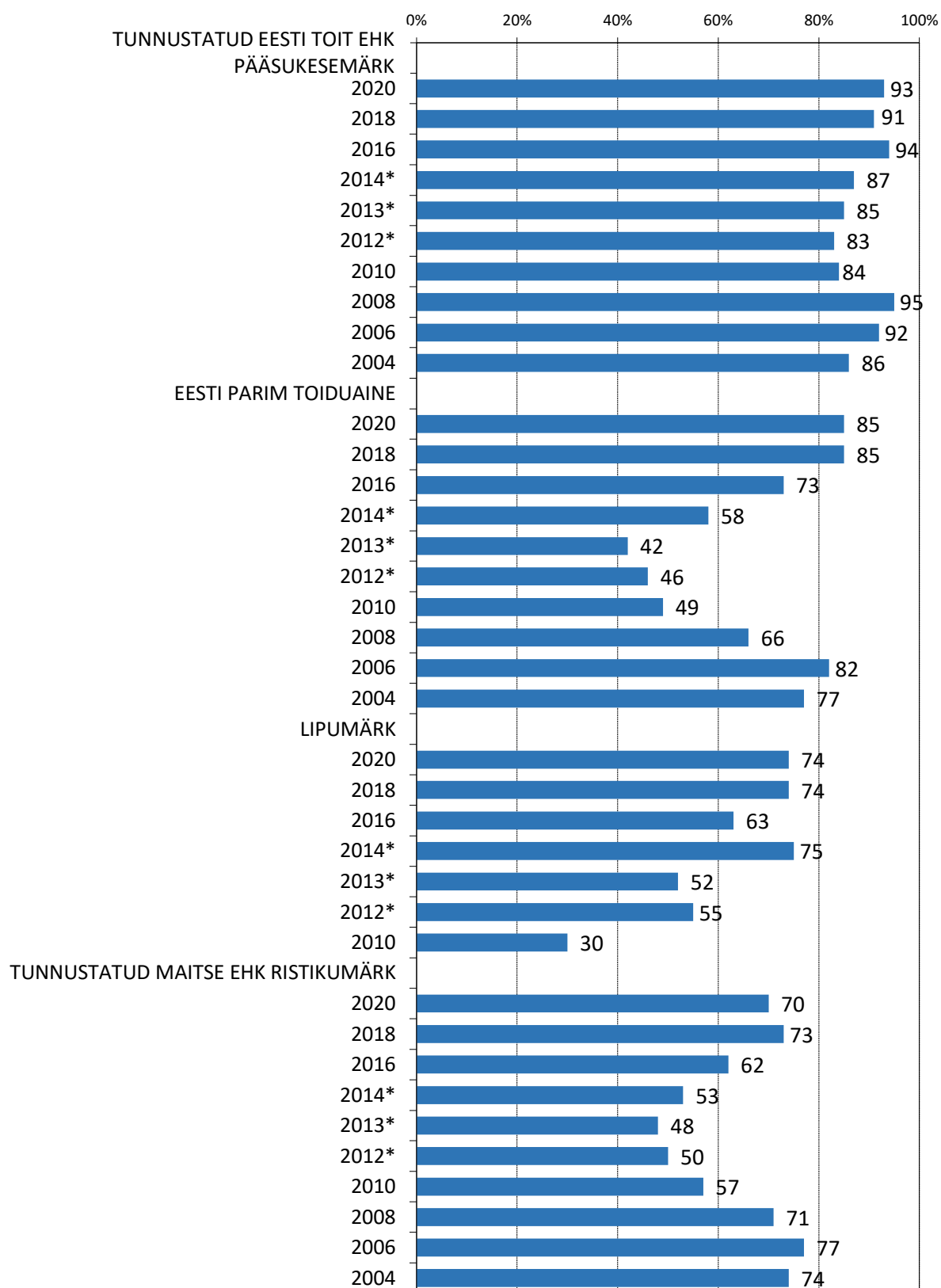
- 2020. aastal olid toiduainete tuntumateks märgistusteks¹ Pääsukese märk ehk Tunnustatud Eesti toit (seda teadis 93% vastanuist), Eesti parim toiduaine (85%), Lipumärk (74%) ja Tunnustatud maitse ehk Ristikumärk (70%). Eesti riiklikku ökomärki teadis 63%, Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märki 59%, Eestis kasvatatud märki 53% ja Eesti lihaseise märki 45% vastanuist (joonis 3.6).
- Elanike teadlikkus Eesti ja Euroopa Liidu toidukaubamärgistest on viimase kahe aasta võrdluses püsinud kas samal tasemel või kahanenud, erandiks vaid Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märk, mille tuntus on suurenenud 55%-lt 59%-n ning Eesti lihaseise märgi tuntus, mis on kahanenud 63%-lt 45%-ni ja Eestis kasvatatud märgi tuntus, mis kahanes 64%-t 53%-ni (joonis 3.7).
- Venekeelne elanikkond tunneb toidumärgistustest eestlastest paremini Lipumärki (eestlased 72%, mitte-eestlased 80%), Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märki (vastavalt 54%/70%) ja Eesti riiklikku ökomärki (vastavalt 61%/67%), kuid hoopis halvemini Ristikumärki (vastavalt 80%/50%) ja mõnevõrra halvemini Eesti lihaseise märki (vastavalt 48%/40%). Teiste märgistuste osas on erinevused väiksemad (lisa 2.16).

Joonis 3.6. Toidumärgiste aidatud tuntus (% vastanutest)

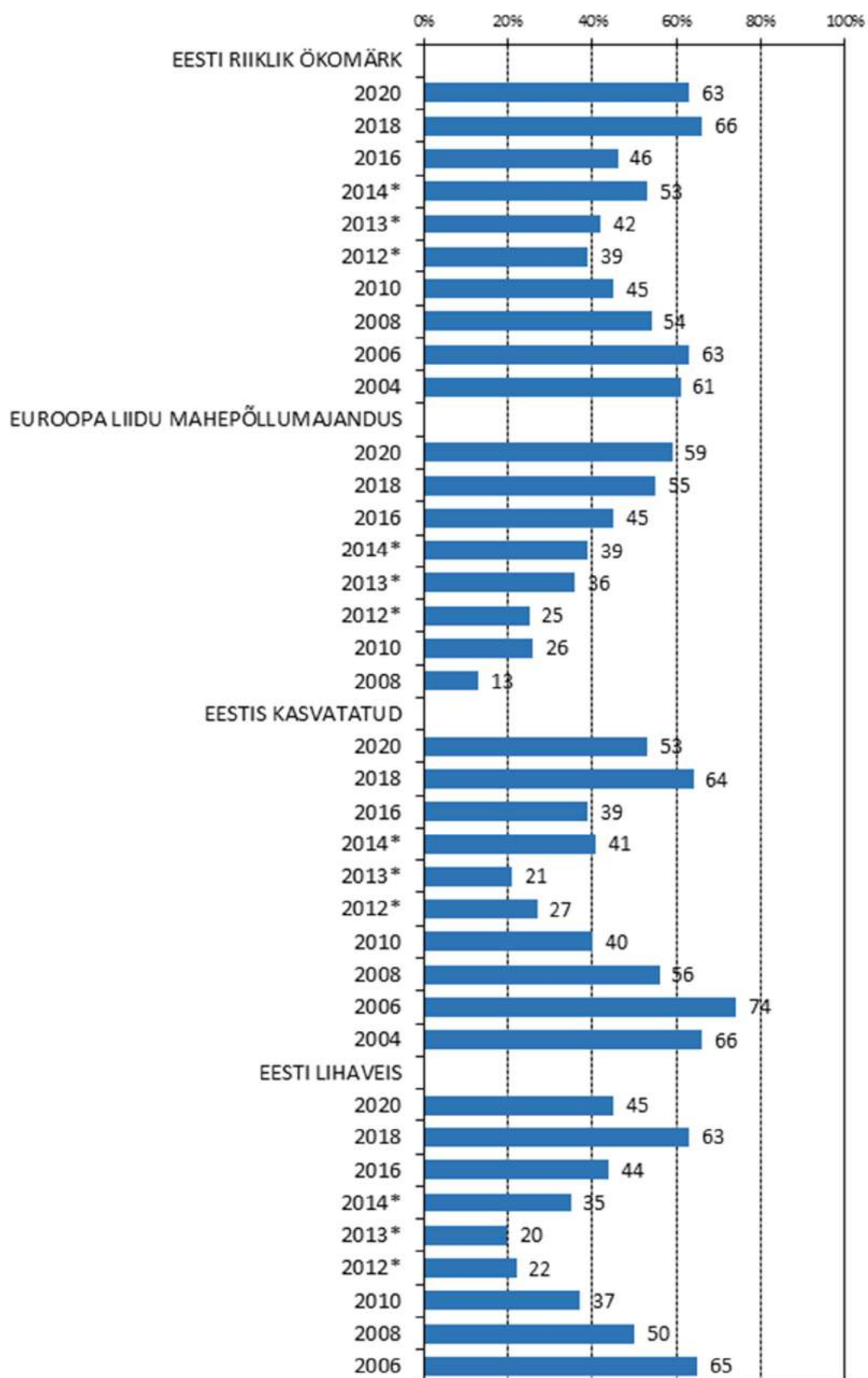
¹ Lisaks märkide nimetustele nägid vastajad ankeedis ka iga märgi värvilist pilti.

Joonis 3.7. Toidumärgiste aidatud tuntus aastatel 2004–2020 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 3.7. Toidumärgiste aidatud tuntus aastatel 2004–2020 (% vastanutest, järg)

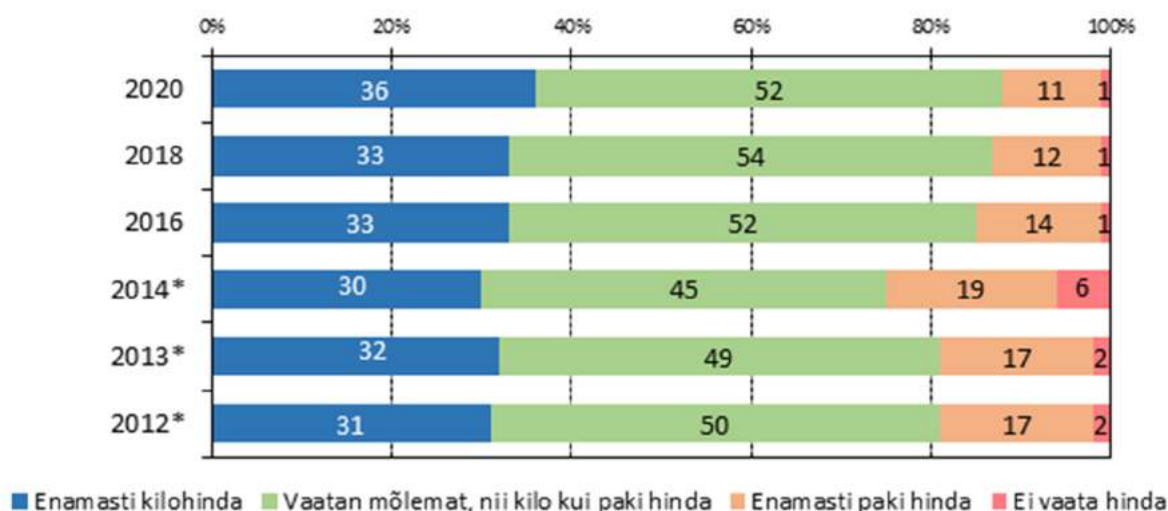
* EMOR CAPI meetod

4. Elanike hinnangud ostu- ja tarbimisharjumustele

4.1. Hinna vaatamise harjumused, hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu ja toiduostude planeerimine

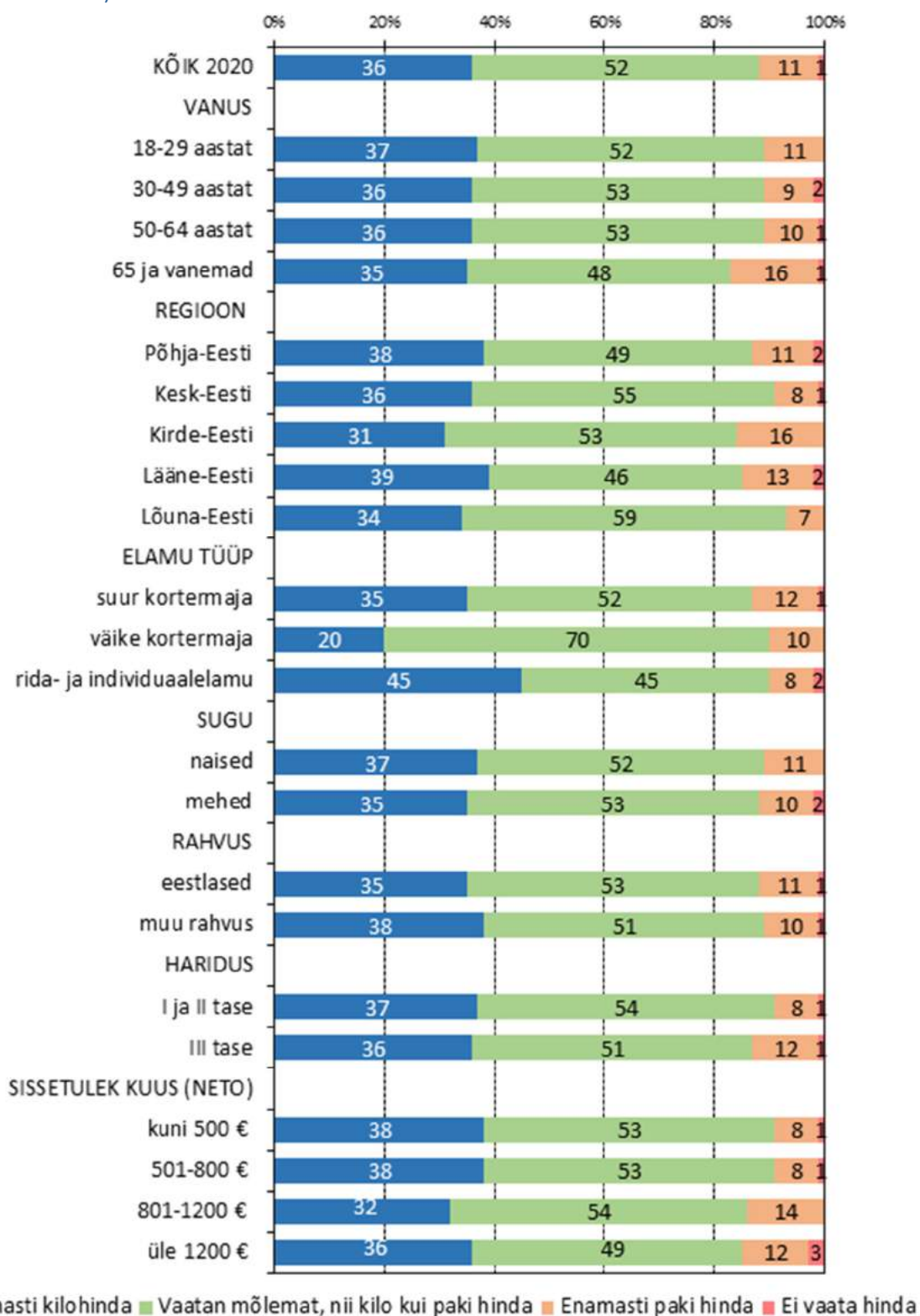
- Pakendatud toidukaupu ostes vaadatakse enamasti nii paki kui ka kilohinda (52% vastanutest). 36% jälgis peamiselt kilohinda, 11% vaid paki hinda ja 1% tarbijatest ostab toidukaupu hinnale tähelepanu pööramata. Viimaste aastate lõikes on need proportsioonid püsunud suuresti samades piirides (joonis 4.1).
- Suuri erisusi ei ole ka erinevate elanike rühmade käitumises ja toiduainete hindu vaadatakse ühtemoodi. Umbes kolmandik kõigist elanike rühmadest vaatab kilohinda ja üle poole nii kilo kui ka pakihinda. Mõnevõrra torkab silma, et 65-aastastest ja vanematest ning Kirde-Eesti elanikest vaatavad enamasti vaid pakihinda 16%, samas kui teistes elanike rühmades on ainult pakihinna vaatamine mõnevõrra vähem levinud (8–14%) (joonis 4.2).
- Perede rahalised võimalused võimaldavad valdaval osal vastanutest osta soovikohaseid toidukaupu piirangutega, st mitte alati (60%). Ligi kolmandik peredest (30%) ostab soovikohast toitu alati ja kümnendik ostab seda kas harva või ei saa seda endale lubada (vastavalt 7% ja 3%) (joonis 4.3).
- Võrreldes 2018. aastaga on suurenenud nende vastanute osakaal, kes ostavad alati soovikohaseid toiduaineid (19%-lt 30%-ni) ja vähenenud soovikohast endale harva lubada saavate (13%-lt 7%-ni) ja seda endale mitte lubada saavate osakaal (7%-lt 3%-ni).

Joonis 4.1. Pakendatud toidukaupade hinna vaatamise harjumused 2012–2020 (% vastanutest)

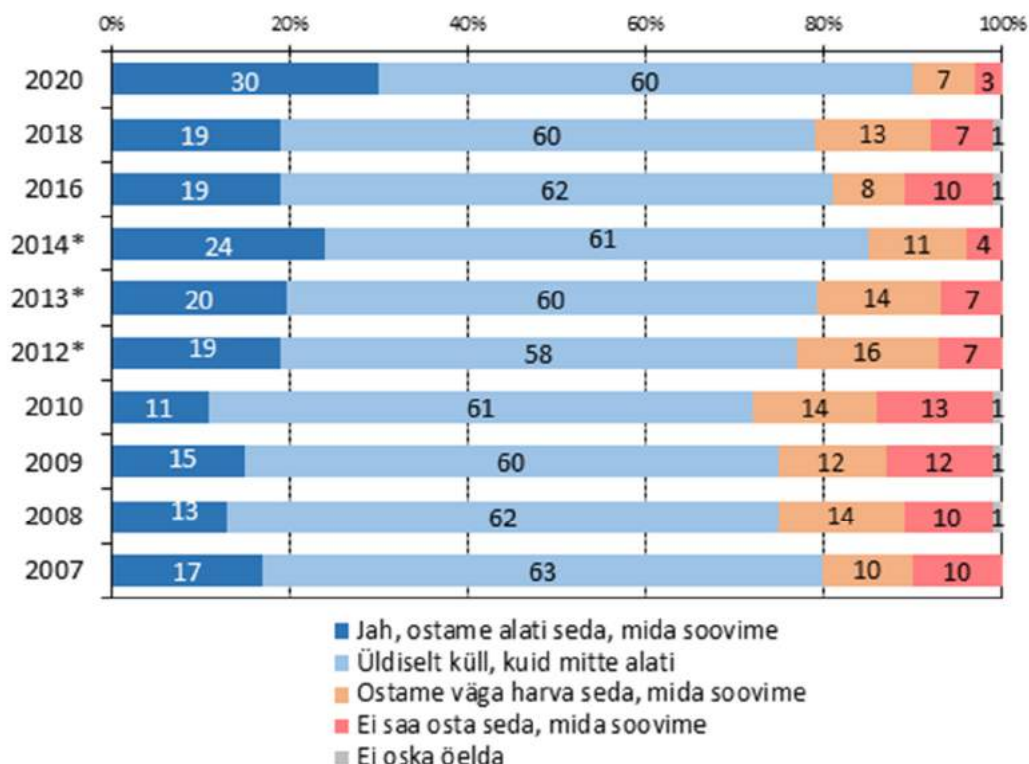

* EMOR CAPI meetod

Joonis 4.2. Pakendatud toidukaupade hinna vaatamise harjumused tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

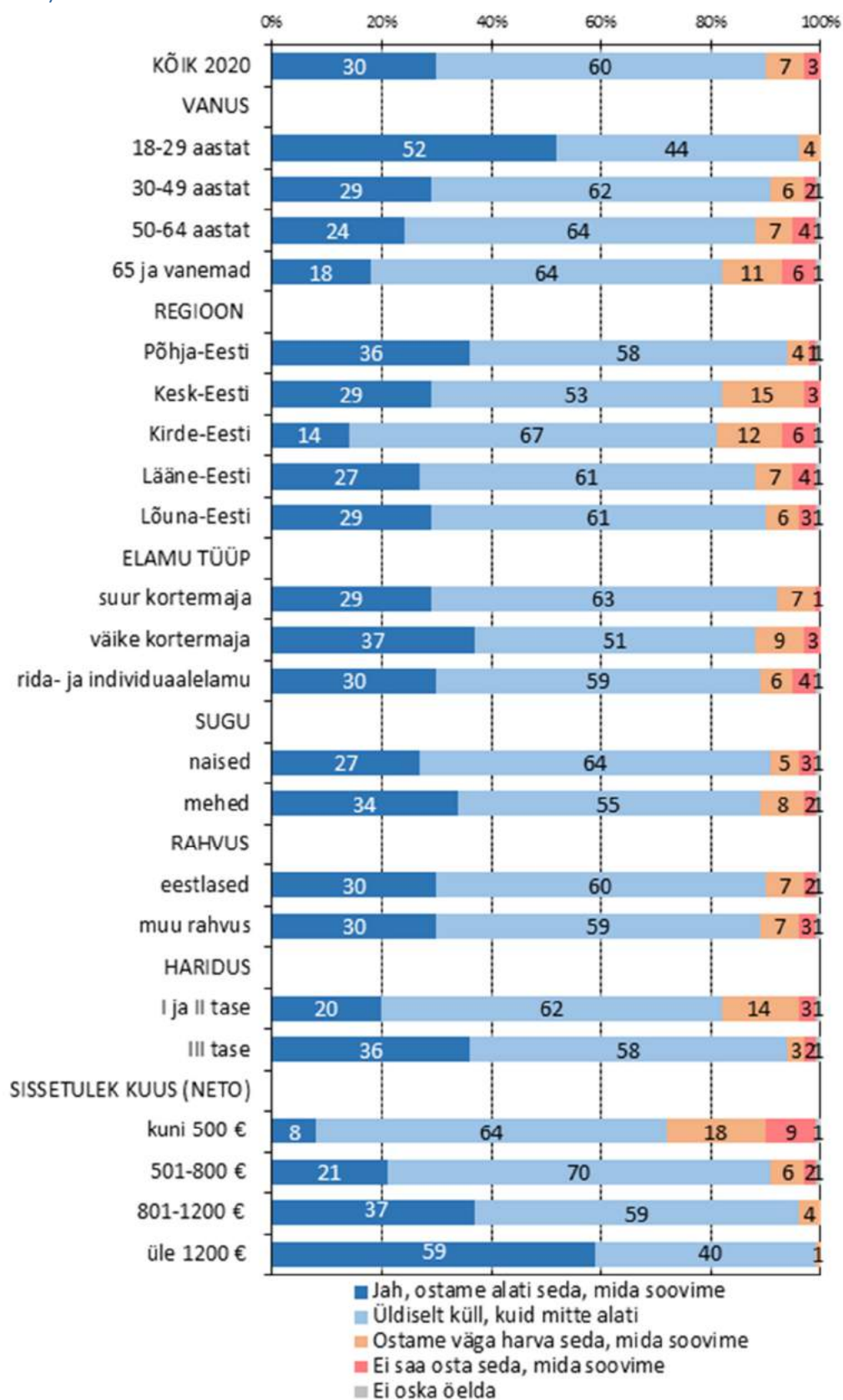
Joonis 4.3. Hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu 2007–2020 (% vastanustest)

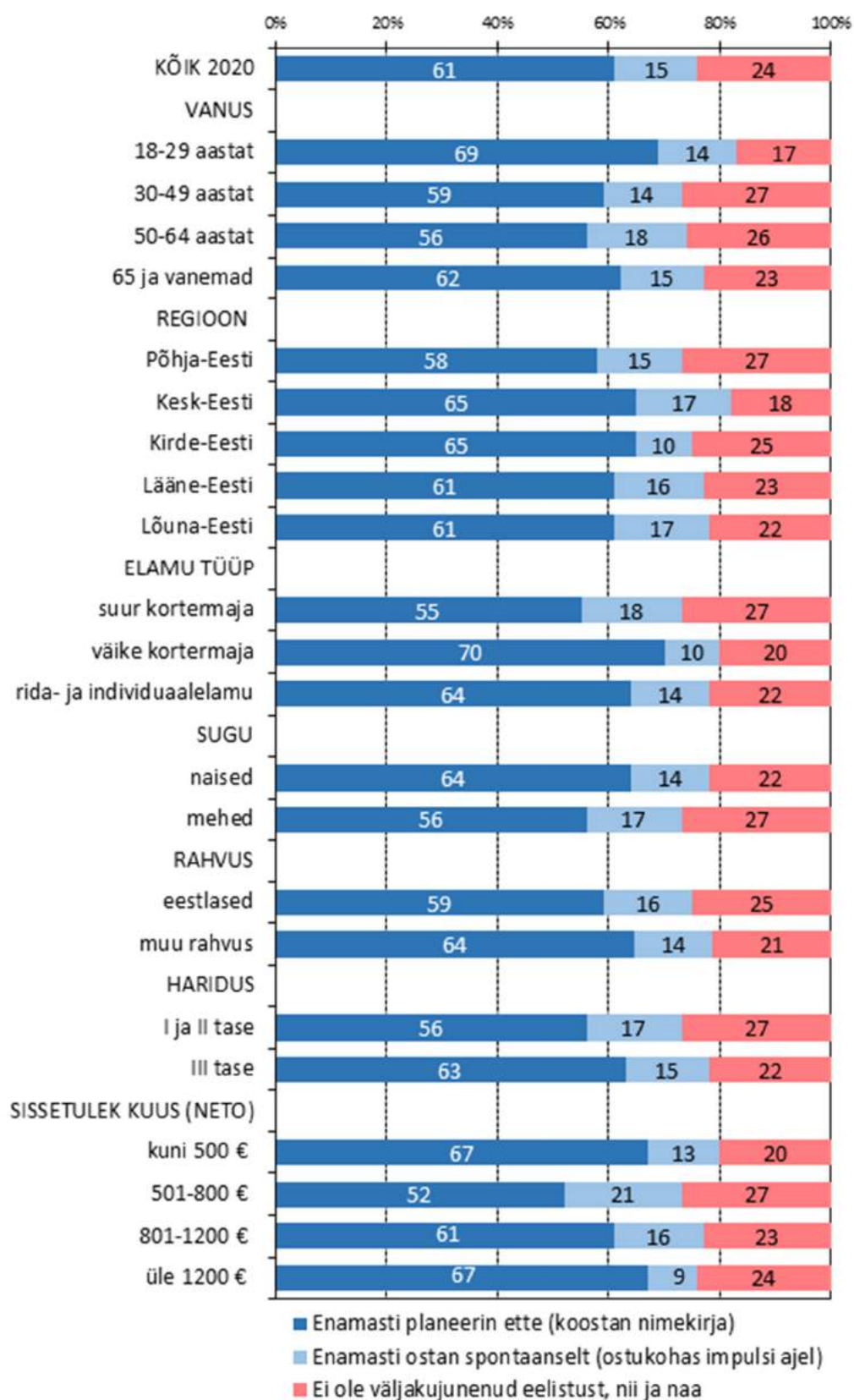
* EMOR CAPI meetod

- Üldine reegel on see, et mida suurem on sissetulek, seda suuremad on võimalused soovikohaste toiduostude tegemiseks. Kui pere liikme kuu netosissetulek ületab 1200 €, siis 59% neist peredest saab osta endale alati seda, mida soovib ja 40% üldiselt ostab, kuid mitte alati. Madalaimas sissetuleku rühmas, kus kuu netosissetulek pere liikme kohta on kuni 500 €, saab soovitud toiduaineid alati osta vaid 8% ja enamasti ostab, kuid mitte alati 64% (joonis 4.4).
- Vanuseliselt eristusid teistest 18–29-aastased noored, kellest 52% märkis end ostvat alati seda, mida soovib ja 44% saab seda endale lubada üldiselt, kuid mitte alati. See võib olla hoiaku küsimus, kus noor lihtsalt ei osta seda, mida ta ei soovi, kuna on olemas ka kodune tugi, mis võimaldab oma sissetulekuist teha valdavalt meeleväärseid valikuid. Sellele näib viitavat tõsiasja, et vanuse kasvades väheneb endale alati kõike lubada saavate osakaal: 30–49-aastaste grupis on see 29%, 50–64-aastaste grupis 24% ning 65-aastaste ja vanemaealiste grupis 18%.
- Paremini hakkama saamist võimaldab ka parem haridustase (ja sellega enamasti kaasnev kõrgem sissetulek). I–II taseme haridusega elanikest saab endale alati soovikohaseid toiduaineid lubada 20% ja III tasemega haridusega 36%.
- Toiduainete ostmisel planeerib 61% oma oste ette, 15% teeb oste spontaanselt ja 24% ei oma väljakujunenud harjumusi. Erinevate elanike rühmade lõikes ei ole selles väga suuri erinevusi ja 52–70% kõigist gruppidest planeerib oma toiduoste (joonis 4.5).

Joonis 4.4. Hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

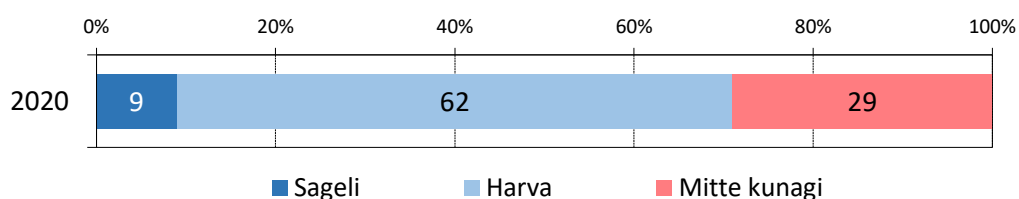
Joonis 4.5. Hinnangud toiduostude planeerimisele tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

4.2. Riknenud toidukaupade äraviskamine

- 2020. aasta küsitluse andmetel oli viimase 3 kuu jooksul ostetud toidukaupu ära visanud 71% vastanutest, neist 62% tegi seda harva ja 9% sageli. Toitu ei visatud ära ligi kolmandikus peredes (29%) (joonis 4.6).
- Muutusteta püsib tendents, et jõukuse kasvades toidu äraviskamine suureneb ning vanuse kasvades väheneb. Madalaima sissetulekuga vastanutest viskas viimase aasta jooksul toitu ära 54%, jõukamatest 82%. Toidu äraviskamiselt paistavad silma 18–29-aastased noored, kellest on seda viimase kolme kuu jooksul teinud sageli 22%, 62% harva ja 16% üldse mitte. Kõige säästlikumad on toidu suhtes 65-aastased ja vanemad elanikud, kellest polnud küsitlusele eelnenud kolme kuu jooksul toiduaineid ära visanud 47% ja kõige madalama sissetulekuga (kuni 500€ pereliikme kohta kuus) vastanud, kellest ei visanud toiduaineid ära 46% (joonis 4.7).
- Viimase nelja nädala jooksul ei visanud ostetud toitu ära 21% vastanutest, 1–3% ostetud toidukogusest viskas ära 39%, 4–5% 23%, 6–10% 12% ja 11–40% 5% vastanutest (2018. a vastavalt 28%, 30%, 21%, 13% ja 8%). Uuringutevahelisel perioodil on oluliselt vähenenud nende vastanute osakaal, kes midagi ära ei visanud, kuid suurenenud vähese koguse (1–3% ostetud kogusest) ära viskajate osakaal.
- Keskmiselt visati elanike hinnangute alusel ära 4% ostetud toidukogusest, mis on samal tasemel 2018. aasta näitajaga. Elanike rühmades hinnati ära visatud toidukoguse hulka sarnaselt, see varieerus 3% ja 5% vahel (joonis 4.8).
- Ostetud toidukaupadest viskasid elanikud kõige sagedamini ära leiba, saia, sepikut ja teisi pagaritooteid (26% nimetatud ära visatud toidukaupadest); piima ja piimatooteid (23%); puuvilju, marju, köögivilju ja kartuleid (22%); liha ja lihatooteid (11%) (tabel 4.1, lisa).
- Peamiselt visati ostetud toitu ära aegumise ja toote vanaks minemise (30% nimetatud põhjustest), riknemise ja toote halvaks minemise (29%) ning hallituse (23%) tõttu (tabel 4.2).
- Hallitama on läinud elanikel eelkõige leib, sai ja sepik. Tomatid ning muud köögi- või puuviljad on läinud mädanema, kuivanud, on ostes lõhenenud või roiskumise piiril. Jahust ja kuivainetest on leitud putukaid. Piimatooted (sh piim, hapukoor, kohvikoor, jogurtid jm) on läinud hapuks või on ületatud säilimistähtaeg ja jääb seetõttu tarbimata. Liha ja lihatoodete (hakkliha, vorstid, viinerid, pihvid, kana, sült, pasteet jm) puhul toodi välja vananemist, libedust, halba lõhna, liiga suuri pakendeid, ületatud säilimistähtaegu ja suutmatust toodet enne riknemist ära süüa, ka unustamist külmkappi. Valmistoidud on olnud maitsetud ja riknenud kiiresti. Mitmeid tooteid polnud võimalik tarbida kuna olid juba ostes riknenud (nt hallitusega koogid). Halva (hapu) lõhna tõttu on visatud ära hakkliha, liha, toorvorste, kala, kanamune. Püsib liiga suurte ja ebamugavate pakendite probleem, mille sisu ei jõuta ära tarbida ja mida ei saa sulgeda nii, et toiduained ei rikneks (nt toorsuitsupeekon, hapukoor, purgisupid, hapukapsas jm, vt lisa).

Joonis 4.6. Riknenud toidukaupade äraviskamine 2020 (% vastanutest)

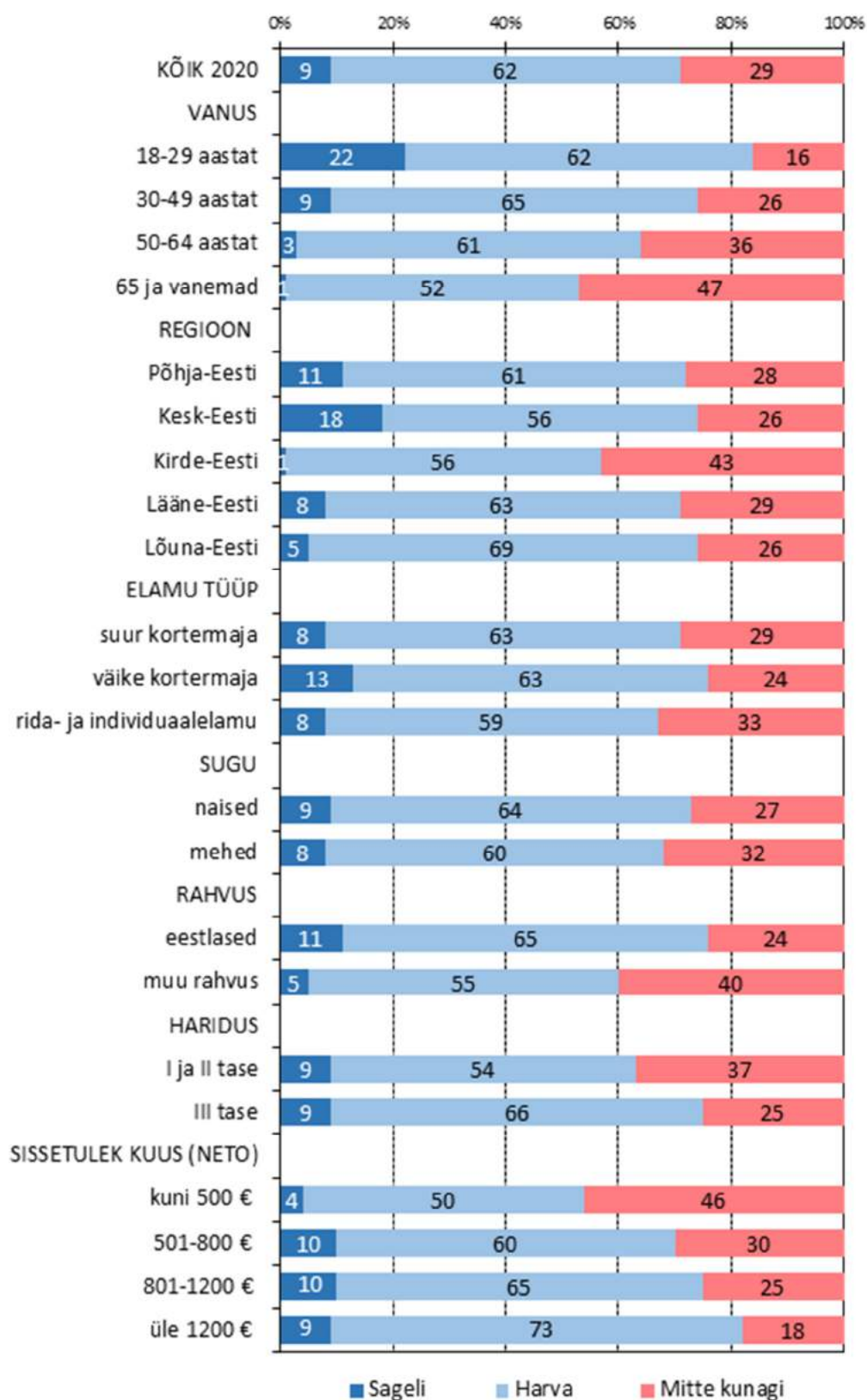
Tabel 4.1. Sagedamini ära visatud toidukaubad (nimetanute arv ja % vastanutest)

	Nimetanute arv	%
Leib, sai, sepik	427	26
Piim ja piimatooted	373	23
Puuviljad, marjad, köögiviljad, kartul	363	22
Liha ja lihatooted	181	11
Juust	43	3
Valmistoidud	39	2
Kala ja kalatooted	32	2
Teraviljatooted, kuivained, küpsised	30	2
Konservid ja hoidised	25	2
Salatid	21	1
Mahlad	8	1
Majonees	6	0
Munad	4	0
Muud toidukaubad (sh isevalmistatud toit, kassi-koera toit)	92	6
KOKKU	1644	100

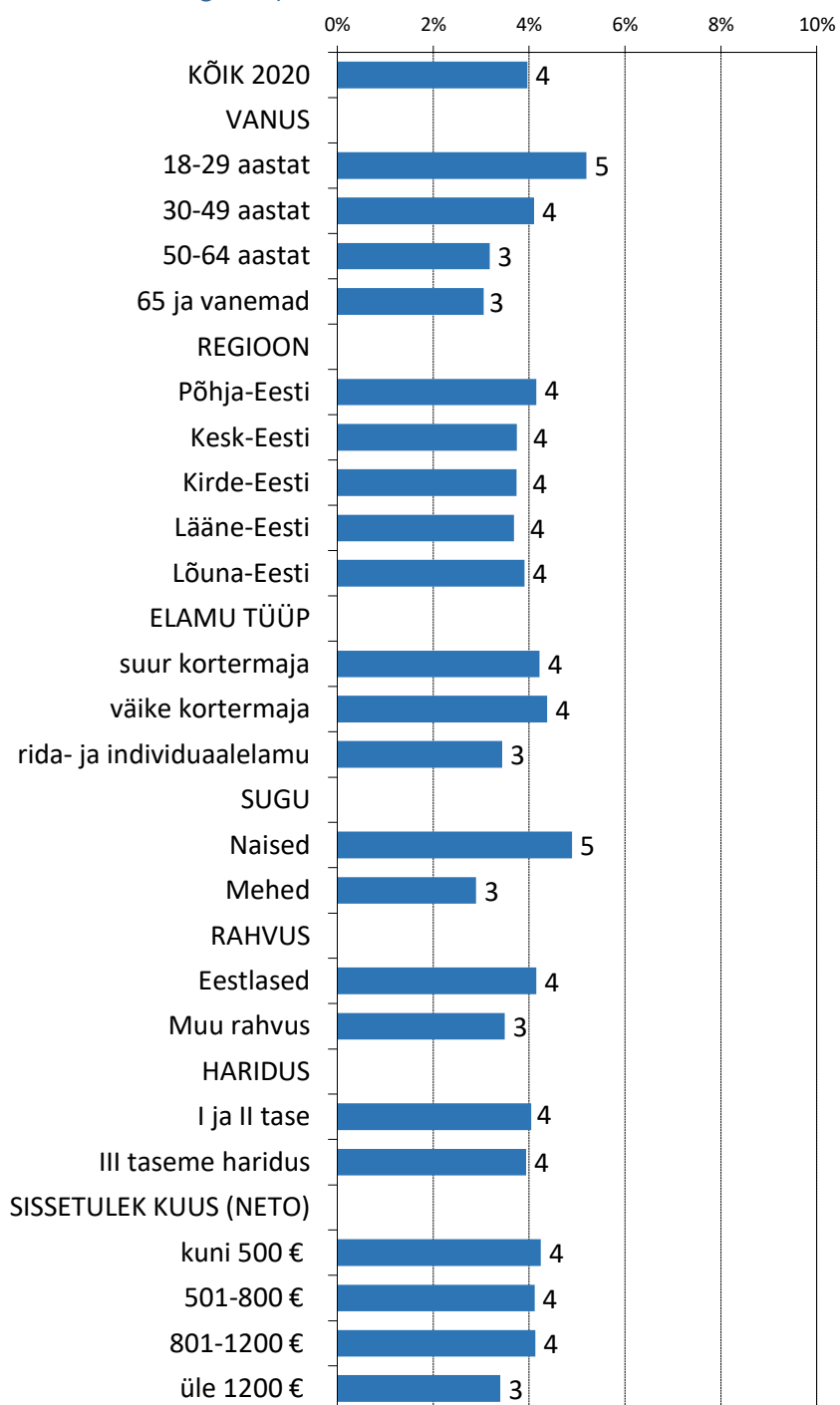
Tabel 4.2. Toidukaupade äraviskamise peamised põhjused (nimetanute arv ja % vastanutest)

	Nimetanute arv	%
Aegunud, ei jõudnud ära tarbida, jäi kauaks seisma	498	30
Riknenud, halvaks läinud (sh läks mädanema, hapuks)	485	29
Hallitus	381	23
Ebakvaliteetne, halb maitse, halb lõhn	57	4
Riknes kiirelt, sh enne tähtaega	56	3
Kuivas, läks kõvaks	32	2
Ei maitsenud	30	2
Putukad, ussid vm leiud	15	1
Jäägid loomadele, lindudele	10	1
Ostes juba riknenud	17	1
Muu (unustatud, jäi üle, ei taha, ei söö eelmise päeva toitu jms)	66	4
Kokku	1647	100

Joonis 4.7. Viimase kolme kuu jooksul ostetud toidukaupade äraviskamine tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

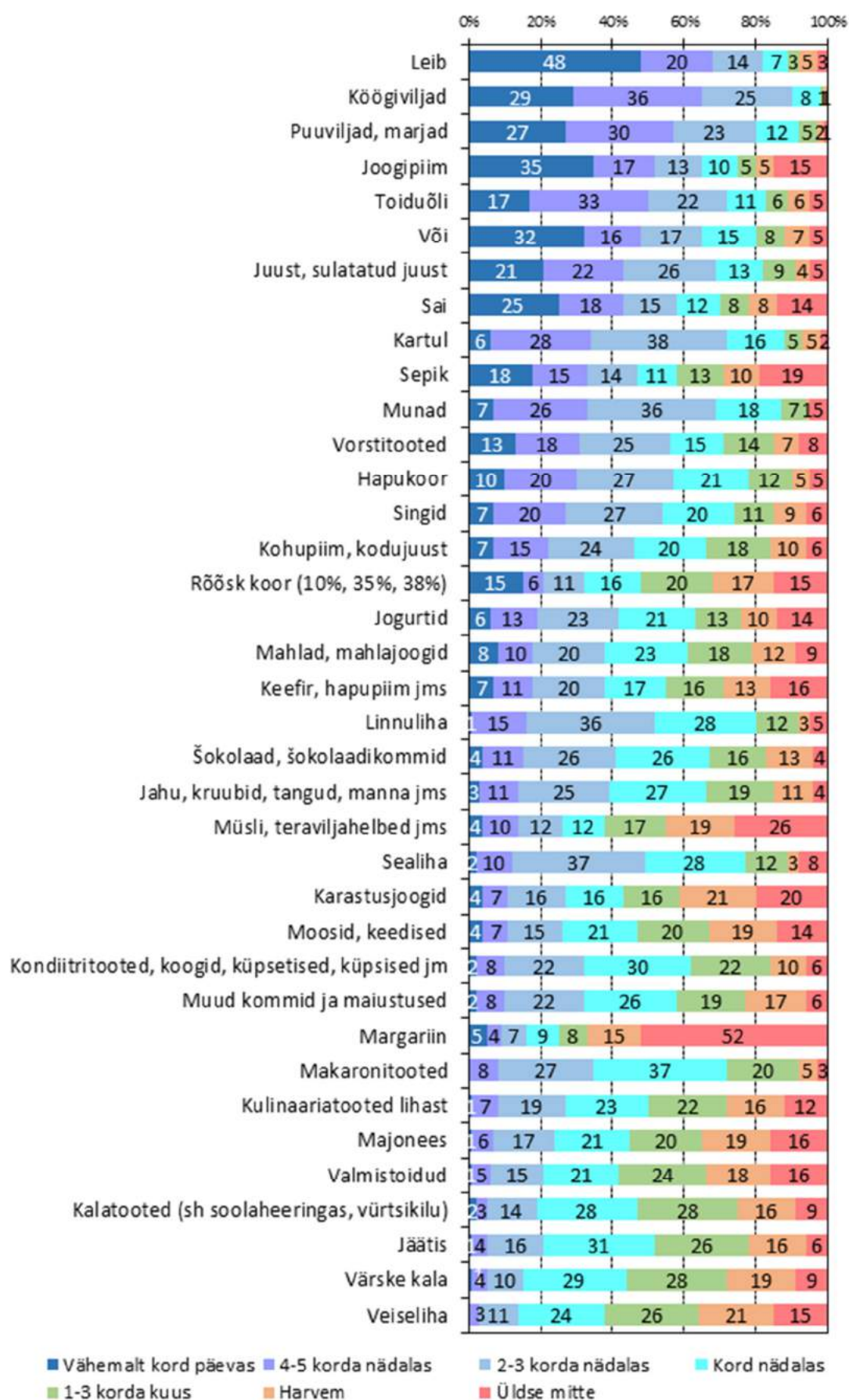
Joonis 4.8. Hinnangud ära visatud toidukoguse hulgale tausttunnuste rühmades (keskmine % viimase 4 nädala jooksul ostetud toidukogusest)

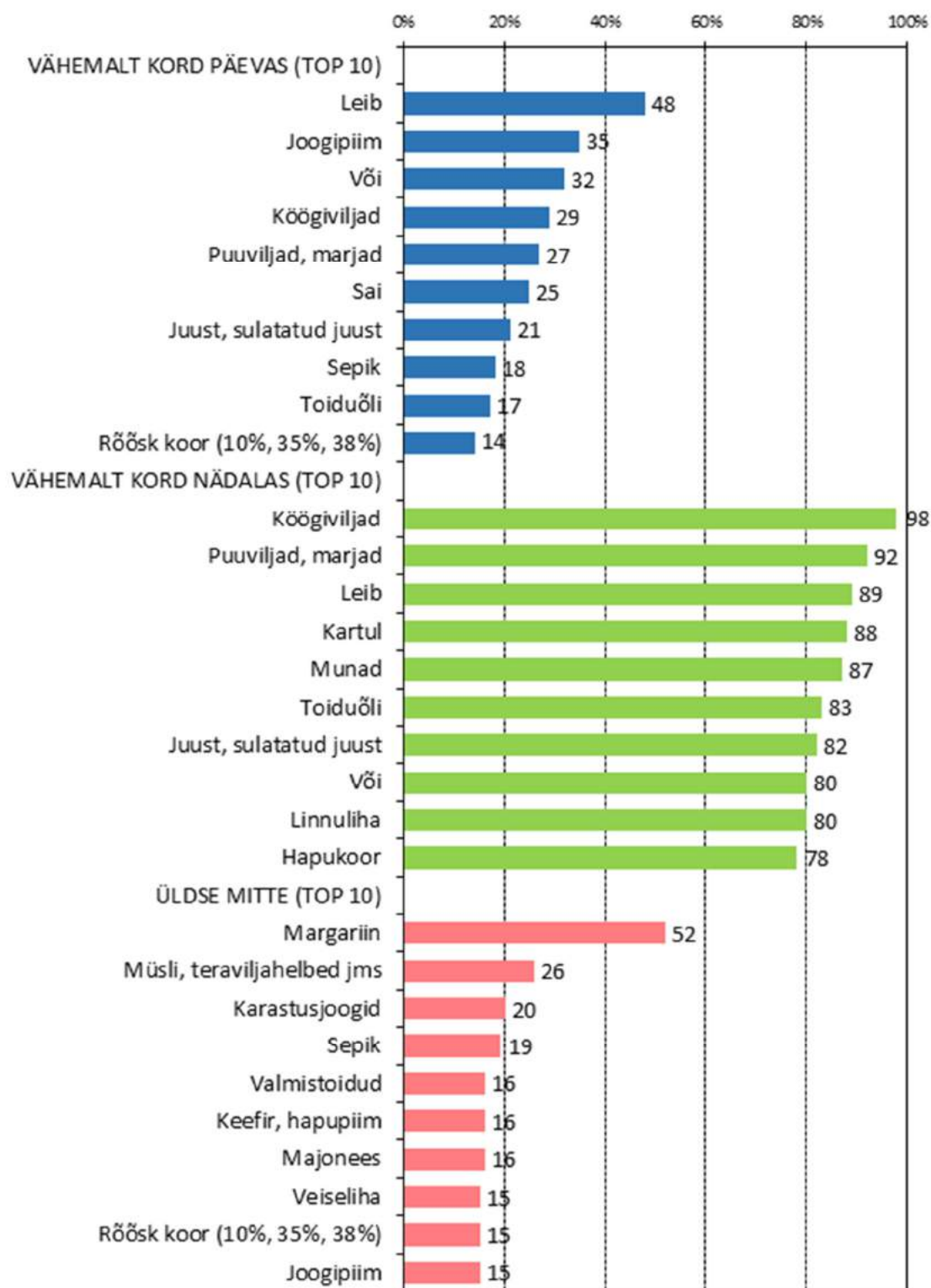
4.3. Toitumisharjumused

- Inimeste toitumisharjumusi saab vaadelda mitmel erineval skaalal, lähtudes tervislikkuse, tasakaalustatuse ja ostujõu näitajatest. Tasakaalustatud ja tervislik toitumine eeldaks rohkema köögi- ja puuvilja tarbimist, vähemalt mõned korrad nädalas liha ja kala tarbimist, ning vähem makaronide, jahu- ja jahutoodete ning magusa tarbimist.
- Enim tarbitavad toiduained Eesti elanike toidulaual olid viimase aasta jooksul leib, köögiviljad, puuviljad ja marjad, makaronitooted, joogipiim, toiduõli, või, leib, kartul, juust, munad, toiduõli ja linnuliha. mida tarbis vähemalt kord nädalas või sagedamini 80–98% vastanutest (joonis 4.9; 4.10).
- Sagedamini tarbiti köögivilja, puuvilja ja marju ning kartuleid, mida vähemasti kord nädalas pani lauale 88–98% vastanuist. Igapäevaselt sõi köögivilju 29% ja puuvilju ning marju 27% vastanuist.
- Igapäevane tarbijaskond oli suurim leival, piimal, võil, köögi- ja puuviljadel, mida sõi vähemalt kord päevas vastavalt 27–48% vastanutest.
- Kartuleid tarbis 88% vastanuist vähemalt kord nädalas, kuid igapäevaselt sõi neid vaid 6%. Kartuleid asendavad makaronitooted, mida tarbis vähemasti kord nädalas 72% vastanuist. Igapäevaselt ei söönud neid siiski keegi.
- Üheks kriteeriumiks nii tasakaalustatud toitumise kui ka ostujõu seisukohalt on liha ja lihatoodete tarbimine. Eesti elanike toidulaual on nii linnuliha (kuni kord nädalas 80% vastanuist), sealih (77%), singid (74%) ja vorstitooted (71%), vähem veiseliha (38%). Igapäevaselt tarbis neid vaid väike osa (1–13%) ning valdavalt söödi sealih ja linnuliha kas kord nädalas (mõlemad liha liike 28%) või kaks-kolm korda nädalas (vastavalt 37% ja 36%). Alternatiivina tarbitakse vähemasti kord nädalas ka kala (44%) ja kalatooteid (47%).
- Piima tarbis vähemasti kord nädalas 75%, jogurteid 62%, mahlasid ja mahlajooke 61%, keefiri, hapupiima jms 55% ja karastusjooke 43% vastanuist.
- Magusa osas tarbis vähemasti kord nädalas šokolaadi ja šokolaadikomme 67%, kondiitritooteid 62%, muid komme ja maiustusi 57%, jäätist 52%, moose ja keediseid 47% vastanuist. Kõige sagedamini neist söödi šokolaadi ja šokolaadikomme (iga päev 4%, 4–5 korda nädalas 11%, 2–3 korda nädalas 26%, kord nädalas 26%).
- Noored tarbisid viimase poolaasta jooksul teiste vanuserühmadega võrreldes harvem järgmisi toiduaineid või oli mittetarbijate osakaal vastanute üldise keskmisega võrreldes märkimisväärselt suurem: kartul, mahlad ja mahlajoogid, joogipiim, keefir ja hapupiim, hapukoor, kohupiim ja kodujuust, röõsk koor, singid, kulinaariatooted lihast, värske kala ja kalatooted, leib, sepik, moosid, kanamunad ja majoneesid. Endiselt eelistati võrreldes teiste vanusegruppidega süüa sagedamini valmistoite ja juua karastusjooke (lisa 2.21).

Joonis 4.9. Toiduainete tarbimise sagedused 2020. aastal (% vastanutest)

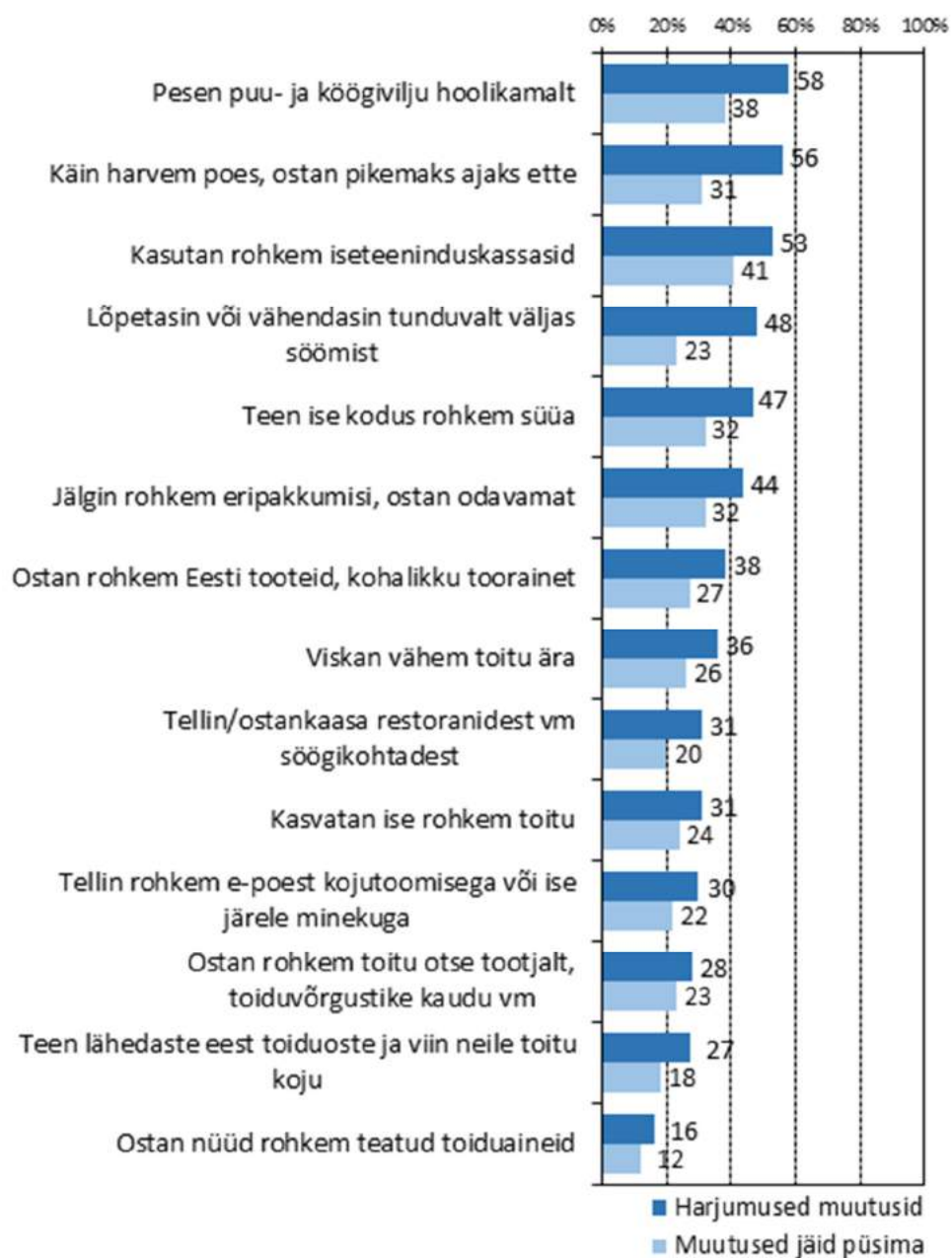
Joonis 4.10. Igapäevaselt ja iganädalaselt sagedamini tarbitavad toiduained (TOP 10) ning toiduained, mille tarbijaid on kõige vähem (TOP 10) (% vastanutest)

4.4. Tarbimisharjumused ja eriolukord

- Covid-19 muutis tarbijate harjumusi kõigis küsitluses välja pakutud valikutes ja seda ennekõike nendes, mis kaitsevad võimaliku nakatumise eest. Kuni 38% vastanuist kinnitas, et uued harjumused on neis ka juurdunud (joonis 4.11).
- 58% vastanuist märkis, et peseb puu- ja köögivilju hoolikamalt, 56% käib harvemini poes ja varub toitu ette, 53% kasutab toidu ostmisel rohkem iseteeninduskassasid, 48% lõpetas või vähendas tunduvalt väljas söömist, 47% teeb kodus rohkem ise süüa.
- Sagenes toidu kaasaostmine söögikohtadest (nimetas 31% vastanutest) ja tellimine e-poest (30%).
- 27% tegi lähedaste eest toiduoste ja viis toidu neile koju.
- Lisaks nakatumise vältimist puudutavatele ennetusabinõudele on epideemia muutnud ka muid toitumisega seotud harjumusi, millel on ennetusega väiksem puutumus või see on seotud vastaja muutunud majandusliku olukorraga. Nii jälgib 44% vastanuist rohkem eripakkumisi, et osta odavamalt, 38% ostab rohkem Eesti tooteid/tooret, 36% viskab vähem toitu ära, 31% kasvatab ise rohkem toitu, 28% ostab rohkem toitu otse tootjalt.
- Sissejuurdunud harjumusena kasutavad vastanud nüüd rohkem iseteeninduskassasid (41%), pesevad hoolikamalt puu- ja köögivilju (38%), teevad sagedamini ise kodus süüa (32%), jälgivad rohkem eripakkumisi (32%), käivad harvem poes (31%), ostavad rohkem Eesti tooteid/tooret (27%) ja viskavad vähem toitu ära (26%).

Joonis 4.11. Muutused toiduainete tarbimisharjumustes seoses COVID-19 eriolukorraga
(% vastanutest)

5. Mahetoidu ostu- ja tarbimisharjumused

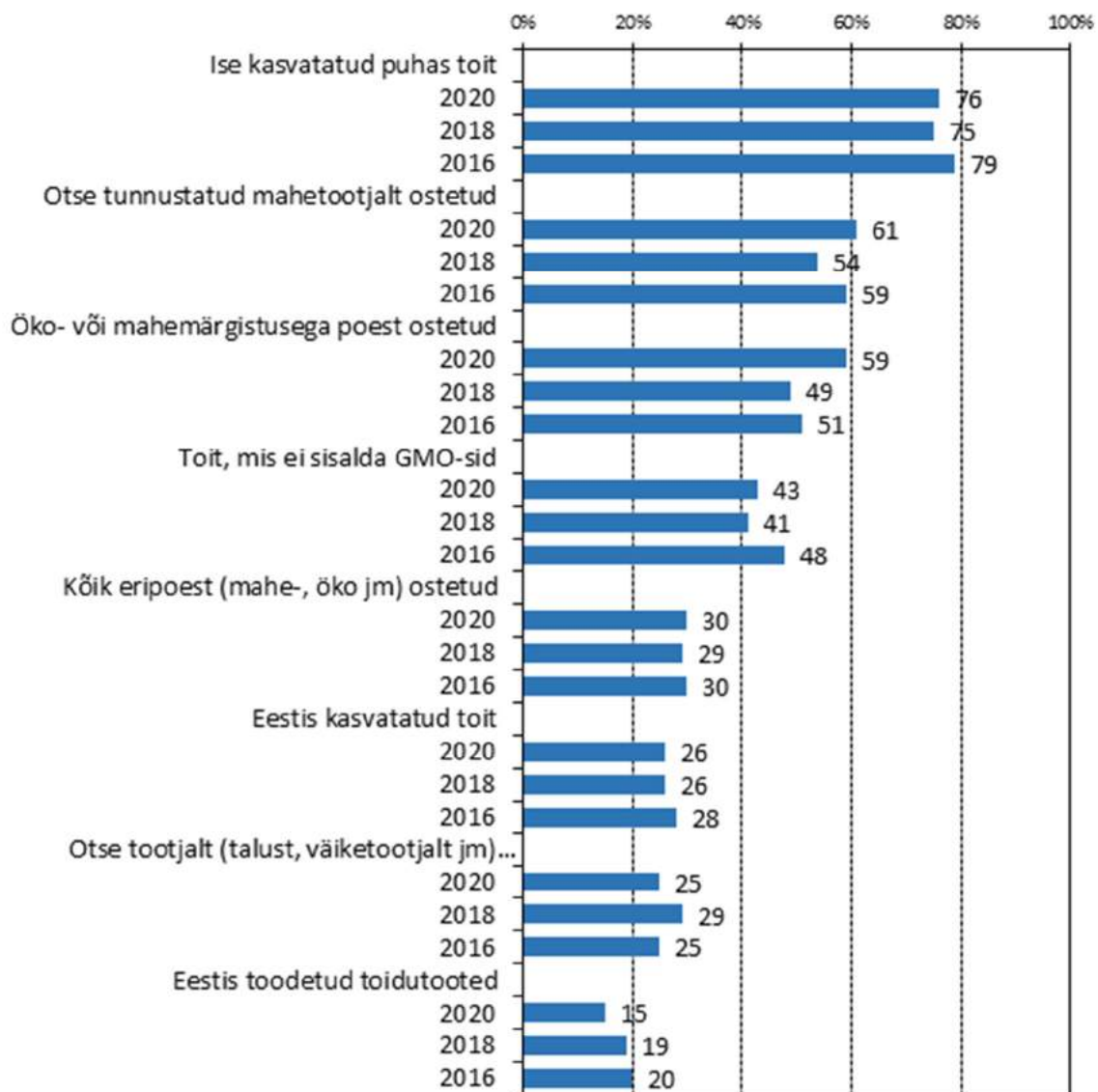
5.1. Mahetoidu tähendus ja ostmise sagedus

- Mahetoidu alane teadlikkus on uuringutevahelisel perioodil mõnevõrra paranenud. Kuigi elanikud määratlevad mahetoiduna kõige sagedamini ise kasvatatud, ilma sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta puhast toitu (76% vastanuist), on võrreldes 2018. aastaga suurenenud nende hulk, kes peavad mahetoiduks, nii nagu see on õige², tunnustatud mahetootjalt ostetud toitu (kasv 54%-lt 61%-ni) ning poest ostetud öko- või mahemärgistusega toitu (kasv 49%-lt 59%-ni), mille kasvatamisel ei ole kasutatud mineraalseid lämmastikväetisi, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse- lõhna- ega säilitusaineid, geneetiliselt muundatud tooraineid ja mille tootmine on kontrollitud (joonis 5.1).
- 43% vastanutest pidas mahetoiduks toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud tooraineid (2018. aastal 41%).
- Ligi kolmandik (30%) vastanutest luges mahetoiduks kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduaineid. Nende vastajate osakaal ei ole viimaste aastate lõikes muutunud (2018. a 29%, 2016. a 30%).
- Neljandik vastanuid (26%) pidas mahetoiduks Eestis kasvatatud toitu (2018. a 26%, 2016. a 28%) ja teine neljandik (25%, 2018. a 29%, 2016. a 25%) otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toitu.
- Kõiki Eestis toodetud toiduaineid arvas mahetoiduks 15% vastanuist (2018. a 19%, 2016. a 20%).
- Etteantud vastusvariantidele lisaks nimetati vabas vormis mahetoiduks koduseid lihatooteid, ravimtaimedest teed, kõike kohalikku, isekasvatatud toitu, jahisaadusi (metsloomaliha). Korduvalt märgiti ka, et ei usaldata ei mahemärgistust ega vastavaid põhimõtteid.
- Kõige teadlikumad mahetootmisest ja mahemärgistustest olid jõukaimad vastanud (üle 1200€ netosissetulek kuus pereliikme kohta), kellest 75% ostis toiduaineid otse tunnustatud mahetootjalt ning 73% ostis öko- ja mahemärgistusega tooteid poest. Vanuseliselt olid teistest teadlikumad 18–29-aastased noored, kellest ostis tunnustatud mahetootjailt või poest vastava märgistusega tooteid (mõlemaid 69%). Veidi teadlikumad mahetoodete ostmisel otse tootjailt või poest vastava märgistusega olid võrreldes muude rahvustega eestlased ja meestega võrreldes naised (lisa 2.23).
- Viimase aasta jooksul ostis mahetoitu 52% vastanutest, mis on oluliselt vähem kui 2018. aastal (64%) (joonis 5.2). Kord nädalas või sagedamini ostis mahetoitu 13% vastanutest, 1–3 korda kuus 18%, harvem kui kord kuus 21% ja 25% ei osanud seda öelda (joonis 5.3).
- Iganädalaste mahetoidu ostjate osakaal on veidi tõusnud (2020. a 13%, 2018. a 9%).

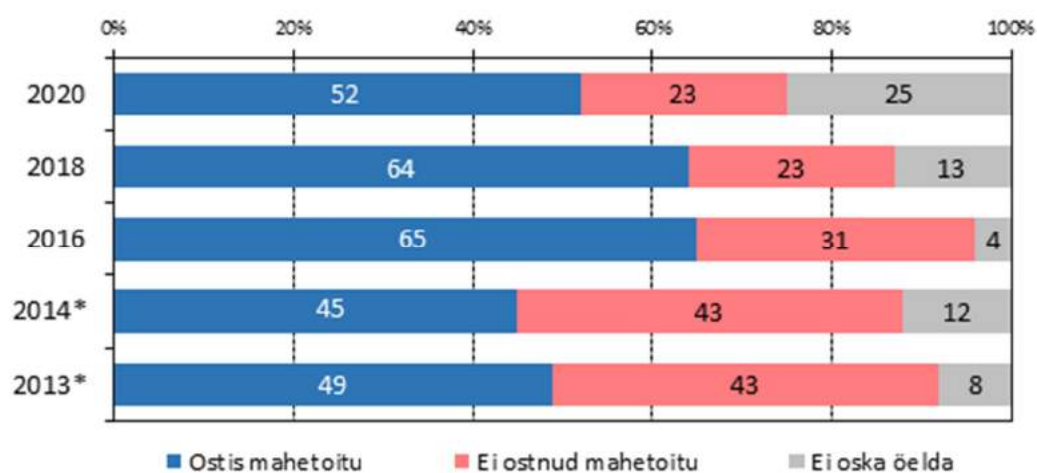
² Küsimus sisaldas selgitust, et ametlikult loetakse mahetoiduks tunnustatud mahetootja poolt toodetud/kasvatatud tooteid, mis on märgistatud EL mahemärgiga (lisatud oli logo), ning et vabatahtlikult võib mahetootel kasutada ka Eesti ökomärki (lisatud oli logo).

- Mahetoidu ostmise sagedus sõltub endiselt sissetulekust. Mida suuremad olid rahalised võimalused, seda suurem oli mahetoidu ostjate osakaal ja seda sagedamini mahetoitu osteti. Madalaima sissetulekuga elanike rühmast ostis viimase aasta jooksul mahetoitu 41%, jõukamatest 70% (joonis 5.4). Iganädalaste mahetoidu ostjate osakaal on suurima sissetulekuga elanike rühmas seejuures tõusnud (2020. a 26%, 2018. a 15%).

Joonis 5.1. Mahetoidu tähendus elanikele 2016–2020 (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

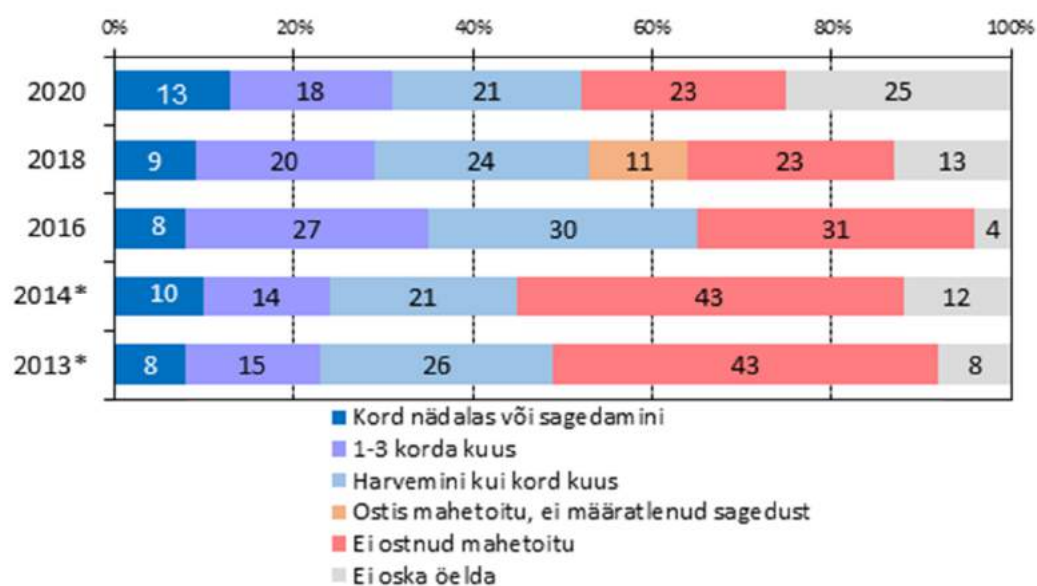

Joonis 5.2. Mahetoidu ostjate ja mitteostjate osakaalud aastatel 2013–2020 (% vastanutest)

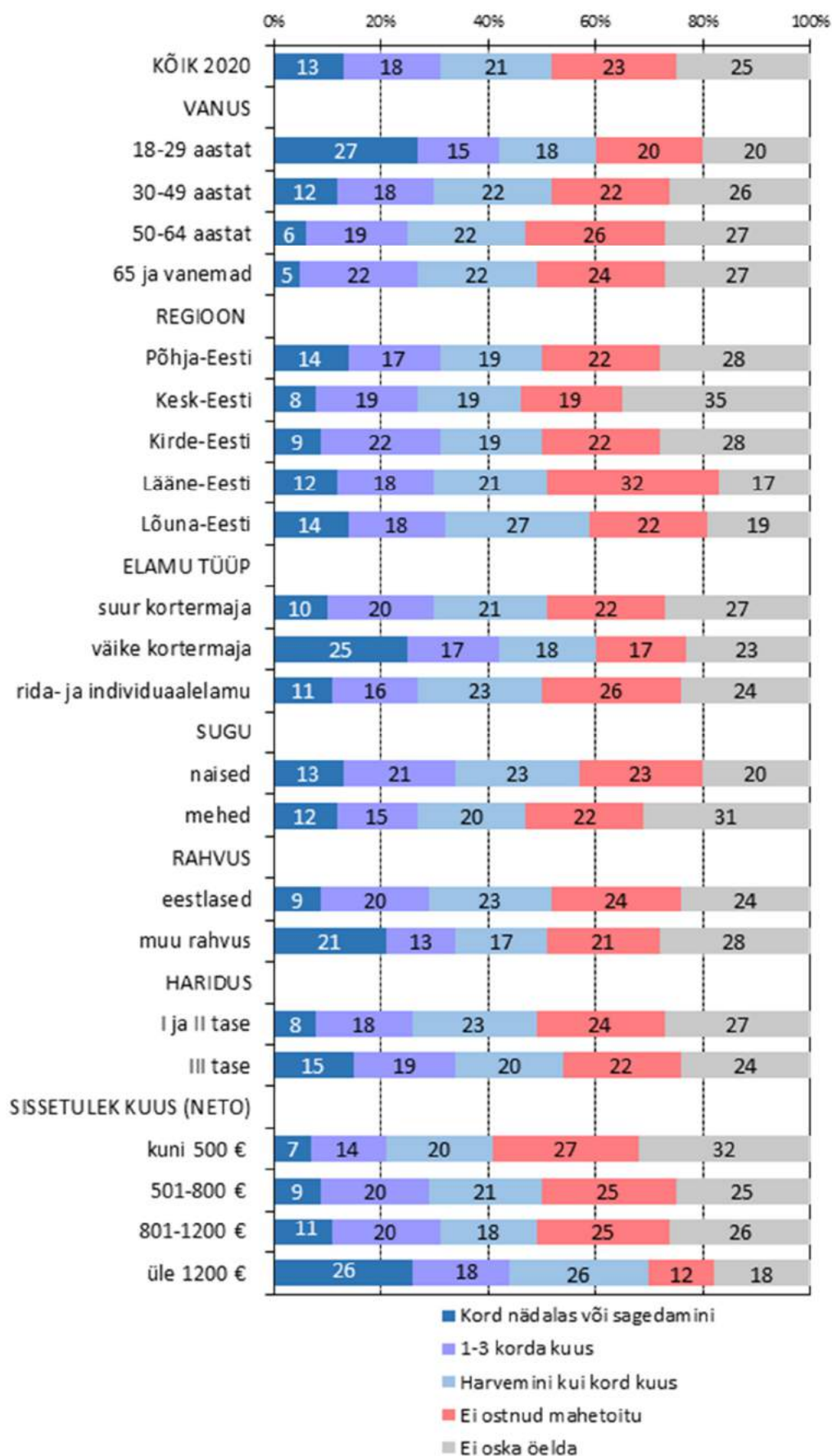
* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.3. Hinnangud mahetoidu ostmise sagedusele aastatel 2013–2020 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.4. Mahetoidu ostmise sagedus tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

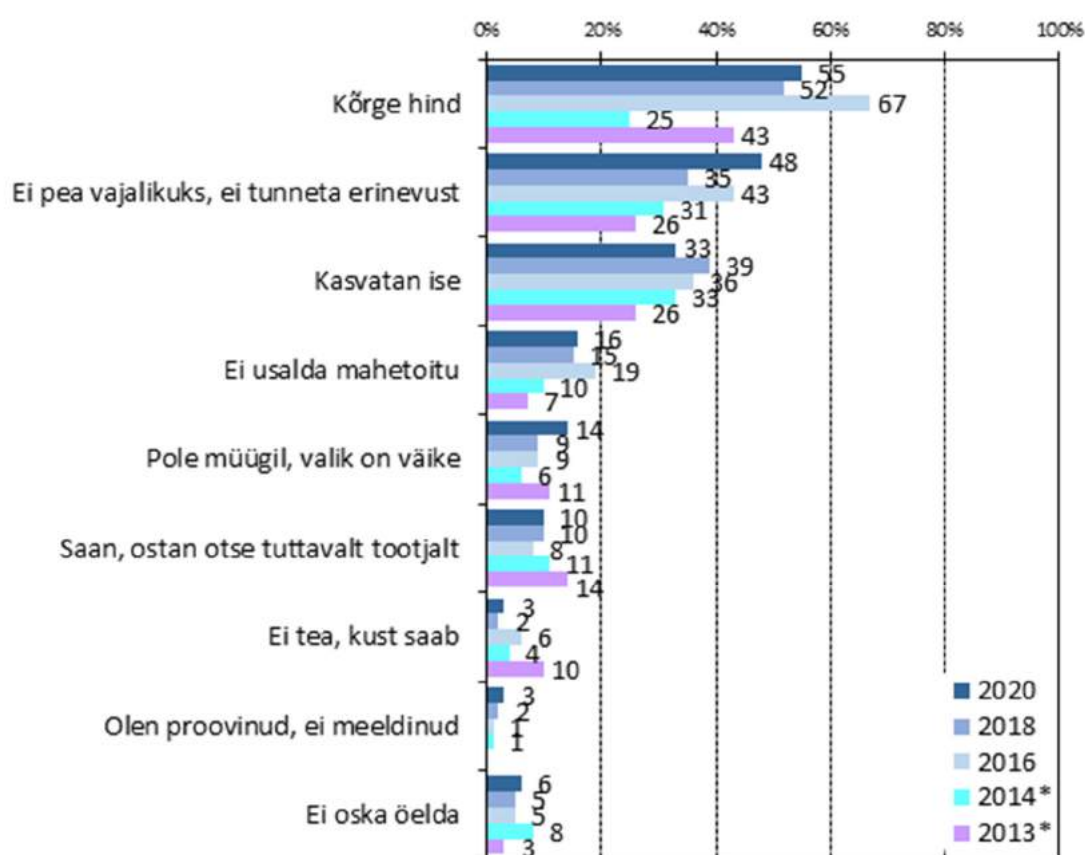

5.2. Mahetoidu ostmise - mitteostmise põhjused

- Mahetoidu ostmine on võrreldes 2018. aastaga vähenenud (vt joonis 5.2). Mahetoitu ei osteta peamiselt kõrge hinna tõttu (55% vastanutest, kes ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu); seda ei peeta vajalikuks, kuna ei tunneta erinevust (48%); toitu kasvatatakse ise ja isekasvatatut peetakse mahedaks (33%) ning mahetoitu ei usaldata (16%) (joonis 5.5). Vastanutest 14% arvates on toodete valik liiga väike või pole soovitud toodet saadaval, 10%-le mahetoidu mitteostjaile oli põhjuseks toidu saamine otse tuttavalt mahetootjalt, 3% ei teadnud, kust mahetoitu saab ja 3%-le mahetoit ei meeldi.
- 48%-ni kasvas nende vastanute osakaal, kes ei tunnetanud mahetoidu ja ökomärgistusega tavatoidu erinevust ega ostnud sel põhjusel mahetoitu (2018. a 35%). Seda põhjust märkisid enim 18–29-aastased (73% noortest) ja jõukamad (71%), kellele see oli olulisem hinnast (kõrget hinda märkis mitteostu põhjusena 37% noortest ja 59% jõukatest). Põhjuseks võib olla toiduainete kvaliteedi üldine tõus ja ka tavatoiduainete laiem sortiment, mistõttu eelistatakse (ja peetakse maitseomadustelt kvaliteetsemaks) viimaseid.
- Kesk- ja Lääne-Eesti elanikest märkis 50%, et neile oli peamiseks mahetoidu mitteostmise põhjuseks toidu isekasvatamine. Sama palju (50%) oli toidu ise kasvatajaid ka rida- ja individuaalelamute elanike hulgas (lisa 2.25).
- Vabas vormis lisati mitteostmise põhjuste juurde kahtlusi, et toote maheduses (turult ostes) ei saa olla kindel või ei usaldata, et toode ikka on mahe, seda muuhulgas juhul, kui see on toodud teiselt mandrilt, mille keskkonnasõbralikkuses ja mahemärgistuses puudub selgus.
- Mahetoitu ostetakse valdavalt tema tervislikkuse pärast (60% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest), soovist toetada mahetootjaid (42%), kodumaisuse ja lähipiirkonnast päritolu tõttu (41%), maitsevuse (39%), mahetootmise põhimõtte meeldivuse (36%), keskkonnasõbraliku tootmise (31%) ja huvitavate toodete tõttu (26%) (joonis 5.6).
- Toiduostude sotsiaalne väljund ehk toetus mahetootjatele ja mahetootmise põhimõtetele on muutunud ostjatele olulisemaks. Soovi toetada mahetootjaid toodi 2020. aasta küsitluses välja tähtsusest teise põhjusena (42% mahetoitu ostnutest, 2018. a 24%). Lisaks suurenes oluliselt ka toetus mahetootmisele kui põhimõttele (36% mahetoitu ostnutest, 2018. a 27%). Kõige enam soovisid mahetootjaid toetada 18–29-aastased noored (66%) ja neile meeldis enim ka mahetootmise põhimõte (64%) (lisa 2.26).
- 18–29-aastastele noortele oli teistega võrreldes oluline ka tervislikkuse argument, mille tõi esile 73% vastajarühmast. Tervislikkust pidasid tähtsamaks mitte-eestlased võrreldes eestlastega (vastavalt 66% ja 57%) ning naised võrreldes meestega (62% ja 57%).

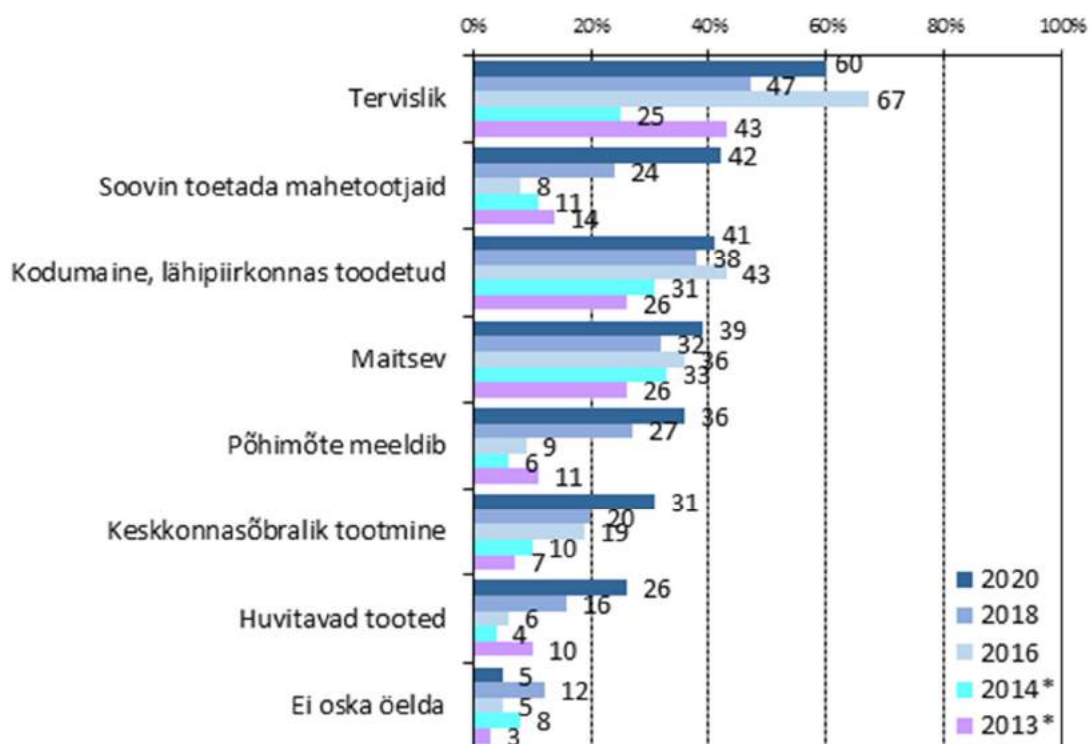
- Vabas vormis lisati ostupõhjuste juurde, et peretuttav müüb odavamalt, (teatud) toidu suhtes on talumatus, (ostetav) metsamesi asub kaugel rapsipõldudest, tavatoode oli otsas, mahe-toode näis tavatootega võrreldes parema kvaliteediga; et osteti (spetsiaalselt) lastele või abi-kaasale (kuna talle meeldib); et osteti neid mahetooteid, mida ise ei kasvatata; et mahetoode oli pakkumisel või allahindlusel, hind oli madal või tavatootega võrdväärne; et osteti selleks, et toetada tuttavaid inimesi; et samalaadne tavatoode oli ebakvaliteetne või et osteti juhuslikult, toote mahedust määratlemata.

Joonis 5.5. Mahetoidu mitteostmise põhjused 2013–2020 (% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.6. Mahetoidu ostmise põhjused (% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

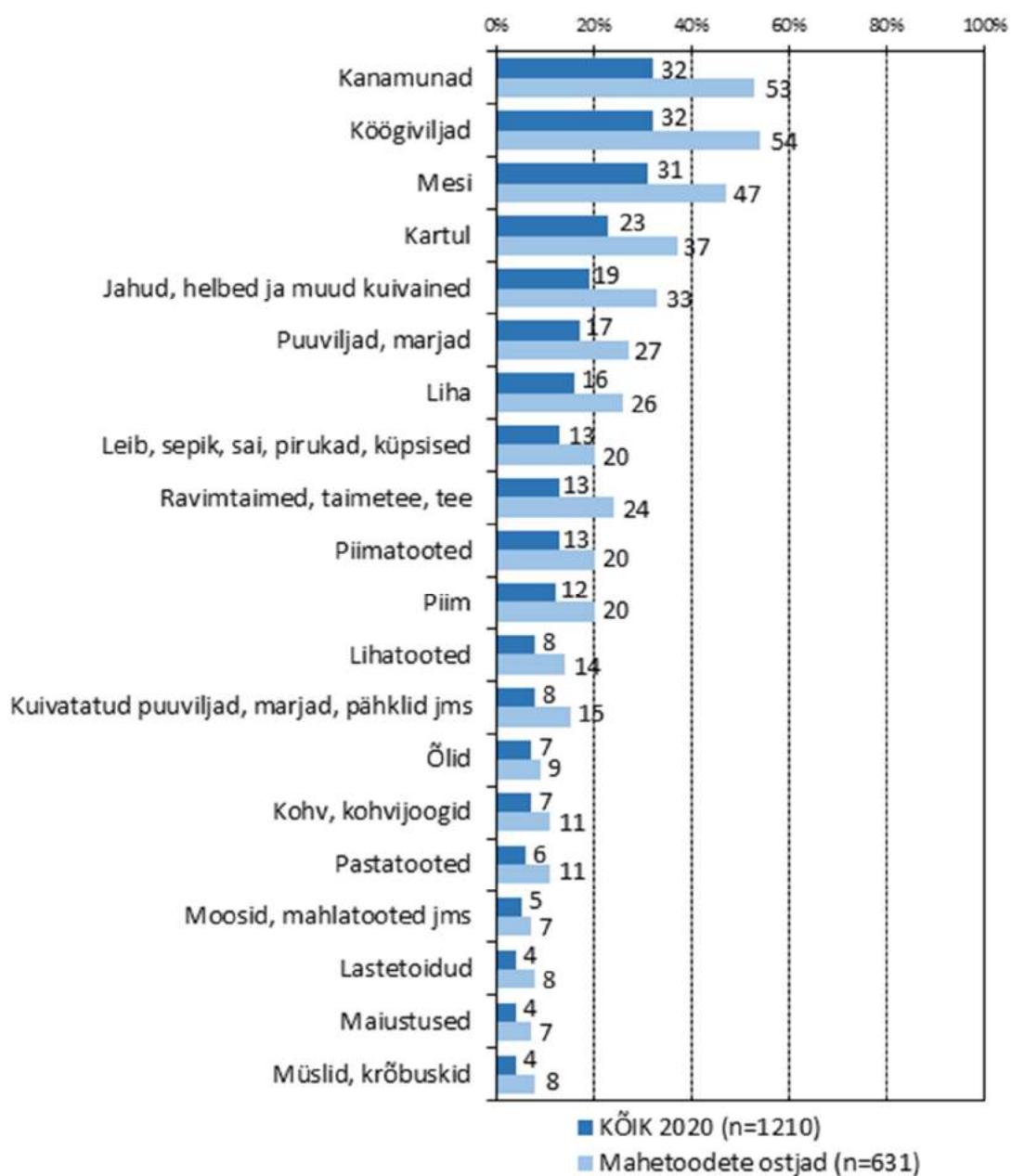

* EMOR CAPI meetod

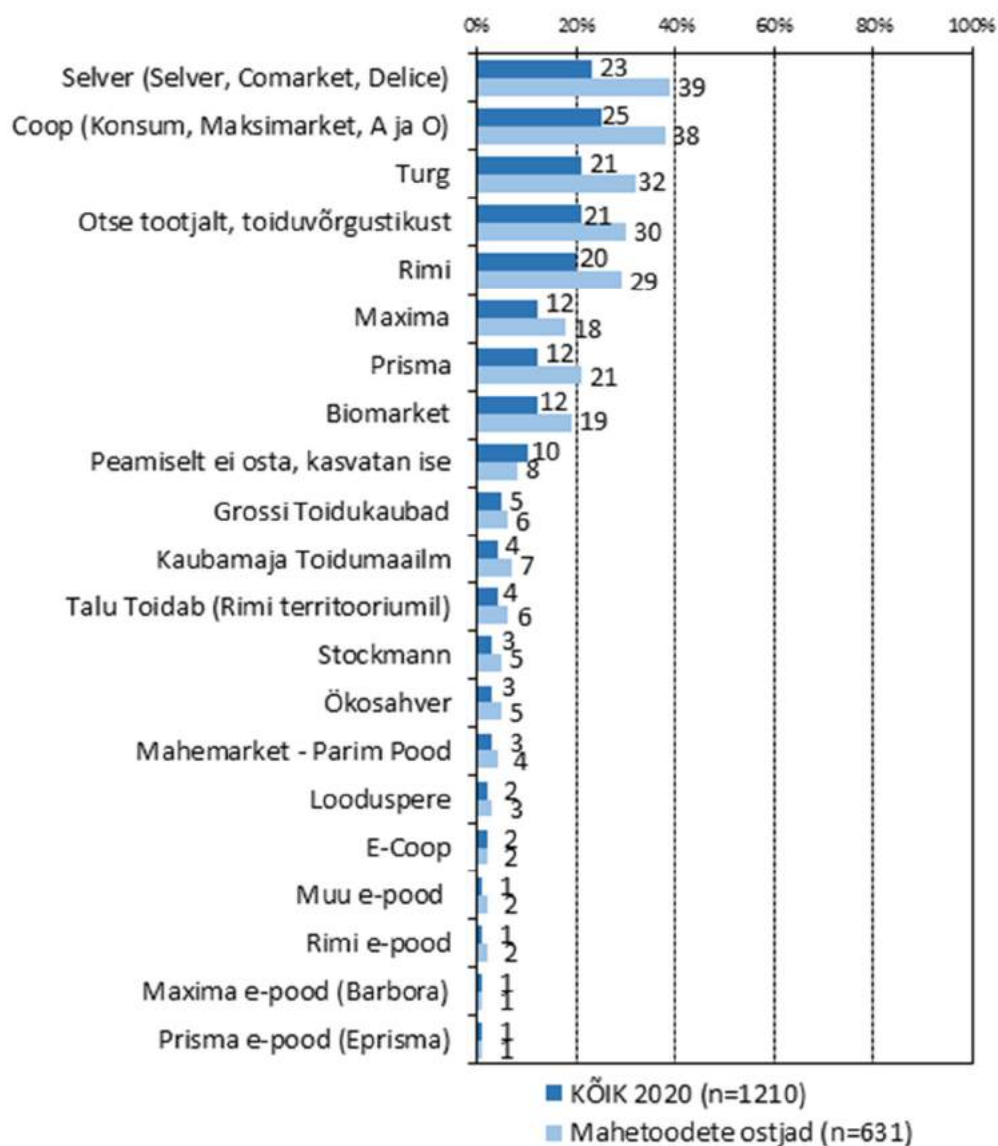
5.3. Enim ostetud mahetoidutooted ja ostukohad

- Küsitlusele eelnenud aasta jooksul ostsid elanikud mahedana eelkõige kanamune (32% kõigist vastanutest ja 53% mahetooteid ostnutest), köögivilju (32% kõigist vastanutest ja 54% mahetooteid ostnutest) ning mett (31% kõigist vastanutest ja 47% mahetooteid ostnutest). Iga viies vastanu ostis mahekartulit (23% ja 37% mahetooteid ostnutest). Jahusid, helbeid ja teisi kuivaineid; puuvilju ja marju; liha; leiba, saia, sepikut, pirukaid ja teisi pagaritooteid; ravimtaimi ja taimeteesid; piimatooteid ja piima iga seitsmes-kaheksas elanik (12–19% kõigist vastanutest, 20–33% mahetooteid ostnutest). Mahe jahude, helveste jm kuivainete ostjaid oli vähem võrreldes 2018. aasta uuringuga, kuid siin võib põhjuseks olla suur hinnavahe tavatoodetega (joonis 5.7).
- Muudest ostetud mahetoodetest nimetati vaba vastuse vormis veel kalu (haug, luts, lest), õunaäädikat, pähklivõid, puljongikuubikuid, kurke, tomateid, hapukapsast, linaseemneõli, suppe, vegan kotlette ning mett ja köögivilju tuttavalte.
- Suured ketipoed nagu Selver, Rimi, Coop ja Maxima on koos turgudega jäänud populaarsemateks mahetoidu ostukohtadeks (mahetooteid ostis tavakauplustest 12–23% vastanutest ja 21–39% mahetooteid ostnutest). Turgudelt ostis mahetooteid iga viies elanik (21%) ja kolmandik mahetoodete ostjatest (32%) (joonis 5.8).
- Ökopoodidest oli ostjate lemmik Biomarket (nimetas mahetoote ostukohana 12% kõigist vastanutest, 19% mahetoodete ostjatest). Biomarketist ostsid mahetooteid suhteliselt sagedamini jõukamad (37%) ja 18–29-aastased noored (34%). E-poodide osa (1–2%) ökotoodete ostmisel jäi aga napiks.
- Muude ostukohtade all märgiti vabas vormis, et ökotoitu osteti Riimarii mahe- ja loodustoodete poest Pärnus, turgudelt, laatadelt, mahekohvikust, naabrilt, sõbralt, tuttavalt talunikult, Nele Kulinaariast Võrus, OTT talupoest, Taluturult ja Bio4You'st (mõlemal on nii kauplused kui ka e-pood).
- Rahvuse järgi eelistasid eestlastest mahetoidu ostmisel suurtest ketipoodidest rohkem Coopit (41% mahetoitu ostnutest) ja Selverit (37%) ning otse tootjalt või toiduvõrgustikust mahekauba ostmist (39%), muust rahvused vastanud aga Prismat (42%), Rimit (39%), Coopit (32%) ja Maximat (27%). Turge külastasid sel eesmärgil mõlemad rahvusgrupid võrdselt (32%) (lisa 2.28).
- Mahetoitu viimase aasta jooksul ostnud 18–29-aastased noored eelistasid ostukohana Selverit (60% vastajarühmast), Kirde-Eestis elavatest mahetoidu ostjad aga Maximat (65% vastajarühmast). Teistes gruppides jaotusid eelistused ühtlasemalt.

Joonis 5.7. Enim ostetud mahetoidutooted viimase aasta jooksul (% vastanutest ja viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

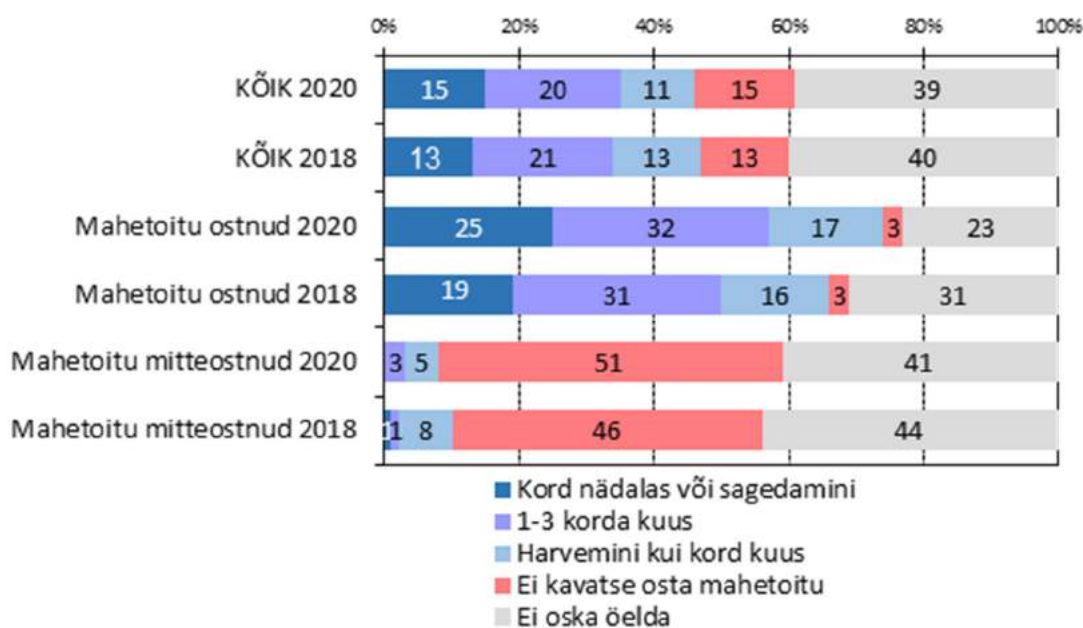
Joonis 5.8. Mahetoidutoodete ostukohad viimase aasta jooksul (% vastanutest ja viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

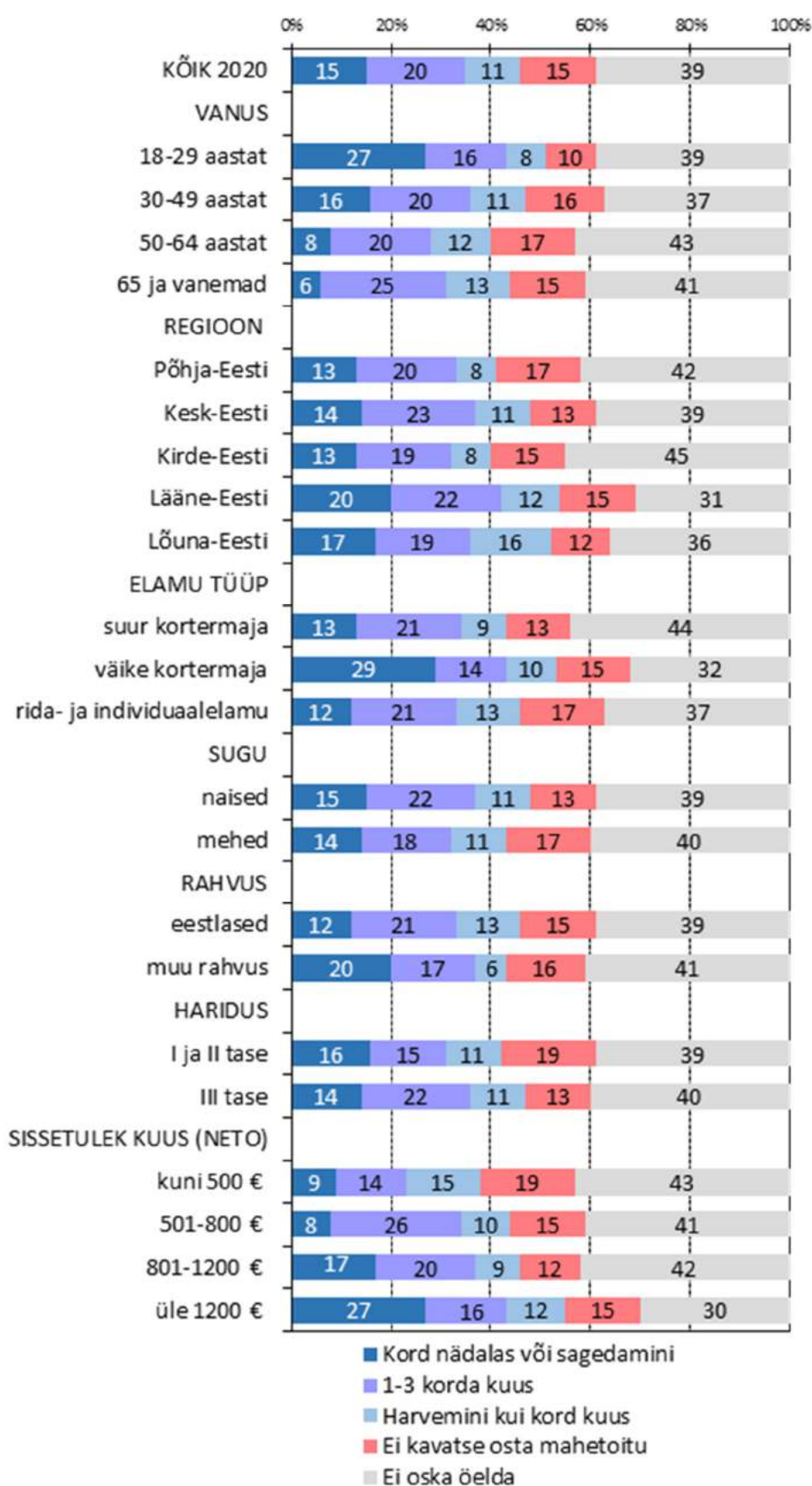
5.4. Mahetoidu ostukavatsused ja valmidus maksta kõrgemat hinda

- Mahetoitu kavatseb järgmise 12 kuu jooksul osta 46% kõigist vastanutest, 15% ei kavatse mahetoitu osta ja oma käitumist ei osanud prognoosida 39% vastanutest (*ei oska öelda*) (joonis 5.9).
- Mahetoidu ostukavatsusega vastanute osakaal ei ole viimase 2 aastaga oluliselt muutunud.
- Suureneda võib aga ostmise sagedus. Regulaarsete iganädalaste mahetoidu tarbijate osakaal (mahetoitu ostnud vastajad) võib võrreldes 2018. aastaga suureneda 19%-lt 25%-ni. Seni mahetoitu mitteostnutest võib 3% hakata igakuuliselt mahetoitu ostma, kuigi valdavalt nad mahetoitu osta ei plaani.
- Kõige kindlam on mahetoidu ostukavatsus järgneva aasta jooksul üle 1200€ teenivate vastajate, väikeste kortermajade elanike ja 18–29-aastaste noorte hulgas. Esimestest kavatseb mahetoitu vähemasti kord kuus osta 55%, väikeste kortermajade elanikest 53% ja noortest 51%. Seejuures kord nädalas või sagedamini kavatseb mahetoitu osta 29% väikeste kortermajade elanikest, 27% noortest ja 27% üle 1200€ teenivaist inimestest (joonis 5.10).

Joonis 5.9. Mahetoidu ostukavatsused järgmise 12 kuu jooksul 2018–2020 (% vastanutest)

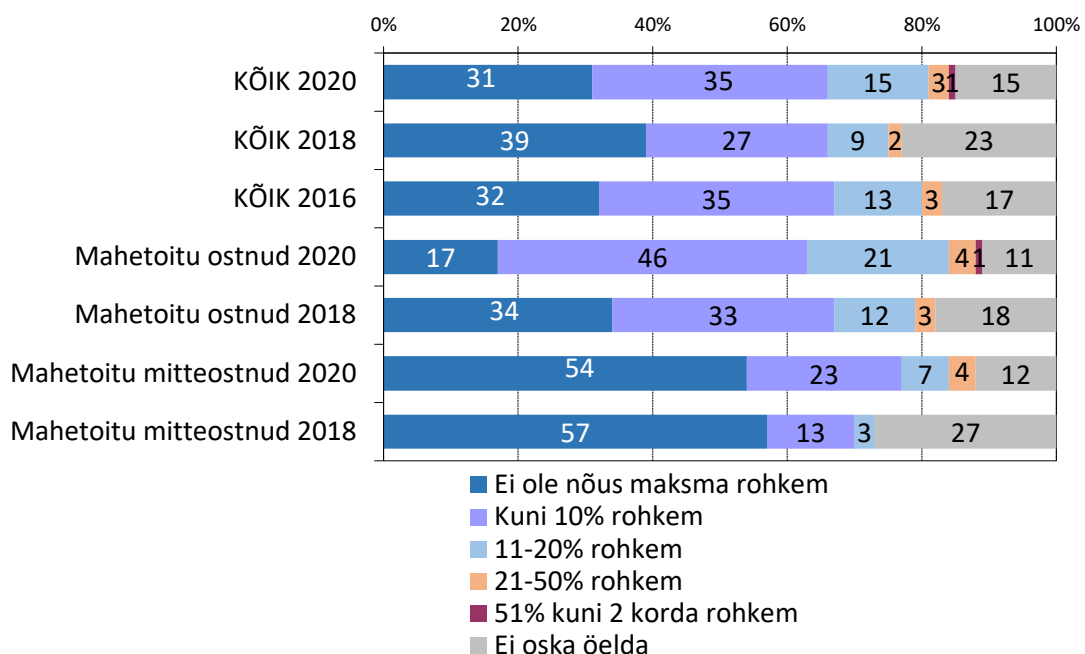

Joonis 5.10. Mahetoidu ostukavatsused tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

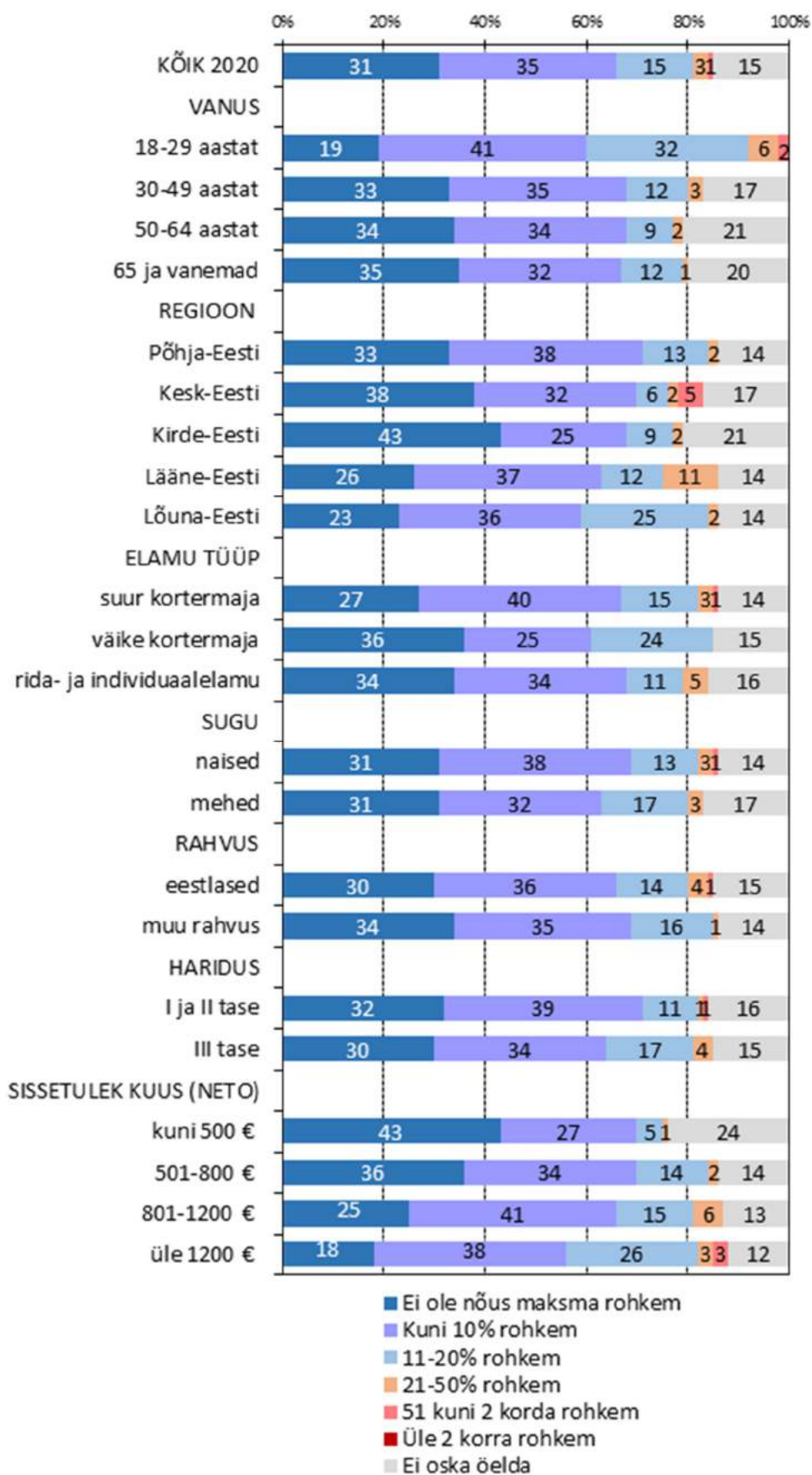

- Regiooniti on mahetoidu ostmise valmidus suurem (vähemasti kord kuus) Lääne-Eestis (54%) ja Lõuna-Eestis (52%).
- Elanike valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda on võrreldes 2018. aastaga oluliselt tõusnud. Kui 2018. aastal oli kõrgemat hinda valmis maksma 38% kõigist vastanuist, siis 2020. aastal 54%. Vastavalt 39%-lt 31%-ni on vähenenud nende vastanute osatähtsus, kes ei ole nõus mahetoidu eest rohkem maksma (joonis 5.11).
- Oluliselt on suurenenud valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda mahetoitu ostjate hulgas (2020. a 72%, 2018. a 48%).
- Kõige sagedamini oldi nõus maksma mahetoidu eest kuni 10% rohkem, seda oli nõus tegema 35% kõigist vastanuist ja 46% mahetoidu ostjatest. 11–20% rohkem oli valmis maksma 15% kõigist vastanuist ja 21% mahetoidu ostjatest.
- Suurim oli valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda 18–29-aastastel noortel, kellest oli nõus seda tegema 81%, neist 41% oli valmis maksma kuni 10% rohkem, 32% 11–20% rohkem, 6% 21–50% rohkem ning 2% 51–200% rohkem. Jõukaimatest tarbijatest oli kõrgemat hinda valmis maksma 70%, neist 38% kuni 10% rohkem, 26% 11–30% rohkem, 3% 21–50% rohkem ja 3% 51–200% rohkem.
- Kõige väiksem oli valmidus maksta mahetoidu eest rohkem madalaimas sissetulekurühmas (kuni 500€ kuu netosissetulek pereliikme kohta, 43%) ja Kirde-Eesti elanikel (43%) (joonis 5.12).

Joonis 5.11. Valmidus maksta mahetoidutoodete eest kõrgemat hinda 2016–2020 (% vastanutest)

Joonis 5.12. Valmidus maksta mahetoidutoodete eest kõrgemat hinda tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

Kokkuvõte

- Uuring osutab, et 51% Eesti täiskasvanud elanikest ostis 2020. aastal toidukaupu 2–3 korda nädalas, 31% vastanutest tegi seda 4–6 korda nädalas ja 10% igapäevaselt. Kord nädalas või veelgi harvemini ostis toidukaupu 8% vastanutest. Uuringute 16 aasta jooksul on toiduostude sagedus vähenenud ja nüüd on oluliselt vähem inimesi, kes iga päev toidupoodi külastavad ning levinuim on teha oste 2–3 korda nädalas.
- 2020. aastal ostis 75% vastanuist oma toidukaubad peamiselt suurtest toidukauplustest (2018. aastal 79%). Veidi üle viiendiku (22%, 2018. aastal 19%) ostis toitu peamiselt väikestest toidupoodidest, 1% peamiselt turgudelt, 1% otse tootjalt ja 1% peamiselt internetist (e-poest). Väiksemad poed pole oma positsiooni viimastel aastatel enam kaotanud – elanikud ilmselt hindavad seda ajavõitu, mida annab väiksemas kodulähedases poes käimine.
- Viimase aasta jooksul ostis 87% vastanutest toidukaupu suurtest ja 56% väikestest toidukauplustest, 40% turgudelt, 17% otse tootjalt või talunikult, 17% bensiinijaamadest või kioskitest ja 15% internetist (e-poest). Uuringutevahelisel perioodil on kasvanud turult, otse tootjatelt või talunikelt, bensiinijaamadest ja kioskitest ning internetist toidu ostmise. Toidukaubaoste eelistavad elanikud teha suurtes ketipoodides nagu Maxima, Rimi, Selver ja Coop, kust aasta jooksul ostis toidukaupu 54–60% vastanutest. Kindalasti mõjutas 2020.aastal tarbijate ostukäitumist ka Covid-19 leviku piiramiseks rakendatud meetmed.
- Igapäevaseid toidukaupadest osteti jaekauplustest kolme neljandiku või rohkemas ulatuses (73–96%) piima-, liha- ja kalatoodetest, tangainetest ning munadest ning enam kui pool köögiviljadest ja mahlatoodetest (52–63%). Kõige vähem soetati kauplustest mett (23%), mida eelistati osta otse tootjalt (59%) või turult (10%). Kartuli osas eelistas kauplusi 52%, 22% kasvatas endale kartuleid ise või sai sugulastelt/tuttavatelt, otse tootjalt soetas neid 13% ja turult 11%. Omatootangu osakaal oli suurim mahlade ja mooside (41%), puuviljade ja marjade (21%) ning köögiviljade grupis (20%). Turult soetas puuvilju ja marju 14% ning köögivilju 11%. Turult osteti vähemal määral ka kala ja kalatooteid (vastavalt 15% ja 6%) ning liha ja lihatooteid (vastavalt 12% ja 7%).
- Toidukauba ostuotsuse tegemisel peeti kõige tähtsamaks toidu maitset (87%), värskust (86%) ja kvaliteeti (86%). Vähenenud on tarbijate hinnatundlikkus, mida väga tähtsaks pidanud vastajate hulk on langenud 61%-lt 2018. aastal 50%-ni 2020. aastal. Vähem oluliseks on muutunud ka sooduspakkumised, mida 2018. aastal pidas väga tähtsaks 55% ja 2020. aastal 48% vastanuist. Väga tähtsaks peeti ka muid kvaliteeti määravad tegureid nagu tervislikkus (58% vastanuist), toiduaine koostis (49%), lisaainete vähene sisaldus (45%), toote välimus (41%) ja GMO tooraine mittekasutamine (38%).
- Kodumaist päritolu toitu eelistas osta 74% vastanutest (see oli 74% ka 2018. aastal), 4% ostis viimase aasta jooksul valdavalt importtoidukaupa ja 22% ei osanud eelistust öelda. Kodumaise toidukauba eelistamine on püsinud samal tasemel alates 2016. aastast.
- Toidukaupade kodumaist päritolu väärtustab 80% vastanutest.

- Kodumaist toidukaupa iseloomustab elanike hinnangul värskus, harjumuspärane maitse, usaldusväarsus ja kõrge kvaliteet (*jah, alati* vastuste osakaal 2020. aastal 39–60%). Vähem iseloomustavad kodumaist toitu vastajate arvates (*jah, alati* vastuste osakaal 9–37%) püsiv kvaliteet, tervislikkus, vähene lisaainete sisaldus, lai sortiment, pakendi hea välimus ja kasutusmugavus, soodne hind ja pikk säilivusaeg. Soodsa hinna osas tõi *jah, alati* vastuse esile vaid 14% vastanuist, 57% arvates on see nii mõnikord ja 21% arvates mitte kunagi ning 8% ei osanud hinnangut anda. Endiselt oli viiendik vastanutest seda meelt, et kodumaised toidukaubad pole kunagi soodsa hinnaga.
- Võrreldes 2018. aastaga olid 2020. aastal vastanud vähem veendunud, et kodumaised tooted on alati usaldusväärsed, kõrge ja püsiva kvaliteediga, tervislikud, soodsa hinnaga, pika säilivusajaga, sisaldavad alati vähe lisaaineid, on laia sortimendiga ning pakend on alati hea välimusega ja seda on mugav kasutada. Eesti tarbija on muutunud Eesti toiduainete suhtes skeptilisemaks või on tarbija nõudmised kasvanud.
- 2020. aastal osteti kodumaiseid tooteid rohkem kõigis kaubagruppides, kus olid esindatud nii kodumaised kui ka importtooted. Väljakujunenud hoiak eelistada kodumaiseid tooteid importdile ei ole viimaste aasta jooksul muutunud ja 2020. aastal ei eelistatud mitte ühegi kaubagrupi puhul osta importtoodangut. Importkauba osatähtsus oli suurim värske puuvilja (35%), toiduõlide (22%) ja makaronitoodete (21%) rühmas, kus kodumaiseid tooteid napib või soovitakse osta kaupu maailma tunnustatud tootjatelt või toote traditsioonilistest päritoluriikidest.
- Kodumaiste toidukaupade osakaal ostudes oli suurim jahu ja tangainete, kohupiimakreemide, kartuli, juustu, jogurti, värske sealiha, linnuliha, suitsuvorsti ja singi (77–81%) kaubagrupis. See näitab, et Eesti tarbija eelistab neis kaubagruppides traditsioonilist sortimenti, lähtub väljakujunenud maitsetest ning eeldab piima, piimatoodete ja liha puhul nende värskust.
- 47% vastanutest ei oleks enamasti nõus maksma kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga. 27% oleks nõus seda tegema ja 26% ei osanud hinnangut anda (2018. aastal vastavalt 57%, 21% ja 26%). Elanike otsused toidukauba valikul lähtuvad enamasti hinnavahest, konkreetsest tootest, selle maitsest, kvaliteedist ja enda rahalisest seisust.
- 98% tarbijatest uurib toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot või etiketti, neist 34% alati, 43% sageli ja 21% harva. Elanike etiketi vaatamise harjumused ei ole alates 2016. aastast oluliselt muutunud.
- Sama suur (98% vastanutest) on ka nende hulk, kes vaatab toidukaupa ostes toidupakendilt „parim enne“ või „kõlblik kuni“ kuupäeva, neist 81% enamasti ja 17% mõnikord.
- 90% elanikest vaatab toidukauba ostmisel pakendilt selle päritolu- või tootjariiki, neist 55% enamasti, 35% mõnikord ja 10% vastavat teavet ei jälgi. Võrreldes muu pakendil oleva infoga pidasid vastanud infot toote päritolu- või ostjariigi kohta mõnevõrra oluliseks (57%), vaid kolmandikule oli see väga oluline (32%) ja kümnendikule (11%) ei olnud selline info üldse oluline.
- Toidu koostisosadest, mille tarbimist püütakse vältida või tarbijana vähendada, vastavat infot pakendilt lugedes, on esikohal püsivad kunstlikud lisaained (68%) ja geneetiliselt muundatud toorained (54%). Kasvanud on nende tarbijate osakaal (48% vastanuist), kes püüavad vältida või vähendada suhkrut toidus. Pea sama palju vastajaid (45%) hoidub küllastunud ja transrasvhapetest, mille negatiivne mõju on meedias sageli tähelepanu all ja vastavalt ka tarbijaid mõjutanud. Laktoosi soovis vältida 13% ja gluteeni 9% vastanuist.

- 2020. aastal olid toiduainete tuntumateks märgistusteks *Pääsukese märk* ehk *Tunnustatud Eesti toit* (seda teadis 93% vastanuist), *Eesti parim toiduaine* (85%), *Lipumärk* (74%) ja *Tunnustatud maitse* ehk *Ristikumärk* (70%). *Eesti riikliku ökomärgi* teadis 63%, *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märki* 59%, *Eestis kasvatatud märki* 53% ja *Eesti lihaseise märki* 45% vastanuist.
- Elanike teadlikkus Eesti ja Euroopa Liidu toidukaubamärgistest on viimase kahe aasta võrdluses püsinud kas samal tasemel või kahanenud, erandiks vaid *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märk*, mille tuntus on natuke suurenenud (55%-lt 59%-ni).
- Pakendatud toidukaupu ostes vaadatakse enamasti nii paki kui ka kilohinda (52% vastanutest). 36% jälgis peamiselt kilohinda, 11% vaid paki hinda ja 1% tarbijatest ostab toidukaupu hinnale tähelepanu pööramata. Viimaste aastate lõikes on need proportsioonid püsinud suuresti samades piirides.
- Perede rahalised võimalused võimaldavad valdaval osal vastanutest osta soovikohaseid toidukaupu piirangutega, st mitte alati (60%). Ligi kolmandik peredest (30%) ostab soovikohast toitu alati ja kümnendik ostab seda kas harva või ei saa seda endale lubada (vastavalt 7% ja 3%).
- Võrreldes 2018. aastaga on suurenenud nende vastanute osakaal, kes ostavad alati soovikohaseid toiduaineid (19%-lt 30%-ni) ja vähenenud soovikohast endale harva lubada saavate (13%-lt 7%-ni) ja seda mitte lubada saavate osakaal (7%-lt 3%-ni). Üldine reegel on see, et mida suurem on sissetulek, seda suuremad on võimalused soovikohaste toiduostude tegemiseks.
- Toiduainete ostmisel planeerib 61% oma oste ette, 15% teeb oste spontaanselt ja 24% ei oma väljakujunenud harjumusi. Erinevate elanike rühmade lõikes ei ole selles väga suuri erinevusi ja 52–70% kõigist gruppidest planeerib oma toiduoste.
- Ostetud toidukaupu visati viimase aasta jooksul ära 71% vastanute peredes, neist 62% tegi seda harva ja 9% sageli. Toitu ei visatud ära ligi kolmandikus peredes (29%).
- Keskmiselt visati elanike hinnangute alusel ära 4% ostetud toidukogusest, mis on samal tasemel 2018. aasta näitajaga. Ostetud toidukaupadest viskasid elanikud kõige sagedamini ära leiba, saia, sepikut ja teisi pagaritooteid (26% nimetatud äravisatud toidukaupadest); piima ja piimatooteid (23%); puuvilju, marju, köögivilju ja kartuleid (22%); liha ja lihatooteid (11%). Peamiselt visati ostetud toitu ära aegumise ja toote vanaks minemise (30% nimetatud põhjustest), riknemise ja toote halvaks minemise (29%) tõttu.
- Enim tarbitavad toiduained Eesti elanike toidulaual olid viimase poolaasta jooksul leib, köögiviljad, puuviljad ja marjad, makaronitooted, joogipiim, toiduõli, või, leib, kartul, juust, munad, toiduõli ja linnuliha, mida tarbis vähemalt kord nädalas või sagedamini 80–98% vastanutest. Köögivilja, puuvilja ja marju ning kartuleid pani vähemasti kord nädalas lauale 88–98% vastanuist. Igapäevaselt sõi köögivilju 29% ja puuvilju ning marju 27% vastanuist, mis on vähem kui tervislik toitumine eeldaks.
- Magusa osas tarbis vähemasti kord nädalas šokolaadi ja šokolaadikomme 67%, kondiitritooteid 62%, muid komme ja maiustusi 57%, jäätist 52%, moose ja keediseid 47% vastanuist. Kõige sagedamini neist söödi šokolaadi ja šokolaadikomme (iga päev 4%, 4–5 korda nädalas 11%, 2–3 korda nädalas 26%, kord nädalas 26%).

- Covid-19 muutis tarbijate harjumusi ja eelkõige püütakse enda kaitsta nakatumise eest. 58% vastanuist märkis, et peseb puu- ja köögivilju hoolikamalt, 56% käib harvemini poes ja varub toitu ette, 53% kasutab toidu ostmisel rohkem iseteeninduskassasid, 48% lõpetas või vähendas tunduvalt väljas söömist, 47% teeb kodus rohkem ise süüa. Sagenes toidu kaasaostmine söögikohtadest (seda tegi 31% vastanuist) ja tellimine e-poest (30% vastanuist). 27% tegi lähedaste eest toiduoste ja viis toidu neile koju. Kuni 38% vastanuist kinnitas, et uued harjumused on neis ka juurdunud.
- Lisaks nakatumise vältimist puudutavatele ennetusabinõudele on epideemia muutnud ka muid toitumisega seotud harjumusi, millel on ennetusega väiksem puutumus või see on seotud vastaja muutunud majandusliku olukorraga. Nii jälgib 44% vastanuist rohkem eripakkumisi, et osta odavamalt, 38% ostab rohkem Eesti tooteid/tooret, 36% viskab vähem toitu ära, 31% kasvatab ise rohkem toitu, 28% ostab rohkem toitu otse tootjalt.
- Mitmed kevadel eriolukorras sissejuurdunud harjumused püsisid ka sügisel. Elanikud kasutavad nüüd rohkem iseteeninduskassasid (41%), pesevad hoolikamalt puu- ja köögivilju (38%), teevad sagedamini ise kodus süüa (32%), jälgivad rohkem eripakkumisi (32%), käivad harvem poes (31%), ostavad rohkem Eesti tooteid/tooret (27%) ja viskavad vähem toitu ära (26%).
- Mahetoidu alane teadlikkus on uuringutevahelisel perioodil mõnevõrra paranenud. Kuigi elanikud määratlevad mahetoiduna kõige sagedamini ise kasvatatud, ilma sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta puhast toitu (76% vastanuist), on võrreldes 2018. aastaga suurenenud nende elanike osakaal, kes peavad mahetoiduks tunnustatud mahetootjatelt ostetud toitu (kasv 54%-lt 61%-ni) ning poest ostetud öko- või mahemärgistusega toitu (kasv 49%-lt 59%-ni), mille kasvatamisel ei ole kasutatud mineraalseid lämmastikväetisi, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse- lõhna- ega säilitusaineid, geneetiliselt muundatud tooraineid ja mille tootmine on kontrollitud.
- Viimase aasta jooksul ostis mahetoitu 52% vastanutest, mis on oluliselt vähem kui 2018. aastal (64%). Kord nädalas või sagedamini ostis mahetoitu 13% vastanutest, 1–3 korda kuus 18%, harvem kui kord kuus 21% ja 25% ei osanud seda öelda. Iganädalaste mahetoidu ostjate osakaal on tõusnud 9%-lt 2018. aastal 13%-ni 2020. aastal.
- Mahetoitu ei osteta peamiselt kõrge hinna tõttu (55% vastanutest, kes ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu); seda ei peeta vajalikuks, kuna ei tunneta erinevust (48%); toitu kasvatatakse ise ja isekasvatatut peetakse mahedaks (33%) ning mahetoitu ei usalda (16%). Vastanutest 14% arvates on toodete valik liiga väike või pole soovitud toodet saadaval, 10%-le mahetoidu mitteostjatele oli põhjuseks toidu saamine otse tuttavalt mahetootjalt, 3% ei teadnud, kust mahetoitu saab ja 3%-le mahetoitu ei meeldi. 48%-ni kasvas nende vastanute osakaal, kes ei tunnetanud mahetoidu ja ökomärgistusega tavatoidu erinevust ega ostnud sel põhjusel mahetoitu (2018. a 35%). Põhjuseks võib olla toiduainete kvaliteedi üldine tõus ja ka tavatoiduainete laiem sortiment, mistõttu eelistatakse (ja peetakse maitseomadustelt kvaliteetsemaks) viimaseid.
- Mahetoitu ostetakse valdavalt tema tervislikkuse pärast (60% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest), soovist toetada mahetootjaid (42%), kodumaisuse ja lähipiirkonnast päritolu tõttu (41%), maitsevuse (39%), mahetootmise põhimõtte meeldivuse (36%), keskkonnasõbraliku tootmise (31%) ja huvitavate toodete tõttu (26%).

- Küsitlusele eelnenud aasta jooksul ostsid elanikud mahedana eelkõige kanamune (32% kõigist vastanutest ja 53% mahetooteid ostnutest), köögivilju (32% kõigist vastanutest ja 54% mahetooteid ostnutest) ning mett (31% kõigist vastanutest ja 47% mahetooteid ostnutest). Iga viies vastanu ostis mahekartulit (23% ja 37% mahetooteid ostnutest). Jahusid, helbeid ja teisi küivaineid; puuvilju ja marju; liha; leiba, saia, sepikut, pirukaid ja teisi pagaritooteid; ravimtaimi ja taimeteesid; piimatooteid ja piima iga seitsmes-kaheksas elanik (12–19% kõigist vastanutest, 20–33% mahetooteid ostnutest).
- Suured ketipoed nagu Selver, Rimi, Coop ja Maxima on koos turgudega jäänud populaarsemateks mahetoidu ostukohtadeks (mahetooteid ostis tavakauplustest 12–23% vastanutest ja 21–39% mahetooteid ostnutest). Turgudelt ostis mahetooteid iga viies elanik (21%) ja kolmandik mahetoodete ostjatest (32%).
- Ökopoodidest oli ostjate lemmik Biomarket (nimetas mahetoote ostukohana 12% kõigist vastanutest, 19% mahetoodete ostjatest). Biomarketist ostsid mahetooteid suhteliselt sagedamini jõukamad (37%) ja 18–29-aastased noored (34%). E-poodide osa (1–2%) ökotoodete ostmisel jäi aga napiks.
- Mahetoitu kavatseb järgmise 12 kuu jooksul osta 46% kõigist vastanutest, 15% ei kavatse mahetoitu osta ja oma käitumist ei osanud prognoosida 39% vastanutest (*ei oska öelda*) ja võrreldes 2 aasta taguse uuringuga ei ole ostuplaaniga inimeste osakaal kasvanud.
- Regulaarsete iganädalaste mahetoidu tarbijate osakaal (mahetoitu ostnud vastajad) võib võrreldes 2018. aastaga suureneda 19%-lt 25%-ni. Seni mahetoitu mitteostnutest võib 3% hakata igakuuliselt mahetoitu ostma, kuigi valdavalt nad mahetoitu osta ei plaani.
- Elanike valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda on võrreldes 2018. aastaga oluliselt tõusnud. Kui 2018. aastal oli kõrgemat hinda valmis maksma 38% kõigist vastanuist, siis 2020. aastal 54%. Vastavalt 39%-lt 31%-ni on vähenenud nende vastanute osatähtsus, kes ei ole nõus mahetoidu eest rohkem maksma.
- Oluliselt on suurenenud valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda mahetoitu ostjate hulgas (2020. a 72%, 2018. a 48%).
- Kõige sagedamini ollakse nõus maksma mahetoidu eest siiski ainult kuni 10% rohkem, seda on nõus tegema 35% kõigist vastanuist ja 46% mahetoidu ostjatest. 11–20% rohkem on valmis maksma 15% kõigist vastanuist ja 21% mahetoidu ostjatest. Mahetoidu ja tavatoidu hindade erinevus kipub aga sageli olema kordades ja see on üks olulisemaid ostuhoovi pärssivaid tegureid.

Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega

TOIDUKAUPADE OSTUEELISTUSED

1. KUI SAGELI OSTAB TEIE PERE TAVALISELT TOIDUKAUPU?

Iga päev	10
4–6 korda nädalas	31
2–3 korda nädalas	51
1 kord nädalas	8
Harvemini	0

2. MILLISEST OSTUKOHAST OSTAB TEIE PERE TOIDUKAUPU **PEAMISELT** JA MILLISTEST OSTIS **VIIMASE AASTA JOOKSUL**?

	<u>Peamiselt</u> (Ainult 1 vastus!)	<u>Viimase aasta jooksul</u> (Mitme vastuse võimalus!)
Suurest toidukauplusest (3 või enam kassat)	75	87
Väikesest toidukauplusest (alla 3 kassa)	22	56
Turult	1	40
Otse tootjalt, talunikult (v.a turul)	1	17
Bensiinijaamast/ kioskist	0	17
Internetist (e-pood)	1	15

2A. MILLISTEST OSTUKOHTADEST TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL TOIDUKAUPU? Märkige **kuni kolm** eelistatud ostukohta!

Biomarket	3
Coop (Konsum, Maksimarket, A ja O)	58
E-Coop	4
Grossi Toidukaubad	26
Kaubamaja Toidumaailm	7
Maxima	60
Maxima e-pood (Barbora)	2
Meie Toidukaubad	5
Prisma	29
Prisma e-pood (Eprisma)	1
Rimi	56
Rimi e-pood	1
Selver (Selver, Comarket, Delice)	54
Selveri e-pood	4
Stockmann	5
Turg	23
Ökosahver	1
Otse tootjalt, toiduvõrgustik (sh kojutoomisega)	4
Muu e-pood	1
Kohalik väike toidupood	11
Bensiinijaam, kiosk	5
Muu toidukauba ostukoht, n=34	

3. KAS TEIL (TEIE PEREL) ON AIAMAA, KUS KASVATATE ISE TOITU?

Jah, on	43
Aiamaad ei ole, aga kasvatan toitu sugulaste, tuttavate juures	12
Ei ole	45

4. PALUN MÄRKIGE LIGIKAUDSELT (%-des ostukoha osakaal), KUST TEIE PERE ON OSTNUD VIIMASE AASTA JOOKSUL JÄRGNEVAID IGAPÄEVASEID TOIDUAINEID? Palun märkige vastused igale reale, ühe rea protsendid peavad kokku liites andma 100%!

	Kauplu -sest	Turult	Otse tootjalt talunikult (v.a turul)	Toodame (kasvata- me) ise	Internet (e-pood)	Muu (hul- giladu, kiosk)	Kokku	Ei tarbi
Liha	80 %	12 %	4 %	1 %	2 %	1 %	= 100%	5
Lihatooted	88 %	7 %	2 %	0 %	2 %	1 %	= 100%	4
Kala	73 %	15 %	6 %	4 %	1 %	1 %	= 100%	7
Kalatooted	89 %	6 %	2 %	1 %	1 %	1 %	= 100%	8
Piim	95 %	1 %	2 %	0 %	2 %	0 %	= 100%	8
Piimatooted	94 %	2 %	1 %	0 %	2 %	1 %	= 100%	3
Kanamunad	77 %	2 %	13 %	5 %	2 %	1 %	= 100%	3
Kartulid	52 %	11 %	13 %	22 %	1 %	1 %	= 100%	1
Köögiviljad	63 %	11 %	3 %	20 %	2 %	1 %	= 100%	1
Puuviljad, marjad	59 %	14 %	4 %	21 %	1 %	1 %	= 100%	1
Mahlad ja -tooted	54 %	1 %	2 %	41 %	1 %	1 %	= 100%	8
Jahu ja tangained	96 %	1 %	0 %	0 %	2 %	1 %	= 100%	2
Mesi	23 %	10 %	59 %	6 %	1 %	1 %	= 100%	9

5. MIS ON TEIE JAKS TOIDU OSTUOTSUSE (VALIKU) TEGEMISEL TÄHTIS? Palun märkige tähtsus iga nimekirjas oleva omaduse kohta!

	Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Tervislikkus	58	41	1
Soodne hind	50	48	2
Sooduspakkumised	48	46	6
Kvaliteet	86	14	0
Maitse	87	13	0
Värskus	86	14	0
Koostis	49	47	4
Kodumaisus	33	55	12
Toote välimus	41	50	9
Ilma GM (geneetiliselt muundatud) tooraineta	38	35	27
Mahe, öko või orgaaniline toodang	14	53	33
Sobivus dieediga (nt taimetoitlus, laktoosivaba, gluteeni- vaba jm)	13	28	59
Tuttav kaubamärk (bränd)	18	62	20
Pikk säilimisaeg	15	54	31
Valmistamise kiirus, lihtsus	15	57	28

	Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Pakendi välimus ja kasutamise mugavus	14	58	28
Kvaliteedi- ja päritolumärgid (nt Eestis kasvatatud, Tunnustatud Eesti toit, Tunnustatud maitse, Lipumärk jms)	23	53	24
Lisaainete vähene sisaldus	45	43	12

Muud omadust märkis 19 vastanut (vt lisa)

KODUMAISED VÕI IMPORDITUD TOIDUKAUBAD

6. KAS TEIE (TEIE PERE) OSTIS VIIMASE AASTA JOOKSUL VALDAVALT...?

... kodumaiseid toidukaupu	74
... importtoidukaupu	4
Ei oska öelda	22

7. KAS TOIDUKAUPADE KODUMAINE PÄRITOLU ON TEILE OLULINE?

Jah	80
Ei	20

8. MILLISED OMADUSED ON TEIE ARVATES KODUMAISTEL TOIDUKAUPADEL?

Palun märkige **iga omaduse kohta**, mis loetelus kirjas!

	Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Kõrge kvaliteet	39	54	1	6
Lai sortiment	23	61	9	7
Usaldusväarsus	48	45	1	6
Värskus	60	37	0	3
Tervislikkus	36	53	1	10
Lisaainete vähene sisaldus	24	55	3	18
Soodne hind	14	57	21	8
Harjumuspärane maitse	57	35	1	7
Pikk säilivusaeg	9	57	10	24
Püsiv kvaliteet	37	47	3	13
Pakendi hea välimus ja kasutusmugavus	17	59	5	19

9. HINNAKE PALUN, MILLINE ON VALDAVALT KODUMAISTE JA IMPORTKAUPADE OSATÄHTSUS TEIE OSTUDES? Palun andke hinnang igale tooterühmale!

	Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi(osta) üldse
Juust	34	45	14	3	0	2	2
Jogurt	47	32	7	1	0	2	11
Kohupiimakreemid	52	28	6	1	0	1	12
Jäätis	28	44	22	1	0	2	3
Majonees	33	28	15	7	3	3	11

	Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi(osta) üldse
Toiduõli	23	28	19	16	6	6	2
Linnuliha	43	35	13	1	0	4	4
Värske sealiha	51	27	9	1	0	4	8
Kalatooted	18	32	27	12	1	5	5
Suitsuvorst, sink	41	36	12	3	0	2	6
Jahu ja tangained	43	38	12	1	0	5	1
Makaronitooted	12	27	32	18	3	5	3
Valmistoidud	41	28	9	1	0	4	17
Kommid, šokolaadid	11	36	43	4	1	3	2
Küpsised, keeksid, koogid	16	37	35	3	1	3	5
Värske puuvili	6	16	38	32	3	4	1
Värsked ja külmutatud marjad	14	22	27	11	2	8	16
Värske köögivilj	23	31	35	6	0	3	2
Kartul	56	23	11	1	0	3	6
Moosid, kompotid	22	25	16	5	0	6	26
Mahlad ja mahlatooted	22	31	22	6	0	4	15
Õlu	14	22	21	4	2	3	34
Viin	7	10	15	10	3	3	52

10. KAS OLETE NÕUS MAKSMA SAMADE KVALITEEDIOMADUSTEGA KODUMAISE TOIDUKAUBA EEST KÕRGEMAT HINDA VÕRRELDES IMPORTTOIDUKAUBAGA?

Jah	27
Ei	47
Ei oska öelda, sõltub – põhjuse märkis ankeeti 172 vastanut	26

TOIDUKAUPADE ETIKETID, MÄRGISTUS

11. KUI SAGELI TE LOETE TOIDUKAUBA ESMAKORDSEL OSTMISEL PAKENDIL OLEVAT INFOT VÕI ETIKETTI?

Alati	34
Sageli	43
Harva	21
Üldse mitte	2

12. KAS TE VAATATE TOIDUKAUPA OSTES SELLE „KÕLBLIK KUNI“ VÕI „PARIM ENNE“ KUUPÄEVA?

Jah, enamasti	81
Mõnikord	17
Ei vaata	2

13. KAS TE VAATATE TOIDUKAUPA OSTES SELLE PAKENDILT TOOTE PÄRITOLURIIKI/TOOTJARIIKI?

Jah, enamasti	55
Mõnikord	35
Ei vaata	10

13A. KUI OLULINE ON TEILE INFO TOOTE PÄRITOLURIIGI/TOOTJARIIGI KOHTA VÕRRELDES MUU PA-
KENDIL OLEVA INFOGA?

Väga oluline	32
Mõnevõrra oluline	57
Ei ole oluline	11

14. MILLISEID TOIDUS SISALDUDA VÕIVAD AINEID TE PÜÜATE TARBIJANA VÄLTIDA VÕI MILLE TARBI-
MIST VÄHENDADA? Mitme vastuse võimalus!

Sool	31
Rasv	39
Suhkur	48
Laktoos (piimasuhkur)	13
Gluteen (teraviljavalk)	9
Kunstlikud lisaained (säilitus-, värv-, lõhna-, magusained, jahuparandajad jms)	68
Geneetiliselt muundatud toorained	54
Lisatud vitamiinid ja mineraalid	7
Küllastunud ja transrasvhapped	45
Ei püüa neist midagi vältida	11

Muud vastust märkis 23 vastanut

15. KAS TE TEATE-TUNNETE ALLOLEVAID TOIDUMÄRGISEID?

		Tean - tunnen
	Tunnustatud Eesti toit ehk pääsukesemärk	93
	Tunnustatud maitse ehk ristikumärk	70
	Eestis kasvatatud	53
	Eesti parim toiduaine	85
	Eesti riiklik ökomärk	63
	Eesti lihavesi	45
	Lipumärk	74
	Euroopa Liidu mahepõllumajandus	59

TARBIJATE KÄITUMINE

16. KUI TE VAATATE TOIDUKAUPADE HINDU, SIIS TAVALISELT ON PAKENDATUD TOIDUKAUPADE JUURES VÄLJA TOODUD KAKS HINDA: KILOHIND JA PAKENDATUD TOOTE HIND. KAS TE VAATATE ENAMASTI TOOTE KILOHINDA VÕI PAKI HINDA?

Enamasti kilohinda	36
Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hinda	52
Enamasti paki hinda	11
Ei vaata hinda	1

17. MÕELDES PERE EELARVELE JA TOIDUOSTUDELE, SIIS KUIVÕRD VÕIMALDAB TEIE PERE RAHALINE OLUKORD PRAEGU OSTA SOOVIKOHASEID TOIDUKAUPU?

Jah, ostame alati seda, mida soovime	30
Üldiselt küll, kuid mitte alati	60
Ostame väga harva seda, mida soovime	7
Ei saa osta seda, mida soovime	3
Ei oska öelda	0

18. KAS TE PLANEERITE OMA TOIDUOSTE ETTE (KOOSTATE NIMEKIRJA) VÕI OSTATE TOITU SPONTAANSELT?

Enamasti planeerin ette (koostan nimekirja)	61
Enamasti ostan spontaanselt (ostukohas impulsi ajel)	15
Ei ole väljakujunenud eelistust, nii ja naa	24

19. KAS TEIE PERES ON VIIMASE 3 KUU JOOKSUL VISATUD ÄRA OSTETUD TOIDUKAUPU?

Sageli	9
Harva	62
Mitte kunagi	29

20. KUI VISKASITE ÄRA OSTETUD TOIDUKAUPU, SIIS MILLISEID TOIDUKAUPU VISKASITE ÄRA KÕIGE ENAM JA MIS PÕHJUSEL? Nimetage kuni 3 kõige sagedamini äraviskamisele läinud toiduainet ning igaühe puhul peamine äraviskamise põhjus!

Sagedamini ära visatud toiduained:

Äraviskamise peamised põhjused:

Vastanute poolt märgiti n=1644 vastust

Vastanute poolt märgiti n=1647 põhjust

21. KUI SUUREKS TE HINDATE ÄRAVISATUD TOIDUKOGUSE HULKA TEIE VIIMASE 4 NÄDALA JOOKSUL OSTETUD TOIDUST? Märkige % ostetud toidukogusest!

3,96%

22. KUI SAGELI TE TARBISITE VIIMASE POOLAASTA JOOKSUL JÄRGMISI TOIDUAINEID? Märkige vastus iga toiduaine kohta! Igale reale seega 1 vastus!

	Vähe- malt kord päevas	4–5 korda nädalas	2–3 korda nädalas	Kord näda- las	1–3 korda kuus	Har- vem	Üldse mitte
Puuviljad/ marjad	27	30	23	12	5	2	1
Köögilviljad	29	36	25	8	1	1	0
Kartul	6	28	38	16	5	5	2
Mahlad, mahlajoogid	8	10	20	23	18	12	9
Joogipiim	35	17	13	10	5	5	15
Jogurtid	6	13	23	21	13	10	14
Keefir, hapupiim jms	7	11	20	17	16	13	16
Või	32	16	17	15	8	7	5
Hapukoor	10	20	27	21	12	5	5
Kohupiim, kodujuust	7	15	24	20	18	10	6
Juust, sulatatud juust, toorjuust	21	22	26	13	9	4	5
Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)	15	6	11	16	20	17	15
Linnuliha	1	15	36	28	12	3	5
Sealiha	2	10	37	28	12	3	8
Veiseliha	0	3	11	24	26	21	15
Vorstitooted	13	18	25	15	14	7	8
Singid	7	20	27	20	11	9	6
Kulinaariatooted lihast	1	7	19	23	22	16	12
Värske kala	1	4	10	29	28	19	9
Kalatooted (sh soolaheeringas, vürtsikilu)	2	3	14	28	28	16	9
Leib	48	20	14	7	3	5	3
Sai	25	18	15	12	8	8	14
Sepik	18	15	14	11	13	10	19
Makaronitooted	0	8	27	37	20	5	3
Valmistoidud	1	5	15	21	24	18	16
Müsli, teraviljahelbed jms	4	10	12	12	17	19	26
Jahu, kruubid, tangud, manna jms	3	11	25	27	19	11	4
Kondiitritooted, koogid, küpsetised, küp- sised jm	2	8	22	30	22	10	6
Moosid, keedised	4	7	15	21	20	19	14
Šokolaad, šokolaadikommid	4	11	26	26	16	13	4
Muud kommid ja muud maiustused	2	8	22	26	19	17	6
Jäätis	1	4	16	31	26	16	6
Munad	7	26	36	18	7	1	5
Margariin	5	4	7	9	8	15	52
Majonees	1	6	17	21	20	19	16
Toiduõli	17	33	22	11	6	6	5
Karastusjoogid	4	7	16	16	16	21	20

TARBIMISHARJUMUSED JA ERIOLUKORD

23. KAS COVID-19 SEOTUD ERIOLUKORD MUUTIS TEIE TOIDUOSTMISE JA -TEGEMISE HARJUMUSI?

	Kas Teie harjumused muutusid?	Kas muutused jäid pü- sima?
	Jah	Jah
Tellin toidukaupu rohkem e-poest kojutoomisega või ise järele minekuga	30	22
Ostan rohkem toitu otse tootjalt, toiduvõrgustike kaudu, lähitootjalt vms	28	23
Kasutan toiduostude tegemisel rohkem iseteeninduskassasid	53	41
Käin harvem poes, ostan toitu pikemaks ajaks ette	56	31
Jälgin rohkem eripakkumisi, ostan odavamat	44	32
Tellin/ostan toitu kaasa restoranidest vm söögikohtadest (nt sushi, pizza jms)	31	20
Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väljas söömist	48	23
Teen lähedaste eest toiduoste ja viin neile toitu koju	27	18
Pesen puu- ja köögivilju hoolikamalt	58	38
Teen ise kodus rohkem süüa (toorainest, küpsetan jms)	47	32
Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet	38	27
Viskan vähem toitu ära	36	26
Kasvatan ise rohkem toitu (aiamaal, rõdul, sugulaste juures vms)	31	24
Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid (palun kirjutage, mida?)	16	12

Muud muutust märkis 83 vastanut

II osa - MAHETOIT (MAHESAADUSED)

1. MIDA TEIE PEATE MAHETOIDUKS (KA ÖKO, ORGAANILINE TOIT)? Mitme vastuse võimalus!

Eestis toodetud toidutooteid	15
Eestis kasvatatud toitu	26
Ise kasvatatud puhast toitu (sünteetiliste väetiste ja taimekaitsevahenditeta)	76
Toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud organisme (GMO-sid) ehk muundkultuure	43
Otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toiduaineid	25
Otse tunnustatud mahetootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toiduaineid (ei ole kasutatud mineraalset lämmastikväetist, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse-, lõhna- ja säilitusaineid, geneetiliselt muundatud toorainet, tootmine on kontrollitud)	61
Poest ostetud toiduaineid, mis kannavad öko- või mahemärgistust (ei ole kasutatud mineraalset lämmastikväetist, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse-, lõhna- ja säilitusaineid, geneetiliselt muundatud toorainet, tootmine on kontrollitud)	59
Kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduaineid	30

Muud vastust märkis 30 vastanut

NB! Ametlikult loetakse mahetoiduks tunnustatud mahetootja poolt toodetud/kasvatatud tooteid,

mis on märgistatud Euroopa Liidu mahemärgiga

. Eesti ökomärgi

kasutamine on vabatahtlik.

2. KUI SAGELI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU?

Kord nädalas või sagedamini	13
1–3 korda kuus	18
Harvemini kui kord kuus	21
Ei ostnud mahetoitu	23
Ei oska öelda	25

3. KUI TE EI OSTNUD VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MIKS? n=274

Kasvatan ise	33
Ei pea vajalikuks, ei tunneta erinevust tavatoodetega	48
Kõrge hind	55
Saan/ostan otse tuttavalt tootjalt	10
Ei usalda mahetoitu	16
Pole müügil, valik on väike	14
Ei tea, kust saab	3
Olen proovinud, ei meeldinud	3
Ei oska öelda	6
Muud põhjust märkis 18 vastanut	

4. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MIKS? n=631

Tervislik	60
Kodumaine, lähipiirkonnas toodetud	41
Maitsev	39
Keskkonnasõbralik tootmine	31
Põhimõtte meeldib	36
Soovin toetada mahetootjaid	42
Huvitavad tooted	26
Ei oska öelda	5
Muu põhjus n=14	

5. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MILLISEID MAHETOIDUTOOTEID TE OSTSITE? n=631

Jahud, helbed ja muud kuivained	33
Pastatooted	11
Kanamunad	53
Kartul	37
Köögiviljad	54
Lastetoidud	8
Leib, sepik, sai, pirukad, küpsised	20
Liha	26
Lihatooted	14
Maiustused	7
Mesi	47

Moosid, mahlatooted jms	7
Müslid, krõbuskid	9
Piim	20
Piimatooted	20
Puuviljad, marjad	27
Kuivatatud puuviljad, marjad, pähklid jm	15
Ravimtaimed, taimetee, tee	24
Kohv, kohvijoogid	11
Õlid	9
Muid tooteid märkis 8 vastajat	

6. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS KUST TE SEDA OSTSITE? n=631

Biomarket	19
Coop (Konsum, Maksimarket, A ja O)	39
E-Coop	2
Grossi Toidukaubad	6
Kaubamaja Toidumaailm	8
Maxima	17
Maxima e-pood (Barbora)	2
Prisma	21
Prisma e-pood (Eprisma)	1
Rimi	29
Rimi e-pood	2
Talu Toidab (Rimi territooriumil, eraldi ala)	6
Selver (Selver, Comarket, Delice)	39
Stockmann	5
Looduspere	3
Mahemarket	4
Ökosahver	5
Turg	32
Otse tootjalt, toiduvõrgustikust (sh kojutoomisega)	30
Muu e-pood	2
Peamiselt ei osta, kasvatan ise	8
Muud mahetoidukauba ostukohta märkis 15 vastanutest	

7. KUI SAGELI TE KAVATSETE OSTA MAHETOITU JÄRGMISE 12 KUU JOOKSUL?

Kord nädalas või sagedamini	15
1–3 korda kuus	20
Harvemini kui kord kuus	11
Ei kavatse osta mahetoitu	15
Ei oska öelda	39

8. KAS TE OLETE NÕUS MAK SMA MAHETOIDU EEST KÕRGEMAT HINDA?

Ei ole nõus maksma rohkem	31
Kuni 10% rohkem	35
11–20% rohkem	15
21–50% rohkem	3
51% kuni 2 korda rohkem	1
Enam kui 2 korda rohkem	0
Ei oska öelda	15

Lisa 2. Küsitluse vastuste tabeljaotused

Lisa 2.1

K1. Kui sageli ostab Teie pere tavaliselt toidukaupu?

(% vastanutest)

		Iga päev	4–6 korda nädalas	2–3 korda nädalas	1 kord nädala- las	Harvemini
Keskmiselt		10	31	51	8	0
Regioon	Põhja-Eesti	13	32	48	7	0
	Kesk-Eesti	11	23	56	10	0
	Kirde-Eesti	9	44	41	6	0
	Lääne-Eesti	4	27	56	12	1
	Lõuna-Eesti	5	31	56	8	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	35	45	7	0
	väike kortermaja	11	25	61	3	0
	rida- ja individuaalelamu	4	30	54	12	0
Rahvus	eestlased	7	29	55	9	0
	muu rahvus	14	38	42	6	0
Vanus	18 - 29-aastased	14	23	61	2	0
	30 - 49-aastased	11	39	43	7	0
	50 - 64-aastased	6	32	52	9	1
	65 - 74-aastased	6	21	54	18	1
Sugu	naised	13	31	48	8	0
	mehed	6	32	54	8	0
Haridus	I ja II taseme haridus	10	35	46	9	0
	III taseme haridus	10	29	53	8	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	8	38	43	10	1
	501 - 800 €	12	35	47	6	0
	801 - 1200 €	10	29	52	9	0
	üle 1200 €	8	22	64	6	0

Lisa 2.2

K2. Millisest ostukohast ostab Teie pere toidukaupu - peamiselt? (% vastanutest)

		Suurest toidukaup- lusest	Väikesest toidukaup- lusest	Turult	Otse toot- jalt, taluni- kult	Bensiini- jaamast, kioskist	Internetist (e-pood)
Keskmiselt		75	22	1	1	0	1
Regioon	Põhja-Eesti	83	13	1	1	0	2
	Kesk-Eesti	55	44	0	0	1	0
	Kirde-Eesti	81	17	2	0	0	0
	Lääne-Eesti	66	31	2	0	0	1
	Lõuna-Eesti	69	26	3	1	0	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	81	16	1	1	0	1
	väike kortermaja	72	21	6	1	0	0
	rida- ja individuaalelamu	67	30	1	0	0	2
Rahvus	eestlased	71	25	2	0	0	2
	muu rahvus	82	17	0	1	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	80	17	3	0	0	0
	30 - 49-aastased	75	23	0	0	0	2
	50 - 64-aastased	73	24	2	1	0	0
	65 - 74-aastased	72	23	2	1	0	2
Sugu	naised	75	21	2	1	0	1
	mehed	75	23	1	0	0	1
Haridus	I ja II taseme haridus	62	37	0	1	0	0
	III taseme haridus	81	14	2	1	0	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	66	32	2	0	0	0
	501 - 800 €	76	21	1	1	0	1
	801 - 1200 €	79	18	1	1	0	1
	üle 1200 €	76	19	3	0	0	2

K2. Millisest ostukohast ostab Teie pere toidukaupu – millistest viimase aasta jooksul? Mitme vastuse võimalus

(% vastanutest)

		Suurest toidukaup-lusest	Väikesest toidukaup-lusest	Turult	Otse toot-jalt, taluni-kult	Bensiini-jaamast, kioskist	Internetist (e-pood)
Keskmiselt		87	56	40	17	17	15
Regioon	Põhja-Eesti	93	49	40	14	18	20
	Kesk-Eesti	83	72	30	23	19	13
	Kirde-Eesti	85	46	26	7	4	2
	Lääne-Eesti	80	60	32	13	7	11
	Lõuna-Eesti	81	64	52	24	25	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	91	49	38	15	18	16
	väike kortermaja	85	62	53	15	31	10
	rida- ja individuaalelamu	82	62	37	19	11	14
Rahvus	eestlased	85	62	41	21	17	17
	muu rahvus	91	43	36	7	16	9
Vanus	18 - 29-aastased	92	68	46	14	45	23
	30 - 49-aastased	87	59	41	22	16	18
	50 - 64-aastased	88	51	35	12	6	7
	65 - 74-aastased	81	41	34	12	2	5
Sugu	naised	88	54	43	19	21	17
	mehed	86	58	36	14	13	12
Haridus	I ja II taseme haridus	81	62	39	15	14	8
	III taseme haridus	90	53	40	18	19	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	81	63	40	19	11	10
	501 - 800 €	90	50	36	19	10	11
	801 - 1200 €	90	51	36	18	15	17
	üle 1200 €	88	63	48	10	37	21

Lisa 2.3

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest?

(% vastanutest)

		Biomarket	Coop	E-Coop	Grossi Toi-dukaubad	Kauba-maja Toidu-maailm	Maxima
Keskmiselt		3	58	4	26	7	60
Regioon	Põhja-Eesti	5	37	5	21	8	55
	Kesk-Eesti	1	73	2	62	0	55
	Kirde-Eesti	0	52	5	47	0	93
	Lääne-Eesti	1	85	7	9	0	50
	Lõuna-Eesti	1	82	1	17	12	60
Elamu tüüp	suur kortermaja	3	46	3	25	5	67
	väike kortermaja	5	52	3	25	18	43
	rida- ja individuaalelamu	1	78	5	26	3	58
Rahvus	eestlased	2	70	4	25	5	55
	muu rahvus	3	33	3	26	10	69
Vanus	18 - 29-aastased	6	46	3	9	14	62
	30 - 49-aastased	3	58	5	27	6	56
	50 - 64-aastased	0	66	3	30	4	62
	65 - 74-aastased	1	61	4	38	4	61
Sugu	naised	4	57	2	22	7	59
	mehed	1	60	5	30	7	61
Haridus	I ja II taseme haridus	1	67	3	34	2	67
	III taseme haridus	3	54	4	22	8	56
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	1	61	4	39	1	70
	501 - 800 €	2	66	2	35	2	61
	801 - 1200 €	1	60	5	18	4	61
	üle 1200 €	7	41	4	10	20	47

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Maxima e-pood (Barbora)	Meie Toidukaubad Rimi	Prisma	Prisma e-pood (Eprisma)	Rimi	Rimi e-pood
Keskmiselt		2	5	29	1	56	1
Regioon	Põhja-Eesti	3	2	50	2	63	3
	Kesk-Eesti	0	12	5	0	47	0
	Kirde-Eesti	2	3	14	2	47	0
	Lääne-Eesti	0	6	3	0	50	1
	Lõuna-Eesti	1	8	19	1	54	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	3	37	2	59	2
	väike kortermaja	0	3	27	1	53	0
	rida- ja individuaalelamu	1	8	20	1	53	1
Rahvus	eestlased	2	6	27	1	52	1
	muu rahvus	2	1	33	2	64	2
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	40	0	54	0
	30 - 49-aastased	2	6	34	3	62	2
	50 - 64-aastased	1	7	25	1	49	1
	65 - 74-aastased	4	4	11	0	56	1
Sugu	naised	2	4	32	1	55	1
	mehed	2	5	27	2	57	1
Haridus	I ja II taseme haridus	1	7	24	1	49	0
	III taseme haridus	2	3	32	2	59	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	7	17	1	48	0
	501 - 800 €	2	6	25	1	57	1
	801 - 1200 €	1	3	30	2	62	2
	üle 1200 €	2	3	47	2	55	2

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Selver (Selver, Comarket, Delice)	Selveri e-pood	Stockmann	Turg	Ökosahver	Otse tootjalt, toiduvõrgustik (sh koju tootmisega)
Keskmiselt		54	4	5	23	1	4
Regioon	Põhja-Eesti	62	7	11	24	2	2
	Kesk-Eesti	51	2	0	13	0	6
	Kirde-Eesti	21	0	1	18	0	1
	Lääne-Eesti	55	0	0	22	0	5
	Lõuna-Eesti	54	4	0	28	0	7
Elamu tüüp	suur kortermaja	53	3	6	22	0	3
	väike kortermaja	53	2	4	24	5	3
	rida- ja individuaalelamu	56	6	3	23	0	6
Rahvus	eestlased	58	4	5	24	1	6
	muu rahvus	45	3	5	20	0	1
Vanus	18 - 29-aastased	53	5	8	19	3	2
	30 - 49-aastased	58	6	5	23	0	6
	50 - 64-aastased	52	2	3	24	0	3
	65 - 74-aastased	49	2	4	25	0	3
Sugu	naised	55	3	6	23	1	4
	mehed	53	5	4	23	0	4
Haridus	I ja II taseme haridus	48	1	4	22	0	5
	III taseme haridus	56	6	5	24	1	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	38	1	0	23	0	6
	501 - 800 €	55	4	5	21	0	3
	801 - 1200 €	57	6	4	24	0	5
	üle 1200 €	64	6	11	25	3	4

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Muu e-pood	Kohalik väike toidupood	Bensiini-jaam, kiosk	Muu ostukoht
Keskmiselt		1	11	5	2
Regioon	Põhja-Eesti	1	10	6	2
	Kesk-Eesti	0	17	4	2
	Kirde-Eesti	2	10	0	1
	Lääne-Eesti	0	18	5	6
	Lõuna-Eesti	1	8	4	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	1	9	6	2
	väike kortermaja	0	11	4	1
	rida- ja individuaalelamu	1	13	4	3
Rahvus	eestlased	1	13	6	3
	muu rahvus	1	6	2	1
Vanus	18 - 29-aastased	0	20	5	2
	30 - 49-aastased	1	9	7	2
	50 - 64-aastased	1	8	3	3
	65 - 74-aastased	1	9	1	2
Sugu	naised	1	9	5	3
	mehed	1	13	5	2
Haridus	I ja II taseme haridus	0	13	3	2
	III taseme haridus	1	10	6	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	0	10	3	3
	501 - 800 €	1	8	4	3
	801 - 1200 €	2	11	5	2
	üle 1200 €	0	15	8	1

Lisa 2.4

K3. Kas Teil (Teie perel) on aiamaa, kus kasvatate ise toitu?

(% vastanutest)

		Jah, on	Aiamaad ei ole, aga kasvatan toitu sugulaste, tuttavate juures	Ei ole
Keskmiselt		43	12	45
Regioon	Põhja-Eesti	31	17	52
	Kesk-Eesti	62	9	29
	Kirde-Eesti	39	13	48
	Lääne-Eesti	59	4	37
	Lõuna-Eesti	54	7	39
Elamu tüüp	suur kortermaja	25	17	58
	väike kortermaja	33	9	58
	rida- ja individuaalelamu	74	6	20
Rahvus	eestlased	52	12	36
	muu rahvus	25	12	63
Vanus	18 - 29-aastased	26	21	53
	30 - 49-aastased	41	14	45
	50 - 64-aastased	56	5	39
	65 - 74-aastased	54	3	43
Sugu	naised	43	13	44
	mehed	44	10	46
Haridus	I ja II taseme haridus	44	10	46
	III taseme haridus	43	13	44
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	48	10	42
	501 - 800 €	46	8	46
	801 - 1200 €	45	12	43
	üle 1200 €	34	19	47

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Tervislikkus

(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		58	41	1
Regioon	Põhja-Eesti	58	41	1
	Kesk-Eesti	55	42	3
	Kirde-Eesti	67	33	0
	Lääne-Eesti	52	47	1
	Lõuna-Eesti	57	41	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	54	45	1
	väike kortermaja	66	33	1
	rida- ja individuaalelamu	59	39	2
Rahvus	eestlased	56	42	2
	muu rahvus	61	38	1
Vanus	18 - 29-aastased	48	52	0
	30 - 49-aastased	59	39	2
	50 - 64-aastased	61	37	2
	65 - 74-aastased	58	40	2
Sugu	naised	65	35	0
	mehed	51	47	2
Haridus	I ja II taseme haridus	50	49	1
	III taseme haridus	61	37	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	60	38	2
	501 - 800 €	57	41	2
	801 - 1200 €	53	46	1
	üle 1200 €	61	39	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Soodne hind

(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		50	48	2
Regioon	Põhja-Eesti	42	55	3
	Kesk-Eesti	63	36	1
	Kirde-Eesti	56	41	3
	Lääne-Eesti	55	44	1
	Lõuna-Eesti	56	43	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	44	53	3
	väike kortermaja	57	42	1
	rida- ja individuaalelamu	55	44	1
Rahvus	eestlased	54	45	1
	muu rahvus	43	53	4
Vanus	18 - 29-aastased	37	63	0
	30 - 49-aastased	53	44	3
	50 - 64-aastased	53	45	2
	65 - 74-aastased	56	42	2
Sugu	naised	50	48	2
	mehed	51	47	2
Haridus	I ja II taseme haridus	56	43	1
	III taseme haridus	47	50	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	74	25	1
	501 - 800 €	56	43	1
	801 - 1200 €	44	55	1
	üle 1200 €	26	69	5

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Sooduspakkumised
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		48	46	6
Regioon	Põhja-Eesti	41	51	8
	Kesk-Eesti	55	39	6
	Kirde-Eesti	56	38	6
	Lääne-Eesti	47	49	4
	Lõuna-Eesti	53	44	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	44	49	7
	väike kortermaja	53	40	7
	rida- ja individuaalelamu	50	45	5
Rahvus	eestlased	49	45	6
	muu rahvus	44	50	6
Vanus	18 - 29-aastased	35	61	4
	30 - 49-aastased	52	41	7
	50 - 64-aastased	50	44	6
	65 - 74-aastased	47	47	6
Sugu	naised	49	46	5
	mehed	46	47	7
Haridus	I ja II taseme haridus	55	42	3
	III taseme haridus	44	49	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	68	30	2
	501 - 800 €	55	42	3
	801 - 1200 €	43	50	7
	üle 1200 €	24	64	12

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kvaliteet
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		86	14	0
Regioon	Põhja-Eesti	86	14	0
	Kesk-Eesti	76	24	0
	Kirde-Eesti	93	7	0
	Lääne-Eesti	84	15	1
	Lõuna-Eesti	85	15	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	83	17	0
	väike kortermaja	84	16	0
	rida- ja individuaalelamu	89	11	0
Rahvus	eestlased	84	16	0
	muu rahvus	88	12	0
Vanus	18 - 29-aastased	77	23	0
	30 - 49-aastased	89	11	0
	50 - 64-aastased	88	12	0
	65 - 74-aastased	81	18	1
Sugu	naised	89	11	0
	mehed	82	18	0
Haridus	I ja II taseme haridus	82	18	0
	III taseme haridus	87	13	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	81	18	1
	501 - 800 €	86	14	0
	801 - 1200 €	86	14	0
	üle 1200 €	89	11	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Maitse

(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		87	13	0
Regioon	Põhja-Eesti	86	14	0
	Kesk-Eesti	80	20	0
	Kirde-Eesti	93	7	0
	Lääne-Eesti	90	9	1
	Lõuna-Eesti	86	14	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	85	15	0
	väike kortermaja	84	16	0
	rida- ja individuaalelamu	91	9	0
Rahvus	eestlased	87	13	0
	muu rahvus	87	13	0
Vanus	18 - 29-aastased	74	26	0
	30 - 49-aastased	92	8	0
	50 - 64-aastased	90	10	0
	65 - 74-aastased	83	16	1
Sugu	naised	91	9	0
	mehed	82	18	0
Haridus	I ja II taseme haridus	83	17	0
	III taseme haridus	89	11	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	84	15	1
	501 - 800 €	91	9	0
	801 - 1200 €	85	15	0
	üle 1200 €	87	13	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Värskus

(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		86	14	0
Regioon	Põhja-Eesti	83	17	0
	Kesk-Eesti	82	18	0
	Kirde-Eesti	96	4	0
	Lääne-Eesti	86	13	1
	Lõuna-Eesti	87	13	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	84	16	0
	väike kortermaja	87	13	0
	rida- ja individuaalelamu	87	13	0
Rahvus	eestlased	85	15	0
	muu rahvus	87	13	0
Vanus	18 - 29-aastased	73	27	0
	30 - 49-aastased	91	9	0
	50 - 64-aastased	88	12	0
	65 - 74-aastased	82	17	1
Sugu	naised	89	11	0
	mehed	81	19	0
Haridus	I ja II taseme haridus	85	15	0
	III taseme haridus	86	14	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	84	15	1
	501 - 800 €	86	14	0
	801 - 1200 €	87	13	0
	üle 1200 €	84	16	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Koostis

(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		49	47	4
Regioon	Põhja-Eesti	49	47	4
	Kesk-Eesti	39	58	3
	Kirde-Eesti	54	43	3
	Lääne-Eesti	41	55	4
	Lõuna-Eesti	54	42	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	44	52	4
	väike kortermaja	56	40	4
	rida- ja individuaalelamu	52	45	3
Rahvus	eestlased	46	49	5
	muu rahvus	55	43	2
Vanus	18 - 29-aastased	38	59	3
	30 - 49-aastased	52	45	3
	50 - 64-aastased	51	45	4
	65 - 74-aastased	49	44	7
Sugu	naised	51	47	2
	mehed	46	48	6
Haridus	I ja II taseme haridus	42	55	3
	III taseme haridus	52	44	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	50	45	5
	501 - 800 €	47	48	5
	801 - 1200 €	47	51	2
	üle 1200 €	52	44	4

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kodumaisus

(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		33	55	12
Regioon	Põhja-Eesti	24	58	18
	Kesk-Eesti	36	56	8
	Kirde-Eesti	37	55	8
	Lääne-Eesti	36	56	8
	Lõuna-Eesti	43	49	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	27	57	16
	väike kortermaja	42	47	11
	rida- ja individuaalelamu	36	56	8
Rahvus	eestlased	35	56	9
	muu rahvus	27	53	20
Vanus	18 - 29-aastased	36	54	10
	30 - 49-aastased	29	61	10
	50 - 64-aastased	33	50	17
	65 - 74-aastased	39	48	13
Sugu	naised	33	56	11
	mehed	32	54	14
Haridus	I ja II taseme haridus	30	58	12
	III taseme haridus	34	53	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	31	58	11
	501 - 800 €	31	54	15
	801 - 1200 €	24	63	13
	üle 1200 €	46	45	9

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Toote välimus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		41	50	9
Regioon	Põhja-Eesti	41	47	12
	Kesk-Eesti	47	48	5
	Kirde-Eesti	51	44	5
	Lääne-Eesti	42	54	4
	Lõuna-Eesti	36	56	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	44	47	9
	väike kortermaja	35	55	10
	rida- ja individuaalelamu	40	52	8
Rahvus	eestlased	39	53	8
	muu rahvus	46	44	10
Vanus	18 - 29-aastased	36	52	12
	30 - 49-aastased	42	50	8
	50 - 64-aastased	43	50	7
	65 - 74-aastased	44	48	8
Sugu	naised	48	43	9
	mehed	34	58	8
Haridus	I ja II taseme haridus	44	50	6
	III taseme haridus	40	50	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	36	56	8
	501 - 800 €	50	42	8
	801 - 1200 €	40	54	6
	üle 1200 €	37	50	13

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Ilma GM (geneetiliselt muundatud) tooraineta
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		38	35	27
Regioon	Põhja-Eesti	36	35	29
	Kesk-Eesti	36	42	22
	Kirde-Eesti	51	37	12
	Lääne-Eesti	42	30	28
	Lõuna-Eesti	36	34	30
Elamu tüüp	suur kortermaja	39	36	25
	väike kortermaja	34	35	31
	rida- ja individuaalelamu	40	33	27
Rahvus	eestlased	36	35	29
	muu rahvus	43	34	23
Vanus	18 - 29-aastased	21	39	40
	30 - 49-aastased	37	37	26
	50 - 64-aastased	47	33	20
	65 - 74-aastased	49	28	23
Sugu	naised	45	39	16
	mehed	32	31	37
Haridus	I ja II taseme haridus	39	40	21
	III taseme haridus	38	33	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	47	39	14
	501 - 800 €	37	34	29
	801 - 1200 €	40	27	33
	üle 1200 €	28	44	28

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Mahe, öko või orgaaniline toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		14	53	33
Regioon	Põhja-Eesti	12	52	36
	Kesk-Eesti	9	57	34
	Kirde-Eesti	30	48	22
	Lääne-Eesti	9	69	22
	Lõuna-Eesti	15	48	37
Elamu tüüp	suur kortermaja	15	51	34
	väike kortermaja	17	61	22
	rida- ja individuaalelamu	13	53	34
Rahvus	eestlased	11	53	36
	muu rahvus	22	52	26
Vanus	18 - 29-aastased	9	60	31
	30 - 49-aastased	14	53	33
	50 - 64-aastased	16	52	32
	65 - 74-aastased	18	46	36
Sugu	naised	18	53	29
	mehed	11	52	37
Haridus	I ja II taseme haridus	16	57	27
	III taseme haridus	13	51	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	19	52	29
	501 - 800 €	14	50	36
	801 - 1200 €	13	51	36
	üle 1200 €	10	64	26

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Sobivus dieediga (nt taimetoitlus, laktoosivaba, gluteenivaba jm)
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		13	28	59
Regioon	Põhja-Eesti	14	26	60
	Kesk-Eesti	8	27	65
	Kirde-Eesti	17	22	61
	Lääne-Eesti	11	37	52
	Lõuna-Eesti	11	32	57
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	25	62
	väike kortermaja	18	34	48
	rida- ja individuaalelamu	11	30	59
Rahvus	eestlased	11	29	60
	muu rahvus	17	28	55
Vanus	18 - 29-aastased	20	27	53
	30 - 49-aastased	12	31	57
	50 - 64-aastased	9	28	63
	65 - 74-aastased	13	24	63
Sugu	naised	18	26	56
	mehed	7	32	61
Haridus	I ja II taseme haridus	16	25	59
	III taseme haridus	11	30	59
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	9	34	57
	501 - 800 €	12	23	65
	801 - 1200 €	12	29	59
	üle 1200 €	19	31	50

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Tuttav kaubamärk
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		18	62	20
Regioon	Põhja-Eesti	17	61	22
	Kesk-Eesti	17	65	18
	Kirde-Eesti	24	54	22
	Lääne-Eesti	20	62	18
	Lõuna-Eesti	15	66	19
Elamu tüüp	suur kortermaja	20	61	19
	väike kortermaja	16	63	21
	rida- ja individuaalelamu	16	63	21
Rahvus	eestlased	16	64	20
	muu rahvus	22	58	20
Vanus	18 - 29-aastased	14	60	26
	30 - 49-aastased	17	65	18
	50 - 64-aastased	19	62	19
	65 - 74-aastased	22	56	22
Sugu	naised	19	62	19
	mehed	16	62	22
Haridus	I ja II taseme haridus	19	60	21
	III taseme haridus	17	63	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	21	53	26
	501 - 800 €	19	62	19
	801 - 1200 €	15	66	19
	üle 1200 €	16	66	18

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pikk säilimisaeg
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		15	54	31
Regioon	Põhja-Eesti	11	54	35
	Kesk-Eesti	18	52	30
	Kirde-Eesti	28	44	28
	Lääne-Eesti	16	53	31
	Lõuna-Eesti	14	60	26
Elamu tüüp	suur kortermaja	14	56	30
	väike kortermaja	15	60	25
	rida- ja individuaalelamu	16	51	33
Rahvus	eestlased	14	52	34
	muu rahvus	17	58	25
Vanus	18 - 29-aastased	9	54	37
	30 - 49-aastased	16	55	29
	50 - 64-aastased	13	53	34
	65 - 74-aastased	25	52	23
Sugu	naised	16	49	35
	mehed	14	59	27
Haridus	I ja II taseme haridus	18	57	25
	III taseme haridus	13	53	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	28	46	26
	501 - 800 €	13	57	30
	801 - 1200 €	11	53	36
	üle 1200 €	9	60	31

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Valmistamise kiirus, lihtsus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		15	57	28
Regioon	Põhja-Eesti	14	59	27
	Kesk-Eesti	17	61	22
	Kirde-Eesti	20	44	36
	Lääne-Eesti	13	67	20
	Lõuna-Eesti	13	55	32
Elamu tüüp	suur kortermaja	17	56	27
	väike kortermaja	12	57	31
	rida- ja individuaalelamu	12	61	27
Rahvus	eestlased	13	61	26
	muu rahvus	18	49	33
Vanus	18 - 29-aastased	13	56	31
	30 - 49-aastased	12	61	27
	50 - 64-aastased	17	55	28
	65 - 74-aastased	20	53	27
Sugu	naised	18	55	27
	mehed	11	60	29
Haridus	I ja II taseme haridus	14	57	29
	III taseme haridus	15	58	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	22	52	26
	501 - 800 €	18	55	27
	801 - 1200 €	12	61	27
	üle 1200 €	6	60	34

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pakendi välimus ja kasutamise mugavus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		14	58	28
Regioon	Põhja-Eesti	17	56	27
	Kesk-Eesti	10	65	25
	Kirde-Eesti	19	60	21
	Lääne-Eesti	8	66	26
	Lõuna-Eesti	8	54	38
Elamu tüüp	suur kortermaja	17	56	27
	väike kortermaja	13	53	34
	rida- ja individuaalelamu	10	62	28
Rahvus	eestlased	9	63	28
	muu rahvus	24	48	28
Vanus	18 - 29-aastased	17	46	37
	30 - 49-aastased	14	61	25
	50 - 64-aastased	12	62	26
	65 - 74-aastased	11	58	31
Sugu	naised	18	56	26
	mehed	9	60	31
Haridus	I ja II taseme haridus	15	58	27
	III taseme haridus	13	58	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	18	48	34
	501 - 800 €	12	65	23
	801 - 1200 €	13	64	23
	üle 1200 €	14	49	37

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kvaliteedi- ja päritolumärgid
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		23	53	24
Regioon	Põhja-Eesti	19	50	31
	Kesk-Eesti	28	57	15
	Kirde-Eesti	31	48	21
	Lääne-Eesti	30	53	17
	Lõuna-Eesti	22	59	19
Elamu tüüp	suur kortermaja	18	53	29
	väike kortermaja	26	62	12
	rida- ja individuaalelamu	27	50	23
Rahvus	eestlased	24	56	20
	muu rahvus	20	47	33
Vanus	18 - 29-aastased	11	58	31
	30 - 49-aastased	20	53	27
	50 - 64-aastased	28	52	20
	65 - 74-aastased	38	46	16
Sugu	naised	25	52	23
	mehed	21	54	25
Haridus	I ja II taseme haridus	25	54	21
	III taseme haridus	21	53	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	25	53	22
	501 - 800 €	22	47	31
	801 - 1200 €	25	53	22
	üle 1200 €	18	63	19

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Lisaainete vähene sisaldus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		45	43	12
Regioon	Põhja-Eesti	40	46	14
	Kesk-Eesti	41	50	9
	Kirde-Eesti	59	32	9
	Lääne-Eesti	40	45	15
	Lõuna-Eesti	52	37	11
Elamu tüüp	suur kortermaja	42	45	13
	väike kortermaja	54	39	7
	rida- ja individuaalelamu	46	41	13
Rahvus	eestlased	42	44	14
	muu rahvus	50	40	10
Vanus	18 - 29-aastased	34	42	24
	30 - 49-aastased	44	45	11
	50 - 64-aastased	51	41	8
	65 - 74-aastased	50	42	8
Sugu	naised	52	39	9
	mehed	37	47	16
Haridus	I ja II taseme haridus	40	49	11
	III taseme haridus	47	39	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	52	39	9
	501 - 800 €	41	53	6
	801 - 1200 €	42	38	20
	üle 1200 €	49	36	15

K6. Kas Teie (Teie pere) ostis viimase aasta jooksul valdavalt ...?

(% vastanutest)

		Kodumaiseid toidukaupu	Importtoidu- kaupu	Ei oska öelda
Keskmiselt		74	4	22
Regioon	Põhja-Eesti	66	5	29
	Kesk-Eesti	83	1	16
	Kirde-Eesti	89	0	11
	Lääne-Eesti	80	4	16
	Lõuna-Eesti	77	7	16
Elamu tüüp	suur kortermaja	72	3	25
	väike kortermaja	73	10	17
	rida- ja individuaalelamu	78	4	18
Rahvus	eestlased	76	5	19
	muu rahvus	71	2	27
Vanus	18 - 29-aastased	70	11	19
	30 - 49-aastased	72	3	25
	50 - 64-aastased	78	2	20
	65 - 74-aastased	81	1	18
Sugu	naised	73	6	21
	mehed	76	2	22
Haridus	I ja II taseme haridus	75	4	21
	III taseme haridus	74	4	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	74	5	21
	501 - 800 €	79	1	20
	801 - 1200 €	74	6	20
	üle 1200 €	70	5	25

K7. Kas toidukaupade kodumaine päritolu on Teile oluline?

(% vastanutest)

		Jah	Ei ole
Keskmiselt		80	20
Regioon	Põhja-Eesti	76	24
	Kesk-Eesti	85	15
	Kirde-Eesti	90	10
	Lääne-Eesti	81	19
	Lõuna-Eesti	81	19
Elamu tüüp	suur kortermaja	79	21
	väike kortermaja	86	14
	rida- ja individuaalelamu	80	20
Rahvus	eestlased	82	18
	muu rahvus	77	23
Vanus	18 - 29-aastased	79	21
	30 - 49-aastased	81	19
	50 - 64-aastased	80	20
	65 - 74-aastased	81	19
Sugu	naised	83	17
	mehed	77	23
Haridus	I ja II taseme haridus	82	18
	III taseme haridus	79	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	78	22
	501 - 800 €	83	17
	801 - 1200 €	78	22
	üle 1200 €	82	18

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Kõrge kvaliteet

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		39	54	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	35	54	1	10
	Kesk-Eesti	35	64	0	1
	Kirde-Eesti	45	55	0	0
	Lääne-Eesti	44	49	1	6
	Lõuna-Eesti	44	50	2	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	34	56	1	9
	väike kortermaja	45	50	1	4
	rida- ja individuaalelamu	43	51	1	5
Rahvus	eestlased	37	57	1	5
	muu rahvus	43	45	2	10
Vanus	18 - 29-aastased	37	53	0	10
	30 - 49-aastased	37	56	1	6
	50 - 64-aastased	41	52	2	5
	65 - 74-aastased	46	48	1	5
Sugu	naised	41	53	0	6
	mehed	38	54	2	6
Haridus	I ja II taseme haridus	41	54	2	3
	III taseme haridus	38	53	1	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	43	50	1	6
	501 - 800 €	40	55	1	4
	801 - 1200 €	39	48	2	11
	üle 1200 €	35	62	0	3

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Lai sortiment

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		23	61	9	7
Regioon	Põhja-Eesti	21	59	12	8
	Kesk-Eesti	20	72	8	0
	Kirde-Eesti	39	47	9	5
	Lääne-Eesti	25	63	7	5
	Lõuna-Eesti	19	65	8	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	22	62	7	9
	väike kortermaja	21	59	16	4
	rida- ja individuaalelamu	26	59	10	5
Rahvus	eestlased	20	63	10	7
	muu rahvus	28	55	10	7
Vanus	18 - 29-aastased	11	68	16	5
	30 - 49-aastased	23	62	8	7
	50 - 64-aastased	28	58	7	7
	65 - 74-aastased	30	52	11	7
Sugu	naised	25	59	11	5
	mehed	21	63	8	8
Haridus	I ja II taseme haridus	26	58	11	5
	III taseme haridus	22	62	9	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	28	57	9	6
	501 - 800 €	25	61	8	6
	801 - 1200 €	20	63	7	10
	üle 1200 €	18	61	17	4

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Usaldusväärsus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		48	45	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	46	46	1	7
	Kesk-Eesti	42	50	3	5
	Kirde-Eesti	61	35	1	3
	Lääne-Eesti	46	46	1	7
	Lõuna-Eesti	47	46	2	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	49	43	1	7
	väike kortermaja	33	61	2	4
	rida- ja individuaalelamu	52	42	2	4
Rahvus	eestlased	46	47	1	6
	muu rahvus	53	40	1	6
Vanus	18 - 29-aastased	39	56	0	5
	30 - 49-aastased	46	46	1	7
	50 - 64-aastased	50	41	3	6
	65 - 74-aastased	61	34	1	4
Sugu	naised	51	44	0	5
	mehed	45	46	2	7
Haridus	I ja II taseme haridus	55	38	2	5
	III taseme haridus	44	49	1	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	51	42	1	6
	501 - 800 €	53	40	2	5
	801 - 1200 €	46	46	2	6
	üle 1200 €	39	55	1	5

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Värskus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		60	37	0	3
Regioon	Põhja-Eesti	58	38	0	4
	Kesk-Eesti	56	43	0	1
	Kirde-Eesti	76	24	0	0
	Lääne-Eesti	48	48	1	3
	Lõuna-Eesti	64	33	0	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	60	36	0	4
	väike kortermaja	61	34	1	4
	rida- ja individuaalelamu	59	40	0	1
Rahvus	eestlased	56	42	0	2
	muu rahvus	67	28	0	5
Vanus	18 - 29-aastased	55	43	0	2
	30 - 49-aastased	55	41	0	4
	50 - 64-aastased	63	33	0	4
	65 - 74-aastased	74	24	0	2
Sugu	naised	58	39	0	3
	mehed	62	35	0	3
Haridus	I ja II taseme haridus	64	33	0	3
	III taseme haridus	58	39	0	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	67	29	0	4
	501 - 800 €	60	38	0	2
	801 - 1200 €	56	40	0	4
	üle 1200 €	57	41	0	2

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Tervislikkus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		36	53	1	10
Regioon	Põhja-Eesti	32	54	1	13
	Kesk-Eesti	34	50	6	10
	Kirde-Eesti	42	54	0	4
	Lääne-Eesti	46	46	1	7
	Lõuna-Eesti	38	53	1	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	33	53	1	13
	väike kortermaja	33	57	3	7
	rida- ja individuaalelamu	42	50	1	7
Rahvus	eestlased	39	51	1	9
	muu rahvus	30	57	1	12
Vanus	18 - 29-aastased	18	70	2	10
	30 - 49-aastased	35	54	1	10
	50 - 64-aastased	41	48	1	10
	65 - 74-aastased	55	36	1	8
Sugu	naised	39	51	1	9
	mehed	33	55	1	11
Haridus	I ja II taseme haridus	41	48	3	8
	III taseme haridus	34	55	0	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	41	49	1	9
	501 - 800 €	38	51	2	9
	801 - 1200 €	38	48	2	12
	üle 1200 €	27	64	0	9

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Lisaainete vähene sisaldus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		24	55	3	18
Regioon	Põhja-Eesti	20	55	3	22
	Kesk-Eesti	23	60	4	13
	Kirde-Eesti	31	50	3	16
	Lääne-Eesti	33	54	2	11
	Lõuna-Eesti	24	58	2	16
Elamu tüüp	suur kortermaja	21	52	2	25
	väike kortermaja	23	62	3	12
	rida- ja individuaalelamu	27	57	4	12
Rahvus	eestlased	25	57	3	15
	muu rahvus	22	52	3	23
Vanus	18 - 29-aastased	16	65	0	19
	30 - 49-aastased	20	56	4	20
	50 - 64-aastased	25	54	3	18
	65 - 74-aastased	42	47	2	9
Sugu	naised	27	52	2	19
	mehed	20	59	4	17
Haridus	I ja II taseme haridus	29	53	3	15
	III taseme haridus	21	56	3	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	32	51	1	16
	501 - 800 €	23	55	2	20
	801 - 1200 €	21	50	6	23
	üle 1200 €	20	68	1	11

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Soodne hind

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		14	57	21	8
Regioon	Põhja-Eesti	10	56	23	11
	Kesk-Eesti	16	56	26	2
	Kirde-Eesti	20	54	19	7
	Lääne-Eesti	15	56	24	5
	Lõuna-Eesti	17	63	15	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	56	21	10
	väike kortermaja	12	62	19	7
	rida- ja individuaalelamu	15	57	23	5
Rahvus	eestlased	14	57	23	6
	muu rahvus	13	58	18	11
Vanus	18 - 29-aastased	6	65	24	5
	30 - 49-aastased	9	57	25	9
	50 - 64-aastased	17	56	18	9
	65 - 74-aastased	31	51	15	3
Sugu	naised	13	59	21	7
	mehed	14	56	21	9
Haridus	I ja II taseme haridus	18	57	20	5
	III taseme haridus	11	58	22	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	25	52	15	8
	501 - 800 €	14	60	21	5
	801 - 1200 €	9	56	27	8
	üle 1200 €	7	61	20	12

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Harjumuspärane maitse

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		57	35	1	7
Regioon	Põhja-Eesti	52	39	1	8
	Kesk-Eesti	61	33	1	5
	Kirde-Eesti	59	34	2	5
	Lääne-Eesti	59	37	2	2
	Lõuna-Eesti	62	30	1	7
Elamu tüüp	suur kortermaja	56	36	1	7
	väike kortermaja	57	38	2	3
	rida- ja individuaalelamu	59	33	1	7
Rahvus	eestlased	54	39	1	6
	muu rahvus	61	29	1	9
Vanus	18 - 29-aastased	57	36	0	7
	30 - 49-aastased	54	37	1	8
	50 - 64-aastased	59	33	1	7
	65 - 74-aastased	62	32	2	4
Sugu	naised	57	37	1	5
	mehed	56	34	1	9
Haridus	I ja II taseme haridus	62	33	1	4
	III taseme haridus	55	36	1	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	57	37	2	4
	501 - 800 €	59	35	1	5
	801 - 1200 €	55	33	1	11
	üle 1200 €	57	38	1	4

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Pikk säilivusaeg

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		9	57	10	24
Regioon	Põhja-Eesti	8	54	9	29
	Kesk-Eesti	10	59	8	23
	Kirde-Eesti	16	60	11	13
	Lääne-Eesti	7	59	14	20
	Lõuna-Eesti	10	60	10	20
Elamu tüüp	suur kortermaja	9	55	8	28
	väike kortermaja	11	56	11	22
	rida- ja individuaalelamu	10	59	12	19
Rahvus	eestlased	8	57	12	23
	muu rahvus	12	57	7	24
Vanus	18 - 29-aastased	2	58	6	34
	30 - 49-aastased	8	56	11	25
	50 - 64-aastased	11	58	12	19
	65 - 74-aastased	21	55	10	14
Sugu	naised	9	55	10	26
	mehed	10	58	11	21
Haridus	I ja II taseme haridus	13	58	11	18
	III taseme haridus	8	56	10	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	19	56	8	17
	501 - 800 €	8	63	9	20
	801 - 1200 €	6	50	13	31
	üle 1200 €	6	58	11	25

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Püsiv kvaliteet

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		37	47	3	13
Regioon	Põhja-Eesti	36	42	3	19
	Kesk-Eesti	32	55	3	10
	Kirde-Eesti	44	47	5	4
	Lääne-Eesti	38	47	4	11
	Lõuna-Eesti	36	51	3	10
Elamu tüüp	suur kortermaja	36	44	3	17
	väike kortermaja	26	57	4	13
	rida- ja individuaalelamu	43	44	4	9
Rahvus	eestlased	36	49	3	12
	muu rahvus	39	42	3	16
Vanus	18 - 29-aastased	27	48	0	25
	30 - 49-aastased	33	49	4	14
	50 - 64-aastased	42	45	6	7
	65 - 74-aastased	50	41	2	7
Sugu	naised	42	42	2	14
	mehed	31	51	5	13
Haridus	I ja II taseme haridus	42	45	3	10
	III taseme haridus	34	48	3	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	39	48	4	9
	501 - 800 €	41	46	4	9
	801 - 1200 €	38	41	4	17
	üle 1200 €	27	53	2	18

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Pakendi hea välimus ja kasutusmugavus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		17	59	5	19
Regioon	Põhja-Eesti	16	58	4	22
	Kesk-Eesti	21	59	4	16
	Kirde-Eesti	22	64	5	9
	Lääne-Eesti	9	63	11	17
	Lõuna-Eesti	19	58	5	18
Elamu tüüp	suur kortermaja	17	60	3	20
	väike kortermaja	16	54	5	25
	rida- ja individuaalelamu	18	61	7	14
Rahvus	eestlased	16	60	5	19
	muu rahvus	20	58	4	18
Vanus	18 - 29-aastased	14	57	4	25
	30 - 49-aastased	18	58	2	22
	50 - 64-aastased	17	62	7	14
	65 - 74-aastased	19	60	11	10
Sugu	naised	21	58	3	18
	mehed	12	61	7	20
Haridus	I ja II taseme haridus	23	53	7	17
	III taseme haridus	14	62	4	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	24	54	5	17
	501 - 800 €	15	63	5	17
	801 - 1200 €	17	57	7	19
	üle 1200 €	12	64	2	22

Lisa 2.9

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Juust

(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		34	45	14	3	0	2	2
Regioon	Põhja-Eesti	27	44	19	3	0	3	4
	Kesk-Eesti	49	40	8	1	1	0	1
	Kirde-Eesti	37	50	9	2	2	0	0
	Lääne-Eesti	43	41	10	5	0	1	0
	Lõuna-Eesti	34	49	12	2	0	2	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	34	42	16	3	0	3	2
	väike kortermaja	29	52	10	4	0	0	5
	rida- ja individuaalelamu	37	46	14	2	1	0	0
Rahvus	eestlased	34	46	13	3	0	2	2
	muu rahvus	34	41	17	3	1	1	3
Vanus	18 - 29-aastased	32	38	11	5	0	5	9
	30 - 49-aastased	32	47	17	2	1	1	0
	50 - 64-aastased	34	48	14	2	1	0	1
	65 - 74-aastased	39	43	13	2	0	2	1
Sugu	naised	34	45	14	2	1	1	3
	mehed	34	45	14	3	0	3	1
Haridus	I ja II taseme haridus	44	36	15	4	0	0	1
	III taseme haridus	29	49	14	2	1	2	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	39	43	14	1	1	1	1
	501 - 800 €	37	43	16	3	0	0	1
	801 - 1200 €	37	44	12	4	0	3	0
	üle 1200 €	20	50	15	3	1	3	8

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jogurt
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		47	32	7	1	0	2	11
Regioon	Põhja-Eesti	43	33	7	2	0	3	12
	Kesk-Eesti	48	38	4	1	0	1	8
	Kirde-Eesti	40	36	8	0	0	0	16
	Lääne-Eesti	56	28	8	1	0	1	6
	Lõuna-Eesti	54	27	9	0	0	1	9
Elamu tüüp	suur kortermaja	43	34	7	1	0	3	12
	väike kortermaja	52	30	5	1	0	1	11
	rida- ja individuaalelamu	52	30	8	1	0	1	8
Rahvus	eestlased	49	31	8	1	0	2	9
	muu rahvus	44	33	7	2	0	1	13
Vanus	18 - 29-aastased	48	24	13	0	0	3	12
	30 - 49-aastased	46	38	6	1	0	1	8
	50 - 64-aastased	50	30	7	2	0	1	10
	65 - 74-aastased	48	29	5	0	0	2	16
Sugu	naised	46	32	9	1	0	1	11
	mehed	49	31	6	1	0	3	10
Haridus	I ja II taseme haridus	48	33	10	0	0	1	8
	III taseme haridus	47	32	6	1	0	2	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	45	37	10	0	0	1	7
	501 - 800 €	44	32	7	1	0	1	15
	801 - 1200 €	51	29	9	2	0	2	7
	üle 1200 €	51	29	3	1	0	4	12

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kohupiimakreemid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		52	28	6	1	0	1	12
Regioon	Põhja-Eesti	48	29	6	1	0	3	13
	Kesk-Eesti	61	22	4	4	0	0	9
	Kirde-Eesti	43	35	10	0	0	0	12
	Lääne-Eesti	51	33	3	1	0	2	10
	Lõuna-Eesti	59	24	5	0	0	0	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	45	30	7	0	0	3	15
	väike kortermaja	57	24	3	4	0	1	11
	rida- ja individuaalelamu	58	27	6	0	0	1	8
Rahvus	eestlased	54	27	5	1	0	2	11
	muu rahvus	45	31	8	1	0	1	14
Vanus	18 - 29-aastased	46	25	9	2	0	4	14
	30 - 49-aastased	51	31	7	1	0	1	9
	50 - 64-aastased	57	25	4	1	0	1	12
	65 - 74-aastased	50	29	4	0	0	1	16
Sugu	naised	53	27	5	1	0	1	13
	mehed	50	30	6	1	0	3	10
Haridus	I ja II taseme haridus	53	26	7	1	0	1	12
	III taseme haridus	51	29	6	1	0	2	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	43	35	12	0	0	1	9
	501 - 800 €	57	25	5	1	0	0	12
	801 - 1200 €	52	29	6	2	0	2	9
	üle 1200 €	53	24	1	0	0	3	19

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jäätis
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		28	44	22	1	0	2	3
Regioon	Põhja-Eesti	27	45	20	1	1	3	3
	Kesk-Eesti	31	42	21	0	1	1	4
	Kirde-Eesti	30	42	23	0	0	2	3
	Lääne-Eesti	29	40	24	1	0	5	1
	Lõuna-Eesti	26	44	23	2	0	1	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	27	44	20	2	1	3	3
	väike kortermaja	23	35	31	0	1	3	7
	rida- ja individuaalelamu	31	46	19	1	0	1	2
Rahvus	eestlased	27	45	21	1	0	2	4
	muu rahvus	30	41	23	1	1	2	2
Vanus	18 - 29-aastased	12	37	40	2	0	5	4
	30 - 49-aastased	26	49	19	2	1	1	2
	50 - 64-aastased	35	43	18	0	1	1	2
	65 - 74-aastased	40	39	11	0	0	2	8
Sugu	naised	29	43	21	2	0	2	3
	mehed	27	44	22	1	0	3	3
Haridus	I ja II taseme haridus	30	40	24	1	0	2	3
	III taseme haridus	27	46	20	1	1	2	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	23	48	23	1	0	2	3
	501 - 800 €	36	40	18	1	1	1	3
	801 - 1200 €	29	45	18	2	1	3	2
	üle 1200 €	19	41	31	1	0	4	4

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Majonees
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		33	28	15	7	3	3	11
Regioon	Põhja-Eesti	31	27	12	7	4	4	15
	Kesk-Eesti	32	34	17	8	4	2	3
	Kirde-Eesti	23	36	17	11	2	0	11
	Lääne-Eesti	43	26	12	6	8	2	3
	Lõuna-Eesti	38	23	19	7	1	2	10
Elamu tüüp	suur kortermaja	30	30	12	7	3	4	14
	väike kortermaja	35	25	13	6	6	3	12
	rida- ja individuaalelamu	37	25	19	8	4	1	6
Rahvus	eestlased	32	27	17	7	4	3	10
	muu rahvus	35	28	11	7	2	3	14
Vanus	18 - 29-aastased	34	16	13	4	9	5	19
	30 - 49-aastased	29	30	16	11	3	2	9
	50 - 64-aastased	38	30	15	7	2	2	6
	65 - 74-aastased	35	31	13	2	1	3	15
Sugu	naised	37	27	15	6	3	1	11
	mehed	30	28	14	8	4	4	12
Haridus	I ja II taseme haridus	36	28	15	7	6	1	7
	III taseme haridus	32	27	15	7	2	4	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	27	40	19	3	2	3	6
	501 - 800 €	31	24	14	12	3	1	15
	801 - 1200 €	36	23	13	6	7	2	13
	üle 1200 €	38	27	14	6	2	6	7

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Toiduõli
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		23	28	19	16	6	6	2
Regioon	Põhja-Eesti	21	22	19	19	7	9	3
	Kesk-Eesti	23	33	19	18	4	2	1
	Kirde-Eesti	19	44	25	6	3	3	0
	Lääne-Eesti	21	28	18	19	9	3	2
	Lõuna-Eesti	32	29	18	10	5	4	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	22	27	18	16	6	8	3
	väike kortermaja	36	22	14	17	3	8	0
	rida- ja individuaalelamu	21	31	24	14	7	2	1
Rahvus	eestlased	21	28	22	16	7	5	1
	muu rahvus	28	28	14	14	4	7	5
Vanus	18 - 29-aastased	22	12	9	22	14	16	5
	30 - 49-aastased	22	31	20	17	5	4	1
	50 - 64-aastased	25	30	25	13	4	1	2
	65 - 74-aastased	27	35	20	10	3	3	2
Sugu	naised	21	27	18	18	6	7	3
	mehed	26	29	20	13	6	5	1
Haridus	I ja II taseme haridus	26	30	19	13	6	5	1
	III taseme haridus	22	27	20	17	6	6	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	26	37	21	8	3	4	1
	501 - 800 €	20	30	22	12	6	6	4
	801 - 1200 €	27	20	20	20	10	2	1
	üle 1200 €	20	25	14	24	4	12	1

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Linnuliha
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		43	35	13	1	0	4	4
Regioon	Põhja-Eesti	43	30	15	1	0	4	7
	Kesk-Eesti	43	40	8	0	0	7	2
	Kirde-Eesti	35	41	22	0	0	1	1
	Lääne-Eesti	42	44	8	1	0	4	1
	Lõuna-Eesti	48	35	11	1	0	3	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	41	36	13	1	0	4	5
	väike kortermaja	46	33	9	1	0	4	7
	rida- ja individuaalelamu	43	35	16	1	0	3	2
Rahvus	eestlased	42	37	12	1	0	5	3
	muu rahvus	44	31	16	1	0	2	6
Vanus	18 - 29-aastased	52	27	7	0	0	5	9
	30 - 49-aastased	42	37	14	1	0	3	3
	50 - 64-aastased	39	37	18	0	0	4	2
	65 - 74-aastased	42	36	13	1	0	4	4
Sugu	naised	46	35	11	1	0	2	5
	mehed	39	36	16	1	0	5	3
Haridus	I ja II taseme haridus	43	38	14	1	0	3	1
	III taseme haridus	43	34	13	1	0	4	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	34	43	17	1	0	3	2
	501 - 800 €	44	33	17	1	0	2	3
	801 - 1200 €	44	36	13	1	0	5	1
	üle 1200 €	50	29	6	1	0	5	9

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske sealiha
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		51	27	9	1	0	4	8
Regioon	Põhja-Eesti	48	21	12	1	0	6	12
	Kesk-Eesti	54	33	5	0	4	2	2
	Kirde-Eesti	40	42	12	0	0	3	3
	Lääne-Eesti	49	35	9	1	0	4	2
	Lõuna-Eesti	61	25	6	0	0	2	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	47	25	11	1	0	6	10
	väike kortermaja	56	25	4	0	3	1	11
	rida- ja individuaalelamu	54	30	10	0	0	3	3
Rahvus	eestlased	52	29	8	0	1	3	7
	muu rahvus	47	22	14	1	0	6	10
Vanus	18 - 29-aastased	54	18	12	0	2	3	11
	30 - 49-aastased	49	29	9	1	0	4	8
	50 - 64-aastased	50	30	10	0	0	4	6
	65 - 74-aastased	52	28	7	1	0	5	7
Sugu	naised	53	23	10	0	1	3	10
	mehed	48	32	9	1	0	5	5
Haridus	I ja II taseme haridus	51	31	10	1	1	2	4
	III taseme haridus	51	25	9	1	0	5	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	38	38	12	1	0	4	7
	501 - 800 €	54	24	11	0	0	4	7
	801 - 1200 €	58	26	8	0	1	3	4
	üle 1200 €	53	20	7	1	0	6	13

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kalatooted
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		18	32	27	12	1	5	5
Regioon	Põhja-Eesti	12	28	29	14	1	8	8
	Kesk-Eesti	26	36	23	9	0	3	3
	Kirde-Eesti	15	44	35	2	2	2	0
	Lääne-Eesti	30	34	20	9	1	3	3
	Lõuna-Eesti	22	31	26	15	0	4	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	16	33	27	13	1	6	4
	väike kortermaja	18	23	26	17	3	4	9
	rida- ja individuaalelamu	21	33	29	7	1	5	4
Rahvus	eestlased	20	33	29	8	0	5	5
	muu rahvus	14	30	25	20	2	5	4
Vanus	18 - 29-aastased	25	11	21	24	0	5	14
	30 - 49-aastased	14	37	26	13	2	5	3
	50 - 64-aastased	17	37	34	6	0	5	1
	65 - 74-aastased	22	39	26	5	0	6	2
Sugu	naised	21	28	29	10	1	5	6
	mehed	15	37	26	13	1	5	3
Haridus	I ja II taseme haridus	22	37	27	8	0	3	3
	III taseme haridus	16	30	28	14	1	6	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	19	37	29	5	1	6	3
	501 - 800 €	20	35	31	8	0	5	1
	801 - 1200 €	20	29	23	18	1	5	4
	üle 1200 €	12	27	26	17	2	5	11

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Suitsuvorst, sink
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peami- selt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peami- selt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		41	36	12	3	0	2	6
Regioon	Põhja-Eesti	35	35	16	2	0	3	9
	Kesk-Eesti	48	40	10	0	0	1	1
	Kirde-Eesti	31	34	21	0	3	5	6
	Lääne-Eesti	48	45	1	1	1	1	3
	Lõuna-Eesti	50	30	7	8	0	1	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	33	38	16	1	0	4	8
	väike kortermaja	41	26	12	12	1	1	7
	rida- ja individuaalelamu	52	36	7	1	1	0	3
Rahvus	eestlased	49	38	7	0	0	2	4
	muu rahvus	26	31	23	7	1	2	10
Vanus	18 - 29-aastased	23	41	14	10	0	3	9
	30 - 49-aastased	42	36	13	1	1	2	5
	50 - 64-aastased	48	32	12	1	1	2	4
	65 - 74-aastased	49	32	9	1	0	1	8
Sugu	naised	40	35	13	0	1	2	9
	mehed	42	36	11	5	0	3	3
Haridus	I ja II taseme haridus	44	39	10	2	0	2	3
	III taseme haridus	40	34	13	3	1	2	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	41	37	14	0	1	2	5
	501 - 800 €	45	34	13	2	0	1	5
	801 - 1200 €	41	42	10	1	0	2	4
	üle 1200 €	35	29	12	9	0	4	11

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jahu ja tangained
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peami- selt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peami- selt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		43	38	12	1	0	5	1
Regioon	Põhja-Eesti	40	37	13	2	1	6	1
	Kesk-Eesti	43	47	9	0	0	1	0
	Kirde-Eesti	46	36	17	0	0	1	0
	Lääne-Eesti	53	28	10	1	0	6	2
	Lõuna-Eesti	43	41	10	0	0	5	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	43	37	12	1	0	6	1
	väike kortermaja	33	45	14	4	0	3	1
	rida- ja individuaalelamu	48	36	11	0	0	4	1
Rahvus	eestlased	45	38	10	1	0	5	1
	muu rahvus	41	38	15	1	1	3	1
Vanus	18 - 29-aastased	35	42	10	2	0	11	0
	30 - 49-aastased	40	39	15	1	1	3	1
	50 - 64-aastased	49	34	11	1	0	4	1
	65 - 74-aastased	53	37	7	0	0	2	1
Sugu	naised	47	36	11	1	1	3	1
	mehed	39	40	13	1	0	6	1
Haridus	I ja II taseme haridus	49	34	12	1	0	3	1
	III taseme haridus	40	40	12	1	0	6	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	34	42	19	1	0	4	0
	501 - 800 €	47	38	12	0	0	2	1
	801 - 1200 €	50	26	11	1	1	9	2
	üle 1200 €	39	48	6	2	0	4	1

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Makaronitooted
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		12	27	32	18	3	5	3
Regioon	Põhja-Eesti	8	21	36	21	3	7	4
	Kesk-Eesti	18	34	33	13	1	1	0
	Kirde-Eesti	17	37	27	5	11	3	0
	Lääne-Eesti	14	33	27	18	1	6	1
	Lõuna-Eesti	16	27	29	19	2	3	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	11	26	31	19	4	6	3
	väike kortermaja	16	26	26	25	3	4	0
	rida- ja individuaalelamu	13	26	37	14	3	5	2
Rahvus	eestlased	13	30	32	14	3	6	2
	muu rahvus	11	20	32	25	5	4	3
Vanus	18 - 29-aastased	7	18	35	24	0	11	5
	30 - 49-aastased	12	24	32	21	6	3	2
	50 - 64-aastased	16	28	33	14	2	5	2
	65 - 74-aastased	15	40	27	9	3	3	3
Sugu	naised	14	26	32	17	3	4	4
	mehed	11	27	32	19	3	6	2
Haridus	I ja II taseme haridus	19	30	31	12	3	4	1
	III taseme haridus	10	25	33	20	4	5	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	20	32	31	6	4	5	2
	501 - 800 €	12	33	29	15	3	3	5
	801 - 1200 €	10	22	39	18	3	8	0
	üle 1200 €	9	17	29	34	3	6	2

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Valmistoidud
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		41	28	9	1	0	4	17
Regioon	Põhja-Eesti	43	27	9	0	1	5	15
	Kesk-Eesti	47	29	7	1	0	2	14
	Kirde-Eesti	37	33	4	0	0	0	26
	Lääne-Eesti	37	27	7	8	0	3	18
	Lõuna-Eesti	40	27	13	0	0	4	16
Elamu tüüp	suur kortermaja	42	30	8	0	0	4	16
	väike kortermaja	34	21	24	1	2	3	15
	rida- ja individuaalelamu	43	28	5	2	0	4	18
Rahvus	eestlased	43	27	8	2	0	5	15
	muu rahvus	38	28	11	0	1	2	20
Vanus	18 - 29-aastased	37	23	27	4	0	7	2
	30 - 49-aastased	38	36	5	1	0	4	16
	50 - 64-aastased	49	23	5	0	1	3	19
	65 - 74-aastased	42	19	4	0	0	1	34
Sugu	naised	44	25	9	1	0	3	18
	mehed	38	30	10	2	0	4	16
Haridus	I ja II taseme haridus	44	25	7	3	0	3	18
	III taseme haridus	40	29	11	0	0	4	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	36	32	8	0	0	3	21
	501 - 800 €	46	24	5	0	0	4	21
	801 - 1200 €	43	28	7	3	1	2	16
	üle 1200 €	36	28	20	0	0	7	9

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kommid, šokolaadid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		11	36	43	4	1	3	2
Regioon	Põhja-Eesti	11	37	39	6	1	5	1
	Kesk-Eesti	7	45	39	7	0	1	1
	Kirde-Eesti	15	24	51	2	5	1	2
	Lääne-Eesti	11	40	45	2	1	1	0
	Lõuna-Eesti	12	34	47	2	0	2	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	12	32	43	5	1	5	2
	väike kortermaja	10	32	48	8	2	0	0
	rida- ja individuaalelamu	12	43	39	2	1	1	2
Rahvus	eestlased	11	38	43	4	0	2	2
	muu rahvus	13	31	42	5	3	4	2
Vanus	18 - 29-aastased	4	35	47	11	0	3	0
	30 - 49-aastased	12	33	44	4	2	4	1
	50 - 64-aastased	14	40	40	2	1	1	2
	65 - 74-aastased	16	38	36	2	1	3	4
Sugu	naised	11	35	43	6	1	2	2
	mehed	11	37	42	2	2	4	2
Haridus	I ja II taseme haridus	14	43	37	3	0	2	1
	III taseme haridus	10	33	45	5	1	4	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	12	36	44	2	1	3	2
	501 - 800 €	13	37	41	4	1	2	2
	801 - 1200 €	11	36	44	4	1	2	2
	üle 1200 €	8	35	41	8	2	5	1

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Küpsised, keeksid, koogid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		16	37	35	3	1	3	5
Regioon	Põhja-Eesti	15	36	34	5	0	5	5
	Kesk-Eesti	28	34	27	3	4	1	3
	Kirde-Eesti	17	42	32	2	0	2	5
	Lääne-Eesti	19	38	36	1	0	1	5
	Lõuna-Eesti	15	36	39	0	0	2	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	38	35	4	0	4	6
	väike kortermaja	20	30	39	3	4	0	4
	rida- ja individuaalelamu	20	39	32	2	0	2	5
Rahvus	eestlased	20	38	31	3	1	2	5
	muu rahvus	10	35	42	2	1	4	6
Vanus	18 - 29-aastased	15	26	49	3	2	3	2
	30 - 49-aastased	12	39	35	4	0	4	6
	50 - 64-aastased	19	40	30	2	1	2	6
	65 - 74-aastased	26	40	24	0	0	2	8
Sugu	naised	18	35	36	2	1	2	6
	mehed	15	38	33	4	0	5	5
Haridus	I ja II taseme haridus	20	34	33	4	1	2	6
	III taseme haridus	15	38	36	2	0	4	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	19	38	36	0	0	3	4
	501 - 800 €	17	38	31	7	0	2	5
	801 - 1200 €	14	38	35	2	2	2	7
	üle 1200 €	17	32	40	1	0	5	5

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske puuvili

(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		6	16	38	32	3	4	1
Regioon	Põhja-Eesti	5	14	41	30	4	5	1
	Kesk-Eesti	3	25	33	32	1	5	1
	Kirde-Eesti	4	17	42	32	3	0	2
	Lääne-Eesti	9	19	41	27	2	1	1
	Lõuna-Eesti	7	14	32	41	1	4	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	5	17	38	31	3	5	1
	väike kortermaja	7	12	36	39	2	3	1
	rida- ja individuaalelamu	6	16	40	32	2	3	1
Rahvus	eestlased	5	17	40	32	1	4	1
	muu rahvus	7	14	35	34	6	3	1
Vanus	18 - 29-aastased	7	16	30	42	0	5	0
	30 - 49-aastased	4	11	42	34	4	5	0
	50 - 64-aastased	6	20	36	31	3	2	2
	65 - 74-aastased	7	22	46	19	2	2	2
Sugu	naised	7	15	40	31	3	3	1
	mehed	4	17	37	34	3	4	1
Haridus	I ja II taseme haridus	8	22	36	29	1	3	1
	III taseme haridus	5	13	40	34	3	4	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	7	20	42	23	3	4	1
	501 - 800 €	7	12	37	38	3	2	1
	801 - 1200 €	5	17	34	36	2	5	1
	üle 1200 €	3	16	44	31	2	4	0

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värsked ja külmutatud marjad

(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		14	22	27	11	2	8	16
Regioon	Põhja-Eesti	12	22	30	10	3	9	14
	Kesk-Eesti	13	25	30	1	4	4	23
	Kirde-Eesti	12	18	33	11	0	9	17
	Lääne-Eesti	26	20	21	9	1	5	18
	Lõuna-Eesti	16	22	21	16	0	7	18
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	24	26	8	2	11	16
	väike kortermaja	9	13	28	24	4	5	17
	rida- ja individuaalelamu	19	23	28	8	1	4	17
Rahvus	eestlased	16	24	26	8	1	8	17
	muu rahvus	12	16	30	16	3	7	16
Vanus	18 - 29-aastased	14	14	23	19	2	11	17
	30 - 49-aastased	13	23	31	10	2	9	12
	50 - 64-aastased	15	23	28	8	1	5	20
	65 - 74-aastased	18	26	24	5	1	4	22
Sugu	naised	16	24	28	7	3	6	16
	mehed	12	19	27	14	1	10	17
Haridus	I ja II taseme haridus	17	22	26	9	2	4	20
	III taseme haridus	13	22	28	12	1	9	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	13	22	29	10	0	5	21
	501 - 800 €	17	16	34	8	2	7	16
	801 - 1200 €	17	20	25	10	3	9	16
	üle 1200 €	9	32	22	15	0	9	13

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske köögivilj
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peami- selt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peami- selt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		23	31	35	6	0	3	2
Regioon	Põhja-Eesti	17	32	38	6	1	5	1
	Kesk-Eesti	43	32	15	6	0	3	1
	Kirde-Eesti	18	24	45	7	0	0	6
	Lääne-Eesti	28	32	33	3	1	1	2
	Lõuna-Eesti	25	34	32	5	0	2	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	17	32	36	8	1	5	1
	väike kortermaja	23	23	47	4	0	1	2
	rida- ja individuaalelamu	30	34	29	3	0	2	2
Rahvus	eestlased	28	35	27	5	0	3	2
	muu rahvus	12	25	51	7	1	3	1
Vanus	18 - 29-aastased	11	27	48	11	0	3	0
	30 - 49-aastased	19	31	38	6	1	4	1
	50 - 64-aastased	28	35	29	2	0	2	4
	65 - 74-aastased	38	35	19	3	0	2	3
Sugu	naised	20	32	36	7	0	3	2
	mehed	25	31	34	4	0	4	2
Haridus	I ja II taseme haridus	28	35	26	5	0	3	3
	III taseme haridus	20	29	40	6	1	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	25	31	35	3	0	2	4
	501 - 800 €	24	32	35	5	0	2	2
	801 - 1200 €	21	34	29	10	1	4	1
	üle 1200 €	21	28	42	3	0	5	1

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kartul
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peami- selt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peami- selt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		56	23	11	1	0	3	6
Regioon	Põhja-Eesti	49	30	14	0	0	5	2
	Kesk-Eesti	75	11	6	1	0	0	7
	Kirde-Eesti	48	25	17	2	0	1	7
	Lääne-Eesti	60	14	10	3	0	1	12
	Lõuna-Eesti	66	21	5	0	0	0	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	50	28	13	1	0	5	3
	väike kortermaja	62	20	13	0	0	0	5
	rida- ja individuaalelamu	63	17	8	1	0	1	10
Rahvus	eestlased	64	19	8	0	0	2	7
	muu rahvus	41	33	17	1	0	5	3
Vanus	18 - 29-aastased	51	19	25	0	0	3	2
	30 - 49-aastased	53	30	9	1	0	4	3
	50 - 64-aastased	62	19	7	1	0	1	10
	65 - 74-aastased	64	19	5	0	0	1	11
Sugu	naised	53	23	15	1	0	2	6
	mehed	60	23	7	1	0	3	6
Haridus	I ja II taseme haridus	60	22	8	1	0	2	7
	III taseme haridus	55	24	13	0	0	3	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	53	24	14	1	0	1	7
	501 - 800 €	60	18	10	1	0	3	8
	801 - 1200 €	54	30	9	1	0	3	3
	üle 1200 €	57	21	13	0	0	4	5

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Moosid, kompotid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		22	25	16	5	0	6	26
Regioon	Põhja-Eesti	16	26	18	8	1	8	24
	Kesk-Eesti	28	23	12	1	0	1	35
	Kirde-Eesti	15	24	19	3	0	3	36
	Lääne-Eesti	31	19	15	1	0	6	28
	Lõuna-Eesti	30	27	13	3	0	4	23
Elamu tüüp	suur kortermaja	18	26	15	8	0	7	26
	väike kortermaja	16	36	16	1	1	6	24
	rida- ja individuaalelamu	30	19	17	2	1	4	27
Rahvus	eestlased	28	23	17	2	0	5	25
	muu rahvus	10	29	14	10	1	6	30
Vanus	18 - 29-aastased	14	31	14	10	0	7	24
	30 - 49-aastased	20	29	17	5	0	6	23
	50 - 64-aastased	27	20	16	2	1	3	31
	65 - 74-aastased	29	19	13	2	0	4	33
Sugu	naised	22	25	15	6	0	4	28
	mehed	23	26	17	3	0	7	24
Haridus	I ja II taseme haridus	24	27	16	1	0	6	26
	III taseme haridus	21	25	16	6	1	5	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	19	31	17	3	0	4	26
	501 - 800 €	22	17	18	4	1	5	33
	801 - 1200 €	25	20	16	6	1	5	27
	üle 1200 €	21	40	11	6	0	8	14

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Mahlad ja mahlatooted
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		22	31	22	6	0	4	15
Regioon	Põhja-Eesti	17	32	24	9	0	5	13
	Kesk-Eesti	27	31	17	6	0	7	12
	Kirde-Eesti	19	28	22	2	0	4	25
	Lääne-Eesti	22	35	15	3	1	2	22
	Lõuna-Eesti	29	30	24	2	0	3	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	18	35	19	8	0	4	16
	väike kortermaja	24	25	31	5	1	6	8
	rida- ja individuaalelamu	26	29	23	4	0	3	15
Rahvus	eestlased	26	32	20	5	0	4	13
	muu rahvus	13	30	26	8	1	3	19
Vanus	18 - 29-aastased	20	35	22	7	0	7	9
	30 - 49-aastased	19	32	24	9	0	4	12
	50 - 64-aastased	23	29	24	3	1	3	17
	65 - 74-aastased	27	27	16	1	0	4	25
Sugu	naised	22	33	18	7	0	3	17
	mehed	21	30	27	5	0	5	12
Haridus	I ja II taseme haridus	24	32	21	4	0	4	15
	III taseme haridus	21	31	23	7	0	4	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	24	29	24	4	0	5	14
	501 - 800 €	20	30	23	8	0	2	17
	801 - 1200 €	25	30	14	8	1	4	18
	üle 1200 €	17	37	29	2	0	6	9

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Ölu
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		14	22	21	4	2	3	34
Regioon	Põhja-Eesti	16	21	20	5	2	4	32
	Kesk-Eesti	10	23	23	6	4	1	33
	Kirde-Eesti	9	15	14	4	3	2	53
	Lääne-Eesti	19	28	18	2	0	1	32
	Lõuna-Eesti	14	22	26	2	0	3	33
Elamu tüüp	suur kortermaja	14	20	18	5	1	3	39
	väike kortermaja	12	16	30	2	6	1	33
	rida- ja individuaalelamu	17	26	21	2	1	3	30
Rahvus	eestlased	16	27	19	3	1	3	31
	muu rahvus	11	12	25	5	3	2	42
Vanus	18 - 29-aastased	9	18	27	2	2	3	39
	30 - 49-aastased	16	23	24	5	2	3	27
	50 - 64-aastased	15	24	17	4	1	2	37
	65 - 74-aastased	20	18	12	2	1	2	45
Sugu	naised	13	20	17	2	2	2	44
	mehed	17	23	25	5	1	4	25
Haridus	I ja II taseme haridus	16	19	19	5	2	3	36
	III taseme haridus	14	23	22	3	1	3	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	13	18	22	1	1	2	43
	501 - 800 €	16	19	21	4	0	1	39
	801 - 1200 €	16	27	15	3	3	4	32
	üle 1200 €	11	24	30	7	2	4	22

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Viin
(% vastanutest)

		Ainult kodumaisteid	Peamiselt kodumaisteid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		7	10	15	10	3	3	52
Regioon	Põhja-Eesti	5	9	14	9	4	4	55
	Kesk-Eesti	8	13	19	9	0	1	50
	Kirde-Eesti	6	2	12	16	6	1	57
	Lääne-Eesti	10	13	13	17	2	2	43
	Lõuna-Eesti	9	12	17	4	2	5	51
Elamu tüüp	suur kortermaja	7	8	14	10	3	3	55
	väike kortermaja	6	7	9	11	4	2	61
	rida- ja individuaalelamu	7	14	19	8	3	4	45
Rahvus	eestlased	8	13	16	9	2	5	47
	muu rahvus	4	3	12	10	5	1	65
Vanus	18 - 29-aastased	0	2	11	16	2	5	64
	30 - 49-aastased	7	9	15	8	5	3	53
	50 - 64-aastased	9	13	18	7	3	3	47
	65 - 74-aastased	12	16	15	8	2	2	45
Sugu	naised	7	8	13	5	2	3	62
	mehed	7	12	17	14	4	4	42
Haridus	I ja II taseme haridus	8	10	17	12	3	3	47
	III taseme haridus	6	10	13	8	4	4	55
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	10	8	16	9	4	2	51
	501 - 800 €	7	12	15	10	3	4	49
	801 - 1200 €	5	11	13	15	2	3	51
	üle 1200 €	5	8	16	3	4	4	60

K10. Kas olete nõus maksma samade kvaliteediomadustega kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga?

(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda, sõltub
Keskmiselt		27	47	26
Regioon	Põhja-Eesti	24	53	23
	Kesk-Eesti	31	35	34
	Kirde-Eesti	14	67	19
	Lääne-Eesti	37	35	28
	Lõuna-Eesti	33	38	29
Elamu tüüp	suur kortermaja	22	57	21
	väike kortermaja	36	36	28
	rida- ja individuaalelamu	31	39	30
Rahvus	eestlased	32	36	32
	muu rahvus	17	70	13
Vanus	18 - 29-aastased	36	37	27
	30 - 49-aastased	22	49	29
	50 - 64-aastased	26	51	23
	65 - 74-aastased	34	46	20
Sugu	naised	27	45	28
	mehed	28	49	23
Haridus	I ja II taseme haridus	20	52	28
	III taseme haridus	31	45	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	12	55	33
	501 - 800 €	24	52	24
	801 - 1200 €	34	42	24
	üle 1200 €	38	39	23

K11. Kui sageli Te loete toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot või etiketti?

(% vastanutest)

		Alati	Sageli	Harva	Üldse mitte
Keskmiselt		34	43	21	2
Regioon	Põhja-Eesti	33	43	22	2
	Kesk-Eesti	30	50	20	0
	Kirde-Eesti	43	46	11	0
	Lääne-Eesti	31	48	20	1
	Lõuna-Eesti	34	37	26	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	32	43	23	2
	väike kortermaja	46	40	13	1
	rida- ja individuaalelamu	32	44	22	2
Rahvus	eestlased	29	45	24	2
	muu rahvus	44	39	16	1
Vanus	18 - 29-aastased	30	36	34	0
	30 - 49-aastased	37	46	16	1
	50 - 64-aastased	34	46	18	2
	65 - 74-aastased	32	41	25	2
Sugu	naised	36	46	17	1
	mehed	31	40	26	3
Haridus	I ja II taseme haridus	28	43	27	2
	III taseme haridus	37	43	19	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	33	43	21	3
	501 - 800 €	35	48	16	1
	801 - 1200 €	30	45	23	2
	üle 1200 €	37	35	27	1

K12. Kas Te vaatate toidukaupa ostes selle „kõlblik kuni“ või „parim enne“ kuupäeva?

(% vastanutest)

		Jah, enamasti	Mõnikord	Ei vaata
Keskmiselt		81	17	2
Regioon	Põhja-Eesti	81	17	2
	Kesk-Eesti	84	15	1
	Kirde-Eesti	91	9	0
	Lääne-Eesti	83	14	3
	Lõuna-Eesti	75	23	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	84	15	1
	väike kortermaja	74	24	2
	rida- ja individuaalelamu	81	16	3
Rahvus	eestlased	81	17	2
	muu rahvus	81	17	2
Vanus	18 - 29-aastased	77	23	0
	30 - 49-aastased	82	17	1
	50 - 64-aastased	83	13	4
	65 - 74-aastased	81	17	2
Sugu	naised	88	11	1
	mehed	74	23	3
Haridus	I ja II taseme haridus	82	16	2
	III taseme haridus	81	17	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	83	14	3
	501 - 800 €	81	17	2
	801 - 1200 €	84	14	2
	üle 1200 €	75	24	1

K13. Kas Te vaatate toidukaupa ostes selle pakendilt toote päritoluriiki/tootjariiki?

(% vastanutest)

		Jah, enamasti	Mõnikord	Ei vaata
Keskmiselt		55	35	10
Regioon	Põhja-Eesti	49	35	16
	Kesk-Eesti	56	41	3
	Kirde-Eesti	73	25	2
	Lääne-Eesti	57	38	5
	Lõuna-Eesti	56	36	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	53	35	12
	väike kortermaja	61	32	7
	rida- ja individuaalelamu	54	38	8
Rahvus	eestlased	52	38	10
	muu rahvus	60	29	11
Vanus	18 - 29-aastased	47	28	25
	30 - 49-aastased	50	43	7
	50 - 64-aastased	61	32	7
	65 - 74-aastased	65	31	4
Sugu	naised	56	34	10
	mehed	54	36	10
Haridus	I ja II taseme haridus	53	38	9
	III taseme haridus	55	34	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	58	36	6
	501 - 800 €	58	36	6
	801 - 1200 €	54	34	12
	üle 1200 €	48	35	17

K13A. Kui oluline on Teile info toote päritoluriigi/tootjariigi kohta võrreldes muu pakendil oleva infoga?
(% vastanutest)

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ei ole oluline
Keskmiselt		32	57	11
Regioon	Põhja-Eesti	29	56	15
	Kesk-Eesti	35	58	7
	Kirde-Eesti	36	62	2
	Lääne-Eesti	33	57	10
	Lõuna-Eesti	34	55	11
Elukoht	suur kortermaja	30	58	12
	väike kortermaja	34	53	13
	rida- ja individuaalelamu	33	56	11
Rahvus	eestlased	34	54	12
	muu rahvus	28	62	10
Vanus	18 - 29-aastased	14	67	19
	30 - 49-aastased	32	58	10
	50 - 64-aastased	38	51	11
	65 - 74-aastased	43	49	8
Sugu	naised	32	56	12
	mehed	31	58	11
Haridus	I ja II taseme haridus	34	57	9
	III taseme haridus	30	57	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	35	54	11
	501 - 800 €	32	57	11
	801 - 1200 €	32	58	10
	üle 1200 €	28	57	15

K14. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada?
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Sool	Rasv	Suhkur	Laktoos	Gluteen
Keskmiselt		31	39	48	13	9
Regioon	Põhja-Eesti	27	36	46	15	8
	Kesk-Eesti	41	43	61	12	7
	Kirde-Eesti	30	43	42	9	15
	Lääne-Eesti	38	43	54	14	12
	Lõuna-Eesti	31	38	47	12	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	29	37	45	15	10
	väike kortermaja	37	49	51	15	9
	rida- ja individuaalelamu	31	37	52	11	7
Rahvus	eestlased	30	36	48	11	7
	muu rahvus	33	45	48	17	14
Vanus	18 - 29-aastased	21	34	52	20	8
	30 - 49-aastased	27	35	45	12	6
	50 - 64-aastased	33	40	49	10	8
	65 - 74-aastased	51	53	54	14	18
Sugu	naised	28	41	49	17	11
	mehed	34	37	48	10	6
Haridus	I ja II taseme haridus	29	35	45	16	7
	III taseme haridus	32	41	50	12	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	36	40	41	12	13
	501 - 800 €	30	34	47	10	7
	801 - 1200 €	31	42	60	12	8
	üle 1200 €	28	40	44	20	9

K14. Milliseid toidus sisalduva võivad aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada? Järg
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Kunstlikud lisaained	Geneetiliselt muundatud toorained	Lisatud vita- miinid ja mi- neraalid	Küllastunud ja transrasv- happed	Ei püüa neist midagi väl- tida
Keskmiselt		68	54	7	45	11
Regioon	Põhja-Eesti	68	53	7	43	11
	Kesk-Eesti	65	57	9	44	12
	Kirde-Eesti	79	75	6	36	6
	Lääne-Eesti	56	53	9	55	11
	Lõuna-Eesti	69	47	7	48	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	72	57	7	40	12
	väike kortermaja	77	50	6	52	10
	rida- ja individuaalelamu	60	53	9	49	11
Rahvus	eestlased	64	50	7	49	13
	muu rahvus	75	63	7	36	8
Vanus	18 - 29-aastased	56	29	2	48	15
	30 - 49-aastased	67	55	6	39	12
	50 - 64-aastased	72	64	12	48	9
	65 - 74-aastased	79	68	11	50	8
Sugu	naised	73	58	7	43	8
	mehed	63	50	7	47	14
Haridus	I ja II taseme haridus	64	57	3	42	9
	III taseme haridus	71	53	9	47	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	75	70	8	45	11
	501 - 800 €	74	55	10	42	12
	801 - 1200 €	54	49	6	44	11
	üle 1200 €	72	45	6	53	10

Lisa 2.16

K15. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid?
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Tunnustatud Eesti toit ehk pääsukese- märk	Tunnustatud maitse ehk ris- tikumärk	Eestis kasvata- tud	Eesti parim toiduaine	Eesti riiklik ökomärk
Keskmiselt		93	70	53	85	63
Regioon	Põhja-Eesti	89	66	45	87	60
	Kesk-Eesti	94	77	47	78	67
	Kirde-Eesti	94	55	64	71	69
	Lääne-Eesti	96	85	58	88	61
	Lõuna-Eesti	96	74	62	88	67
Elamu tüüp	suur kortermaja	91	67	46	83	62
	väike kortermaja	95	59	62	88	78
	rida- ja individuaalelamu	96	79	60	88	60
Rahvus	eestlased	94	80	53	86	61
	muu rahvus	90	50	52	83	67
Vanus	18 - 29-aastased	84	64	53	86	65
	30 - 49-aastased	94	76	49	90	66
	50 - 64-aastased	96	67	51	81	58
	65 - 74-aastased	96	66	66	76	62
Sugu	naised	93	75	58	91	69
	mehed	93	64	47	78	57
Haridus	I ja II taseme haridus	91	74	56	82	65
	III taseme haridus	94	68	52	87	63
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	96	63	61	78	64
	501 - 800 €	95	77	56	86	62
	801 - 1200 €	92	76	46	88	61
	üle 1200 €	90	60	51	89	70

K15. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid? Järg
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Eesti lihavis	Lipumärk	EL mahepõllu- majandus
Keskmiselt		45	74	59
Regioon	Põhja-Eesti	37	70	58
	Kesk-Eesti	48	74	52
	Kirde-Eesti	55	94	68
	Lääne-Eesti	43	76	59
	Lõuna-Eesti	57	73	58
Elamu tüüp	suur kortermaja	37	73	61
	väike kortermaja	56	82	69
	rida- ja individuaalelamu	53	75	53
Rahvus	eestlased	48	72	54
	muu rahvus	40	80	70
Vanus	18 - 29-aastased	39	70	75
	30 - 49-aastased	46	73	63
	50 - 64-aastased	47	76	49
	65 - 74-aastased	49	80	44
Sugu	naised	46	74	69
	mehed	44	74	48
Haridus	I ja II taseme haridus	48	83	60
	III taseme haridus	45	71	59
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	51	82	59
	501 - 800 €	44	77	57
	801 - 1200 €	44	72	57
	üle 1200 €	44	70	67

Lisa 2.17

K16. Kas Te vaatate enamasti toote kilohinda või paki hinda?
(% vastanutest)

		Enamasti kilohinda	Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hinda	Enamasti paki hinda	Ei vaata hinda
Keskmiselt		36	52	11	1
Regioon	Põhja-Eesti	38	49	11	2
	Kesk-Eesti	36	55	8	1
	Kirde-Eesti	31	53	16	0
	Lääne-Eesti	39	46	13	2
	Lõuna-Eesti	34	59	7	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	35	52	12	1
	väike kortermaja	20	70	10	0
	rida- ja individuaalelamu	45	45	8	2
Rahvus	eestlased	35	53	11	1
	muu rahvus	38	51	10	1
Vanus	18 - 29-aastased	37	52	11	0
	30 - 49-aastased	36	53	9	2
	50 - 64-aastased	36	53	10	1
	65 - 74-aastased	35	48	16	1
Sugu	naised	37	52	11	0
	mehed	35	53	10	2
Haridus	I ja II taseme haridus	37	54	8	1
	III taseme haridus	36	51	12	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	38	53	8	1
	501 - 800 €	38	53	8	1
	801 - 1200 €	32	54	14	0
	üle 1200 €	36	49	12	3

K17. Mõeldes pere eelarvele ja toiduostudele, siis kuivõrd võimaldab Teie pere rahaline olukord praegu osta soovikohaseid toidukaupu?

(% vastanutest)

		Jah, ostame alati seda, mida soovime	Üldiselt küll, kuid mitte alati	Ostame väga harva seda, mida soovime	Ei saa osta seda, mida soovime	Ei oska öelda
Keskmiselt		30	60	7	3	0
Regioon	Põhja-Eesti	36	58	4	1	1
	Kesk-Eesti	29	53	15	3	0
	Kirde-Eesti	14	67	12	6	1
	Lääne-Eesti	27	61	7	4	1
	Lõuna-Eesti	29	61	6	3	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	29	63	7	1	0
	väike kortermaja	37	51	9	3	0
	rida- ja individuaalelamu	30	59	6	4	1
Rahvus	eestlased	30	60	7	2	1
	muu rahvus	30	59	7	3	1
Vanus	18 - 29-aastased	52	44	4	0	0
	30 - 49-aastased	29	62	6	2	1
	50 - 64-aastased	24	64	7	4	1
	65 - 74-aastased	18	64	11	6	1
Sugu	naised	27	64	5	3	1
	mehed	34	55	8	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	20	62	14	3	1
	III taseme haridus	36	58	3	2	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	8	64	18	9	1
	501 - 800 €	21	70	6	2	1
	801 - 1200 €	37	59	4	0	0
	üle 1200 €	59	40	1	0	0

K18. Kas Te planeerite oma toiduoste ette (koostate nimekirja) või ostate toitu spontaanselt?

(% vastanutest)

		Enamasti planeerin ette (koostan nimekirja)	Enamasti ostan spontaanselt (ostukohas impulsi ajel)	Ei ole väljakujuenenud eelistust, nii ja naa
Keskmiselt		61	15	24
Regioon	Põhja-Eesti	58	15	27
	Kesk-Eesti	65	17	18
	Kirde-Eesti	65	10	25
	Lääne-Eesti	61	16	23
	Lõuna-Eesti	61	17	22
Elamu tüüp	suur kortermaja	55	18	27
	väike kortermaja	70	10	20
	rida- ja individuaalelamu	64	14	22
Rahvus	eestlased	59	16	25
	muu rahvus	65	14	21
Vanus	18 - 29-aastased	69	14	17
	30 - 49-aastased	59	14	27
	50 - 64-aastased	56	18	26
	65 - 74-aastased	62	15	23
Sugu	naised	64	14	22
	mehed	56	17	27
Haridus	I ja II taseme haridus	56	17	27
	III taseme haridus	63	15	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	67	13	20
	501 - 800 €	52	21	27
	801 - 1200 €	61	16	23
	üle 1200 €	67	9	24

K19. Kas Teie peres on viimase 3 kuu jooksul visatud ära ostetud toidukaupu? (% vastanutest)

		Sageli	Harva	Mitte kunagi
Keskmiselt		9	62	29
Regioon	Põhja-Eesti	11	61	28
	Kesk-Eesti	18	56	26
	Kirde-Eesti	1	56	43
	Lääne-Eesti	8	63	29
	Lõuna-Eesti	5	69	26
Elamu tüüp	suur kortermaja	8	63	29
	väike kortermaja	13	63	24
	rida- ja individuaalelamu	8	59	33
Rahvus	eestlased	11	65	24
	muu rahvus	5	55	40
Vanus	18 - 29-aastased	22	62	16
	30 - 49-aastased	9	65	26
	50 - 64-aastased	3	61	36
	65 - 74-aastased	1	52	47
Sugu	naised	9	64	27
	mehed	8	60	32
Haridus	I ja II taseme haridus	9	54	37
	III taseme haridus	9	66	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	4	50	46
	501 - 800 €	10	60	30
	801 - 1200 €	10	65	25
	üle 1200 €	9	73	18

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Puuviljad, marjad
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		27	30	23	12	5	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	27	31	28	8	5	1	0
	Kesk-Eesti	43	18	21	12	4	2	0
	Kirde-Eesti	17	24	20	13	15	8	3
	Lääne-Eesti	30	26	20	19	2	3	0
	Lõuna-Eesti	25	38	19	14	1	2	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	23	32	25	11	6	2	1
	väike kortermaja	30	31	22	10	4	3	0
	rida- ja individuaalelamu	33	27	21	13	3	2	1
Rahvus	eestlased	32	27	21	14	4	2	0
	muu rahvus	18	36	28	8	6	3	1
Vanus	18 - 29-aastased	22	31	34	11	2	0	0
	30 - 49-aastased	22	33	23	13	6	3	0
	50 - 64-aastased	32	28	19	10	6	4	1
	65 - 74-aastased	39	24	21	11	2	2	1
Sugu	naised	33	28	25	8	3	2	1
	mehed	22	31	22	15	7	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	22	24	27	18	5	3	1
	III taseme haridus	30	34	22	8	4	2	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	23	23	22	16	9	6	1
	501 - 800 €	29	27	27	10	5	1	1
	801 - 1200 €	30	36	18	12	3	1	0
	üle 1200 €	26	34	28	8	2	1	1

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kõõgiviljad
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		29	36	25	8	1	1	0
Regioon	Põhja-Eesti	34	39	21	5	1	0	0
	Kesk-Eesti	30	27	30	10	2	1	0
	Kirde-Eesti	29	21	26	18	4	1	1
	Lääne-Eesti	18	42	27	11	2	0	0
	Lõuna-Eesti	26	37	27	8	1	1	0
Elamu tüüp	suur kortermaja	31	33	25	8	2	0	1
	väike kortermaja	27	49	17	5	1	1	0
	rida- ja individuaalelamu	28	33	27	10	1	1	0
Rahvus	eestlased	28	34	28	8	1	1	0
	muu rahvus	31	40	18	9	2	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	21	54	19	6	0	0	0
	30 - 49-aastased	30	33	25	10	2	0	0
	50 - 64-aastased	32	31	25	8	2	1	1
	65 - 74-aastased	30	29	30	8	1	1	1
Sugu	naised	35	37	21	5	1	0	1
	mehed	23	34	29	11	2	1	0
Haridus	I ja II taseme haridus	22	37	25	12	2	1	1
	III taseme haridus	33	36	24	6	1	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	25	27	31	12	4	1	0
	501 - 800 €	29	34	27	8	1	0	1
	801 - 1200 €	30	41	20	8	1	0	0
	üle 1200 €	33	42	19	4	1	1	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kartul
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	28	38	16	5	5	2
Regioon	Põhja-Eesti	7	24	32	23	6	7	1
	Kesk-Eesti	8	34	37	15	5	0	1
	Kirde-Eesti	5	27	49	5	3	8	3
	Lääne-Eesti	9	34	39	13	2	0	3
	Lõuna-Eesti	3	29	44	12	5	5	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	6	23	37	16	7	9	2
	väike kortermaja	7	37	27	22	4	2	1
	rida- ja individuaalelamu	6	30	44	14	3	1	2
Rahvus	eestlased	6	29	40	16	5	2	2
	muu rahvus	8	26	34	16	4	11	1
Vanus	18 - 29-aastased	5	24	33	18	4	14	2
	30 - 49-aastased	4	28	38	20	6	3	1
	50 - 64-aastased	7	29	41	13	5	3	2
	65 - 74-aastased	13	30	37	12	4	2	2
Sugu	naised	8	24	35	18	6	7	2
	mehed	5	32	40	15	4	3	1
Haridus	I ja II taseme haridus	9	30	37	14	4	4	2
	III taseme haridus	4	27	38	17	6	6	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	9	34	39	10	3	4	1
	501 - 800 €	4	26	40	19	4	5	2
	801 - 1200 €	4	25	39	17	7	6	2
	üle 1200 €	10	27	32	18	4	6	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Mahlad, mahlajoogid
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		8	10	20	23	18	12	9
Regioon	Põhja-Eesti	8	10	20	22	17	13	10
	Kesk-Eesti	11	19	16	23	12	9	10
	Kirde-Eesti	5	4	18	25	18	14	16
	Lääne-Eesti	7	7	27	18	20	12	9
	Lõuna-Eesti	8	11	17	23	23	12	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	6	7	16	23	21	15	12
	väike kortermaja	9	16	19	14	27	11	4
	rida- ja individuaalelamu	10	12	24	26	11	9	8
Rahvus	eestlased	9	11	20	23	17	13	7
	muu rahvus	4	8	19	22	21	12	14
Vanus	18 - 29-aastased	2	4	17	19	31	21	6
	30 - 49-aastased	7	13	18	24	19	11	8
	50 - 64-aastased	10	10	23	22	13	10	12
	65 - 74-aastased	15	10	21	21	11	9	13
Sugu	naised	7	8	19	19	17	17	13
	mehed	8	12	20	27	19	8	6
Haridus	I ja II taseme haridus	6	14	17	22	16	13	12
	III taseme haridus	9	8	21	22	20	12	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	4	14	22	25	15	12	8
	501 - 800 €	10	11	17	26	17	10	9
	801 - 1200 €	7	9	22	21	16	14	11
	üle 1200 €	9	7	17	15	28	14	10

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Joogipiim
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		35	17	13	10	5	5	15
Regioon	Põhja-Eesti	34	18	12	10	5	5	16
	Kesk-Eesti	44	12	8	6	10	4	16
	Kirde-Eesti	28	25	15	11	5	3	13
	Lääne-Eesti	41	11	13	11	3	8	13
	Lõuna-Eesti	35	19	14	9	5	3	15
Elamu tüüp	suur kortermaja	31	18	13	10	5	6	17
	väike kortermaja	33	26	11	6	7	3	14
	rida- ja individuaalelamu	42	14	12	11	4	4	13
Rahvus	eestlased	39	13	13	8	6	5	16
	muu rahvus	26	26	12	14	4	5	13
Vanus	18 - 29-aastased	29	23	6	11	4	2	25
	30 - 49-aastased	40	17	13	9	6	5	10
	50 - 64-aastased	32	15	14	11	5	7	16
	65 - 74-aastased	35	16	17	8	4	5	15
Sugu	naised	39	16	10	10	5	5	15
	mehed	32	20	15	9	5	4	15
Haridus	I ja II taseme haridus	40	15	13	8	7	6	11
	III taseme haridus	33	19	12	11	4	4	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	43	19	12	10	5	2	9
	501 - 800 €	39	18	10	10	3	6	14
	801 - 1200 €	30	15	13	12	8	5	17
	üle 1200 €	29	19	17	6	4	5	20

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Jogurtid
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	13	23	21	13	10	14
Regioon	Põhja-Eesti	6	15	23	19	11	11	15
	Kesk-Eesti	8	14	16	26	15	11	10
	Kirde-Eesti	6	3	22	28	10	13	18
	Lääne-Eesti	6	10	26	20	15	6	17
	Lõuna-Eesti	7	12	25	20	16	9	11
Elamu tüüp	suur kortermaja	7	11	20	24	13	10	15
	väike kortermaja	3	19	29	15	9	9	16
	rida- ja individuaalelamu	7	11	25	20	15	10	12
Rahvus	eestlased	7	14	21	21	15	9	13
	muu rahvus	5	10	26	22	8	12	17
Vanus	18 - 29-aastased	4	12	28	20	8	10	18
	30 - 49-aastased	7	13	22	25	14	8	11
	50 - 64-aastased	7	12	23	16	15	13	14
	65 - 74-aastased	6	12	19	23	9	11	20
Sugu	naised	6	13	22	19	14	11	15
	mehed	7	12	24	23	11	10	13
Haridus	I ja II taseme haridus	5	11	24	19	16	11	14
	III taseme haridus	7	13	22	22	12	10	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	6	12	22	23	16	9	12
	501 - 800 €	5	12	25	22	11	8	17
	801 - 1200 €	8	12	17	24	16	11	12
	üle 1200 €	6	13	27	15	8	15	16

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Keefir, hapupiim jms
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	11	20	17	16	13	16
Regioon	Põhja-Eesti	8	12	18	15	14	15	18
	Kesk-Eesti	7	18	18	22	15	10	10
	Kirde-Eesti	5	4	25	18	12	13	23
	Lääne-Eesti	8	15	18	17	19	10	13
	Lõuna-Eesti	6	10	22	19	20	11	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	7	10	20	15	14	16	18
	väike kortermaja	4	15	24	17	14	9	17
	rida- ja individuaalelamu	8	13	18	21	18	10	12
Rahvus	eestlased	7	13	15	20	18	12	15
	muu rahvus	8	9	29	12	12	14	16
Vanus	18 - 29-aastased	0	14	21	10	18	9	28
	30 - 49-aastased	6	10	17	20	18	15	14
	50 - 64-aastased	9	11	22	18	13	14	13
	65 - 74-aastased	13	14	24	18	13	7	11
Sugu	naised	8	12	18	17	17	12	16
	mehed	6	11	22	18	14	14	15
Haridus	I ja II taseme haridus	6	13	17	18	19	15	12
	III taseme haridus	7	11	22	16	14	12	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	8	12	17	21	17	14	11
	501 - 800 €	6	9	27	17	14	15	12
	801 - 1200 €	9	14	15	18	14	12	18
	üle 1200 €	5	12	20	12	19	9	23

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Või
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		32	16	17	15	8	7	5
Regioon	Põhja-Eesti	30	16	17	13	10	9	5
	Kesk-Eesti	32	11	15	24	8	5	5
	Kirde-Eesti	40	25	8	12	4	9	2
	Lääne-Eesti	39	16	17	9	9	5	5
	Lõuna-Eesti	29	13	22	18	8	4	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	29	14	21	11	10	10	5
	väike kortermaja	25	14	11	29	7	7	7
	rida- ja individuaalelamu	41	17	15	13	7	4	3
Rahvus	eestlased	34	16	18	14	8	5	5
	muu rahvus	29	15	15	17	10	10	4
Vanus	18 - 29-aastased	4	8	24	33	19	8	4
	30 - 49-aastased	34	17	17	12	8	9	3
	50 - 64-aastased	40	17	15	10	5	6	7
	65 - 74-aastased	48	17	14	7	4	5	5
Sugu	naised	34	17	16	11	10	7	5
	mehed	31	14	18	19	6	7	5
Haridus	I ja II taseme haridus	31	16	18	12	9	8	6
	III taseme haridus	33	16	17	16	8	6	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	37	15	13	14	8	8	5
	501 - 800 €	35	17	21	8	9	6	4
	801 - 1200 €	31	16	23	15	6	5	4
	üle 1200 €	26	13	9	27	9	11	5

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Hapukoor
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		10	20	27	21	12	5	5
Regioon	Põhja-Eesti	10	16	24	25	12	5	8
	Kesk-Eesti	6	22	35	16	8	10	3
	Kirde-Eesti	15	32	24	22	3	3	1
	Lääne-Eesti	10	23	34	16	10	4	3
	Lõuna-Eesti	8	22	29	16	18	4	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	9	19	26	25	11	5	5
	väike kortermaja	9	14	26	13	20	8	10
	rida- ja individuaalelamu	11	24	31	20	9	3	2
Rahvus	eestlased	8	20	30	22	11	5	4
	muu rahvus	13	22	23	18	14	4	6
Vanus	18 - 29-aastased	0	6	17	33	24	6	14
	30 - 49-aastased	9	23	30	20	11	5	2
	50 - 64-aastased	14	23	29	18	9	4	3
	65 - 74-aastased	15	25	31	15	6	3	5
Sugu	naised	10	20	27	22	10	5	6
	mehed	9	21	28	20	14	5	3
Haridus	I ja II taseme haridus	11	26	28	21	7	5	2
	III taseme haridus	9	18	27	21	14	5	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	17	23	26	19	7	6	2
	501 - 800 €	10	20	30	24	8	5	3
	801 - 1200 €	6	23	29	20	14	5	3
	üle 1200 €	6	15	23	20	21	3	12

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kohupiim, kodujuust
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	15	24	20	18	10	6
Regioon	Põhja-Eesti	8	13	23	20	16	11	9
	Kesk-Eesti	4	14	30	26	18	5	3
	Kirde-Eesti	15	15	32	16	17	1	4
	Lääne-Eesti	3	18	21	17	21	16	4
	Lõuna-Eesti	5	19	23	19	19	10	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	9	12	24	17	19	11	8
	väike kortermaja	3	14	21	22	23	7	10
	rida- ja individuaalelamu	6	20	26	22	15	9	2
Rahvus	eestlased	4	16	24	23	16	12	5
	muu rahvus	13	14	25	13	21	6	8
Vanus	18 - 29-aastased	0	8	14	10	27	24	17
	30 - 49-aastased	6	15	24	23	19	9	4
	50 - 64-aastased	11	19	27	19	16	5	3
	65 - 74-aastased	11	19	34	21	6	5	4
Sugu	naised	8	16	25	19	16	8	8
	mehed	6	14	24	20	19	12	5
Haridus	I ja II taseme haridus	6	18	19	21	20	12	4
	III taseme haridus	8	14	27	19	17	8	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	9	14	26	26	16	4	5
	501 - 800 €	9	15	25	18	15	12	6
	801 - 1200 €	6	18	23	17	17	14	5
	üle 1200 €	3	13	22	19	25	8	10

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Juust, sulatatud juust, toorjuust
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		21	22	26	13	9	4	5
Regioon	Põhja-Eesti	20	21	22	14	11	6	6
	Kesk-Eesti	24	25	20	15	7	2	7
	Kirde-Eesti	20	8	35	15	8	6	8
	Lääne-Eesti	24	27	22	10	13	3	1
	Lõuna-Eesti	21	26	33	9	6	3	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	20	15	24	15	14	6	6
	väike kortermaja	17	27	33	8	5	2	8
	rida- ja individuaalelamu	25	29	25	11	6	3	1
Rahvus	eestlased	23	27	26	11	7	3	3
	muu rahvus	17	12	27	15	13	8	8
Vanus	18 - 29-aastased	12	26	30	2	12	6	12
	30 - 49-aastased	24	20	24	16	11	4	1
	50 - 64-aastased	22	23	27	11	9	5	3
	65 - 74-aastased	21	21	25	19	4	3	7
Sugu	naised	23	22	21	11	11	6	6
	mehed	19	22	32	14	8	2	3
Haridus	I ja II taseme haridus	21	22	20	14	15	4	4
	III taseme haridus	21	22	29	11	7	5	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	24	20	18	18	9	6	5
	501 - 800 €	24	17	26	14	10	6	3
	801 - 1200 €	22	29	25	11	7	3	3
	üle 1200 €	13	22	36	5	11	3	10

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		15	6	11	16	20	17	15
Regioon	Põhja-Eesti	14	6	10	16	18	16	20
	Kesk-Eesti	18	6	9	18	20	11	18
	Kirde-Eesti	19	9	14	18	11	13	16
	Lääne-Eesti	19	3	15	11	23	22	7
	Lõuna-Eesti	13	8	9	17	27	18	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	15	5	10	15	19	18	18
	väike kortermaja	14	8	8	14	23	12	21
	rida- ja individuaalelamu	16	7	13	18	21	16	9
Rahvus	eestlased	16	7	10	17	20	18	12
	muu rahvus	14	6	12	13	20	14	21
Vanus	18 - 29-aastased	6	4	4	12	31	10	33
	30 - 49-aastased	16	4	12	17	21	22	8
	50 - 64-aastased	16	10	13	14	17	15	15
	65 - 74-aastased	23	8	12	22	11	10	14
Sugu	naised	15	7	11	15	18	16	18
	mehed	15	5	11	17	23	16	13
Haridus	I ja II taseme haridus	14	6	13	16	20	15	16
	III taseme haridus	16	6	10	16	20	17	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	16	7	13	13	18	16	17
	501 - 800 €	14	7	10	22	17	16	14
	801 - 1200 €	17	7	11	15	23	17	10
	üle 1200 €	12	3	9	13	24	15	24

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Linnuliha
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	15	36	28	12	3	5
Regioon	Põhja-Eesti	2	19	35	25	9	2	8
	Kesk-Eesti	1	15	31	25	18	8	2
	Kirde-Eesti	4	19	33	31	6	4	3
	Lääne-Eesti	0	12	32	36	17	2	1
	Lõuna-Eesti	1	6	43	31	14	2	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	1	20	33	28	10	2	6
	väike kortermaja	3	14	41	15	15	4	8
	rida- ja individuaalelamu	1	9	36	35	13	4	2
Rahvus	eestlased	1	10	35	32	14	4	4
	muu rahvus	4	24	37	21	6	1	7
Vanus	18 - 29-aastased	0	27	41	14	6	2	10
	30 - 49-aastased	2	16	37	27	11	3	4
	50 - 64-aastased	2	9	34	34	14	3	4
	65 - 74-aastased	2	6	29	38	18	3	4
Sugu	naised	2	17	35	26	12	2	6
	mehed	1	12	37	30	12	4	4
Haridus	I ja II taseme haridus	0	18	33	27	15	4	3
	III taseme haridus	2	13	37	29	11	2	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	13	32	32	13	3	5
	501 - 800 €	1	20	29	31	13	3	3
	801 - 1200 €	1	11	43	29	11	3	2
	üle 1200 €	2	15	41	20	9	2	11

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Sealiha
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	10	37	28	12	3	8
Regioon	Põhja-Eesti	1	10	34	31	9	3	12
	Kesk-Eesti	2	16	42	30	5	3	2
	Kirde-Eesti	2	7	31	35	16	4	5
	Lääne-Eesti	7	9	40	27	12	4	1
	Lõuna-Eesti	1	10	43	21	16	4	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	9	31	32	12	4	10
	väike kortermaja	2	11	33	21	18	5	10
	rida- ja individuaalelamu	3	10	47	26	8	3	3
Rahvus	eestlased	2	11	41	28	9	3	6
	muu rahvus	1	9	30	29	17	3	11
Vanus	18 - 29-aastased	4	8	38	24	15	2	9
	30 - 49-aastased	2	13	36	29	10	3	7
	50 - 64-aastased	2	8	40	29	10	4	7
	65 - 74-aastased	1	8	35	29	15	4	8
Sugu	naised	1	8	36	29	11	5	10
	mehed	3	12	39	27	12	2	5
Haridus	I ja II taseme haridus	4	11	33	34	11	3	4
	III taseme haridus	1	10	39	26	12	3	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	10	32	32	15	3	6
	501 - 800 €	1	13	37	30	9	4	6
	801 - 1200 €	4	10	46	24	8	3	5
	üle 1200 €	1	5	32	28	17	2	15

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Veiseliha
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		0	3	11	24	26	21	15
Regioon	Põhja-Eesti	0	3	15	24	27	16	15
	Kesk-Eesti	0	2	3	32	22	30	11
	Kirde-Eesti	0	3	14	22	25	22	14
	Lääne-Eesti	0	0	14	19	25	25	17
	Lõuna-Eesti	0	2	6	24	28	23	17
Elamu tüüp	suur kortermaja	0	4	11	21	25	21	18
	väike kortermaja	0	1	13	36	21	13	16
	rida- ja individuaalelamu	0	2	12	20	31	24	11
Rahvus	eestlased	0	3	11	22	28	22	14
	muu rahvus	0	3	12	27	23	18	17
Vanus	18 - 29-aastased	0	2	14	41	18	9	16
	30 - 49-aastased	0	4	12	20	32	19	13
	50 - 64-aastased	0	2	11	22	25	24	16
	65 - 74-aastased	0	0	6	16	26	32	20
Sugu	naised	0	3	9	22	22	22	22
	mehed	0	3	13	25	31	20	8
Haridus	I ja II taseme haridus	0	1	11	21	27	24	16
	III taseme haridus	0	4	11	25	26	19	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	0	1	6	19	28	24	22
	501 - 800 €	0	3	11	21	25	26	14
	801 - 1200 €	0	3	13	21	34	18	11
	üle 1200 €	0	4	14	38	17	9	18

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Vorstitooted
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		13	18	25	15	14	7	8
Regioon	Põhja-Eesti	12	17	25	16	14	7	9
	Kesk-Eesti	13	20	24	19	11	9	4
	Kirde-Eesti	15	22	17	17	15	5	9
	Lääne-Eesti	16	23	34	12	6	5	4
	Lõuna-Eesti	10	15	25	13	20	8	9
Elamu tüüp	suur kortermaja	11	16	22	17	16	9	9
	väike kortermaja	12	18	18	13	25	6	8
	rida- ja individuaalelamu	14	20	32	14	7	6	7
Rahvus	eestlased	12	19	27	16	11	8	7
	muu rahvus	13	16	21	13	21	6	10
Vanus	18 - 29-aastased	12	10	20	4	34	8	12
	30 - 49-aastased	11	20	27	19	10	6	7
	50 - 64-aastased	14	20	24	17	9	8	8
	65 - 74-aastased	14	18	27	12	10	8	11
Sugu	naised	10	15	20	17	17	10	11
	mehed	15	21	30	13	12	4	5
Haridus	I ja II taseme haridus	13	21	27	14	14	6	5
	III taseme haridus	12	17	24	16	14	8	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	15	23	23	19	10	4	6
	501 - 800 €	14	21	24	13	12	9	7
	801 - 1200 €	13	16	30	14	13	8	6
	üle 1200 €	7	11	23	15	23	7	14

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Singid
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	20	27	20	11	9	6
Regioon	Põhja-Eesti	7	20	27	19	12	6	9
	Kesk-Eesti	10	29	20	18	10	10	3
	Kirde-Eesti	2	17	25	23	11	14	8
	Lääne-Eesti	13	20	36	17	7	5	2
	Lõuna-Eesti	6	20	27	20	12	11	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	6	21	24	23	12	7	7
	väike kortermaja	7	19	17	15	12	22	8
	rida- ja individuaalelamu	8	20	36	17	10	5	4
Rahvus	eestlased	9	21	31	19	11	5	4
	muu rahvus	3	19	20	21	12	16	9
Vanus	18 - 29-aastased	4	16	25	16	12	17	10
	30 - 49-aastased	6	23	26	23	13	5	4
	50 - 64-aastased	10	20	28	16	10	9	7
	65 - 74-aastased	9	20	32	20	7	7	5
Sugu	naised	7	21	23	18	13	9	9
	mehed	7	20	32	21	9	8	3
Haridus	I ja II taseme haridus	8	21	27	21	11	9	3
	III taseme haridus	7	20	28	19	11	8	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	5	19	29	24	10	10	3
	501 - 800 €	6	21	28	19	14	6	6
	801 - 1200 €	10	20	28	20	13	6	3
	üle 1200 €	7	22	23	16	6	14	12

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kulinaariatooted liha
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	7	19	23	22	16	12
Regioon	Põhja-Eesti	1	5	21	21	21	17	14
	Kesk-Eesti	1	14	15	27	27	7	9
	Kirde-Eesti	0	3	21	21	19	13	23
	Lääne-Eesti	2	13	16	24	28	11	6
	Lõuna-Eesti	0	7	16	25	20	22	10
Elamu tüüp	suur kortermaja	1	5	20	23	22	15	14
	väike kortermaja	1	9	14	18	18	28	12
	rida- ja individuaalelamu	1	8	19	25	23	14	10
Rahvus	eestlased	1	9	16	25	23	17	9
	muu rahvus	0	4	23	18	20	16	19
Vanus	18 - 29-aastased	0	14	11	22	22	19	12
	30 - 49-aastased	1	5	21	26	23	14	10
	50 - 64-aastased	1	5	19	22	20	20	13
	65 - 74-aastased	1	6	18	20	21	15	19
Sugu	naised	1	5	14	22	24	17	17
	mehed	1	10	23	24	20	15	7
Haridus	I ja II taseme haridus	1	9	20	24	22	13	11
	III taseme haridus	1	6	18	23	22	18	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	0	8	22	19	23	14	14
	501 - 800 €	1	6	17	25	23	14	14
	801 - 1200 €	1	7	15	30	24	16	7
	üle 1200 €	1	8	22	15	16	23	15

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Värske kala
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	4	10	29	28	19	9
Regioon	Põhja-Eesti	1	5	9	26	27	17	15
	Kesk-Eesti	0	1	6	23	40	25	5
	Kirde-Eesti	0	1	17	31	25	21	5
	Lääne-Eesti	0	6	13	30	21	24	6
	Lõuna-Eesti	0	2	10	35	30	19	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	0	4	9	25	28	21	13
	väike kortermaja	2	1	5	37	24	19	12
	rida- ja individuaalelamu	0	4	13	32	29	18	4
Rahvus	eestlased	0	3	9	28	32	19	9
	muu rahvus	1	4	12	32	21	19	11
Vanus	18 - 29-aastased	0	2	4	30	18	23	23
	30 - 49-aastased	1	5	11	26	28	22	7
	50 - 64-aastased	0	3	12	31	33	15	6
	65 - 74-aastased	1	4	10	32	32	15	6
Sugu	naised	0	3	11	26	28	20	12
	mehed	1	4	9	32	28	19	7
Haridus	I ja II taseme haridus	0	4	12	22	30	25	7
	III taseme haridus	1	3	9	33	27	16	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	0	2	10	26	34	20	8
	501 - 800 €	0	4	11	25	28	20	12
	801 - 1200 €	0	5	9	28	27	26	5
	üle 1200 €	2	4	10	40	22	9	13

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kalatooted
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	3	14	28	28	16	9
Regioon	Põhja-Eesti	2	4	14	24	28	15	13
	Kesk-Eesti	2	4	13	26	44	8	3
	Kirde-Eesti	1	0	16	26	37	15	5
	Lääne-Eesti	2	6	12	38	21	16	5
	Lõuna-Eesti	3	2	15	29	23	21	7
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	3	15	28	27	14	11
	väike kortermaja	3	4	8	23	27	25	10
	rida- ja individuaalelamu	2	4	16	29	31	13	5
Rahvus	eestlased	2	4	13	28	29	15	9
	muu rahvus	2	2	17	27	27	17	8
Vanus	18 - 29-aastased	0	2	10	31	10	25	22
	30 - 49-aastased	2	2	12	26	34	16	8
	50 - 64-aastased	2	5	17	26	33	12	5
	65 - 74-aastased	5	7	18	31	27	9	3
Sugu	naised	1	3	14	26	29	15	12
	mehed	3	4	14	29	29	16	5
Haridus	I ja II taseme haridus	2	4	12	28	31	14	9
	III taseme haridus	2	3	16	27	27	17	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	3	13	30	37	12	3
	501 - 800 €	2	5	12	25	31	15	10
	801 - 1200 €	2	2	19	30	24	17	6
	üle 1200 €	3	2	14	25	22	18	16

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Leib
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		48	20	14	7	3	5	3
Regioon	Põhja-Eesti	41	22	15	7	3	8	4
	Kesk-Eesti	56	15	12	9	5	1	2
	Kirde-Eesti	55	20	10	5	1	1	8
	Lääne-Eesti	59	16	15	6	1	0	3
	Lõuna-Eesti	48	23	15	5	4	4	1
Elamu tüüp	suur kortermaja	43	23	14	6	3	7	4
	väike kortermaja	41	17	21	10	4	3	4
	rida- ja individuaalelamu	56	19	13	6	2	1	3
Rahvus	eestlased	51	21	12	7	4	3	2
	muu rahvus	40	19	19	6	1	8	7
Vanus	18 - 29-aastased	22	20	28	6	9	15	0
	30 - 49-aastased	42	24	15	10	2	3	4
	50 - 64-aastased	59	20	9	4	2	2	4
	65 - 74-aastased	74	12	5	3	1	2	3
Sugu	naised	47	18	13	6	5	7	4
	mehed	49	23	16	7	0	2	3
Haridus	I ja II taseme haridus	53	21	8	9	5	3	1
	III taseme haridus	46	20	17	6	2	5	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	62	19	9	7	0	2	1
	501 - 800 €	47	22	10	7	4	5	5
	801 - 1200 €	46	22	15	6	2	6	3
	üle 1200 €	36	17	26	6	7	4	4

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Sai
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		25	18	15	12	8	8	14
Regioon	Põhja-Eesti	22	21	14	15	8	8	12
	Kesk-Eesti	27	12	12	14	9	10	16
	Kirde-Eesti	43	25	5	7	5	4	11
	Lääne-Eesti	28	17	8	6	10	14	17
	Lõuna-Eesti	19	12	26	10	7	9	17
Elamu tüüp	suur kortermaja	23	22	13	12	9	8	13
	väike kortermaja	26	14	23	12	5	8	12
	rida- ja individuaalelamu	27	15	13	12	8	9	16
Rahvus	eestlased	22	16	14	12	10	11	15
	muu rahvus	32	22	16	11	4	3	12
Vanus	18 - 29-aastased	16	29	17	16	10	6	6
	30 - 49-aastased	24	17	19	12	6	8	14
	50 - 64-aastased	28	15	12	12	8	10	15
	65 - 74-aastased	32	14	8	6	9	10	21
Sugu	naised	21	17	14	11	10	10	17
	mehed	30	19	16	12	5	7	11
Haridus	I ja II taseme haridus	30	23	13	7	6	8	13
	III taseme haridus	23	15	16	14	9	9	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	42	16	11	9	5	5	12
	501 - 800 €	28	21	13	8	8	7	15
	801 - 1200 €	21	14	12	19	9	11	14
	üle 1200 €	9	22	26	10	10	9	14

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Sepik
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		18	15	14	11	13	10	19
Regioon	Põhja-Eesti	16	14	12	10	12	11	25
	Kesk-Eesti	19	12	15	15	16	12	11
	Kirde-Eesti	24	17	9	10	8	8	24
	Lääne-Eesti	24	19	12	9	13	11	12
	Lõuna-Eesti	17	14	22	11	14	10	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	15	15	11	11	11	13	24
	väike kortermaja	17	9	25	11	12	8	18
	rida- ja individuaalelamu	23	16	14	11	14	8	14
Rahvus	eestlased	19	16	13	11	15	11	15
	muu rahvus	17	12	16	10	8	9	28
Vanus	18 - 29-aastased	2	10	20	6	18	9	35
	30 - 49-aastased	17	17	13	12	13	12	16
	50 - 64-aastased	21	15	13	11	12	11	17
	65 - 74-aastased	35	15	14	10	5	7	14
Sugu	naised	17	14	12	10	13	11	23
	mehed	20	15	16	11	13	9	16
Haridus	I ja II taseme haridus	21	11	13	10	17	12	16
	III taseme haridus	17	16	15	11	10	10	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	26	18	8	11	13	9	15
	501 - 800 €	19	12	13	9	16	13	18
	801 - 1200 €	14	15	14	12	13	9	23
	üle 1200 €	14	15	25	10	6	8	22

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Makaronitooted
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		0	8	27	37	20	5	3
Regioon	Põhja-Eesti	1	9	28	33	21	6	2
	Kesk-Eesti	1	2	23	45	26	2	1
	Kirde-Eesti	0	11	39	31	5	7	7
	Lääne-Eesti	0	8	17	38	27	8	2
	Lõuna-Eesti	1	8	23	41	20	3	4
Elamu tüüp	suur kortermaja	0	10	27	33	20	7	3
	väike kortermaja	0	6	27	41	22	3	1
	rida- ja individuaalelamu	1	7	26	39	19	5	3
Rahvus	eestlased	1	8	23	37	23	5	3
	muu rahvus	0	9	33	35	14	6	3
Vanus	18 - 29-aastased	0	16	19	33	30	2	0
	30 - 49-aastased	1	10	33	35	15	4	2
	50 - 64-aastased	1	5	21	39	21	8	5
	65 - 74-aastased	0	2	23	39	21	10	5
Sugu	naised	0	9	26	34	23	5	3
	mehed	0	8	27	39	17	6	3
Haridus	I ja II taseme haridus	0	11	23	36	21	7	2
	III taseme haridus	1	7	28	36	20	5	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	0	10	27	35	20	5	3
	501 - 800 €	1	8	31	32	18	6	4
	801 - 1200 €	0	10	24	34	26	5	1
	üle 1200 €	0	5	23	47	17	5	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Valmistoidud
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	5	15	21	24	18	16
Regioon	Põhja-Eesti	1	8	17	21	20	19	14
	Kesk-Eesti	0	3	11	28	31	15	12
	Kirde-Eesti	4	2	16	19	5	18	36
	Lääne-Eesti	1	4	15	17	29	22	12
	Lõuna-Eesti	1	3	13	20	33	16	14
Elamu tüüp	suur kortermaja	1	8	19	21	20	16	15
	väike kortermaja	1	3	8	23	35	18	12
	rida- ja individuaalelamu	2	3	13	20	24	19	19
Rahvus	eestlased	1	4	13	23	26	19	14
	muu rahvus	2	10	18	16	19	14	21
Vanus	18 - 29-aastased	0	13	17	19	35	16	0
	30 - 49-aastased	2	4	16	26	23	14	15
	50 - 64-aastased	1	3	15	19	22	21	19
	65 - 74-aastased	2	3	9	14	15	24	33
Sugu	naised	1	7	13	18	23	22	16
	mehed	2	4	16	23	25	14	16
Haridus	I ja II taseme haridus	1	6	17	20	18	20	18
	III taseme haridus	2	5	14	21	26	17	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	5	13	16	21	19	24
	501 - 800 €	1	6	16	18	23	17	19
	801 - 1200 €	1	3	14	26	25	19	12
	üle 1200 €	1	10	17	23	24	16	9

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Müsli, teraviljahelbed jms
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	10	12	12	17	19	26
Regioon	Põhja-Eesti	4	10	11	13	15	22	25
	Kesk-Eesti	3	17	10	12	22	15	21
	Kirde-Eesti	0	2	5	12	18	18	45
	Lääne-Eesti	7	7	14	15	12	19	26
	Lõuna-Eesti	4	15	14	9	19	17	22
Elamu tüüp	suur kortermaja	4	8	11	10	15	19	33
	väike kortermaja	4	25	6	14	18	16	17
	rida- ja individuaalelamu	3	7	15	14	18	21	22
Rahvus	eestlased	5	10	13	13	18	20	21
	muu rahvus	1	12	8	10	14	17	38
Vanus	18 - 29-aastased	6	25	10	10	8	22	19
	30 - 49-aastased	4	9	16	14	20	19	18
	50 - 64-aastased	1	6	8	10	17	20	38
	65 - 74-aastased	5	5	8	13	15	16	38
Sugu	naised	4	10	12	11	16	20	27
	mehed	3	11	11	13	17	19	26
Haridus	I ja II taseme haridus	4	8	12	10	17	21	28
	III taseme haridus	4	11	11	13	16	19	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	3	11	12	14	16	16	28
	501 - 800 €	3	10	11	10	18	19	29
	801 - 1200 €	5	4	13	9	18	25	26
	üle 1200 €	3	19	10	18	14	16	20

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Jahu, kruubid, tangud, manna jms
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	11	25	27	19	11	4
Regioon	Põhja-Eesti	2	10	24	27	18	13	6
	Kesk-Eesti	1	17	19	29	24	7	3
	Kirde-Eesti	6	16	34	15	11	11	7
	Lääne-Eesti	3	9	22	35	16	13	2
	Lõuna-Eesti	3	8	29	26	25	7	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	3	10	22	25	19	14	7
	väike kortermaja	2	16	29	29	15	8	1
	rida- ja individuaalelamu	2	10	28	28	22	8	2
Rahvus	eestlased	2	11	21	30	22	11	3
	muu rahvus	3	11	35	20	13	11	7
Vanus	18 - 29-aastased	0	12	22	30	20	10	6
	30 - 49-aastased	3	11	29	26	18	10	3
	50 - 64-aastased	2	10	23	26	21	13	5
	65 - 74-aastased	4	12	23	28	19	10	4
Sugu	naised	4	13	23	27	18	10	5
	mehed	1	9	29	26	21	11	3
Haridus	I ja II taseme haridus	2	12	26	23	23	11	3
	III taseme haridus	3	10	25	29	17	11	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	3	17	30	16	19	10	5
	501 - 800 €	2	11	29	27	12	12	7
	801 - 1200 €	3	7	19	33	23	13	2
	üle 1200 €	1	9	24	32	24	7	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kondiitritooted, koogid, küpsetised, küpsised jms
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	8	22	30	22	10	6
Regioon	Põhja-Eesti	3	9	21	31	22	8	6
	Kesk-Eesti	2	6	21	34	25	10	2
	Kirde-Eesti	0	13	16	29	16	15	11
	Lääne-Eesti	2	8	22	22	28	15	3
	Lõuna-Eesti	1	7	25	31	21	10	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	10	20	29	21	10	8
	väike kortermaja	2	4	25	27	27	12	3
	rida- ja individuaalelamu	1	9	23	33	20	10	4
Rahvus	eestlased	2	6	20	32	25	11	4
	muu rahvus	2	12	25	27	16	8	10
Vanus	18 - 29-aastased	0	8	24	34	19	10	5
	30 - 49-aastased	2	8	22	30	25	9	4
	50 - 64-aastased	4	9	20	30	20	10	7
	65 - 74-aastased	1	7	21	26	20	16	9
Sugu	naised	2	8	18	33	21	11	7
	mehed	2	9	25	27	23	10	4
Haridus	I ja II taseme haridus	1	11	21	29	24	11	3
	III taseme haridus	2	7	22	31	21	10	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	1	6	20	26	27	14	6
	501 - 800 €	3	12	22	30	19	6	8
	801 - 1200 €	1	6	20	32	22	13	6
	üle 1200 €	1	9	25	34	20	8	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Moosid, keedised
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	7	15	21	20	19	14
Regioon	Põhja-Eesti	2	7	12	22	19	21	17
	Kesk-Eesti	10	11	15	25	13	16	10
	Kirde-Eesti	6	5	14	14	25	16	20
	Lääne-Eesti	2	6	16	16	22	30	8
	Lõuna-Eesti	3	5	21	24	24	13	10
Elamu tüüp	suur kortermaja	3	4	12	17	21	23	20
	väike kortermaja	6	4	22	24	17	18	9
	rida- ja individuaalelamu	4	11	16	25	21	16	7
Rahvus	eestlased	4	8	15	23	23	19	8
	muu rahvus	2	5	15	18	15	20	25
Vanus	18 - 29-aastased	4	4	13	14	18	32	15
	30 - 49-aastased	2	5	13	25	24	19	12
	50 - 64-aastased	3	8	18	21	20	15	15
	65 - 74-aastased	10	13	19	19	14	13	12
Sugu	naised	2	7	13	22	18	20	18
	mehed	5	7	17	20	23	19	9
Haridus	I ja II taseme haridus	3	5	12	15	27	21	17
	III taseme haridus	4	8	17	24	17	18	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	7	7	13	21	24	17	11
	501 - 800 €	4	9	16	20	21	12	18
	801 - 1200 €	3	5	11	19	19	34	9
	üle 1200 €	2	5	22	26	19	10	16

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Šokolaadid, šokolaadikommid
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	1	26	26	16	13	4
Regioon	Põhja-Eesti	5	11	30	26	15	10	3
	Kesk-Eesti	4	20	16	23	17	17	3
	Kirde-Eesti	1	10	34	20	11	17	7
	Lääne-Eesti	2	6	20	25	26	18	3
	Lõuna-Eesti	3	12	22	33	16	12	2
Elamu tüüp	suur kortermaja	5	10	33	21	13	13	5
	väike kortermaja	1	15	19	35	18	12	0
	rida- ja individuaalelamu	3	11	21	30	19	13	3
Rahvus	eestlased	3	13	24	25	19	13	3
	muu rahvus	5	8	31	30	10	11	5
Vanus	18 - 29-aastased	6	10	27	31	12	14	0
	30 - 49-aastased	3	11	29	27	17	9	4
	50 - 64-aastased	4	12	27	24	16	12	5
	65 - 74-aastased	3	12	17	24	20	20	4
Sugu	naised	5	12	26	24	15	14	4
	mehed	2	10	27	30	17	11	3
Haridus	I ja II taseme haridus	5	9	27	24	16	15	4
	III taseme haridus	3	12	26	28	16	11	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	1	15	21	29	15	14	5
	501 - 800 €	2	10	34	24	16	9	5
	801 - 1200 €	4	10	26	25	20	13	2
	üle 1200 €	9	11	20	30	13	15	2

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Muud kommid ja muud maiustused
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	8	22	26	19	17	6
Regioon	Põhja-Eesti	2	9	22	26	18	16	7
	Kesk-Eesti	5	6	14	24	25	21	5
	Kirde-Eesti	2	10	23	25	15	20	5
	Lääne-Eesti	2	3	27	25	21	17	5
	Lõuna-Eesti	1	10	22	26	19	16	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	9	21	26	17	17	8
	väike kortermaja	1	8	28	19	20	22	2
	rida- ja individuaalelamu	3	7	20	27	22	16	5
Rahvus	eestlased	2	9	19	24	22	18	6
	muu rahvus	1	7	28	29	13	15	7
Vanus	18 - 29-aastased	0	6	40	28	12	14	0
	30 - 49-aastased	2	10	17	29	20	15	7
	50 - 64-aastased	3	7	20	22	21	20	7
	65 - 74-aastased	3	6	17	22	20	22	10
Sugu	naised	2	8	20	25	18	21	6
	mehed	2	8	24	27	19	14	6
Haridus	I ja II taseme haridus	2	7	24	25	21	16	5
	III taseme haridus	2	9	21	27	18	17	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	10	16	27	18	23	4
	501 - 800 €	2	8	22	27	18	15	8
	801 - 1200 €	2	8	24	25	21	14	6
	üle 1200 €	2	6	26	25	18	17	6

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Jäätis
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	4	16	31	26	16	6
Regioon	Põhja-Eesti	1	3	17	27	26	20	6
	Kesk-Eesti	0	5	20	31	24	12	8
	Kirde-Eesti	1	7	10	26	31	17	8
	Lääne-Eesti	1	4	10	35	32	12	6
	Lõuna-Eesti	0	3	18	38	24	11	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	1	3	14	25	31	20	6
	väike kortermaja	0	2	14	42	17	16	9
	rida- ja individuaalelamu	1	5	19	33	25	12	5
Rahvus	eestlased	1	3	18	32	25	15	6
	muu rahvus	0	5	12	29	28	19	7
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	26	34	20	16	4
	30 - 49-aastased	0	4	15	32	31	14	4
	50 - 64-aastased	1	4	13	31	26	17	8
	65 - 74-aastased	1	7	12	25	23	20	12
Sugu	naised	0	4	18	26	25	19	8
	mehed	1	3	14	36	28	13	5
Haridus	I ja II taseme haridus	0	3	18	29	29	15	6
	III taseme haridus	1	4	15	32	25	16	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	0	4	14	28	30	16	8
	501 - 800 €	1	6	16	27	28	17	5
	801 - 1200 €	1	2	22	33	21	14	7
	üle 1200 €	0	1	10	39	28	17	5

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Munad
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	26	36	18	7	1	5
Regioon	Põhja-Eesti	6	22	33	20	9	2	8
	Kesk-Eesti	10	32	30	21	5	2	0
	Kirde-Eesti	7	41	34	6	8	3	1
	Lääne-Eesti	7	28	42	16	6	0	1
	Lõuna-Eesti	7	21	42	20	6	1	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	6	24	36	17	9	2	6
	väike kortermaja	4	19	42	20	9	0	6
	rida- ja individuaalelamu	10	29	35	19	4	1	2
Rahvus	eestlased	7	25	37	22	5	1	3
	muu rahvus	7	27	34	11	11	3	7
Vanus	18 - 29-aastased	2	16	39	18	8	0	17
	30 - 49-aastased	7	27	37	20	7	1	1
	50 - 64-aastased	8	28	35	16	7	3	3
	65 - 74-aastased	11	28	35	17	6	1	2
Sugu	naised	8	25	34	17	8	1	7
	mehed	6	26	39	19	6	2	2
Haridus	I ja II taseme haridus	9	26	36	19	7	0	3
	III taseme haridus	6	25	36	18	7	2	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	7	36	28	19	6	2	2
	501 - 800 €	8	25	38	15	7	2	5
	801 - 1200 €	8	24	36	21	10	1	0
	üle 1200 €	4	18	43	18	3	0	14

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Margariin
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		5	4	7	9	8	15	52
Regioon	Põhja-Eesti	6	2	8	10	8	10	56
	Kesk-Eesti	13	6	7	7	12	19	36
	Kirde-Eesti	1	6	8	10	6	23	46
	Lääne-Eesti	2	5	7	6	9	22	49
	Lõuna-Eesti	4	5	6	9	7	14	55
Elamu tüüp	suur kortermaja	6	3	6	8	7	14	56
	väike kortermaja	9	5	5	7	7	10	57
	rida- ja individuaalelamu	3	5	9	10	10	18	45
Rahvus	eestlased	5	5	8	9	9	15	49
	muu rahvus	6	3	4	10	5	13	59
Vanus	18 - 29-aastased	10	0	4	12	6	16	52
	30 - 49-aastased	3	4	6	10	11	16	50
	50 - 64-aastased	5	6	10	8	7	13	51
	65 - 74-aastased	7	4	7	7	4	12	59
Sugu	naised	5	2	5	9	7	14	58
	mehed	5	6	9	10	9	15	46
Haridus	I ja II taseme haridus	5	7	6	9	11	19	43
	III taseme haridus	5	3	7	9	7	12	57
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	9	9	6	10	7	17	42
	501 - 800 €	6	4	9	9	10	15	47
	801 - 1200 €	2	3	7	8	8	13	59
	üle 1200 €	4	1	6	11	4	14	60

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Majonees
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	6	17	21	20	19	16
Regioon	Põhja-Eesti	0	4	15	19	22	18	22
	Kesk-Eesti	1	6	17	31	28	13	4
	Kirde-Eesti	0	10	25	14	9	24	18
	Lääne-Eesti	7	9	19	19	20	21	5
	Lõuna-Eesti	1	7	15	23	19	21	14
Elamu tüüp	suur kortermaja	0	4	15	16	23	21	21
	väike kortermaja	2	4	11	23	17	28	15
	rida- ja individuaalelamu	3	10	21	25	18	13	10
Rahvus	eestlased	2	6	18	22	22	16	14
	muu rahvus	0	6	14	17	16	26	21
Vanus	18 - 29-aastased	4	2	6	18	14	25	31
	30 - 49-aastased	1	8	19	20	24	16	12
	50 - 64-aastased	1	6	19	24	20	20	10
	65 - 74-aastased	1	5	18	18	18	21	19
Sugu	naised	1	5	13	22	22	20	17
	mehed	2	7	21	19	19	18	14
Haridus	I ja II taseme haridus	3	6	18	23	23	18	9
	III taseme haridus	1	6	16	19	19	20	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	1	11	17	23	19	20	9
	501 - 800 €	1	7	17	20	23	14	18
	801 - 1200 €	3	4	19	18	21	14	21
	üle 1200 €	0	2	13	22	18	32	13

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Toiduõli
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		17	33	22	11	6	6	5
Regioon	Põhja-Eesti	15	27	24	13	8	7	6
	Kesk-Eesti	22	38	20	13	3	2	2
	Kirde-Eesti	20	30	13	7	7	15	8
	Lääne-Eesti	19	42	23	7	3	3	3
	Lõuna-Eesti	18	37	25	10	4	3	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	16	27	24	11	7	8	7
	väike kortermaja	18	40	15	12	8	6	1
	rida- ja individuaalelamu	20	37	24	9	4	3	3
Rahvus	eestlased	19	34	26	12	4	3	2
	muu rahvus	15	29	14	9	10	12	11
Vanus	18 - 29-aastased	12	42	20	10	0	10	6
	30 - 49-aastased	21	32	22	9	9	4	3
	50 - 64-aastased	15	29	26	12	7	5	6
	65 - 74-aastased	20	29	20	11	4	8	8
Sugu	naised	16	31	23	11	5	6	8
	mehed	19	34	22	10	8	5	2
Haridus	I ja II taseme haridus	24	28	20	11	4	10	3
	III taseme haridus	15	35	24	10	7	4	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	20	37	15	9	8	7	4
	501 - 800 €	18	27	25	12	5	4	9
	801 - 1200 €	18	31	28	12	4	5	2
	üle 1200 €	14	39	19	9	7	9	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Karastusjoogid
(% vastanutest)

		Vähe- malt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nä- dalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	7	16	16	16	21	20
Regioon	Põhja-Eesti	4	8	16	15	17	23	17
	Kesk-Eesti	5	6	10	27	13	14	25
	Kirde-Eesti	1	10	22	18	6	16	27
	Lääne-Eesti	4	1	25	14	10	21	25
	Lõuna-Eesti	5	9	10	17	21	21	17
Elamu tüüp	suur kortermaja	3	7	14	15	15	26	20
	väike kortermaja	7	4	11	14	28	15	21
	rida- ja individuaalelamu	4	8	20	19	12	18	19
Rahvus	eestlased	4	8	15	17	15	22	19
	muu rahvus	4	6	16	16	17	19	22
Vanus	18 - 29-aastased	0	4	20	14	24	25	13
	30 - 49-aastased	5	9	18	19	17	19	13
	50 - 64-aastased	4	7	14	18	11	20	26
	65 - 74-aastased	4	6	7	13	11	23	36
Sugu	naised	3	5	9	16	16	24	27
	mehed	5	9	23	17	15	18	13
Haridus	I ja II taseme haridus	5	10	19	13	12	21	20
	III taseme haridus	3	6	14	18	18	21	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	5	7	13	19	15	19	22
	501 - 800 €	5	11	15	14	13	19	23
	801 - 1200 €	2	5	23	15	10	26	19
	üle 1200 €	3	5	10	20	28	20	14

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Kas Teie harjumused muutusid?

(% vastanutest)

		Tellin toidu- kaupu roh- kem e-poest kojutoomi- sega või ise järele mine- kuga	Ostan roh- kem toitu otse tootjalt, toiduvõrgus- tike kaudu, lähitootjalt vms	Kasutan toi- duostude te- gemisel roh- kem isetee- ninduskassa- sid	Käin harvem poes, ostan toitu pike- maks ajaks ette	Jälgin roh- kem eripak- kumisi, os- tan odava- mat
Keskmiselt		30	28	53	56	44
Regioon	Põhja-Eesti	30	23	56	50	41
	Kesk-Eesti	23	21	45	58	41
	Kirde-Eesti	36	43	55	69	51
	Lääne-Eesti	24	26	57	59	48
	Lõuna-Eesti	32	32	50	60	46
Elamu tüüp	suur kortermaja	32	31	58	54	47
	väike kortermaja	33	33	58	69	54
	rida- ja individuaalelamu	25	22	47	55	37
Rahvus	eestlased	24	20	48	53	37
	muu rahvus	41	43	65	62	58
Vanus	18 - 29-aastased	28	26	65	47	52
	30 - 49-aastased	36	32	56	59	44
	50 - 64-aastased	27	29	51	57	41
	65 - 74-aastased	19	15	34	61	38
Sugu	naised	28	25	56	59	46
	mehed	31	30	51	53	41
Haridus	I ja II taseme haridus	23	25	52	53	49
	III taseme haridus	33	29	55	59	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	28	28	44	59	51
	501 - 800 €	27	25	54	57	44
	801 - 1200 €	31	27	59	54	45
	üle 1200 €	35	32	58	57	37

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Kas Teie harjumused muutusid? Järg
(% vastanutest)

		Tellin/ostan toitu kaasa restoranidest vm söögikoh- tadest (nt sushi, pizza jms)	Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väl- jas söömist	Teen lähe- daste eest toiduoste ja viin neile toitu koju	Pesen puu- ja köögivilju hoolikamalt	Teen ise ko- dus rohkem süüa (toorai- nest, küpse- tan jms)
Keskmiselt		31	48	27	58	47
Regioon	Põhja-Eesti	33	48	22	54	46
	Kesk-Eesti	17	41	26	52	33
	Kirde-Eesti	40	52	36	80	66
	Lääne-Eesti	26	46	30	59	45
	Lõuna-Eesti	30	49	32	57	46
Elamu tüüp	suur kortermaja	37	52	28	63	52
	väike kortermaja	41	57	35	62	51
	rida- ja individuaalelamu	19	40	24	50	39
Rahvus	eestlased	23	44	22	50	38
	muu rahvus	48	57	38	74	65
Vanus	18 - 29-aastased	48	57	28	55	44
	30 - 49-aastased	34	52	30	55	47
	50 - 64-aastased	24	43	28	61	47
	65 - 74-aastased	11	33	17	65	49
Sugu	naised	33	54	27	58	50
	mehed	28	42	28	58	44
Haridus	I ja II taseme haridus	26	41	26	58	46
	III taseme haridus	33	52	28	58	48
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	26	40	26	65	47
	501 - 800 €	24	40	26	55	41
	801 - 1200 €	36	53	28	59	52
	üle 1200 €	41	61	31	57	50

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Kas Teie harjumused muutusid? Järg
(% vastanutest)

		Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet	Viskan vähem toitu ära)	Kasvatan ise rohkem toitu (aiamaal, rõdul, sügulate juures vms)	Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid
Keskmiselt		38	36	31	16
Regioon	Põhja-Eesti	33	32	25	17
	Kesk-Eesti	36	27	27	14
	Kirde-Eesti	64	56	46	26
	Lääne-Eesti	36	36	31	19
	Lõuna-Eesti	38	37	38	11
Elamu tüüp	suur kortermaja	42	40	29	21
	väike kortermaja	48	41	40	17
	rida- ja individuaalelamu	29	28	31	11
Rahvus	eestlased	30	27	26	12
	muu rahvus	55	53	42	26
Vanus	18 - 29-aastased	35	33	31	17
	30 - 49-aastased	37	36	30	19
	50 - 64-aastased	41	38	34	17
	65 - 74-aastased	38	33	28	9
Sugu	naised	38	37	31	19
	mehed	39	34	31	13
Haridus	I ja II taseme haridus	39	33	30	18
	III taseme haridus	38	37	32	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	44	40	34	17
	501 - 800 €	38	32	31	13
	801 - 1200 €	37	39	30	18
	üle 1200 €	37	32	31	19

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Kas muutused jäid püsima?
(% vastanutest, kes muutsid harjumusi)

		Tellin toidu- kaupu roh- kem e-poest kojutoomi- sega või ise järele mine- kuga	Ostan roh- kem toitu otse tootjalt, toiduvõrgus- tike kaudu, lähitootjalt vms	Kasutan toi- duostude te- gemisel roh- kem isetee- ninduskassa- sid	Käin harvem poes, ostan toitu pike- maks ajaks ette	Jälgin roh- kem eripak- kumisi, os- tan odava- mat
Keskmiselt		22	23	41	31	32
Regioon	Põhja-Eesti	20	20	41	25	27
	Kesk-Eesti	15	16	36	33	32
	Kirde-Eesti	29	36	40	39	41
	Lääne-Eesti	17	24	47	37	38
	Lõuna-Eesti	27	28	41	36	34
Elamu tüüp	suur kortermaja	23	27	44	27	35
	väike kortermaja	24	25	44	46	40
	rida- ja individuaalelamu	19	19	37	32	26
Rahvus	eestlased	16	16	37	30	26
	muu rahvus	33	38	50	34	44
Vanus	18 - 29-aastased	19	24	56	28	40
	30 - 49-aastased	28	28	42	33	33
	50 - 64-aastased	19	22	38	32	30
	65 - 74-aastased	13	12	24	32	23
Sugu	naised	19	21	42	31	33
	mehed	25	26	40	32	30
Haridus	I ja II taseme haridus	16	21	39	30	35
	III taseme haridus	25	25	43	32	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	21	24	33	32	37
	501 - 800 €	19	21	42	33	29
	801 - 1200 €	25	22	46	27	35
	üle 1200 €	22	29	45	35	27

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Kas muutused jäid püsima? Järg
(% vastanutest, kes muutsid harjumusi)

		Tellin/ostan toitu kaasa restoranidest vm söögikoh- tadest (nt sushi, pizza jms)	Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väl- jas söömist	Teen lähe- daste eest toiduoste ja viin neile toitu koju	Pesen puu- ja köögivilju hoolikamalt	Teen ise ko- dus rohkem süüa (toorai- nest, küpse- tan jms)
Keskmiselt		20	23	18	38	32
Regioon	Põhja-Eesti	21	22	14	33	29
	Kesk-Eesti	12	21	17	34	21
	Kirde-Eesti	26	32	23	54	45
	Lääne-Eesti	21	21	19	42	35
	Lõuna-Eesti	17	21	24	41	34
Elamu tüüp	suur kortermaja	24	24	18	41	36
	väike kortermaja	17	19	26	44	35
	rida- ja individuaalelamu	15	24	15	34	25
Rahvus	eestlased	16	22	15	33	24
	muu rahvus	28	26	25	49	47
Vanus	18 - 29-aastased	15	12	16	41	32
	30 - 49-aastased	26	28	21	36	33
	50 - 64-aastased	19	23	19	39	30
	65 - 74-aastased	9	22	13	39	31
Sugu	naised	20	27	17	37	35
	mehed	20	18	19	39	29
Haridus	I ja II taseme haridus	18	20	16	42	31
	III taseme haridus	21	24	19	37	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	18	25	16	43	32
	501 - 800 €	18	22	18	39	28
	801 - 1200 €	25	23	18	37	35
	üle 1200 €	17	21	19	38	33

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Kas muutused jäid püsima? Järg
(% vastanutest, kes muutsid harjumusi)

		Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet	Viskan vähem toitu ära)	Kasvatan ise rohkem toitu (aiamaal, rõdul, sügulate juures vms)	Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid
Keskmiselt		27	26	24	12
Regioon	Põhja-Eesti	22	21	17	11
	Kesk-Eesti	26	18	17	9
	Kirde-Eesti	49	44	42	23
	Lääne-Eesti	28	27	24	17
	Lõuna-Eesti	28	28	31	8
Elamu tüüp	suur kortermaja	30	29	22	15
	väike kortermaja	36	29	27	11
	rida- ja individuaalelamu	21	19	26	10
Rahvus	eestlased	20	19	19	10
	muu rahvus	42	41	34	18
Vanus	18 - 29-aastased	26	24	21	5
	30 - 49-aastased	27	27	27	18
	50 - 64-aastased	29	27	24	12
	65 - 74-aastased	27	23	20	6
Sugu	naised	26	27	23	13
	mehed	28	24	25	11
Haridus	I ja II taseme haridus	28	23	22	11
	III taseme haridus	27	27	25	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	31	29	29	15
	501 - 800 €	28	25	23	11
	801 - 1200 €	26	29	25	15
	üle 1200 €	25	19	19	8

M1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)?
(% vastanutest)

		Eestis toodetud toidutooded	Eestis kasvatatud toit	Ise kasvatatud puhas toit (sünteeetiliste väetiste ja taimekaitsevahenditeta)	Toit, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud organisme
Keskmiselt		15	26	76	43
Regioon	Põhja-Eesti	11	18	75	42
	Kesk-Eesti	14	25	79	47
	Kirde-Eesti	27	33	70	58
	Lääne-Eesti	18	38	75	45
	Lõuna-Eesti	15	30	79	36
Elamu tüüp	suur kortermaja	14	21	73	43
	väike kortermaja	15	40	74	38
	rida- ja individuaalelamu	15	25	82	45
Rahvus	eestlased	14	24	76	40
	muu rahvus	17	29	75	48
Vanus	18 - 29-aastased	13	37	75	38
	30 - 49-aastased	12	18	78	41
	50 - 64-aastased	16	23	76	47
	65 - 74-aastased	23	35	72	46
Sugu	naised	14	24	79	44
	mehed	15	27	72	41
Haridus	I ja II taseme haridus	21	30	77	49
	III taseme haridus	12	23	75	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	23	35	74	50
	501 - 800 €	14	22	75	43
	801 - 1200 €	13	25	76	44
	üle 1200 €	9	24	79	32

M1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)? järg (% vastanutest)

		Otse tootjalt ostetud toiduained	Otse tunnustatud mahetootjalt ostetud toiduained	Poest ostetud toiduained, mis kannavad öko- või mahemärgistust	Kõik eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduained
Keskmiselt		25	61	59	30
Regioon	Põhja-Eesti	22	60	60	25
	Kesk-Eesti	24	67	63	25
	Kirde-Eesti	32	42	51	32
	Lääne-Eesti	26	56	44	32
	Lõuna-Eesti	28	69	67	38
Elamu tüüp	suur kortermaja	23	56	60	23
	väike kortermaja	35	69	68	39
	rida- ja individuaalelamu	24	64	55	34
Rahvus	eestlased	23	65	59	30
	muu rahvus	30	51	60	30
Vanus	18 - 29-aastased	28	69	69	39
	30 - 49-aastased	25	67	65	29
	50 - 64-aastased	23	55	53	27
	65 - 74-aastased	27	42	41	26
Sugu	naised	24	64	63	30
	mehed	27	58	55	29
Haridus	I ja II taseme haridus	27	60	54	28
	III taseme haridus	24	61	62	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	31	52	51	29
	501 - 800 €	19	57	58	26
	801 - 1200 €	22	60	56	30
	üle 1200 €	34	75	73	36

M2. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu?

(% vastanutest)

		Ostis mahetoitu	Ei ostnud mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		52	23	25
Regioon	Põhja-Eesti	50	22	28
	Kesk-Eesti	46	19	35
	Kirde-Eesti	50	22	28
	Lääne-Eesti	51	32	17
	Lõuna-Eesti	59	22	19
Elamu tüüp	suur kortermaja	51	22	27
	väike kortermaja	60	17	23
	rida- ja individuaalelamu	50	26	24
Rahvus	eestlased	52	24	24
	muu rahvus	51	21	28
Vanus	18 - 29-aastased	60	20	20
	30 - 49-aastased	52	22	26
	50 - 64-aastased	47	26	27
	65 - 74-aastased	49	24	27
Sugu	naised	57	23	20
	mehed	47	22	31
Haridus	I ja II taseme haridus	49	24	27
	III taseme haridus	54	22	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	41	27	32
	501 - 800 €	50	25	25
	801 - 1200 €	49	25	26
	üle 1200 €	70	12	18

M2. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu? Järg (% vastanutest)

		Kord nädalas või sageda- mini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei ostnud mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		13	18	21	23	25
Regioon	Põhja-Eesti	14	17	19	22	28
	Kesk-Eesti	8	19	19	19	35
	Kirde-Eesti	9	22	19	22	28
	Lääne-Eesti	12	18	21	32	17
	Lõuna-Eesti	14	18	27	22	19
Elamu tüüp	suur kortermaja	10	20	21	22	27
	väike kortermaja	25	17	18	17	23
	rida- ja individuaalelamu	11	16	23	26	24
Rahvus	eestlased	9	20	23	24	24
	muu rahvus	21	13	17	21	28
Vanus	18 - 29-aastased	27	15	18	20	20
	30 - 49-aastased	12	18	22	22	26
	50 - 64-aastased	6	19	22	26	27
	65 - 74-aastased	5	22	22	24	27
Sugu	naised	13	21	23	23	20
	mehed	12	15	20	22	31
Haridus	I ja II taseme haridus	8	18	23	24	27
	III taseme haridus	15	19	20	22	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	7	14	20	27	32
	501 - 800 €	9	20	21	25	25
	801 - 1200 €	11	20	18	25	26
	üle 1200 €	26	18	26	12	18

M3. Kui Te ei ostanud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? (% vastanutest, kes ei ostanud viimase aasta jooksul mahetoitu; n=274)

		Kasvatan ise	Ei pea vajalikuks, ei tunneta erinevust tavatoode-tega	Kõrge hind	Saan/ostan otse tuttavalt tootjalt	Ei usalda mahetoitu
Keskmiselt		33	48	55	10	16
Regioon	Põhja-Eesti	18	60	58	6	21
	Kesk-Eesti	50	41	53	12	11
	Kirde-Eesti	30	44	60	3	18
	Lääne-Eesti	51	31	43	5	7
	Lõuna-Eesti	42	43	57	21	12
Elamu tüüp	suur kortermaja	18	58	59	4	18
	väike kortermaja	29	43	60	25	7
	rida- ja individuaalelamu	50	37	49	12	15
Rahvus	eestlased	40	43	55	12	16
	muu rahvus	15	60	55	4	15
Vanus	18 - 29-aastased	27	73	37	19	18
	30 - 49-aastased	34	36	67	8	11
	50 - 64-aastased	33	53	52	10	17
	65 - 74-aastased	34	42	54	4	23
Sugu	naised	34	47	52	12	8
	mehed	31	50	59	7	24
Haridus	I ja II taseme haridus	36	52	69	10	25
	III taseme haridus	30	46	48	9	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	27	40	66	14	9
	501 - 800 €	39	42	62	7	24
	801 - 1200 €	32	52	35	10	11
	üle 1200 €	29	71	59	7	16

M3. Kui Te ei ostanud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Järg (% vastanutest, kes ei ostanud viimase aasta jooksul mahetoitu; n=274)

		Pole müügil, valik on väike	Ei tea, kust saab	Olen proovinud, ei meeldinud	Ei oska öelda
Keskmiselt		14	3	3	6
Regioon	Põhja-Eesti	15	2	6	4
	Kesk-Eesti	14	6	4	7
	Kirde-Eesti	0	5	0	22
	Lääne-Eesti	28	2	0	2
	Lõuna-Eesti	7	2	1	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	4	2	8
	väike kortermaja	5	3	14	5
	rida- ja individuaalelamu	17	2	1	4
Rahvus	eestlased	16	2	3	6
	muu rahvus	7	5	3	8
Vanus	18 - 29-aastased	36	0	0	0
	30 - 49-aastased	9	0	2	11
	50 - 64-aastased	11	7	5	6
	65 - 74-aastased	6	3	3	2
Sugu	naised	9	3	2	6
	mehed	18	3	4	7
Haridus	I ja II taseme haridus	13	2	4	3
	III taseme haridus	14	3	2	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	8	5	3	6
	501 - 800 €	15	2	2	12
	801 - 1200 €	17	3	3	2
	üle 1200 €	13	0	5	3

M4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu; n=631)

		Tervislik	Kodumaine, lähipiirkonnas toodetud	Maitsev	Keskkonnasõbralik tootmine
Keskmiselt		60	41	39	31
Regioon	Põhja-Eesti	58	34	42	29
	Kesk-Eesti	61	43	43	26
	Kirde-Eesti	59	22	28	25
	Lääne-Eesti	71	52	27	25
	Lõuna-Eesti	58	54	41	40
Elamu tüüp	suur kortermaja	55	34	35	24
	väike kortermaja	76	46	54	41
	rida- ja individuaalelamu	59	48	37	34
Rahvus	eestlased	57	44	37	29
	muu rahvus	66	36	43	34
Vanus	18 - 29-aastased	73	49	46	52
	30 - 49-aastased	57	35	42	26
	50 - 64-aastased	56	41	33	24
	65 - 74-aastased	51	45	28	20
Sugu	naised	62	39	38	31
	mehed	57	43	40	30
Haridus	I ja II taseme haridus	55	44	38	28
	III taseme haridus	62	40	39	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	64	41	28	22
	501 - 800 €	54	36	32	27
	801 - 1200 €	64	38	36	26
	üle 1200 €	59	50	56	42

M4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Järg (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu; n=631)

		Põhimõtte meeldib	Soovin toetada mahetootjaid	Huvitavad tooted	Ei oska öelda
Keskmiselt		36	42	26	5
Regioon	Põhja-Eesti	35	36	25	3
	Kesk-Eesti	35	39	33	6
	Kirde-Eesti	22	41	12	11
	Lääne-Eesti	44	45	25	3
	Lõuna-Eesti	41	51	32	6
Elamu tüüp	suur kortermaja	34	39	23	5
	väike kortermaja	48	50	40	3
	rida- ja individuaalelamu	34	43	23	5
Rahvus	eestlased	37	40	24	5
	muu rahvus	36	45	29	4
Vanus	18 - 29-aastased	64	66	43	0
	30 - 49-aastased	34	37	24	4
	50 - 64-aastased	24	33	20	6
	65 - 74-aastased	20	29	13	13
Sugu	naised	37	40	28	3
	mehed	35	44	23	7
Haridus	I ja II taseme haridus	33	41	20	5
	III taseme haridus	38	43	29	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	21	31	11	10
	501 - 800 €	35	39	20	7
	801 - 1200 €	36	39	30	2
	üle 1200 €	47	54	38	2

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul?

(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Jahud, helbed jm kuivained	Pasta- tooted	Kana- munad	Kartul	Kõõgiviljad	Laste- toidud
Keskmiselt		33	11	53	37	54	8
Regioon	Põhja-Eesti	34	17	46	34	57	8
	Kesk-Eesti	35	10	48	48	44	5
	Kirde-Eesti	27	14	41	35	52	22
	Lääne-Eesti	40	9	60	51	54	6
	Lõuna-Eesti	32	3	67	32	52	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	28	13	50	37	54	8
	väike kortermaja	53	16	60	38	72	5
	rida- ja individuaalelamu	31	7	53	35	43	8
Rahvus	eestlased	31	8	56	38	49	6
	muu rahvus	38	19	47	33	64	12
Vanus	18 - 29-aastased	37	12	52	37	82	3
	30 - 49-aastased	32	14	50	39	45	14
	50 - 64-aastased	33	8	55	33	44	5
	65 - 74-aastased	33	11	59	36	51	4
Sugu	naised	30	13	47	34	50	10
	mehed	37	10	61	40	58	4
Haridus	I ja II taseme haridus	28	9	59	40	57	6
	III taseme haridus	36	12	50	36	53	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	21	11	42	42	53	13
	501 - 800 €	32	9	51	31	47	6
	801 - 1200 €	34	10	62	41	45	9
	üle 1200 €	41	14	54	37	70	3

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg

(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Leib, se- pik, sai, pi- rukad, küpsised	Liha	Lihatooted	Maiustu- sed	Mesi	Moosid, mahla - tooted jms
Keskmiselt		20	26	14	7	47	7
Regioon	Põhja-Eesti	18	22	14	7	38	9
	Kesk-Eesti	26	14	10	7	58	10
	Kirde-Eesti	35	29	8	4	49	3
	Lääne-Eesti	27	29	24	11	54	8
	Lõuna-Eesti	10	31	12	8	55	3
Elamu tüüp	suur kortermaja	18	19	12	7	43	6
	väike kortermaja	25	36	16	11	50	10
	rida- ja individuaalelamu	19	30	16	6	51	7
Rahvus	eestlased	18	24	16	9	47	8
	muu rahvus	22	28	9	4	46	5
Vanus	18 - 29-aastased	15	34	12	9	37	3
	30 - 49-aastased	18	26	14	8	44	8
	50 - 64-aastased	21	20	13	4	55	7
	65 - 74-aastased	28	19	18	7	58	9
Sugu	naised	19	18	12	11	41	8
	mehed	20	35	16	3	55	6
Haridus	I ja II taseme haridus	25	27	21	6	52	10
	III taseme haridus	17	25	10	8	45	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	27	22	9	3	54	7
	501 - 800 €	16	17	11	9	46	6
	801 - 1200 €	23	32	23	7	53	7
	üle 1200 €	16	31	12	8	38	7

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Müslid, krõbuskid	Piim	Piimatooted	Puuviljad, marjad	Kuivatatud puuviljad, marjad, pähk- lid jms
Keskmiselt		8	20	20	27	15
Regioon	Põhja-Eesti	7	12	13	32	20
	Kesk-Eesti	6	13	13	12	11
	Kirde-Eesti	0	36	37	24	5
	Lääne-Eesti	2	22	24	27	15
	Lõuna-Eesti	15	27	24	26	11
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	14	14	26	15
	väike kortermaja	31	31	34	43	16
	rida- ja individuaalelamu	3	22	21	20	14
Rahvus	eestlased	5	15	15	23	16
	muu rahvus	13	30	31	36	12
Vanus	18 - 29-aastased	19	22	22	40	21
	30 - 49-aastased	6	20	18	23	13
	50 - 64-aastased	2	17	19	23	11
	65 - 74-aastased	4	21	23	27	15
Sugu	naised	5	13	14	24	20
	mehed	12	28	27	31	8
Haridus	I ja II taseme haridus	4	21	23	20	5
	III taseme haridus	9	20	18	31	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	1	24	26	23	9
	501 - 800 €	5	15	15	28	17
	801 - 1200 €	2	22	20	22	8
	üle 1200 €	20	20	22	35	23

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Ravimtaimed, taimetee, tee	Kohv, kohvijoogid	Õlid
Keskmiselt		24	11	9
Regioon	Põhja-Eesti	25	10	10
	Kesk-Eesti	27	8	5
	Kirde-Eesti	36	11	21
	Lääne-Eesti	37	4	9
	Lõuna-Eesti	12	17	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	28	10	11
	väike kortermaja	22	28	7
	rida- ja individuaalelamu	20	4	7
Rahvus	eestlased	22	6	7
	muu rahvus	29	22	13
Vanus	18 - 29-aastased	32	28	3
	30 - 49-aastased	20	4	9
	50 - 64-aastased	21	6	10
	65 - 74-aastased	27	14	18
Sugu	naised	30	10	9
	mehed	17	13	9
Haridus	I ja II taseme haridus	21	4	7
	III taseme haridus	25	15	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	26	6	14
	501 - 800 €	28	8	10
	801 - 1200 €	25	3	6
	üle 1200 €	18	26	8

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite?
 (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Biomarket	Coop (Konsum, Maksimar- ket, A ja O)	E-Coop	Grossi Toi- dukaubad	Kauba- maja Toidu- maailm	Maxima
Keskmiselt		19	38	2	6	7	18
Regioon	Põhja-Eesti	28	27	3	3	4	7
	Kesk-Eesti	7	48	2	15	0	15
	Kirde-Eesti	4	45	2	29	0	65
	Lääne-Eesti	7	53	2	2	1	26
	Lõuna-Eesti	20	44	2	2	18	14
Elamu tüüp	suur kortermaja	19	37	4	7	3	20
	väike kortermaja	39	27	0	8	25	11
	rida- ja individuaalelamu	9	45	2	6	2	19
Rahvus	eestlased	17	41	3	4	4	13
	muu rahvus	25	32	2	11	13	27
Vanus	18 - 29-aastased	34	30	0	0	16	18
	30 - 49-aastased	19	38	4	4	4	14
	50 - 64-aastased	10	41	2	10	3	17
	65 - 74-aastased	10	44	3	17	6	29
Sugu	naised	22	35	3	5	4	13
	mehed	15	42	2	9	10	24
Haridus	I ja II taseme haridus	6	41	1	7	1	26
	III taseme haridus	25	37	3	6	10	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	9	37	2	18	0	34
	501 - 800 €	12	44	1	6	4	19
	801 - 1200 €	14	40	5	5	4	18
	üle 1200 €	37	30	3	1	16	7

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Maxima e-pood (Barbora)	Prisma	Prisma e-pood (Eprisma)	Rimi	Rimi e-pood	Talu Toidab (Rimi territooriumil eraldi ala)
Keskmiselt		1	21	1	29	2	6
Regioon	Põhja-Eesti	2	31	2	30	2	8
	Kesk-Eesti	0	1	0	20	0	5
	Kirde-Eesti	3	20	0	26	0	2
	Lääne-Eesti	0	0	0	35	2	3
	Lõuna-Eesti	0	19	1	29	2	5
Elamu tüüp	suur kortermaja	2	26	2	28	2	6
	väike kortermaja	0	29	0	41	1	9
	rida- ja individuaalelamu	0	9	0	25	1	5
Rahvus	eestlased	1	11	1	24	2	7
	muu rahvus	1	42	1	39	2	3
Vanus	18 - 29-aastased	0	36	0	28	0	3
	30 - 49-aastased	1	19	2	33	3	6
	50 - 64-aastased	1	14	1	22	1	8
	65 - 74-aastased	4	10	0	30	3	7
Sugu	naised	1	20	1	22	1	8
	mehed	2	21	1	38	2	3
Haridus	I ja II taseme haridus	0	14	0	26	1	4
	III taseme haridus	2	24	1	30	2	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	2	13	0	23	2	5
	501 - 800 €	2	11	1	29	1	7
	801 - 1200 €	1	15	3	33	2	7
	üle 1200 €	0	41	0	28	2	5

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Selver (Selver, Comarket, Delice)	Stockmann	Looduspere	Mahemarket	Ökosahver	Turg
Keskmiselt		39	5	3	4	5	32
Regioon	Põhja-Eesti	46	12	3	8	8	25
	Kesk-Eesti	33	0	1	3	7	24
	Kirde-Eesti	14	2	0	0	0	34
	Lääne-Eesti	43	0	3	1	6	46
	Lõuna-Eesti	36	0	4	2	2	40
Elamu tüüp	suur kortermaja	42	6	3	7	6	29
	väike kortermaja	43	6	3	2	6	41
	rida- ja individuaalelamu	33	4	3	2	4	33
Rahvus	eestlased	37	4	4	4	5	32
	muu rahvus	43	8	1	6	6	32
Vanus	18 - 29-aastased	60	3	0	9	12	34
	30 - 49-aastased	37	6	5	3	4	33
	50 - 64-aastased	27	6	2	4	3	32
	65 - 74-aastased	30	6	4	0	3	27
Sugu	naised	36	6	3	6	8	27
	mehed	42	5	2	2	2	38
Haridus	I ja II taseme haridus	32	2	2	1	2	28
	III taseme haridus	42	7	3	6	7	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	17	0	2	1	2	31
	501 - 800 €	38	4	3	2	2	30
	801 - 1200 €	44	6	3	4	2	37
	üle 1200 €	48	10	2	10	13	32

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=631)

		Otse tootjalt, toiduvõrgustikust (sh kojutoomisega)	Muu e-pood	Peamiselt ei osta, kasvatan ise
Keskmiselt		30	2	8
Regioon	Põhja-Eesti	24	2	4
	Kesk-Eesti	34	0	11
	Kirde-Eesti	20	1	2
	Lääne-Eesti	50	4	7
	Lõuna-Eesti	35	1	15
Elamu tüüp	suur kortermaja	24	2	3
	väike kortermaja	17	0	3
	rida- ja individuaalelamu	46	2	17
Rahvus	eestlased	39	2	11
	muu rahvus	12	1	2
Vanus	18 - 29-aastased	25	0	3
	30 - 49-aastased	35	3	9
	50 - 64-aastased	33	2	8
	65 - 74-aastased	21	0	13
Sugu	naised	31	2	7
	mehed	29	1	8
Haridus	I ja II taseme haridus	34	1	9
	III taseme haridus	28	2	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	37	3	14
	501 - 800 €	23	1	8
	801 - 1200 €	37	3	5
	üle 1200 €	26	0	6

Lisa 2.29

M7. Kui sageli Te kavatsete osta mahetoitu järgmise 12 kuu jooksul? (% vastanutest)

		Kord nädalas või sagedamini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei kavatse osta mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		15	20	11	15	39
Regioon	Põhja-Eesti	13	20	8	17	42
	Kesk-Eesti	14	23	11	13	39
	Kirde-Eesti	13	19	8	15	45
	Lääne-Eesti	20	22	12	15	31
	Lõuna-Eesti	17	19	16	12	36
Elamu tüüp	suur kortermaja	13	21	9	13	44
	väike kortermaja	29	14	10	15	32
	rida- ja individuaalelamu	12	21	13	17	37
Rahvus	eestlased	12	21	13	15	39
	muu rahvus	20	17	6	16	41
Vanus	18 - 29-aastased	27	16	8	10	39
	30 - 49-aastased	16	20	11	16	37
	50 - 64-aastased	8	20	12	17	43
	65 - 74-aastased	6	25	13	15	41
Sugu	naised	15	22	11	13	39
	mehed	14	18	11	17	40
Haridus	I ja II taseme haridus	16	15	11	19	39
	III taseme haridus	14	22	11	13	40
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	9	14	15	19	43
	501 - 800 €	8	26	10	15	41
	801 - 1200 €	17	20	9	12	42
	üle 1200 €	27	16	12	15	30

M8. Kas Te olete nõus maksuma mahetoidu eest kõrgemat hinda? (% vastanutest)

		Ei ole nõus maksma rohkem	Kuni 10% rohkem	11-20% rohkem	21-50% rohkem	51% kuni 2 korda rohkem	Enam kui 2 korda rohkem	Ei oska öelda
Keskmiselt		31	35	15	3	1	0	15
Regioon	Põhja-Eesti	33	38	13	2	0	0	14
	Kesk-Eesti	38	32	6	2	5	0	17
	Kirde-Eesti	43	25	9	2	0	0	21
	Lääne-Eesti	26	37	12	11	0	0	14
	Lõuna-Eesti	23	36	25	2	0	0	14
Elamu tüüp	suur kortermaja	27	40	15	3	1	0	14
	väike kortermaja	36	25	24	0	0	0	15
	rida- ja individuaalelamu	34	34	11	5	0	0	16
Rahvus	eestlased	30	36	14	4	1	0	15
	muu rahvus	34	35	16	1	0	0	14
Vanus	18 - 29-aastased	19	41	32	6	2	0	0
	30 - 49-aastased	33	35	12	3	0	0	17
	50 - 64-aastased	34	34	9	2	0	0	21
	65 - 74-aastased	35	32	12	1	0	0	20
Sugu	naised	31	38	13	3	1	0	14
	mehed	31	32	17	3	0	0	17
Haridus	I ja II taseme haridus	32	39	11	1	1	0	16
	III taseme haridus	30	34	17	4	0	0	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 500 €	43	27	5	1	0	0	24
	501 - 800 €	36	34	14	2	0	0	14
	801 - 1200 €	25	41	15	6	0	0	13
	üle 1200 €	18	38	26	3	3	0	12

Lisa 3. Küsitluse vabad vastused

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest kohtadest? Muu toidu-kauba ostukoht (n=34)

- 1000 Market
- A1000
- Aldar Market
- Alko1000
- Autolavka
- Bestri pood
- Cash & Carry kauplus-ladu Rakveres
- Ise kasvatame juurvilju
- Kanpol
- Kanpol
- Kanpol Kauplusladu
- kaubaauto (lavka)
- kauplusauto
- Keila TÜ Kallaste kauplus
- kirdehulgi
- Laat
- Leib ja pagaritooted peamiselt otse tootjalt: Rakveres "Päts Sahver"
- Liha ostan väga tihti spetsialiseerunud lihapoest näit. Oma põrsas
- Liha rotaks müügipunkt
- Mego
- Meie pood
- olen ise toidukasvataja
- osa kasvatan ise
- promo, kaupmees
- Rõõmu Kaubamaja
- Rõõmu kaubamaja
- Rõõmu kaubamaja
- Rõõmu Kaubamaja Keilas.
- Tallink Express e-pood
- Talunik
- Taluturg kauplustest
- Taluõun e-pood
- Tartu A1000
- Viimsi taluturg, talunikult.

K5. Mis on teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Muu vastus (n=19)

- Biolagunev pakend või võimalus osta ilma pakendita
- Ei ole seni uurinud GM sisaldust, kuigi peaks. Kirjad minu silmadele liiga väikesed, poes ei näe.
- Et oleks võimalikult vähe plastikpakendit!
- Harjumus tarbida üht ja sama kaubamärki
- Keskonnasäästlik pakend, s.t võimalikult vähe pakendimaterjali - jätan ostmata plastvannidesse pakendatud kauba jne.
- kohalik väiketootja
- Kui võimalik, siis vaatan kus ja kuidas on toodetud.
- Kättesaadavus
- Kättesaadavuse mugavus

- K10. Kas olete nõus maksma samade kvaliteediomadustega kodumaise kauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoodukaubaga? Ei oska öelda, sõltub ... (n=172)

- 173

- kas kodumaine tootja on rõhutanud Eesti turu väiksust (ning hoiab kõrgemat hinda heal ajal).
- kas on tuttavad tooted
- kas tooraine ikka on Eestist pärit
- kaubast
- kaubast
- kaubast
- kaubast
- kaubast ja hinnast
- kaubast, hinnavahest, võimalustest
- kaubast, hooajast jne
- kaubast.
- konkreetse kauba hinnavahest
- konkreetsest kaubast.
- konkreetsest tootest
- konkreetsest tootest. Mõnda brändi eelistab rohkem.
- konkreetsest vajadusest
- kui ausalt on kodumaine, st. toore on import, kuid siin valmistatud
- kui hea kvaliteet on
- kui hinna vahe on minimaalne
- kui hinnavahe pole väga suur
- kui palju kõrgem on
- kui palju kõrgemat
- kui palju on võimalik toidule kulutada - peamiselt on need liiga kallid
- kui palju raha on
- kui suur hinna vahe ja konkreetsest asjast ka sõltub.
- kui suur hinnavahe on
- kui suur hinnavahe on
- kui suur on erinevus
- kui suur on hinnavahe
- kuidas pakutakse
- kuidas rahakoti sisu vastu peab
- kumb on värskem ja isuäratavam
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist
- kvaliteedist, otsesest vajadusest
- kvaliteedist, koostisest, maitsest
- Kvaliteedist, maitsest
- kvaliteedist, usaldatusest
- läbimõtlemisest - kui sama kvaliteediga toiduaine tootmisprotsess ja tarne on ka keskkonnale kasulik, siis jah
- maitsest
- Maitsest
- Maitsest ja meeldimisest
- maitsest, kvaliteedist ja tarbimisest.
- Maksaks rohkem, kui oleks võimalik ja elamisväärne sissetulek.

- maksimaalselt kuni 10%
- mida harjunud tarbima
- mida osta
- mida vaja
- Millega konkreetselt tegu ja mis aja hetkel.
- milline see toode on
- milline toode
- minu hetke finantsseisust
- minu maksujõulisusest
- minu rahalistest võimalustest.
- minu sissetulekust
- natuke kõrgemat
- niikaua kui rahakoti sisu sunnib valima ei ole võimalik osta kõrgemat hinda maksta
- Nt. Eesti õunad
- Nõus maksta kuni 20% kõrgemat hinda, rohkem küll mitte
- oleneb hinna vahest, kvaliteedist
- oleneb, kui palju kallim.
- olukorrast
- olukorrast ja vajadustest
- ostan ainult odavat
- Ostan seda mis Eestis ei kasva, muu eesti oma põllult või poest
- Pakkumisest
- palgast
- rahakoti paksusest
- rahakoti paksusest
- rahakoti paksusest ja toote maitsest
- rahakotist
- rahakotist
- rahakotist
- rahakott on oluline
- rahalisest hetkeseisust
- rahalisest seisust
- rahast
- rahast
- sissetulekust
- sissetulekutest
- sõltub hinnavahest
- Sõltub mil määral kõrgemat hinda. Ja sõltub toidukaubast.
- sõltub tootjast
- Sõltub, kui palju kallim on
- Säilivusajast, maitseomadustest jne
- toidu kvaliteedist, toorainest, tootjast
- toiduainest
- toiduainest
- toiduainest ja koostisest
- toiduainest ja lisaainetest
- toiduainest ja rahakotist
- toidukauba kvaliteedist
- toidukaubast
- toidukaubast
- toidukaubast.
- toidukaubast.
- tootekategooriast, kvaliteedist ja maitseomadustest
- tootest

- tootest
- tootest
- tootest
- tootest
- tootest
- tootest
- tootest
- Tootest
- tootest
- tootest ja hetkelisest rahalisest olukorrast
- tootest ja hinnast
- tootest ja tootjast
- tootest, nt kurgid ainult kodumaised
- Tootest.
- Tootest.
- tootest. Nõus maksma rohkem kohaliku väiketaluniku kartuli eest, aga mitte Tartu Mills jahu eest näiteks
- tootjast
- tavaliselt, tuntud inimeselt ostes olen nõus veidi rohkem maksma
- Vahel jah, vahel mitte.
- vajadusest
- vajadusest
- vajadusest.
- да, если соответствуют санитарным нормам
- от качества продукта, дешовое не может быть хорошим.
- от качества.
- от конкретного продукта
- от того, что на самом деле стимулирует завышенная цена.
- Продукта
- Согласен платить больше при лучшем качестве!
- финансовых возможностей

K14. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada?
Muu vastus (n=23)

- allergeenid
- E621
- Fruktoosi-glükoosisiirup
- glükoosisiirup
- keemia
- Laktoos, muna, mesi, zelaatin, palmõli
- liha või loomsed koostisosad, PALMIÕLI
- loomsed ained muidu taimses tootes, näiteks laap juust, zelaatin
- Maitsetugevdaja naatriumglutamaat E621
- mesi (meeallergia)
- mõnevõrra ka suhkur ja rasv, kuid mitte maitse arvelt
- Otsime alati piimatooteid mis EI OLE laktoosivabad. Neid on kahjuks Eesti raske leida
- palmiõli
- PALMIÕLI
- pärm
- püüan vältida pseudojuustu tofut või pseudoliha või pseudopiima

- soja
- soja
- süsivesikud üldiselt
- Veri, hemoglobiin
- äädikas
- лук
- Пальмовое масло

K20. Kui viskasite ära ostetud toidukaupu, siis milliseid toidukaupu viskasite ära kõige enam ja mis põhjusel? Nimetage kuni 3 kõige sagedamini äraviskamisele läinud toiduainet ning igaühe puhul peamine äraviskamise põhjus!

Äravisatud toiduained (1644 vastust, vt tabel 4.1)

Toiduainete äraviskamise põhjused (1647 vastust, vt tabel 4.2)

K23. Kas COVID-19 seotud eriolukord muutis Teie toiduostmise ja -tegemise harjumusi? Muu vastus (n=83)

- erinevaid uusi tangaineid- kuivaineid, võid, piimatooteid, kohvi
- eriolukorra ajal ei käinud ise toitu ostmas
- frikadellid, konserve
- hakkasin vähem poodlema
- hgelbed pudrud, kuivained
- Hoiustan toitu sügavkülmikutes, mul neid neli.
- jahu
- Jahu, suhkur, õli,
- jogurt
- joon rohkem alkoholi
- Juurvilju
- KAERAPIIM
- kartul
- konserve
- konserve
- konserve
- Konserve olen rohkem ostnud
- Kriisitagavara on nüüd, mida aeg-ajalt värskendame
- Kuivained
- kuivaineid
- kuivaineid
- kuivaineid
- kuivaineid
- kuivaineid - juhuks kui ei julge koroona tõttu poes käia
- Kuivaineid ja konserve
- Kuivaineid on kodus umbes nädalase varuga
- Kõik kaubad tellin e-poest
- käin harvem poes
- käin harvem poes, kasvatan oma aias kõike, ka tomateid ja kurki. ning rohelist.
- Käin poes varem , hommikuti
- Käin poes üksinda
- käin vähem poes, ostan söögi, toiduained ette
- Käisin ka varem kord nädalas poes ja kasvatasin oma aias kõike seda, mis sel aastal

- köögiviljad, puuviljad
- köögivilja, kala
- köögivilju, puuvilju
- külmutatud juurviljad, seened ja marjad
- Külmutatud toiduained
- liha- ja kalakonserve
- Liha, konserve, kuivaineid.
- lähen poodi nimekirjaga, kindla ostusooviga.
- Mahlad
- makaronitooteid, lihakonserve, külmutatud juurvilju
- oleme toitu tellinud restoranist, muu kõik sama
- Olen hakanud rohkem mahla tarbima.
- Olulist muutust ei ole
- on tehtud väike kauakestvate, või sügavkülm. toiduvaru
- Ostan rohkem ette.
- ostan suuremas koguses, et harvem poes käia
- ostmisharjumused ei ole praktiliselt muutunud, võib-olla linnas käies eelistan suurema müügipinnaga poode, kus inimesed ei ole nii koos
- pakendeid pesin rohkem kui muidu, toitu ei viska ära ka siis kui pole koroonat, puu- ja juurvilju pesen samuti alati
- piim, kohupiim, juust, makaronitooted, jahu, kruubid, teraviljatooted, tangud
- pika säilivusega toite, et oleks tagavarasid (makaronid, purgisupid, külmutatud tooted)
- Purki pandud toite
- Puuvilju
- puuvilju
- sealiha konserv, kondenspiim
- söögiisu pole, ostan toitu vähem
- söön kodus, ei viska toitu ära
- tangaineid, makarone, jahu, kuivikuid, toiduõli
- tarbin endist moodi, vaid veidi harvem käin poes
- teen ise endale leiba ja saia
- teesid
- teraviljasaadusi
- Toidulaud läks kodus süüa tehes mitmekülgsemaks, oli aega retsepte avastada ja katsetada
- Valisin odavama kaupluse ehk Selveri asemel käin COOPis või Prisma
- Valmis vegankotlette, läätsesid, kikerherneid
- Valmistan ise toitu
- Vett
- Viibin vähem ajaliselt järjest poes.
- Võid, liha, šokolaadi
- väike varu - õlid, konservid, jahu tangained
- õun, apelsin, sidrun
- апельсины
- больше пользуюсь складом
- Каша и Гороховый СУП.
- Каши
- Макароны, овес, рис есть небольшой запас
- МУКА
- овощи, кефир, куриное мясо
- Продукты в упаковке
- сдолгим сроком хранения: консервы, макароны, крупы. замороженные продукты
- Хлебные и макаронные изделия, чтобы реже ходить в магазинах

MAHE K1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)? Muu vastus (n=30)

- eco on mulle liiga kallis, ei osta midagi
- ei huvita mahetoit
- ei kasuta
- ei kedagi
- Ei ole sellele kunagi mõelnud
- ei ole sellele mõelnud
- ei oma tähtsust
- ei osta
- ei tea, ei huvita
- Ei usalda kedagi, enda kasvatatud puu ja köögivili
- ei usalda, et mahe
- enamasti on see nagu pila ainult hind kõrgem, saastatud tooteid ei tohiks müüa
- Kahtlen ökotoodete olulises paremuses
- kodused lihatooted
- Kus on see sõnnik mille abil kasvatati mahetoitu? Kas praegu ikka on mahetoit?
- kõik jahisaadused (metsloomaliha)
- Kõik see on jama see öko, mahe jne.
- kõik tooted, mida me tarvitame on mulla peal kasvatatud, nad ei saa olla ökoloogiliselt puhtad
- mahetoitu ei eksisteeri
- orgaaniline toit!? ainus anorgaaniline toiduaine on keedusool
- põhilise toidu köögiviljad, munad, linnuliha, lambaliha ise, õunad ja marjad ka.
- päris mahe toitu pole enam olemas
- raha nimel ollakse nõus petma
- Raske vastata, sest peaaegu kõike (v.a liha) ise kasvatades suhtun skeptiliselt nt ökomunade ja muude maheainete nimetusse
- Ravimtaimedest teed, kõik kohalik.
- sama mis tavatoit, ainult hind kõrgem
- selleks ostuks puudub raha
- sõna mahetoit on propaganda
- usaldan ainult isekasvatatud toitu
- Не верю ЭКО маркировке.

MAHE K3. Kui Te ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Muu vastus (n=18)

- ei jälgi mahe toidu sertifikaate, ostan mis on maitsev ja hea
- Ei kuulu menüüsse
- ei käi väljas, ostan e-poest, kui seal on, siis vahel tellin
- Ei oska hinnata selle paremust
- ei osta
- Ei usalda
- ei usu reklaami
- kasvatan ise, kuigi päris mahe see pole
- kuna ma tean, kuidas seda nõ mahekasvatatakse ja kuidas tavalise kasvatatakse, siis ei ole vajadust osta mahet, piisab Eesti toodetest.
- Kõrgem hind, sama kvaliteet
- Mahe on siis kui väetatakse või mürgitatakse pimedas Nime pärast pole mõtet teha kulutusi. Ükski taim ei kasva ilma toiduta nagu ka inimene.
- mahe toit on lihtsalt turundus trikk
- Repinski mahejuust???
- seda pole praktiliselt olemas
- Üle tähtsustatud, kergelt propaganda laadi reklaami maik man
- Дороро

- дороже стоит
- Не верю в знак ЭКО. Это маркетинг.

MAHE K4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Muu vastus (n=14)

- abikaasale meeldib
- Allahindlus
- hind
- Hind toodetel sama, mis teistel toodetel, seega mahe ikka parem.
- kallis
- kui soovitud toiduaine ja valik poes, hind sobisid
- Kui tavatoodet ei ole või näib olevat parema kvaliteediga
- Lastele
- Oli pakkumises
- ostan neid tooteid, mida ise ei kasvata aga pean vajalikuks mahedana tarbida
- peretuttav müüb odavamalt
- tahan toetada tuttavaid inimesi
- toidutalumatus
- Альтернатива была очень неприятного качества

MAHE K5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite?
Muu vastus (n=8)

- kala (haug, luts, lest)
- kurgid, tomatid
- maitseained
- otse tuttavalt mesinikult
- supid
- Vegan kotletid
- õunaäädikas, pähklivõi, puljongikuubikud
- Томатная паста

MAHE K6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? (n=15)

- Bio4You
- laat
- Laat
- laatadelt
- Ma ei tea mis asukoha nimi on
- Mahekohvik
- naabrilt sõbralt
- Nele kulinaaria Võrus
- OTT talupood
- Riimarii kauplus Pärnus
- Taluturg
- Taluturg
- taluturg
- Taluturg Tartus Lõunakeskuses ja Tln Väike-Järve
- Tuttavalt talunikult

Lisa 4. Küsitletud kogumi iseloomustus

Üle-eestiline elanike küsitlus, ostueelistuste osale vastanuid kokku 1231 ja mahetoodete osale vastanuid kokku 1210 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi³:

Põhja-Eesti	45%
Kesk-Eesti	9%
Kirde-Eesti	11%
Lääne-Eesti	11%
Lõuna-Eesti	24%

Elamu tüübi järgi:

suur kortermaja (enam kui 12 korterit)	49%
väike kortermaja (kuni 12 korterit)	15%
rida- ja individuaalelamu	36%

Rahvuse järgi:

eestlased	68%
mitte-eestlased	32%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	20%
30 - 49-aastased	39%
50 - 64-aastased	27%
üle 64-aastased	14%

Soo järgi:

naised	52%
mehed	48%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 500 €	22%
501 - 800 €	30%
801 - 1200 €	27%
üle 1200 €	21%

Toiduostude tegemine:

peamine pere toiduostude tegija	56%
teeb poole pere toiduostudest	32%
teeb vähem kui poole pere toiduostudest	11%
ei tee peres toiduoste	1%

³ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid (uus haldusjaotus):

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond